

Marija Lütze-Miculinić

Zrinka Jelaska

HRVATSKO-NJEMAČKI RJEČNIK ŠKOLSKOGA JEZIKA

I. svezak

KROATISCH-DEUTSCHES WÖRTERBUCH DER SCHULSPRACHE

Band I

HFD

Recenzenti

PROF. DR. SC. VESNA BAGARIĆ MEDVE
DR. SC. ULRICH DRONSKE

Leksikološki savjeti

SNJEŽANA RODEK

Lektura

DR. SC. ULRICH DRONSKE
MR. SC. IRENA PETRUŠIĆ-HLUCHÝ

Korektura

ALMA KALINSKI
MIRELA LANDSMAN VINKOVIĆ

Grafičko uređenje i priprema za tisak

DARIJA VUKOVIĆ

Naslovnica

DARIJA VUKOVIĆ

Izdaje: Hrvatsko filološko društvo, Zagreb
Za nakladnika: dr. sc. Anita Skelin Horvat

ISBN 978-053-296-156-0
ISBN serije 978-953-296-165-2

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001022439.

Marija Lütze-Miculinić
Zrinka Jelaska

**HRVATSKO-NJEMAČKI RJEČNIK
ŠKOLSKOGA JEZIKA**

I. svezak

**KROATISCH-DEUTSCHES WÖRTERBUCH
DER SCHULSPRACHE**

Band I

HFD
Zagreb, 2018.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	7
ZAHVALE	9
POPIS KRATICA	10
POPIS ZNAKOVA	11
1. UVOD	13
1.1 Nazivi	13
1.2. Teorijski okvir	21
1.3. Priručnici školskoga jezika	29
1.4. Izbor građe ovoga rječnika	31
2. SADRŽAJ I USTROJ RJEČNIKA	33
2.1. DVOJEZIČNI, HRVATSKO-NJEMAČKI DIO RJEČNIKA	34
2.1.1. Dijelovi rječničkoga članka	34
2.1.2. Broj članova natuknice dvojezičnoga dijela rječnika	38
2.1.3. Prijevodi	40
2.1.4. Redoslijed njemačkih istovrijednica	42
2.1.5. Glagoli	43
2.1.6. Imenice i zamjenice	46
2.1.7. Izgovor njemačkih riječi	48
2.1.8. Prijenos sastavnica usmenoga koda u pisani	49
2.1.8.1. Riječce	49
2.1.8.2. Uzvici	50
2.1.8.3. Onomatopeje	51
2.1.8.4. Poštapalice	51
2.1.8.5. Izrazi s augmentativnim značenjem	52
2.1.8.6. Cjelovite komunikacijske formulacije	52

2.2. NJEMAČKI POPISNIK	53
2.2.1. Jednostavniji rječnički članci njemačkoga Popisnika	53
2.2.2. Složeniji rječnički članci njemačkoga popisnika	55
2.2.3. Njemačke složenice	57
2.3. HRVATSKI POPISNIK	57
2.3.1. Natuknice hrvatskoga popisnika	57
2.3.2. Riječi koje su natuknice dvojezičnika	58
2.3.3. Nepočetne riječi iz natuknica dvojezičnika	59
2.3.4. Riječi iz primjera u dvojezičniku	59
2.3.5. Glagoli u hrvatskome popisniku	60
2.4. Referentna literatura	61
3. DVOJEZIČNIK	67
4. POPIS NJEMAČKIH RIJEČI DVOJEZIČNIKA	247
5. POPIS HRVATSKIH RIJEČI DVOJEZIČNIKA	299

PREDGOVOR

Ovaj je rječnik prvi hrvatsko-njemački priručnik školskoga jezika. U njemu su popisane i oprimjerene riječi iz svakodnevne školske zbilje. Namijenjen je prije svega studentima¹ germanistike, nastavnicima njemačkoga jezika i glotodidaktičarima. No rječnik se obraća i širokoj publici jer okuplja riječi i izraze bliske svima. Tko nije siguran kako se na njemačkome kaže *razrednik*, *sjednica nastavnčkoga vijeća*, *jel'*, *markirati* ili kako se odgovarajući njemački izrazi upotrebljavaju u konkretnim rečenicama, naći će rješenja u ovome rječniku.

Osmišljen kao priručnik koji poglavito služi profesorima i budućim profesorima koji se nisu školovali u zemljama njemačkoga govornoga područja, ovaj se rječnik u mnogočemu razlikuje od tradicionalnih rječnika. Namijenjen je korisnicima koji već imaju predznanje njemačkoga barem na razini preddiplomskoga studija, što objašnjava ograničen broj gramatičkih i stilskih odrednica. Nit vodilja pri odabiru rječničkih natuknica bila su uobičajena pitanja poput: *A kako se na njemačkome kaže...?*, *Zar se ne može reći...?* Zbog ovakvih dvojbi uz svaku riječ stoji po jedna rečenica ili nekoliko njih koje oprimjeruju uporabu natuknica u svakodnevnim školskim situacijama.

Nadalje, priručnik je pisan kroatofonim korisnicima i stoga je polazišni jezik hrvatski, a ne njemački. Za razliku od većine dvojezičnih rječnika koji u prvomu izdanju polaze od inoga jezika prema materinskomu, ovdje se krenulo obratno: od materinskoga prema inomu. Rječnik je tematski usredotočen na školski jezik, tj. jezik kojim u školi razgovaraju nastavnici i učenici, ali i učenici međusobno, na nastavi i izvan nje.

Ovaj svezak Hrvatsko-njemačkoga rječnika školskoga jezika obuhvaća tematsku cjelinu vezanu uz sudionike u nastavi i njihovu opću komunikaciju. Stoga su u njemu zabilježeni nazivi pojedinih zanimanja i uloga u školskomu životu (*učenik*, *domar*, *ravnatelj škole*, *nastavnik pripravnik* i sl.), kao i uljudni izrazi u njihovu međusobnomu ophođenju (*izvolite*, *bez brige* i sl.).

Novinu ovdje predstavlja i prenošenje dijelova usmenoga izričaja u pisani pa su u rječnik uvrštene i mnoge poštapalice (*ovaj*, *jel'*, *onda*, *zar ne*), riječce (*li*, *zar*, *pa* i sl.) i uzvici (*ah*, *hm* i sl.). Premda su takve pomoćne riječi u govoru itekako učestale te su obilježje prirodne, neusiljene usmene komunikacije, često ne ulaze u sastav rječnika. Međutim, za nastavnike njemačkoga jezika spontana uporaba ovakvih izraza vrlo je važna. Neobično zvuči kada na oglednomu satu nastavnik pripravnik nehotice kaže: *Das ist, je li, etwas Neues, zar ne?* Promjena koda iz njemačkoga u hrvatski može se objasniti nedovoljnom izloženošću studenata njemačkoga kao stranoga jezika svakodnevnomu govoru na ciljnomu jeziku (ograničen unos), ali i nedostatkom prikladne

.....
1 Muški rod imenskih riječi poput *studenti* odnosi se na sve ljude bez obzira na njihov spol jer bi udvostručavanje imenica, pridjevskih nastavaka i zamjenica stilski opteretilo tekst.

literature. Tijekom studija germanistike njemačke istovrijednice za izraze poput *joj*, *ajme* i sl. mogu se usvojiti samo usputno, ali ne i sustavnim učenjem jer nisu predmet akademske izobrazbe. U ovomu se rječniku nastojalo omogućiti pristup najučestalijim njemačkim poštapalicama, riječcama i uzvicima iz očišta govornika hrvatskoga jezika. Primjeri su birani samo u odnosu hrvatskoga i njemačkoga jezika. Nastojalo se da budu što raznolikiji i zanimljiviji, a po mogućnosti takvi da djeluju kao dio cjelovitoga teksta ili kao srodne situacije u razredu. Građa je prikupljena temeljem istraživačkih radova iz usmenih izvora, na nastavi i na stručnim ispitima, provjeravana je u pisanim priručnicima, njemačkima i hrvatskima, a dio primjera prikupljen je ili provjeren i na mrežnim stranicama.

Rječnik je napisan u okviru četiriju projekata koji su dobili financijsku potporu Sveučilišta u Zagrebu:

1. *Glotodidaktička terminološka baza razrednoga jezika* (2015)
2. *Višejezični rječnik razrednoga jezika* (2016)
3. *Razredni jezik kao jezik struke u didaktici inih jezika* (2017)
4. *Pragmalingvističko istraživanje razrednoga diskursa* (2018)

Tijekom ta četiri jednogodišnja projekta napravljen je višejezični e-rječnik: francuski, njemački, engleski i talijanski s dvije tisuće hrvatskih polaznih natuknica. Radi sustavnosti, u njemu su se pokušavali dati što sličniji primjeri u svim navedenim jezicima, što je osim sadržaja rečenica i izreka ograničilo i njihov broj. Struktura i sadržaj višejezičnoga e-rječnika znatno se razlikuje od ovoga tiskanoga rječnika i zbog same višejezičnosti, i zbog elektroničkoga oblika.

Poticaaj za nastanak ovoga rječnika dali su kolege i studenti koji dijele oduševljenje za poučavanje i učenje stranih jezika. Knjiga je nastala radi njih i sada je spremna za školsku svakodnevicu. Budući da je prvi, ovaj Hrvatsko-njemački rječnik školskoga jezika vjerojatno će otvoriti mnoga pitanja – sva su dobrodošla jer će primjedbe korisnika utjecati na sadržaj i ustroj sljedećih svezaka. Stoga molimo čitatelje da nam pošalju svoje prijedloge, posebno ako smatraju da bi nešto trebalo dopuniti ili promijeniti, kako bi sljedeći svesci što bolje služili i njima i svim drugim korisnicima ovoga rječnika.

Dr. sc. Marija Lütze-Miculinić

ZAHVALE

Srdačno zahvaljujemo Sveučilištu u Zagrebu koje je novčano poduprlo nekoliko projekata u okviru kojih se sastavljala hrvatska građa i prevodila na različite jezike.

U izradu rječnika uključili su se svojim savjetima, idejama i praktičnom podrškom mnogi profesori i kolege. Svima njima od srca zahvaljujemo na pruženoj pomoći, a posebno želimo istaći četiri germanistice. Mirela Landsman Vinković sudjelovala je u istraživanjima koja su prethodila izradi rječnika; izv. prof. dr. sc. Maja Häusler ustupila nam je teže dostupnu referentnu literaturu, Marija Šantek lektorirala je veći dio rječnika, a Snježana Rodek pružala nam je vrijedne leksikološke savjete.

Dr. sc. Ulrich Dronske kao izvorni govornik njemačkoga i mr. sc. Irena Petrušić-Hluchý strpljivo su iščitavali sve natuknice, popratili ih komentarima i s autoricama raspravljali o pitanjima koja su nepresušno navirala. Ta su nam vedra i radna druženja ostala u posebno lijepomu sjećanju. K tomu su na vlastiti poticaj jezično dotjerali sve što su smatrali potrebnim u njemačkome dijelu cijeloga rječnika! Duboko smo zahvalni i njima i prof. dr. sc. Vesni Bagarić Medve, koja je kao recenzent također uložila svoj trud da ovaj rječnik postane što boljim.

Na izradu ovoga rječnika neizravno su nas naveli studenti germanistike i nastavnici pripravnici. Njihove su jezične i pragmatične dvojbe temelj supostavnih analiza hrvatskoga i njemačkoga školskoga jezika čiji su rezultati ugrađeni u ovaj rječnik. Na tome im od srca zahvaljujemo.

POPIS KRATICA(za stilske i gramatičke odrednice te neke pojedinačne zamjenice)²

austr.	uobičajeno u Austriji
etw	<i>etwas</i>
form.	formalno
fpl	<i>plurale tantum</i> ženskoga roda
gov.	govorno, riječ ili jezična jedinica koja se najčešće samo govori, ali se nastoji izbjeći u pismu
hip.	hipokoristik, odmilica, umiljenica
jd	<i>jemand</i>
jm	<i>jemandem</i>
jn	<i>jemanden</i>
js	<i>jemandes</i>
južnonj.	južnonjemački
konstr.	konstruirano, bez dovoljne potvrđenosti u jeziku
knjiš.	knjiški izraz
mpl	<i>plurale tantum</i> muškoga roda
npl	<i>plurale tantum</i> srednjega roda
onom.	onomatopeja
pejor.	pejorativno, pogrdnica
pf	perfektivni glagol
pis.	pisano, jezična jedinica koja se najčešće samo piše ili rabi u biranu govoru
podr.	podrugljivo
posl.	poslovica
pren.	preneseno značenje
prist.	pristojno
razg.	razgovor(no), podvrsta govorenja

2 Gramatičke odrednice stoje bez točke, npr. *pf* (perfektivni glagol). Bez točke se navode i skraćeni oblici pojedinih zamjenica, npr. *jm* (njem. *jemandem*) ili *etw* (njem. *etwas*). Uz stilske odrednice stoji točka, npr. *razg.* (razgovorno), također i uz kratice koje označavaju napomene, npr. *v.* (vidi).

rč	riječca
reg.	regionalno ili dijalektalno
služb.	službeno
svak.	svakodnevni stil, kolokvijalno
švic.	uobičajeno u Švicarskoj
term.	termin, tj. stručni naziv u nekoj struci
usp.	uspoređi
uzv	uzvik
vez	veznik
v.	vidi
vulg.	vulgarno, nepristojno
zast.	zastarjelo
zb	zbirno
žarg.	žargon

POPIS ZNAKOVA

- stoji ispred dvorječne ili višerječne podnatuknice
 - stoji ispred hrvatske rečenice koja oprimjeruje natuknicu
 - stoji ispred njemačke prijevodne inačice koja oprimjeruje hrvatsku rečenicu
 - ➔ stoji ispred napomene koja pruža dodatnu informaciju uz prijevodno rješenje pojedinih natuknica
 - > stoji uz riječi, poglavito glagole, koje se pojavljuju u izrazu desno, npr. smijati -> smijati se
 - / stoji između dviju alternativnih riječi, koje obje mogu zauzeti isto mjesto
 - + znak uz glagole koji pokazuju da imaju i vidski par(njak) u rječniku
-

1. UVOD

Ovaj je rječnik poglavito namijenjen nastavnicima njemačkoga kao inoga jezika koji nisu imali prilike usvajati školski jezik u prirodnoj sredini. Stoga se ustrojem razlikuje od tradicionalnih dvojezičnih rječnika, iako ima i obilježja suvremenih rječnika za učenje jezika i enciklopedijskih rječnika, a u popisničkomu dijelu i neka obilježja tematskih rječnika. K tomu je rječnik određene polazne jezične i izvanjezične kulture – hrvatske – kojoj se pridružuju jezične jedinice, istovrijednice iz dolazne, njemačke jezične i izvanjezične kulture pa je njegov ustroj u mnogočemu poseban.

U uvodnomu će se dijelu rada najprije predstaviti glavni nazivi: hrvatski *školski jezik* i njemački *Schulsprache* te srodni nazivi u oba jezika, koji se katkada rabe kao sinonimi. Objasniti će se što hrvatski nazivi znače ili mogu značiti, a uz njih i odgovarajući njemački nazivi. U drugomu potpoglavlju uvoda predstaviti će se teorijski okvir rječnika jer je to prvi takav rječnik na hrvatskome bilo za koji jezik pa nema drugih uzora. U trećemu će se potpoglavlju predstaviti neki postojeći priručnici školskoga jezika, posebno njemački i hrvatski. Na kraju će se obrazložiti izbor građe ovoga rječnika te će se potanko objasniti kako je sastavljen.

1.1. Nazivi

U ovomu uvodnomu dijelu rječnika najprije je potrebno razjasniti što znači izraz *školski jezik* i zašto se pojavljuje u naslovu. Raspravljat će se i o nazivima koji su mu srodni ili se dijelom s njime preklapaju. Kako školski jezik uključuje pojedine od tih naziva, i to kao nadređenica, većina će se primjera u kojima se razlikuju davati iz višejezičnih situacija. Odredit će se i što pojedini izrazi znače u području ovladavanja inim jezikom (dalje u tekstu OVIJ), s posebnim osvrtom na didaktiku njemačkoga kao inoga jezika (njem. *Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*). Naime, mnogi od tih naziva nisu uvršteni u *Europski prosvjetni pojmovnik* (Bratanić 1996), a ne može ih se naći ni u novijim hrvatskim rječnicima (Anić 1998, Šonje 2000, VRH 2015).

1.1.1. Školski jezik (njem. *Schulsprache*)

Dvočlani je naziv *školski jezik* višeznačnica, a tako je i s njemačkom istovrijednicom *Schulsprache*. U najopćenitijem smislu *jezik može biti nazvan školskim ako se njime školuje, a to znači ne samo da se predaje ili rabi na nastavi, nego da njime govore i nastavnici i učenici, na nastavi i izvan nje* (Jelaska 2005: 51). Tako shvaćeno školski se jezik definira kao jezik školske svakodnevice kojim se služe sudionici školskoga života.

Premda se školski jezik pretežito ostvaruje govorno, u naslovu se pojavljuje izraz *školski jezik* jer se jezik ovdje poima kao sustav koji se ostvaruje i u pisanju. Ovim rječnikom nastoje se obuhvatiti sastavnice hrvatskoga i njemačkoga školskoga jezika koje se mogu pojaviti u razrednomu govoru, ali i šire – u školi i oko škole. U jednojezičnomu okružju on je ujedno službeni jezik i materinski jezik svih sugovornika u nastavnim i izvannastavnim situacijama, ali čak i tada u većini jezika postoje razlike među standardnim i ostalim idiomima (područnima, društvenima i dr.).

U školskomu se sporazumijevanju prednost daje standardnomu idiomu pa iz toga dominantnoga idioma potječe većina natuknica u mnogim priručnicima školskoga jezika, a tako i u ovom rječniku. No kao jedan od posebnih, ulogom i prostorom određenih oblika jezičnoga sporazumijevanja, školski jezik kao nadređenica uključuje i različite druge idiome. On je *mještovit funkciolekt*, tj. *hibridan funkcionalni varijetet*. Polazeći od nastavnoga jezika, on obuhvaća predmetne jezike, razredni jezik, nastavnički jezik, razgovorni jezik te sociolekte mladih, posebice učenika. Izvan nastave njime se oblikuju razgovori u stankama, dosjetke, šale, negodovanja, komplimenti, razgovori nastavnika s roditeljima i kolegama – sva školska čavrljanja (engl. *small talk*). Dakle, školski jezik čine sve one strukture i vokabular od kojega je sazdana svakodnevna školska zbilja. U području OVII-a riječ je o razini poznavanja stranoga jezika bliskoj razini materinskoga jezika i u tome smislu nadilazi profesionalnu razinu poznavanja stranoga jezika za koju se zalažu Freeman i dr. (2015: 5).

U nastavku će se izložiti osnovna obilježja navedenih idioma te njihovo mjesto i uloga u odnosu na krovni pojam *školski jezik*. U višejezičnim situacijama kada se svi sudionici školskoga života služe različitim jezicima, za sve se te druge jezike može reći da su školski jezici.

1.1.2. Nastavni jezik (njem. *Unterrichtssprache, Schulsprache*)

Nastavni jezik označava jezik posredovanja i usvajanja znanja u školi ili u školovanju. Kao što se vidi iz naslova, hrvatskomu nazivu nastavni jezik odgovoraju dva njemačka naziva, koja se najčešće rabe kao istoznačnice.

Ovaj funkciolekt podrazumijeva jezik na kojem se održava nastava u obrazovnim ustanovama pojedine države, od osnovne škole do sveučilišta. Najčešće je to službeni jezik dotične države ili neke nacionalne manjine (Barkowski, Krumm 2010: 348). U Hrvatskoj je nastavni jezik pretežito hrvatski, no može biti i koji drugi jer je pripadnicima nacionalnih manjina Ustavom zajamčena mogućnost obrazovanja na njihovu materinskomu jeziku.³

3 Model A u kojemu se cjelokupna nastava održava na jeziku i pismu nacionalne manjine, model B u kojemu se društvena grupa predmeta poučava na jeziku manjine, a prirodna na hrvatskome i model C u kojemu se učenicima nudi dodatna satnica od dva do pet sati tjedno za učenje jezika, geografije, povijesti i umjetnosti jezika naci-

Nastavni se jezik kao podređenica jasno razlikuje od školskoga kao nadređenice kada se njime samo predaje, a učenici i nastavnici inače govore drugim jezikom (Jelaska 2005: 51). Donekle je tako u južnogradišćanskoj Borti gdje učenici *Dvojezične savezne gimnazije*⁴ u školi imaju nastavu usporedno na standardnomu hrvatskomu i njemačkomu jeziku, a izvan nastave govore gradišćanskohrvatski ili njemački, ili neki drugi jezik. Učenici te gimnazije maturu polažu po izboru na jednomu ili drugomu nastavnomu jeziku.⁵

Dakle, nastavnim je jezikom obuhvaćen onaj dio školskoga jezika koji je izravno usmjeren na ostvarenje nastavnih ciljeva. Ehlich i Rehbein (1983) odgovarajući oblik komunikacije nazivaju glavnom nastavnom komunikacijom (njem. *Hauptkommunikation im Unterricht*). Ovaj funkciolekt obuhvaća vokabular nastavnoga gradiva svih predmeta koji se predaju u osnovnim i srednjim školama, kao i radni jezik kojim se nastavno gradivo posreduje, provjerava i procjenjuje. U njemu se pojavljuju općeniti i stručni izrazi kao u (1).

- (1) i. *Možeš li objasniti .?*
 ii. *Povežite pitanja i odgovore!*
 iii. *Nacrtaj pravokutni trokut i označi mu vrhove, stranice i kutove.*

1.1.3. Predmetni jezik (njem. *Schulfachsprache, Fachsprache*)

Predmetni jezik označava jezik svakoga pojedinoga predmeta koji se predaje i uči u obrazovnim ustanovama neke države, od osnovne škole do sveučilišta. Predmetni jezici uključuju obilje metajezika jer su sadržaji iz pojedinih znanosti i struka prilagođeni potrebama nastave školskih predmeta i pretočeni u njihovo gradivo.

Predmetni jezik može biti i sam jezik, ponajprije materinski koji je ujedno i glavni, službeni jezik države (primjerice hrvatski u Hrvatskoj ili njemački u Njemačkoj); materinski jezik koji je obiteljski i (su)mjesni jezik manjinskih govornika (primjerice češki ili mađarski u Hrvatskoj ili gradišćanskohrvatski u Austriji); ali i strani jezik (npr. njemački kao strani jezik u hrvatskim školama).

onalne manjine kojoj pripadaju (v. *Obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina*, Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske www.mzo.hr/hr/rubrike/obrazovanje-nacionalnih-manjina; Središnji državni portal Vlade Republike Hrvatske, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, *Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe* www.ljudskaprava.gov.hr/nacionalne-manjine/polozaj-i-prava-pripadnika-nacionalnih-manjina-u-republici-hrvatskoj/odgoj-i-obrazovanje-na-jeziku-i-pismu-kojim-se-sluzue/621).

4 www.mvep.hr/de/nachrichten/25-jahre-zweisprachiges-gymnasium-in-oberwart,44130.html

5 Za razliku od gimnazije u Borti, gdje je hrvatski standardni jezik nastavni, ali ne i (opći) školski jezik, dok to njemački jest, u *Dvojezičnoj novoj srednjoj školi* u Velikomu Borištofu nastavni su jezici ujedno i školski. Ta je škola (koja na hrvatskome odgovara višim razredima osnovne škole, a ne srednjoj školi) namijenjena učenicima od petoga do osmoga razreda koji sve predmete uče na njemačkome i gradišćanskohrvatskome (v. *Zweisprachige Neue Mittelschule Großwarasdorf/ Dvojezična nova sridnja škola Veliki Borištof* www.znms.at/index.php/de).

Svi predmetni jezici zajedno ulaze u sastav školskoga jezika. U tomu je užemu smislu značenje školskoga jezika *znanje svega što se uči u školi* (Jelaska 2009: 232) jer obuhvaća nazivlje iz svih školskih predmeta s pripadajućim funkcionalnim izrazima. Primjerice, osoba koja je išla u hrvatsku školu znat će da *kvadrirati* znači pomnožiti broj sa samim sobom i da se a^2 (tj. $a \cdot a$) čita kao u primjeru (2. i). Ako osoba nije išla u njemačku školu, vjerojatno će zbog prijenosa hrvatskoga u njemački upotrijebiti netočne izraze navedene u (2. ii), a ne u (3), što će pak upotrijebiti osoba koja je pohađala njemačku školu pa zato zna točan izraz.

(2)	i.	a^2	<i>a na drugu</i>	/	<i>a na kvadrat</i>
	ii.	a^2	<i>*a auf zweite</i>	/	<i>*a auf Quadrat</i>
(3)		a^2	<i>a hoch zwei</i>	/	<i>a zum Quadrat</i>

S obzirom na svoju namjenu – a to je služiti kao oslonac nastavnicima koji predaju njemački kao strani jezik u hrvatskim školama – ovaj rječnik nema namjeru sadržajno obuhvatiti sve predmete koji se uče u hrvatskim ili njemačkim školama. Stručni izrazi iz pojedinih predmeta pojavljivat će se tek povremeno, radi oprimgjerenja uporabe općenitijih izraza iz školskoga jezika.

1.1.4. **Obrazovni jezik** (njem. *Bildungssprache*)

Obrazovni jezik označava jezik na kojemu se tko obrazuje. To znači da je službeno uključen tijekom obrazovanja, bilo u školi kao (jedan od) jezik(a) obrazovanja, što je i najčešće, bilo na drugim mjestima, primjerice kod kuće⁶ ili u dopisnomu školovanju. Latinski je u mnogim europskim zemljama stoljećima bio obrazovni jezik, iako se njime rijetko tko sporazumijevao u svakodnevi. U obrazovnoj se lingvistici tim izrazom naziva jezik koji se pojavljuje u školi (eng. *language of education*), kao sinonim *nastavnomu jeziku*, bilo kao jezik kojemu se poučava ili jezik na kojemu se poučava (Jelaska 2009).

Njemačka tvorbeni istovrijednica *Bildungssprache* značenjem se unekoliko razlikuje od hrvatskoga izraza *obrazovni jezik*, što znači da nije i značenjska istovrijednica. Naime, izraz *Bildungssprache* općenito podrazumijeva jezični registar školovanih ljudi. U oprjeci je prema dijalektima, formalno je i sadržajno zahtjevan. Upotrebljava se u školskomu okružju, ali i izvan njega. Habermas navodi (1977) da se još krajem 19. stoljeća obrazovnim jezikom ovladavalo usporedno sa stjecanjem gimnazijskoga obrazovanja (njem. *Gymnasialbildung*). U tomu smislu obrazovni je jezik bio i ostao osnova za cjeloživotno obrazovanje.

U današnje vrijeme *Bildungssprache* označava i posrednički jezik preko kojega sastavnice jezika znanosti nalaze svoj put do razgovornoga jezika: *Die Bildungssprache ist*

6 *Kućno je školovanje* (eng. *home-learning*) čest pojam na anglosaksonskom području.

ein Medium, durch das Bestandteile der Wissenschaftssprache von der Umgangssprache assimiliert werden (Habermas 1977: 346). Za proces prodiranja znanstvenoga nazivlja u svakodnevni jezik zaslužne su ne samo obrazovne ustanove, već i sredstva javnoga priopćavanja te različite savjetodavne i političke ustanove. Funkcija je obrazovnoga jezika posredovanje temeljnoga umijeća (njem. *Orientierungswissen*) koje omogućava snalaženje u suvremenom svijetu neprekidnog nadiranja znanstvenih spoznaja.

1.1.5. Razredni jezik (njem. *Unterrichtssprache*)

Razredni jezik označava jezik kojim se govori u najrazličitijim razrednim situacijama. Ostvaruje se u komunikaciji unutar razreda, poglavito nastavnoj, ali i sporednoj. To znači da uključuje glavnu komunikaciju usredotočenu na nastavne ciljeve (njem. *Hauptkommunikation im Unterricht*), ali i različite vidove sporedne komunikacije (Ehlich, Rehbein 1983) u razrednomu okružju (njem. *Nebenkommunikation*). Kako uključuje i najrazličitije životne situacije vezane uz školske klupe, razredni jezik obuhvaća glavninu školskoga jezika. Ona se u većini predmeta odvija na materinskomu jeziku.

Razredni se jezik rijetko susreće u hrvatskoj stručnoj i znanstvenoj literaturi, ali je usprkos tomu i on višeznačan. U *Nastavnom planu i programu za osnovne škole* (2006, dalje u tekstu NPP)⁷ spominju se *razredni jezik* i *razredni govor*. Najvjerojatnije su oba izraza iskovana po analogiji s engleskim nazivima *classroom language* i *classroom talk*, odnosno *classroom discourse*, a u NPP-u odnose se na *cjeline, teme, vokabular i gramatičke strukture* preporučene za uporabu u nastavi stranih jezika. Uključuje kratke upute, molbe, pitanja i naredbe koje obično nastavnici upućuju svojim učenicima, rjeđe obratno. Iz primjera se može zaključiti da se u NPP-u *razredni jezik* i *razredni govor* rabe kao sinonimi za područje koje Yvonne Vrhovac (2001) naziva *regulativnim razrednim govorom*, a koji je važna sastavnica nastavnikova diskursa, što znači da mu je opseg sadržaja znatno uži nego u značenju opisanom u prethodnom odlomku.

Naime, na nastavi stranih jezika materinski jezik nije glavni razredni jezik. U suvremenoj se didaktici stranih jezika, s naglaskom na razvijanju učenikove komunikacijske kompetencije, zagovara što veći udio ciljnoga jezika. Donald Freeman i dr. (2015) navode kako se u institucionaliziranoj nastavi engleskoga jezika polazi od postavke da treba

7 *Nastavni plan i program za osnovnu školu*. Narodne novine 102 (2013: 134, 262, 286): **Razredni jezik – razumijevanje uputa i postupanje prema njima, traženje dopuštenja** – Ključne strukture i izričaji: Sit down! Stand up! Go! Come here! Draw! Colour! Listen! Repeat! Open! Close! Can I go out, please? **Škola, razred – naredbe/upute u školskom okruženju (razredni jezik)** – Ključne strukture i izričaji: Razumjeti i slijediti upute: assieds-toi/asseyez-vous, lève-toi/levez-vous, écoute(z), répète/répétez, montre(z), dessine(z), colorie(z), regarde(z), prends/prenez, ouvre(z), ferme(z) ton livre/vos livres à la page/la fenêtre/la porte. chante(z), mime(z); **Razredni govor, razumijevanje uputa/savjeta učitelja, uljudno ophođenje** – Ključne strukture i izričaji: Pardon madame, je n'ai pas bien compris, pourriez-vous répéter? Ne bavardez pas! N'écrivez pas dans vos livres! Faites vos devoirs! Madame, est-ce que je peux sortir, SVP? (www.mzo.hr/sites/default/files/migrated/nastavni_plan_i_program_za_os_2013.pdf).

iskoristiti svaku razrednu situaciju za unos i vježbanje inoga jezika kako bi se učenike osposobilo za samostalnu uporabu engleskoga jezika izvan nastave. Bernd Voss (2009: 58) ističe da razredna situacija pruža jedini autentični povod za školsku komunikaciju na inomu jeziku. Čak se i Wolfgang Butzkamm (2007: 7), kao umjereniji zagovornik jednojezične nastave, s tom postavkom načelno slaže: *Unterricht ist ein Stück Leben, in dem Sprechanlässe nicht ständig künstlich initiiert werden müssen, sondern uns quasi in den Schoß fallen. Wir müssen sie nur aufnehmen.*

Iz Vossova (2009: 58-60) tumačenja njemačkoga naziva *Unterrichtssprache* može se zaključiti da je to spoj nastavnikova ritualiziranoga govora s općim nastavničkim i učeničkim jezikom koji se pojavljuje u razrednim situacijama. On navodi različita tematska područja i komunikacijske činove obuhvaćene razrednim jezikom. Od tematskih područja ističe pet najvažnijih: 1. nastavno gradivo, 2. životne situacije koje iskrsavaju u razredu, 3. sam jezik kao predmet učenja i sredstvo poučavanja, 4. diskurs za uspostavljanje i održavanje razredne komunikacije, 5. izrazi za održavanje discipline u razredu; a od komunikacijskih činova četiri najvažnija: 1. obavještanje, 2. vrjednovanje, 3. poticanje na rad, 4. postavljanje pitanja.

U suvremenoj njemačkoj znanstvenoj literaturi proširilo se značenjsko polje izraza *Unterrichtssprache*. Uz nastavnički i učenički jezik, sada se u nastavni jezik ubraja i jezik svih jezičnih medija uključenih u nastavu (Dörr 2018: 76).

1.1.6. Radni jezik (njem. *Arbeitssprache in der Schule*)

Radni jezik označava jezik zajedničkoga sporazumijevanja u višejezičnim situacijama. Kada učenici ne govore ciljnim jezikom niti imaju zajednički materinski jezik međusobno ili s nastavnikom, tada se u nastavnim aktivnostima služe trećim jezikom, primjerice engleskim u školi hrvatskoga kao inoga jezika.

U glotodidaktici je strani jezik radni jezik onda kada se na njemu održava nastava iz određenih predmeta (npr. povijesti, matematike, tjelesnoga.). U engleskome se taj oblik nastave naziva *Content and Language Integrated Learning* (CLIL). Kada se kao radni jezik u nastavi nekih predmeta rabi njemački jezik, primjerice u Hrvatskoj u nekim dvojezičnim gimnazijama, riječ je o predmetnoj nastavi na njemačkomu jeziku – *Deutschsprachiger Fachunterricht* (DFU).

1.1.7. Nastavnički jezik (njem. *Lehrersprache*)

Nastavnički jezik označava posebno oblikovan jezik kojim nastavnici prenose znanje učenicima. Njega je potrebno izdvajati od ostalih vrsta jezika koji se pojavljuju u školi, odnosno obrazovanju, jer je i taj naziv višeznačnica pa ga se promatra bar u tri značenja: kao jezik kojim nastavnici govore ostvaren posebnim izborom riječi i značenja, kao unos u nastavi i kako kakvoću jezika kojom nastavnici govore.

Nastavnički se jezik može izdvojiti kada njime govore nastavnici, no ne i učenici (Jelaska 2005: 51), kako bi se raščlanile svojstvenosti jezika kojim se nastavnici služe, posebno kada treba osvijestiti značenja nastavnikovih iskaza. Primjer u (4) riječima je pitanje ili zamolba, ali intonacijom zapovijed – on zapravo znači da učenik treba izići pred ploču i odgovarati kako bi ga nastavnik ocijenio. Jezikom kao u (4) učenici ne govore, osim kada oponašaju nastavnike.

- (4) *Ivo, bi li nam ti danas pokazao kako se rješava jednadžba s dvije nepoznanice!*

U području OVIJ-a proučava se nastavnički jezik kao unos u nastavi, primjerice koliko je učenikova govorna proizvodnja na nastavi jednaka, a koliko različita od nastavnikova unosa ili koje se sve nastavnikove uloge očituju u njegovu jeziku na nastavi, posebno inojezičnoj, poput prenošenja znanja, poticanja učenikova jezičnoga djelovanja, pomaganja u proizvodnji rečenica, djelovanja na njegove iskaze usmjeravanjem ili ispravljanjem (npr. Bošnjak, Filipović 2009).

I utvrđivanje kakvoće nastavničkoga jezika predmet je zanimanja suvremenih istraživanja. Naime, u komunikacijski usmjerenoj nastavi stranih jezika nastavnički jezik izravno utječe na učenički (Klippel 2003: 53), i to u pogledu izgovora i načina izražavanja. Pozivajući se na Engelberta Thaler (2012: 41) Simon Dörr (2018: 81) smatra da bi nastavnici trebali stranim jezikom vladati barem na razini C1+ kako bi neopterećeno upravljali razrednim diskursom i pomogli učenicima u njihovim spontanim usmenim izlaganjima.

1.1.8. Učenički jezik (njem. *Schülersprache*, *Pennälersprache*; *Lernersprache*, *Interim(s)sprache*, *Interlanguage*)

Učenički jezik označava jezik kojim se služe učenici, no taj je naziv također višeznačnica pa ga se promatra bar u tri značenja: kao jezik svojstven učenicima kao dobno i društveno posebne skupine govornika jednoga jezika, kao jezik kojim učenici govore suprotstavljen nastavnikovu i kao jezik inojezičnih učenika.

U području obrazovanja učenički se jezik odnosi na jezik koji se razvija tijekom školovanja, tj. jezik određene dobi. Primjeri su navedeni u (5.i), gdje se nalaze leksičke jedinice kojima se učenici često služe u njemačkomu ili hrvatskomu materinskomu jeziku. U (5.ii) navedene su dvije vrlo česte učeničke kratice.

(5)	i. <i>Spickzettel</i> , <i>Pauker</i> , <i>petzen</i>	hrv. <i>šalabahter</i> , <i>štreber</i> , <i>cinkati</i>
	ii. <i>Mathe</i> , <i>Prof</i>	hrv. <i>matka</i> / <i>matiša</i> , <i>profa</i>

Njemački izraz *Schülersprache* rabi se dvojako. U didaktici se rabi u opreci prema nastavničkomu jeziku (njem. *Lehrersprache*). U sociolingvistici je oznaka posebnoga jezičnoga varijeteta koji stvaraju i kojim se služe učenici, posebno učenici viših razreda. Za potonji je u uporabi i naziv *Pennälersprache*, izveden posredno, preko *Pennäler* (učenik ili student), iz latinskoga *penna* (pero, pernica).

Učenički se jezik odnosi i na jezik učenika inoga jezika. On je dinamičan jezični sustav koji sadrži elemente polaznoga jezika, ciljnoga jezika, ali i jezične osobitosti koje nisu svojstvene ni polaznomu ni ciljnomu jeziku. Učenički se jezik u ovomu značenju u OVIJ-u naziva *međujezikom* (engl. i njem. *Interlanguage*, njem. i *Interimsprache* ili *Interimssprache*), odn. u novije vrijeme sve češće *učenikovim jezikom* (njem. *Lernersprache*, eng. *learner language*), čak i *korisnikovim jezikom* (eng. *user language*), iako za potonji izraz postoje zamjerke.

Tijekom ovladavanja inim jezikom učenikov se jezik neprekidno razvija i izgrađuje, pri čemu su njegova prepoznatljiva obilježja: *jezični prijenos, preuopćavanja pravila inoga jezika, strategije učenja inoga jezika, komunikacijske strategije te procesi u kojima se zrcali način poučavanja* (Medved Krajnović 2010: 25). Primjeri za jezični prijenos navedeni su u (2. ii) i (6. iii.), dok se u (6. i.) i (6. ii.) nalaze primjeri za preuopćavanje.

(6)	i.	* <i>Ich heit...</i>	umj.	<i>Ich heie...</i>
	ii.	* <i>Meine Name ist...</i>	umj.	<i>Mein Name ist...</i>
	iii.	* <i>Ich habe zehn Jahre.</i>	umj.	<i>Ich bin zehn Jahre alt.</i>

1.1.9. Poučavateljski jezik (njem. *Lehrersprache, Teacherese*)

Poučavateljski je jezik poseban način jezične proizvodnje u poučavanju jeziku, dakle, jezik kojim se nastavnik inoga jezika kao predmeta prilagođava učeniku. Poučavateljski se jezik odlikuje različitim oblicima prilagodbe razini učeničkoga jezika: rječničkima (leksičke prilagodbe, parafraziranje), izgovornima (sporiji tempo, jasnija artikulacija, intonacijsko isticanje), gramatičkima (točni izrazi, kratke rečenice, jednostavne strukture), načinskima (ponavljanja, provjera razumijevanja, potpitanja). Njime mogu govoriti i učitelji drugih predmeta kada poučavaju nazive i pojmove u tomu predmetu. Posebno se to odnosi na učitelje u početnim razredima osnovne škole.

I u njemačkome se prema engleskoj riječi *teacherese* (srodna jer engleskoj rječi *motherese* u usvajanju materinskoga jezika, na hrvatskomu je to maminski jezik) pojavljuju i posuđenice *teacher talk* i *teacherese*. Zrinka Jelaska (2005: 51) navodi da je *bolje* [...] *posebnu vrstu jezika kojim se služe nastavnici u poučavanju novomu jeziku nazivati poučavateljskim, a ne nastavničkim kako bi se spriječila višeznačnost.*

1.1.10. Strani jezik kao jezik struke u nastavi inoga jezika

(njem. *Fremdsprache als Fachsprache im Fremdsprachenunterricht*)

Jezik pojedinih struka razlikuje se od općega jezika, poglavito nazivljem, ali katkada i drugim jezičnim jedinicama. Kada se stranim jezikom služi u pojedinoj struci, npr. njemačkim za medicinare, njemačkim u turizmu i slično, razvidno je da je to posebna vrsta jezika (njem. *Fachsprache*, eng. *Language for Special Purposes*) koji stoji uz bok drugim jezicima struke.

Međutim, jezik nastavnika stranoga jezika funkciolekt je toga jezika koji je nastavniku istovremeno i sredstvo i predmet poučavanja, a kojim treba vladati u profesionalnim situacijama kao što su nastava stranoga jezika i stručni razgovori s kolegama. Stoga se stručnjaci razilaze oko toga je li jezik nastavnika inoga jezika jedna od podvrsta jezika struke ili poseban funkciolekt koji se sastoji od općega jezika i stručnoga (razrednoga) jezika. Engleski je naziv za taj funkciolekt *English for Teaching Purposes* (*engleski za nastavu*), a njemački *Fachsprache Deutsch für DaF* (*njemački kao jezik struke u nastavi inojezičnoga njemačkoga*).

Poučavanje jeziku nastavnika stranoga jezika zapravo uključuje poučavanje školskomu jeziku jer obuhvaća određeni strani jezik kao predmetni jezik, nastavnički jezik i razredni jezik. No od školskoga jezika razlikuje se u području primjene jer se odnosi isključivo na nastavnike stranoga jezika, dok se školskim jezikom služe svi sudionici školskoga života. Kada se buduće nastavnike poučava jeziku nastavnika inoga jezika, može se odabrati da se poglavito usmjeri na razredni jezik kojim se postižu nastavni ciljevi, na cjelokupno čavrljanje u razgovoru unutar razreda ili pak na cjelokupni – školski jezik.

1.2. Teorijski okvir

Zanimanje za ulogu jezika u nastavi nije novo. U modernoj njemačkoj povijesti njezin je začetnik Wilhelm von Humboldt (1836), koji se bavio i teorijom obrazovanja i njezinom primjenom, napose pri učenju stranih jezika, kao u (7).

- (7) *Die Erlernung einer fremden Sprache sollte daher die Gewinnung eines neuen Standpunktes in der bisherigen Weltansicht sein, und ist es in der That bis auf einen gewissen Grad, da jede Sprache das ganze Gewebe der Begriffe und die Vorstellungsweise eines Theils der Menschheit enthält. Nur weil man in eine fremde Sprache immer, mehr oder weniger, seine eigene Welt-, ja seine eigene Sprachansicht hinüberträgt, so wird dieser Erfolg nicht rein und vollständig empfunden.*

Već su se dakle prije dvjesto godina tematizirali odnosi između jezika i kulture kao i prijenosna odstupanja pri učenju inoga jezika pod utjecajem materinskoga jezika i

kulture (*interferencija*). Humboldtov pojam *Weltansicht*, koji se odnosi na pojmovni sustav i osjetilno viđenje stvarnosti koje dijeli neka jezična zajednica (dok se Kantov pojam *Weltanschauung* više odnosi na filozofsku, kulturnu, vjersku perspektivu), u međuvremenu je uključen u jezik kao konceptualni sustav. Dok je engleski prijevod, odnosno istovrijednica, ‘*worldview*’ često različito shvaćan, posebno u vremenu rasprava o pretpostavci tzv. jezične relativnosti, tj. činjenici da jezik svojim govornicima služi kao sredstvo kategoriziranja izvanjskoga svijeta i time utječe na misao, odnosno spoznaju i pogled na svijet, u kognitivnoj se lingvistici, semiotici i u sklopu međukulturnih istraživanja i danas ispituje kako kultura utječe na gradnju značenja (usp. Lakoff 1987, Wierzbicka 1996, Petravić 2016).

Razmišljanja o povezanosti jezika, kulture i nastave nakon Humboldta ogledala su se u čestom smjenjivanju metoda poučavanja stranih jezika. Jednu od ključnih odrednica u didaktici stranih jezika predstavljalo je primjerice opredjeljenje za uporabu materinskoga jezika ili protiv nje. U 19. stoljeću, u jeku gramatičko-prijevodne metode, nastavni je jezik na satima stranih jezika bio materinski. Međutim, na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, pod utjecajem pedagoga zagovaratelja reformi (njem. *Reformpädagogen*) usmjerenih na što prirodnije usvajanje znanja, razvila se tzv. izravna ili direktna metoda (njem. *Direkte Methode*), u kojoj se nastava odvijala isključivo na ciljnomu jeziku. Radikalni pamflet Wilhelma Viëtora *Der Sprachunterricht muss umkehren. Ein Beitrag zur Überbürdungsfrage. Quousque tandem* (1905) u tomu je smislu odigrao važnu ulogu. Jednojezičnu nastavu sve do danas promiče i Berlitzova škola stranih jezika, u kojoj su od samoga početka (1878) smjeli predavati isključivo izvorni govornici na svojem materinskomu jeziku kako bi učenici bili što više izloženi autentičnomu ciljnomu jeziku. Podršku takvu stavu načelno je pružila i razvojna pedagogija, posebno radovi švicarskoga psihologa Jeana Piageta (1923), koji je istraživao razvoj pojmova i jezika te dječju umnu obradu simbola, kao i ruskoga psihologa Leva Vigotskoga (1934), začetnika razvojne psihologije.

Nakon razdoblja dominacije ciljnoga jezika u nastavi stranih jezika u drugoj je polovici 20. stoljeća prevagnuo umjereniji stav. U jeku komunikacijske metode u razrednom se diskursu ne osporava pomoćna uloga materinskoga, odnosno prvoga jezika, no ciljni jezik zadržava prvenstvo kao radni jezik. Načelo što intenzivnije komunikacije na stranomu jeziku i danas je na snazi u suvremenim hrvatskim školama (Čurković-Kalebić 2003: 138, Truck-Biljan 2018: 3). Stoga se dobro poznavanje ciljnoga jezika u razrednim situacijama općenito smatra jednom od ključnih kompetencija nastavnika stranoga jezika (Richards 1998, Vrhovac 2001, Butzkamm 2007, Sešek 2007, Čurković-Kalebić 2008, Voss 2009, Schröder 2010, Thaler 2012, Boócz-Barna 2015, Freeman 2015, Truck-Biljan 2018, Dörr 2018 i dr.).

Istovremeno s razmišljanjima o ovladavanju inim jezikom u društvenim znanostima poput pedagogije, psihologije i sociologije, na prijelazu iz 19. u 20. st. i sama se lingvistika sve egzaktnije odredila s jedne strane prema jeziku kao apstraktnom sustavu

znakova (*langue*), a s druge strane prema govoru kao uporabi, tj. konkretnim materijalnim ostvarenjima jezika u komunikaciji (*parole*), za što je zaslužan Ferdinand de Saussure (1978). Europski i američki strukturalizam utemeljili su predmet, terminologiju i osnovne postavke lingvistike. Šezdesetih godina 20. stoljeća, u jeku tzv. lingvističkoga obrata (eng. *linguistic turn*)⁸, u društvenim je znanostima općenito naglo poraslo zanimanje za jezik. Pojmove kao što su *paradigma*, *sintagma*, *subjekt*, *objekt*, *sustav*, *struktura* i sl. preuzele su sve znanosti (njem. *Wissenschaftssprache*), pa čak i prirodne i tehničke. Preko njih je izvorno lingvistička terminologija ušla i u jezik najprije obrazovanih ljudi (njem. *Bildungssprache*), a potom i u opći i svakodnevni jezik, kao što navodi Habermas (1977). Istovremeno je jačala svijest o različitim ulogama jezika u međuljudskoj komunikaciji, ovisno o konkretnoj situaciji i kontekstu (Bühler 1934, Jakobson 1966/2008, Stubbs 1983).⁹

Posebno važnu ulogu u razvoju uporabne vrijednosti jezika, odnosno o društvenoj uvjetovanosti jezika, odigrala su razmišljanja dvojice suvremenika – američkoga filozofa Charlesa Morrisa i bečkoga filozofa Ludwiga Wittgensteina. Baveći se semiotikom, Morris (1938) predlaže istraživanje uporabne dimenzije znakova u odnosu pošiljatelja i primatelja upozorivši na to da se pojedini izrazi poput uzvika, zapovijedi, modalnih riječi i slično pojavljuju samo u posebnim situacijama koje imaju svoju pragmatičku vrijednost, kao u Morrisovu (1938: 113) primjeru u (8), navedenom prema Siobhan Chapman (2011: 47).

- (8) *Interjections such as “Oh!”, commands such as “Come here!”, value terms such as “fortunately”, expressions such as “Good morning!”, and various rhetorical and poetical devices occur only under certain definite conditions in the users of the language.*

Drugačije je na društvenu ulogu jezika upozorio Ludwig Wittgenstein (postumno 1953) iskovavši pojam *Sprachspiel*. Izraz nije jednoznačan, pa je Wittgenstein i u tomu pogledu temeljnom riječju – igra – pogodno srž pojma bolje nego što je to mogao učiniti bilo kojom drugom riječju. Naime, igra je djelatnost koja se izvodi prema određenim pravilima, pa ipak svaka nova izvedba predstavlja novu igru. Stoga Wittgenstein (1953: §7) sam ističe da pod pojmom *jezična igra* podrazumijeva gdjekad doslovno igre kojima dijete s majkom uči materinski jezik, nastavne aktivnosti kojima učitelj učenika poučava jeziku (npr. učitelj pokazuje na predmet, a učenik ga imenuje) te jezične djelatnosti kojima se izvršavaju radnje, a Wittgenstein ih navodi dvadesetak, npr. moliti, zahvaliti, psovati, pozdravljati, zapovijedati, ispričati vic i sl. (Wittgenstein 1953: §23), ali i ukupni scenarij u kojem se s pomoću jezika obavlja neka djelatnost, kao u (9).

8 Naziv je iskovao Gustav Bergmann, a preuzeo Richard Rorty u naslovu djela *The Linguistic Turn*, University of Chicago Press, Chicago 1967. Hrvatski naziv preuzet je iz Iliškov (2010).

9 Više o tome v. u Auer, Peter (2013) *Sprachwissenschaft. Grammatik – Interaktion – Kognition*. Stuttgart i Weimar: J. B. Metzler.

- (9) *Ich werde auch das Ganze: der Sprache und der Tätigkeiten, mit denen sie verwoben ist, das „Sprachspiel“ nennen.* (Wittgenstein 1953: §7)

Jasno je da su svojim promišljanjem jezika kao jezične djelatnosti Morris i Wittgenstein, svaki iz svojega očista, zacrtali razvojnu liniju koja će u konačnici dovesti do osnutka pragmalingvistike. Njezini su glavni predstavnici jedan profesor i njegov učenik – John L. Austin i John Searle. Austin je razvio teoriju djelovanja putem jezika, objedinjenu u posmrtno objavljenu djelu *How to Do Things With Words* (1962). Nju je Searle razradio u vidu teorije govornih činova (eng. *Speech Acts* 1970). Govorni su činovi u osnovi vrlo bliski Wittgensteinovu poimanju jezične igre kao konkretne jezične formulacije kojom se pokreće neka radnja.

U njemačkoj didaktici pragmalingvistička istraživanja nastavne komunikacije započela su otprilike u isto vrijeme, šezdesetih i sedamdesetih godina 20. stoljeća, upravo pod utjecajem navedenih stavova. Jezik se sagledavao u kontekstu odabranih nastavnih sati. Različitim tehnikama promatranja i bilježenja ili transkribiranja magnetofonskih snimki prikupljene su velike količine tekstnih korpusa. Manfred Lüders (2003: 123) napominje da su istraživanja bila mnogobrojna, punktualna i metodički raznorodna. U žarištu ispitivanja obično je bio nastavnik, poglavito nastavnikov govor (njem. *Lehrersprache*) ili učenički jezici (njem. *Lernersprachen*). Mjerio se vremenski udio nastavnikova govora u odnosu na učenikov. Istraživanja su češće bila usmjerena isključivo na verbalno ponašanje, no katkada su uključivala i neverbalno poput gesta, mimike, odnosno ukupnost razrednoga ambijenta. Iako je predmet ispitivanja bio jezik, svrha nije bila primarno lingvistička, već didaktička. U konačnici se nastojalo utvrditi kako jezik utječe na učinkovitost nastavnoga procesa.

Tri su ključna smjera novijih i današnjih istraživanja uključena u proučavanje razrednoga jezika: analiza diskursa (Coulthard, Sinclair 1975), etnometodološka analiza konverzacije (Mehan 1979) i funkcionalna pragmatika (Ehlich, Rehbein 1983). Prekretnicu u analizi nastavne komunikacije predstavljala je knjiga *Towards an Analysis of Discourse* (Coulthard, Sinclair 1975). Najmanja jedinica proučavanja ovdje nije rečenica, kao npr. u transformacijsko-generativnomu pristupu, nego govorni čin. Michael Becker-Mrotzek i Rüdiger Vogt (2009) slikovito ističu prednost analize diskursa u odnosu na druge metode čak i na razini opisivanja rečenice. Na primjeru rečenice *Wann wurde Julius Caesar ermordet?* može se pokazati da je s obzirom na njezin gramatički ustroj to upitna rečenica, dok je u smislu teorije govornih činova to pitanje, a na razini diskursa to je nastavnikov okidač (njem. *Auslöser*) na koji se nadovezuje učenikova aktivnost. Prednost analize diskursa pred drugima sastoji se u mogućnosti praćenja slijeda pragmatičnih funkcija pojedinačnih jezičnih iskaza u okviru nastavnoga sata, tj. rekonstrukcije i analize ukupnoga scenarija nekoga konkretnoga nastavnoga sata.

Etnometodološka analiza konverzacije prikladnija je za fenomenološko proučavanje razrednoga međudjelovanja. U žarištu je pozornosti praćenje faza nastavnoga sata na

temelju jezičnoga međudjelovanja sudionika. Ističu se faza otvaranja sata, faza instrukcije i završna faza (Becker-Mrotzek, Vogt 2009: 25), a unutar njih mehanizmi kojima sudionici jedan od drugoga preuzimaju riječ (eng. *turn-taking-system*). Nastavno na istraživanja Harveya Sachsa, Hugh Mehan (1979) opisao je kako funkcionira struktura nastavnoga sata i način na koji se sudionici verbalno uključuju u pojedinim fazama sata.

Najjače je lingvistički usmjerena funkcionalno pragmatička analiza nastavnoga sata. Smatrajući školu poglavito jezično ustrojenom ustanovom, zagovornici ove metode (Becker-Mrotzek, Vogt 2009: 33) polaze od obrasca jezičnoga djelovanja (njem. *sprachliches Handlungsmuster*). Pod obrascem se podrazumijevaju društveno ovjereni oblici prevladavanja učestalih komunikacijskih problema. Problemi koji se redovito pojavljuju nazivaju se standardnim problemima (njem. *Standardprobleme*), a uspješna rješenja standardnim rješenjima (njem. *Standardlösungen*). Ove su nazive osmislili Konrad Ehlich i Jochen Rehbein, vodeći predstavnici funkcionalno pragmatičkoga pristupa. U okviru projekta *Kommunikation in der Schule*, kraticom KidS, razvili su instrument za analizu usmene komunikacije, tj. za analizu diskursa, poznat pod nazivom HIAT (njem. *Halbinterpretative Arbeitstranskriptionen*). Taj se instrument i danas često primjenjuje. Polazeći od gramatičkih oblika kao najmanjih jedinica koje se pojavljuju unutar govornih činova, analiziraju se veće jedinice, tj. obrasci jezičnoga djelovanja (pitanje – odgovor, zadatak – rješavanje zadatka i sl.) te se u konačnici utvrđuje jezična organizacija dobivenih obrazaca unutar razrednoga diskursa.

Sva tri smjera istraživanja razredne komunikacije (analiza diskursa, etnometodološki pristup i funkcionalna pragmatika)¹⁰ temelje se na zvučnim ili audiovizualnim snimkama nastavnih sati različitih školskih predmeta. Zapisi su potom transkribirani kako bi se naknadno rekonstruirala jezična djelatnost sudionika u nastavi – učitelja i učenika. Pritom se metoda kvalitativne analize pokazala pouzdanijom od kvantitativne. Na temelju zabilježenih jezičnih iskaza utvrđuje se odnos između jezične komunikacije i učenja. Konačni je cilj u pravilu utvrđivanje kvalitete nastave. Međutim, u istraživanju koju su 1997. proveli Andreas Helmke i Franz E. Weinert problematičnim se pokazalo utvrđivanje čimbenika koji jamči najbolji uspjeh u nastavi: vođenje nastave, struktura sata, jasnoća, motiviranje učenika i sl. Autori su zaključili da je za uspješnost učenika najvjerojatnije zaslužan upravo onaj čimbenik koji nisu istražili, a to je ukupna nastavnikova stručnost (Becker-Mrotzek, Vogt 2009: 63).

Ako se lingvistička metoda pokazala korisnom za predmete poput tjelesnoga odgoja i matematike, onda je logično da je ona metoda izbora i za analizu jezičnih predmeta, poglavito stranih jezika. Na tragu te spoznaje, a u tradiciji Ludwiga Wittgensteina, Manfred Lüders (2003) nastavni sat definira kao jezičnu igru (njem. *Unterricht als Sprachspiel*). Smatrajući nastavu eminentno lingvističkim procesom, uzeo je u obzir

10 Više o razrednomu međudjelovanju na engleskom jeziku vidi u Corder (1978), A. Tsui (1985, 2001), Chaudron (1988), Cullen (1998), Ellis (2003).

metode prvoga istraživanja razrednoga jezika *The language of the classroom* (Bellack, Kliebhard, Hyman i Smith 1966) i spomenute zaključke iz studije *Towards an Analysis of Discourse: The English used by teachers and pupils* (Sinclair, Coulthard 1975) te većinu novijih istraživanja razrednoga jezika. Cilj je Lüdersova istraživanja bio analizirati razredni diskurs, njegov standardni model (uvod, faza poučavanja, završna faza), strukturu faze poučavanja i način na koji se učenici uključuju u diskurs unutar faze poučavanja. Želio je provjeriti je li poznati obrazac *pitanje – odgovor – povratna informacija* doista dominantan obrazac i u višim razrednima osnovne škole, tj. u zadnjem razredu prve faze drugoga obrazovnoga stupnja u njemačkom školovanju (njem. *Sekundarstufe I*). Istraživanje je proveo u šest 10. razreda na nastavnim satima njemačkoga. Lüdersu je uspjelo dokazati da taj obrazac, poznat pod nazivom *Instruction-Response-Feedback*, koji je ovjeren za niže razrede osnovne škole, pretežito vrijedi i za više razrede, no utvrdio je i velik udio refleksivnoga učeničkoga djelovanja i strateškoga uključivanja u oblikovanje nastavnoga diskursa u vidu komentara, prijedloga, replika i sl. Potvrdio je svoj postulat da je lingvistički pristup istraživanju razrednoga diskursa najprikladniji za utvrđivanje preduvjeta kvalitetne nastave.

U Hrvatskoj je prvu lingvističku analizu njemačkoga razrednoga diskursa provela Marija Vuković u okviru izrade diplomskoga rada *Unterrichtspraseologie* (2001) pod mentorstvom Maje Häusler. Istraživanje se temelji na građi prikupljenoj na petnaest nastavnih sati u jednoj njemačkoj gimnaziji. Autorica je bilježila dijelove razrednoga diskursa za deset različitih predmeta te napominje da je transkribirani materijal toliko raznorodan da je odustala od dosljedne kategorizacije i proizvoljno ga razvrstala spajajući didaktičko-metodičke, tematske i funkcionalne kriterije. Istraživanje je rezultiralo popisom autentičnih njemačkih rečenica i dijaloga koji su proizvedeni u pojedinim fazama nastavnoga sata ili su vezani uz nastavne medije, govorne činove, društvene oblike rada i sl. Fonetska obilježja govornoga međudjelovanja nisu uvrštena u ovaj popis.

Poimanje nastave kao jezične djelatnosti odnosno igre, kako su predlagali Wittgenstein, Searle, Habermas i Lüders, jedan je od pogleda uključenih u ovaj rječnik. Polazeći od pretpostavke da se stručnost nastavnika stranoga jezika očituje poglavito u njegovu poznavanju sredstva kojim se služi – a to je ciljni jezik – posebice u razrednom jeziku kao onom dijelu autentične komunikacije koji je jedini zastupljen u školskom okružju, smatralo se važnim utvrditi razinu poznavanja toga jezičnoga varijeteta na terenu. Stoga je 2015. na Filozofskomu fakultetu Sveučilišta u Zagrebu provedeno istraživanje među studentima germanistike, nastavnicima pripravnicima i iskusnim profesorima njemačkoga jezika. Njime su se željela utvrditi problemska područja na kojima valja poraditi u izobrazbi budućih nastavnika i profesora njemačkoga jezika. Istraživanje objavljeno pod naslovom *Wie gut beherrschen Germanistikstudenten und Deutschlehrer in Kroatien die Unterrichtssprache Deutsch?* (Lütze-Miculinić, Landsman Vinković 2017) pokazalo je da postoji nesigurnost u uporabi svakodnevnoga i stručnoga vokabulara

te nedovoljno pragmatičko umijeće (nepoznavanje poštapalica, riječca i uzvika; nespretnosti u oslovljavanju sudionika u školskomu životu). Uz to, utvrđena su i redovita odstupanja pri uporabi određenih gramatičkih oblika.

Kao problemska područja iskristalizirali su se: glagolski oblici imperativa u prisnim oblicima 2. lica jednine i množine (njem. *Duzen*, za razliku od *Siezen* kojim ispitanici dobro vladaju), zamjenice za drugo lice jednine u kosim padežima (njem. *dir*, *euch*) i odgovarajući oblici posvojnih zamjenica (njem. *euer*, *eure.*) te uporaba djeljivih glagola. Upravo na temelju ovih uvida, u ovaj su pragmatični rječnik razrednoga jezika uključena utvrđena problemska područja. U njemu se školski vokabular opimjeruje reprezentativnim rečenicama i kratkim dijalozima. Kada se smatralo da primjeri nisu dovoljno obavijesni, dodavale su se primjedbe i napomene vezane uz stilske registre i izgovor kao i pragmalingvističke opaske o uporabi pojedinih izraza u konkretnim jezičnim situacijama.

Do sličnih rezultata kao spomenuto istraživanje, a neovisno o njemu, došla je i Ninočka Truck-Biljan (2018) ispitujući na Filozofskom fakultetu u Osijeku razinu ovladanosti razrednim jezikom među budućim nastavnicima njemačkoga jezika. Razredni se jezik ovdje definira kao podvrsta jezika struke (njem. *Unterrichtssprache als Fachsprachen-subkomponente*; eng. *Classroom German as a specific subcomponent of Language for Specific Purposes*). Istraživanjem provedenom na uzorku od 33 studenta germanistike potvrđena je pretpostavka o nedovoljnoj razini ovladanosti razrednim jezikom, posebice školskom frazeologijom i pojedinim gramatičkim područjima kao što su imperativ za drugo lice jednine i množine, uporaba pojedinih prijedloga te imenskih riječi u dativu i akuzativu. Autorica zaključuje da se sustavno poučavanje razrednomu jeziku svakako treba uvrstiti u studijski program budućih nastavnika njemačkoga jezika.

Istraživanje i leksikološka obrada školskoga jezika sve su češća tema u današnjemu svijetu. Suvremena istraživanja odgovaraju na aktualna društvena zbivanja i svojstvene potrebe svake pojedine države. U Njemačkoj i Austriji ona su usmjerena na ispitivanje njemačkoga nastavnoga jezika u višejezičnim i višekulturnim razrednim odjelima. Utipkavanjem natuknice *Sprache im Unterricht* u tražilicu Google, dobije se 61.900.000 unosa.¹¹ U veljači 2018. godine, dakle u godini objavljivanja ovoga rječnika, na sveučilištu u Kölnu održan je stručno-znanstveni skup pod naslovom *Sprache im Unterricht*.¹²

U Švicarskoj kao višejezičnoj zemlji velika se pozornost posvećuje jezičnomu umijeću. Stoga su 2014. objavljeni profesionalni profili jezičnih kompetencija za nastavnike stranih jezika.¹³ Istovremeno je pokrenut projekt za izradu kompendija funkcionalnih

11 Posljednji pristup 17. rujna 2018.

12 www.zus.uni-koeln.de/spracheimunterricht.html

13 Bleichenbacher, Lukas (2017) *Berufsspezifische Sprachkompetenzprofile für Lehrpersonen, die Fremdsprachen unterrichten* – BSSKP, Bundesamt für Kultur, www.phsg.ch/sites/default/files/cms/Forschung/Institute/Institut-Fachdidaktik-Sprachen/201711%20Beurteilung%20BSSK%20Produktebericht.pdf

jezičnih alata za nastavnike koji u nižim razredima osnovne škole predaju njemački kao strani jezik, poglavito za rad s frankofonim učenicima (Loeliger 2015).¹⁴ Zanimljivo je koliko su polazište i namjena toga projekta slični povodu i krajnjem cilju istraživanja koja se provode na filozofskim fakultetima u Zagrebu i Osijeku – pomoći nastavnicima i profesorima njemačkoga kao stranoga jezika da steknu što veću sigurnost i jezično umijeće s namjerom da i učenici razviju pozitivan stav prema njemačkomu jeziku, motiviranije ga uče i poluču bolji uspjeh (Loeliger 2015: 48).

Pri izradi rječnika uz glotodidaktička istraživanja valjalo je uzeti u obzir i uzuse postojećih rječnika i rezultate leksikografskih istraživanja. Leksikografska obilježja jednojezičnih njemačkih rječnika kojima se koriste nastavnici njemačkoga jezika ispitala je Meike Meliss (2016). Autorica uočava raskorak između suvremenih glotodidaktičkih istraživanja i leksikografske prakse. Premda se zastupljenost govorenoga jezika u nastavi inih jezika u 21. stoljeću intenzivno istražuje (Moraldo 2012; Reeg, Pasquale, Moraldo 2012; Moraldo, Missaglia 2013; Grundler, Spiegel 2014) te je vrlo uočljiva i u suvremenim udžbenicima, Meliss postavlja hipotezu da ključne sastavnice govorenoga jezika u jednojezičnim rječnicima nisu dovoljno kodificirane. U tri rječnika za učenje njemačkoga kao inoga jezika i dva općejezična rječnika¹⁵ proučavala je odabrane elemente govornoga jezika čiji bi se leksički zapis mogao očekivati u rječnicima: uvrštenost uzvika (npr. *aua*), onomatopeja (npr. *schwupp*), riječca (npr. *denn*), cjelovitih komunikacijskih formulacija (npr. *Grüß dich!*) i predmetnutih izraza augmentativne funkcije (npr. *wahnsinnig*, *mega-*). Provjerila je i nude li analizirani rječnici fonetski izgovor i u kojem obliku (opisno, tonski zapis, izgovor izražen u Međunarodnoj fonetskoj abecedi, kraticom IPA). Potvrdila je svoju hipotezu o nedovoljnoj kodificiranosti govorenoga jezika i došla do sljedećih zaključaka: 1. što je neko obilježje tipičnije za usmenu komunikaciju, to će se rjeđe naći u rječniku, 2. stilske oznake nisu ujednačene, 3. fonetski izgovor nije dosljedno zabilježen. Zbog nesporne važnosti razvijanja usmene komunikacije u suvremenoj nastavi njemačkoga jezika sve su navedene sastavnice govorenoga jezika uvrštene u ovaj rječnik, dakako u okviru tematske cjeline koju obrađuje.

14 Prikaz projekta *Funktionale Redemittel von Primarlehrpersonen für den Unterricht in Deutsch als Fremdsprache* objavljen je 2015. na mrežnoj stranici www.core.ac.uk/download/pdf/43673654.pdf

15 Meliss je analizirala ove rječnike: Langenscheidt – *Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache*, Pons – *Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache*, Kempcke – *Wörterbuch Deutsch als Fremdsprache*, Duden online, *Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache*.

1.3. Priručnici školskoga jezika

Za učenike njemačkoga jezika postoje različita hrvatska izdanja rječnika njemačkoga jezika. Može se kao primjer spomenuti *Njemačko-hrvatski i hrvatsko njemački školski rječnik* (Miličević 2009), čije je treće izdanje izišlo 2017. godine, vrlo koristan priručnik za učenike njemačkoga jezika na hrvatskomu govornomu području s mnoštvom primjera, prijevodima, pregledom gramatike njemačkoga te nekolicinom ilustracija. Međutim, taj i takvi rječnici ne rješavaju poteškoće u ovladavanju školskim jezikom, posebno ne razrednim.

Na svojstvene školsko-leksikološke potrebe hrvatskih profesora inih jezika već su 1974. odgovorile Oktavija Gerčan i Antica Menac. Objavile su glosar pod nazivom *Sto zapovijedi razrednih koji donosi mali izbor /.../ prigodnog rječnika na engleskom, francuskom, njemačkom i ruskom jeziku*, odnosno kratke odvojene popise razredne frazeologije. Dakako da ti popisi opsegom i sadržajem ne udovoljavaju današnjim potrebama nastavnika inih jezika u hrvatskim školama, ali svjedoče o vrijednoj tradiciji domaće leksikološki usmjerene glotodidaktike.

U nastavku će se kratko predstaviti različiti noviji domaći i inozemni izvori koji se bave njemačkim ili hrvatskim školskim jezikom, a namijenjeni su poglavito nastavnicima njemačkoga ili hrvatskoga kao inoga jezika, no spomenut će se i neki za engleski kao najprošireniji ini jezik.

Među priručnicima koji uključuju njemački školski jezik ističu se jednojezični njemački priručnik *Unterrichtssprache Deutsch* Wolfganga Butzkamma (1996, 2007) i dvojezični priručnik za germanofone nastavnike engleskoga kao inoga jezika *A Coursebook in Classroom English* Bernda Vossa (1995). Namijenjeni su nastavnicima koji predaju njemački ili engleski kao ini jezik diljem svijeta, a sastavljeni su iz očista germanofonih profesora njemačkoga odnosno engleskoga kao inoga jezika. Oba su udžbenici koji polaze od različitih tipova razrednih situacija. U njima su reprezentativni iskazi uklopljeni u tipične govorne činove. U nastavi sa studentima nastavničkoga smjera nužno ih je prilagođavati pojedinačnim kurikulnim potrebama u različitim zemljama i vrstama obrazovanja.

Suvremena njemačka školska frazeologija može se u ograničenomu opsegu naći na brojnim mrežnim stranicama. Među njima valja istaknuti e-glosar koji je 2002. izdao Goethe-Institut pod nazivom *Lehrersprache im Deutschunterricht*. Sadrži dvjestotinjak uobičajenih uputa i komentara koje nastavnici rabe na satima njemačkoga kao inoga jezika. Objavljen je i e-glosar *Fachsprache Computer – Computerterminologie für Deutsch als Fremdsprache* s osnovnom računalnom terminologijom. U oba e-glosara razredna je frazeologija oprimjerena rečenicama s glagolom u 3. licu množine, oblikom kojim se u njemačkome obraća odraslim osobama iz poštovanja (*Siezen*) pa ju je za rad s učenicima u školi potrebno preoblikovati u prisni oblik, tj. 2. lice jednine ili množine.

Za hrvatski kao ini jezik, poglavito strani, tek odnedavno postoje priručnici za razine A2 (Grgić, Gulešić Machata 2017), B1 (Grgić, Gulešić Machata, Nazalević Čučević 2013) i B2 (Grgić, Gulešić Machata 2015), za koji postoji i ispitni katalog (Jelaska i sur. 2014). U tim se priručnicima prvi put opširnije predstavlja pragmatična kompetencija za hrvatski kao ini jezik (Nazalević Čučević 2013, 2015). Kako i nisu namijenjeni isključivo školskomu jeziku, nego žele inojezičnim učenicima hrvatskoga, ali i njihovim nastavnicima, dati okvir za učenje navodeći riječi, izraze, strukture i teme kojima bi na pojedinim razinama trebalo ovladati, ti referentni okviri tek dijelom za hrvatski pokrivaju potrebe na koje može odgovoriti ovaj dvojezični rječnik. Slično je i s katalogom za ispit B2 Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje (Jelaska i sur. 2014). Osnovna gramatika hrvatskoga jezika koja opisuje glasove, vrste riječi i izraze na engleskome jeziku (Jelaska 2015) prva je gramatika koja je pisana sa stajališta učenika hrvatskoga kao stranoga jezika, a u primjerima uključuje i pragmatična obilježja sporazumijevanja.

Izvan njemačkoga govornoga područja istraživanja i publikacije kreću se u različitim smjerovima. Primjerice, u Poljskoj je Jan Iluk već krajem 20. stoljeća izradio literaturu za potrebe nastavnika stranih jezika u vidu dvojezičnih rječnika, a za poljsko-njemački jezični par rječnik je objavljen 1993. pod naslovom *Polsko-Niemiecki słownik wyrażen i zwrotów lekcyjnych*. U Mađarskoj se istražuje njemački školski jezik u predmetnoj nastavi pa je Ágnes Amreinné Pesti 2009. godine s grupom autora izdala priručnik za učenike, ali i nastavnike u dvojezičnoj predmetnoj nastavi (*Schnittstelle. Sprachliche Kompetenzen zur Erschließung von Sachinhalten im Deutschunterricht. Sprachliche Kompetenzen am Ende der Sekundarstufe I*).

U uvjetima u kojima se nastava odvija u Republici Hrvatskoj¹⁶: njemački kao drugi strani jezik, potreba za jezičnim usavršavanjem nastavnika i jezičnom izobrazbom pretežito kroatofonih studenata nastavničkih germanističkih studija, a s obzirom na pluricentričnost njemačkoga jezika (Hoffmann 2007) i sukladno preporukama *Europskoga jezičnoga portfolija za obrazovanje nastavnika* (kraticom EPONAJ 2007, njemačka inačica Newby i sur. 2007), nastavnici trebaju prikladan nastavni alat. U tu je svrhu sastavljen ovaj hrvatsko-njemački dvojezičnik školskoga jezika, postavljen iz očista hrvatskih govornika njemačkoga jezika.

16 Mrežna stranica Odsjeka za germanistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, www.ffzg.unizg.hr/german/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=1
Ispitni katalog za učitelje razredne nastave u osnovnoj školi. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2008), www.dokumenti.ncvvo.hr/OS/2008-07-30/ispitni_katalog_raz.pdf
Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen, www.europaeischer-referenzrahmen.de.

1.4. Izbor građe ovoga rječnika

Ovo je prvi od nekoliko svezaka rječnika koji su u postupku izrade. U njemu se donose nazivi sudionika u školskomu životu i opći komunikacijski obrasci za uljudno ophođenje. Iz njega su izostavljene teme koje će obuhvatiti sljedeći svesci: školski prostor i predmeti u njemu, organizacija života u školi i izvan nje, rad i procjenjivanje rada te djelatnosti u nastavi, a i neki posebni komunikacijski obrasci.

U ovaj su rječnik uvršteni uljudbeni obrasci koji uključuju pozdrave, isprike, zahvaljivanja; općenita poticanja, pohvale, ohrabivanja, prijekore, a nadasve odgovore i reakcije na rečeno u različitim registrima. Stoga se u njemu kao natuknice nalaze mnogi uzvici poput *oh ne, bljak, fuj, uf, brr*; prilozi poput *van*; suznačice poput prijedloga *s, u, izvan*, zamjenice poput *to*, rječe poput *pa, ma, zar, li, ne*, od kojih su neke uključene u višečlane izraze, poput *ma ne, ma kakvi, bez veze, ne baš, to je to, žao mi je, to bi bilo to*.

Za odabir natuknica u ovome rječniku rabili su se ponajviše usmeni izvori. Godinama su se na stručnim ispitima, hospitacijama i na seminarima sa studentima diplomskoga smjera germanistike zapisivali izrazi s kojima su nastavnici ili studenti imali poteškoća. Nesigurnost je najčešće dolazila do izražaja u promjeni koda – govornici bi usred iskaza pribjegavali materinskomu jeziku – ili u zastajkivanju, prekidanju već započetih rečenica, njihovu preoblikovanju te u raznovrsnim gramatičkim i pragmatičkim odstupanjima. Iskazi studenata, nastavnika i učenika bilježili su se u punim rečenicama ili slijedu rečenica jer značenje svojstveno razrednome diskursu neke riječi dobivaju tek u cjelinama koje nadilaze pojedinačne riječi. Mnoge od tih zabilježenih rečenica mogu se naći među primjerima u ovome rječniku.

Osim usmene građe za odabir natuknica služili su i pisani izvori: priručnici, rječnici, znanstvena i stručna literatura i školska službena dokumentacija objavljena na mrežnim stranicama. Za njemačke istovrijednice koje nisu potvrđene u rječnicima poslužili su istovjetni njemački izvori, glosari te bilješke vođene na satovima njemačkoga jezika u zagrebačkim školama, a kao poticaj i provjera poslužili su transkripti iz neobjavljenoga diplomskoga rada Marije Vuković (2001).

Pri sastavljanju rječnika valjalo je povući određene granice. Ključno pitanje nije bilo koje će se riječi uvrstiti u rječnik, već ponajprije koje će se izostaviti. Pri odabiru natuknica presudan je bio kriterij učestalosti i svrhovitosti iz očista hrvatskih govornika njemačkoga.

Premda su u razredni diskurs uključeni mnogi funkcionalni stilovi i registri, u *Hrvatsko-njemački rječnik školskoga jezika* nisu svi uvršteni. Izostavljene su riječi koje nastavnici i učenici u školskom okružju jedni drugima ne bi trebali uputiti, kao što su psovke i šatrovački izrazi. Izostavljeni su i pojmovi tipični za njemački školski život koje nemaju istovrijednicu u hrvatskome sustavu (npr. *Vertrauenslehrer*, na koju se međutim upozorava u napomeni).

S druge strane, u rječnik su uvršteni izrazi koji čine dio hrvatske školske svakodnevice, dok ih njemačka govorna zajednica ne poznaje. Tako su za izraz *srednja škola* navedene dvije prijevodne inačice od kojih se nijedna ne može smatrati istovrijednicom, ali su ipak uvrštene u rječnik jer odražavaju svojstvenost školskoga života u Hrvatskoj. Vodeći se razmišljanjima Anne Wierzbicke (1997: 4) o važnosti pojedinih riječi u određenoj jezičnoj zajednici, u rječnik su uvrštene riječi koje su neizostavne u hrvatskoj jezičnoj kulturi. Uz takve specifične izraze katkada stoje tek djelomično prihvatljiva prijevodna rješenja, na što upozoravaju napomene uz njih.

U priređivanju ovoga rječnika poslužili su i prijedlozi i pojašnjenja izvornih i neizvornih govornika. Većina hrvatskih natuknica pripada standardnomu hrvatskomu jeziku. One su obilježene kraticama s oznakom vrste riječi samo ako se smatralo da to nije sasvim jasno, ili u slučaju višeznačnica, odnosno istoizraznica, kao što je *o uzv* (za razliku od prijedloznoga *o*). Stilski obilježene riječi i izrazi označeni su kraticama, primjerice *Adio! reg.* ili *ma razg.*

2. SADRŽAJ I USTROJ RJEČNIKA

Osim početnoga poglavlja (1. Uvod), u kojemu se opisuje građa i namjena rječnika te teorijske postavke na temelju kojih je osmišljen, uključujući srodnu i uzornu građu te ovoga poglavlja, u kojemu se potanko objašnjava sadržaj i ustroj ove posve nove vrste priručnika u hrvatskomu jezikoslovlju, ovaj se rječnik sastoji od tri opsežna dijela: Dvojezičnika (3. Dvojezični hrvatsko-njemački rječnik); Njemačkoga popisnika (4. Popis njemačkih riječi), u kojemu su abecedno popisane riječi izvučene iz rječničkih članaka; Hrvatskoga popisnika (5. Popis hrvatskih riječi), u kojemu su abecedno popisane hrvatske riječi izvučene iz rječničkih članaka i ponekih primjera, s brojem stranice na kojoj se pojedina riječ nalazi. U nastavku teksta dijelovi će se zvati kao što je navedeno izvan zgrade: Dvojezičnik, Njemački popisnik i Hrvatski popisnik.

Njemački i hrvatski popisnik glavninom se sastoje od rječničkih natuknica koje su donesene u prvomu dijelu rječnika, abecedno poredanih i napisanih običnim slovima. Služe kako bi korisnik rječnika što brže i bolje vidio sadrži li ovaj rječnik riječ koju traži, ili njezin spoj. Naime, kako su višečlane natuknice u dvojezičnomu dijelu rječnika svrstane samo na jednomu mjestu, i to po abecednomu redu prve riječi u nizu, što ne mora biti riječ iz niza pod kojom će ju se korisnik sjetiti tražiti, u popisniku će moći provjeriti nalazi li se pojedina riječ u njemu ili ne.

Brojčani podatci – Dvojezičnik je glavni dio ovoga rječnika, obaseže stotinjak stranica. Njemački popisnik obaseže pedesetak stranica, a Hrvatski popisnik tridesetak stranica. Dvojezičnik sadrži oko 540 hrvatskih rječničkih natuknica uvrštenih u 451 članak gdje se nalazi oko 1020 njemačkih istovrijednica. Te su njemačke istovrijednice uvrštene otprilike u 840 natuknica u njemačkomu popisniku, dok hrvatski popisnik sadrži oko 520 članaka otprilike s 610 natuknica.

Natuknice – Kako je namjena ovoga rječnika poduprijeti učenje jezika koji se pojavljuje u razredu na (jezičnoj) nastavi, posebno nastavi stranoga jezika, u ovom slučaju njemačkoga, rječničke se natuknice razlikuju od rječničkih natuknica kakve se obično pojavljuju u tradicionalnim rječnicima. Ponekim je hrvatskim natuknicama glava riječ koja se ne prevodi, nego služi kao okupljalište drugih hrvatskih podnatuknica, npr. *je (biti) za je li i jel'*. U takvom je slučaju glavni sadržaj natuknice podnatuknica ili podnatuknice. Umjesto kanonskih ili citatnih oblika riječi u hrvatsko-njemačkomu rječniku raspon onoga što može činiti rječničku (pod)natuknicu proteže se od cijele rečenice do samo jednoga glasa. Cijele rečenice, tj. izreke, napisane su pravopisno točno, početnim velikim slovom i rečeničnim znakom na kraju, npr. *Izvolite! Kako ste?* Nizovi riječi, sintagme ili pojedine riječi napisane su bez rečeničnih oznaka, malim slovom, npr. *jako dobro, kao prvo*.

No činjenica da sve natuknice nisu glava rječničkoga članka, nego da su mnoge od njih svrstane pod samo jednočlanu natuknicu u kanonskome obliku, čini ovaj rječnik manje različitim od tradicionalnih rječnika.

2.1. DVOJEZIČNI, HRVATSKO-NJEMAČKI DIO RJEČNIKA

U *Dvojezičniku* rječnički se članak sastoji od hrvatske glave napisane masno drugačijim fontom sasvim lijevo, uz koju se katkada nalazi podatak o registru, poput *gov.* (govorni), *razg.* (razgovorni), *žarg.* (žargon), *reg.* (regionalni), a katkada vrsta riječi, poput *vez* (veznik), *uzv* (uzvik), *onom.* (onomatopeja), katkada oba, poput *onom. uzv.* Hrvatska je natuknica **polazna** natuknica (njem. *Stichwort*).

Njemačke su istovrijednice napisane također masno, ali su nešto uvučenije s nešto manjim fontom. I uz njih se nalaze podatci o registru i vrsti riječi, koji se često poklapaju, ali ne uvijek. Uz imenice se navodi i član. One su **dolazne** natuknice, odnosno prijevodi (njem. *Übersetzung*).

Svaki je članak oprimjeren hrvatskom rečenicom ispod koje stoji njezina njemačka prijevodna inačica. Da bi primjeri što življe oslikali školsku zbilju, neke su natuknice oprimjerene kratkim dijalogima pa rječnik sadrži oko 1150 hrvatskih primjera s jednom ili nekoliko rečenica, odnosno iskaza u nizu i oko 1300 njemačkih primjera s jednom ili nekoliko rečenica, odnosno iskaza u nizu. Dio je njih vrlo sličan, neki se i ponavljaju u udaljenim rječničkim člancima, ali većina je različita.

2.1.1. Dijelovi rječničkoga članka

Primjer jednostavnoga rječničkoga članka naveden je u (10). Primjer složenijega rječničkoga članka naveden je u (12).

(10)

budilica

Wecker, der

- Budilica mi nije zvonila.
- Mein Wecker hat nicht geklingelt.

Glava – Glavu rječničkoga članka u nekim slučajevima čini polazna natuknica (npr. *budilica*, *lijepo*, *halo*, *hm*, *moliti*), tj. odabrana riječ koja se prevodi dolaznom njemačkom istovrijednicom i oprimjeruje, tada je napisana ravno masnim slovima, kao **budilica** ili **odmor**¹⁷.

Međutim, katkada je glava natuknice samo leksikografska jedinica, tj. izvučeni kanonski oblik kojim je polazna natuknica predstavljena kako bi korisnicima bila pojmljivija, ali se taj kanonski oblik ne prevodi niti oprimjeruje. U tomu je slučaju glava natuknice

¹⁷ Rječnički članak **odmor** nije cjelovito prenesen, u njemu se nalazi više podataka nego u ovomu primjeru.

također napisana masno, ali kosim slovima, kao u (11), gdje sam glagol *biti* nije preveden jer nije polazna natuknica, nego samo leksikografska. Odmah ispod njega nalazi se polazna natuknica obilježena kvadratićem □. U (11) takva je podnatuknica: *biti na raspolaganju*.

(11)

biti

□ **biti na raspolaganju**

zur Verfügung stehen

- Na raspolaganju sam vam i izvan vremena primanja.
- Ich stehe euch auch außerhalb der Sprechstundenzeiten zur Verfügung.

Podnatuknica – Uz glavnu natuknicu u istomu članku mogu biti i jedna ili više hrvatskih podnatuknica, ispred kojih se nalazi znak □, kao *mali odmor* i *veliki odmor* u (12).

(12)

odmor

Pause, die

- Idemo li pod odmorom van?
- Gehen wir in der Pause raus?
- Gehen wir während der Pause raus?

□ **mali odmor**

kleine Pause, die

- Pod malim odmorom nisam stigao ni na zahod.
- In der kleinen Pause hatte ich nicht einmal Zeit, aufs Klo zu gehen.
- In der kleinen Pause konnt' ich nicht mal zur Toilette.

□ **veliki odmor**

Hofpause, die

- Pod velikim odmorom idemo u dvorište, igramo se, brbljamo, zabavljamo se.
- In der Hofpause gehen wir ins Freie, wir spielen, schwatzen, haben Spaß.

Njemačka istovrijednica – Kao dolazna natuknica, njemačka je istovrijednica (npr. *Wecker, schön, hallo, tja, nun ja, bitten*) otisnuta masno, nešto manjim slovima i povučena udesno.

Hrvatski primjer(i) – Svim hrvatskim primjerima uporabe pojedine polazne natuknice (npr. *Budilica mi nije zvonila. Jako lijepo crtaš!, Halo, što vi to tamo radite?*) prethodi znak **o**.

Njemački primjer(i) – Njemačkim prijevodnim inačicama, tj. primjerima uporabe dolazne natuknice (npr. *Mein Wecker hat nicht geklingelt, Du kannst wirklich schön zeichnen. Sehr schön!, Hallo, was macht ihr denn da?*) prethodi znak **•**. Katkada jednoj hrvatskoj rečenici mogu odgovarati dvije ili nekoliko njemačkih inačica pa su one potpisane jedna ispod druge, svaka s prethodnim znakom **•**, kao u (13). Isto tako neke natuknice imaju više od jednoga primjera rečenica, kao u (14).

(13)

lijepo

schön

- o Jako lijepo crtaš!
- Du kannst wirklich schön zeichnen. Sehr schön!
- Das hast du wirklich sehr schön gezeichnet.

Napomene – Dio rječničkoga članka mogu biti i napomene, odnosno kratka objašnjenja ispod prijevodnih rješenja kada su gramatičke i stilske odrednice nedovoljne. Na njih upozorava znak **➔**, a napisana su sitnijim slovima: objašnjenje o izgovoru (npr. *oponašanje kihanja; u izgovoru se naglašava drugi slog*), načinu pisanja ili pisanim inačicama (npr. *može se pisati na oba načina*), značenju ili uporabi (npr. *izraz dobrodošlice; u značenju 'odgoditi'*), sinonimima ili sinonimičnim izrazima i drugo. Često se napomene odnose na funkcionalno obilježje pojedinih prijevodnih rješenja (npr. *pozdrav na dolasku upućen prisnoj osobi*) ili osobitosti u školskomu životu na njemačkome govornome području (npr. *U Njemačkoj učenici nerijetko svojevóljno ponavljaju razred kako bi bolje utvrdili gradivo.*) Neke su od ovih napomena predložili lektori izvorni govornici prisjećajući se svojih dana provedenih u školskim klupama ili znanja stečenoga tijekom studija u Saveznoj Republici Njemačkoj pa su tako njihova stručnost i znanje o svijetu ugrađeni u ovaj rječnik.

(14)

halo reg. uzv.

hallo ['halo:] razg. uzv

- o Halo, što vi to tamo radite?
- Hallo, was macht ihr denn da?
- ➔ uzvik kojim se želi privući nečija pozornost; naglasak je obično na prvome slogu, a glas *o* uvijek je zatvoren

hallo [ha'lo:] / ['halo:] *razg. uzv*

- Halo, čuješ li me?!
- Hallo, kannst du mich hören?!
- Hallo, hörst du mich?!
- pozdrav u telefonskim razgovorima; naglasak je obično na drugome slogu, a glas *o* uvijek je zatvoren

Jednoj hrvatskoj natuknici može odgovarati više njemačkih natuknica, kao *tja* i *nun ja* za *hm* u rječničkomu članku navedenom u (15).

(15)

hm [ə:m] / [hə:m] *onom. uzv*

hm *razg. uzv*

- Hajde, razmisli malo! Je li ovo točno ili netočno? – Hm! Vjerujem da jest.
- Überleg' doch mal ein bisschen. Ist das hier richtig oder falsch? – Hm! Ich glaube, es ist richtig.
- izraz neodlučnosti, zbunjenosti

tja *razg. uzv*

- Hm, ne znam što da kažem.
- Tja, was soll ich dazu sagen?
- Tja, ich weiß nicht, was ich dazu sagen soll.
- izraz neodlučnosti, zbunjenosti

nun ja

- Hm, ne znam što bih rekla.
- Nun ja, was soll man dazu sagen?
- izraz neodlučnosti, zbunjenosti

Stilske odrednice – Uz stilski obilježene hrvatske i njemačke natuknice i podnatuknice stoje odrednice u vidu kratica s točkom. Vodeći računa o konceptu D-A-CH¹⁸ koji upozorava na pluricentričnost njemačkoga jezika i kulture, posebno su označeni izrazi tipični za jezične varijetete u Austriji, Švicarskoj i južnim dijelovima Njemačke: *austr.*, *južnonj.*, *švic.*

Upozorava se i na funkcionalne stilove i registre kao i na druga semantička obilježja važna u školskome okružju: *form.* (formalno), *služb.* (službeno), *podr.* (podrugljivo) i sl.

18 Više o tome vidi u IDV (2013) DACH-Prinzip, www.idvnetz.org/dachl-online/dach-prinzip, kao i u Barkowski, Krumm (2010: 41).

Jedna se odrednica odnosi na prijevodna rješenja u ovome dvojezičniku koja se ne mogu naći u drugim rječnicima, ali su iskovana na temelju sličnih izraza zabilježenih u stručnoj ili službenoj literaturi. To je odrednica označena kraticom *konstr.* za izraze koji su konstruirani, a nisu dovoljno potvrđeni u jeziku: *Mitglied des pädagogischen und sozialpädagogischen Personals einer Schule.*

Gramatičke odrednice – Kako je ovaj rječnik namijenjen nastavnicima ili budućim nastavnicima njemačkoga kao inoga jezika, pretpostavlja se lingvističko predznanje na akademskoj razini predviđeno studijskim programima neofiloloških i učiteljskih studija u Republici Hrvatskoj. Stoga se navode samo gramatički izrazi za područja koja su se ispitanicima u provedenom istraživanju (Lütze-Miculinić, Landsman Vinković 2017) pokazala posebno teškima. Odabrani gramatički izrazi navedeni su u vidu kratica bez točke: *pf* (perfektivni oblik glagola), *fpl* (*plurale tantum* ženskoga roda), *mpl* (*plurale tantum* muškoga roda), *npl* (*plurale tantum* srednjega roda), *uzv* (uzvik), *vez* (veznik) i *zb* (zbirna imenica). Uz imenice se svaki put navodi i pripadajući član *der*, *die* ili *das*. Kraticama bez točke označene su i pojedinačne zamjenice u nominativu, odnosno u kosim padežima: *etw* (njem. *etwas*), *jd* (njem. *jemand*), *jm* (njem. *jemandem*), *jn* (njem. *jemanden*) i *js* (njem. *jemandes*).

2.1.2. Broj članova natuknice dvojezičnoga dijela rječnika

Najčešće je rječnička natuknica samo jedna riječ u kanonskomu obliku, sukladno većini leksikografskih pristupa, kao primjeri u (16).

- (16) i. čistačica
 ii. miljenik
 iii. drag
 iv. cjelovit
 v. kazati
 vi. nedostajati

Katkada je rječnička natuknica samo jedna riječ s dodanom najčešćom kolokacijom, kao primjer u (17), ili je istovremeno i kolokacija i svojevrsno objašnjenje, kao primjer u (18).

- (17) izostanak (s nastave)
 (18) zvono (na budilici)

Međutim, katkada je rječnička natuknica ili podnatuknica cijela rečenica: jednostavna (neproširena ili proširena) ili neologoljena, odnosno krnja, kao primjeri u (19), a katkada jedan njezin dio, kao primjeri u (20).

- (19) i. Kako si?
 ii. Tko ti je kriv!
 iii. Nema veze.
 iv. Ma nije valjda?!
 v. Baš me briga!
 vi. Hvala, također.
- (20) i. ne valjda
 ii. No da.

Katkada je rječnička natuknica ili podnatuknica frazem, kao primjer u (21). Katkada je kolokacija, kao primjeri u (22). Katkada su natuknice dvočlane ili višečlane skupine riječi, odnosno dvorječni ili višerječni nazivi, kao primjeri u (23).

- (21) imati sluha za drugoga
- (22) i. iskreno rečeno
 ii. gubiti nadu
 iii. prekoračiti broj riječi
- (23) i. liječnička potvrda
 ii. voditelj stručnoga aktiva
 iii. najbolji učenik u razredu
 iv. predstavnik učeničkoga vijeća
 v. učenik s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

Katkada je rječnička natuknica ili podnatuknica sintagma, u kojoj su dijelovi u kanonskomu obliku, kao primjer u (24), ili dijelom u kanonskomu, a dijelom u kosom obliku, kao primjeri u (25).

- (24) dati se obeshrabriti
- (25) i. biti na raspolaganju
 ii. prekoračiti vrijeme
 iii. ispod svake kritike
 iv. za svaki slučaj

Međutim, katkada rječničku natuknicu čine samo dva ili tri glasa, kao primjeri od (26) do (28). Poseban su slučaj natuknice koje imaju dvojni lik: pisani i izgovorni napisan fonetskim zapisom u uglatim zagradama, kao primjer u (27), odnosno samo jedan glas napisan fonetski u uglatim zagradama, kao u (28).

- (26) brr
- (27) wow [ua̯̞] / [wa̯̞]
- (28) aa [ə:]

2.1.3. Prijevodi

Neke hrvatske natuknice imaju samo jednu njemačku istovrijednicu kao u (29), no neke ih imaju i više, kao u (30). Isto tako, mnogi hrvatski primjeri, osobito hrvatske rečenice, imaju samo jedan prijevod, odnosno dolaznu natuknicu, kao u (30), no neke imaju više od jednoga njemačkoga prijevoda, kao u (29).

(29)

dovoljno

genug

- Moj je nećak dovoljno velik za školu.
- Mein Neffe ist groß genug, um in die Schule zu gehen.
- Mein Neffe ist alt genug für die Schule.
- Mein Neffe ist für die Einschulung alt genug.
- ➔ Prilog stoji neposredno iza riječi na koju se odnosi (sl. *weit genug, stark genug.*).

Katkad se u hrvatskoj natuknici nalaze dvije ili više istovrijednica zato što je hrvatska riječ višeznačnica i može se prevesti na njemački na nekoliko načina. Primjerice, u rječničkom članku s glavom *shvaćati*, kao u (30), nalazi se pet njemačkih istovrijednica.

(30)

shvaćati + shvatiti *pf*

verstehen

- Shvaćam što hoćeš reći!
- Ich verstehe, was du sagen willst!
- Ich versteh' schon, was du meinst!

kapieren *razg.*

- Nikica, shvaćaš li ti kako to ide?
- Nikica, hast du kapiert, wie das läuft?
- Kažeš da shvaćaš?!
- Willst du etwa sagen, dass du das kapiert hast?!

checken *razg.*

- Očito neki ne shvaćaju što treba napraviti.
- Einige checken offensichtlich nicht, was hier zu tun ist.
- Ja ti to ništa ne shvaćam!
- Ich check' das nicht!

durchblicken *razg.*

- Ja vas uopće ne shvaćam!
- Ich blicke bei euch gar nicht durch!

raffen *žarg.*

- Ana, shvaćaš li bar ti što treba napraviti?
- Ana, raffst du zumindest, was zu tun ist?

U rječničkome članku s glavom *baš* u dvojezičniku se nalazi devet njemačkih istovrijednica, u (31) navedeno ih je pet kao primjer.

(31)

baš**gerade**

- Baš sam to htio reći.
- Das wollte ich gerade sagen.
- u značenju 'upravo'

wirklich

- Nije mi baš jasno što je htjela reći.
- Ich verstehe nicht wirklich, was sie sagen wollte.
- u značenju 'potpuno'

echt *razg.*

- Baš je duhovita!
- Sie ist echt witzig!
- izraz priznanja, divljenja

voll *žarg.*

- Karl je baš duhovit!
- Der Karl, der ist voll witzig!
- izraz priznanja, divljenja

eben *gov.*

- A što sam trebala učiniti? – Pa, nisi ga baš trebala uvrijediti.
- Was hätte ich denn tun sollen? – Du hättest ihn eben nicht beleidigen sollen.
- u značenju 'jednostavno'

Neke od istovrijednica znaju imati različito značenje. No kao što se vidi iz prethodnih i idućih primjera, katkada je uzrok većemu broju istovrijednica razlika u jezičnim djelatnostima jer je jedna istovrijednica svojstvena pisanomu standardu, ili pak jedna govorenju, a druga razgovaranju: oznaka *gov.* (govorni) odnosi se na govorenje, tj. govorni vid standardnoga jezika, a *razg.* (razgovorni) na tzv. svakodnevni stil, koji se katkada smatra i naziva supstandardni idiom. Razlika može biti i u stilu jer je jedan prijevod napisan višim, a drugi nižim stilom. Riječi mogu biti i dublete, tj. ravnopravne inačice, poput pisanoga oblika razgovornoga pozdrava *Tschüss!* / *Tschüs!* kao u (32). Razlika može biti i u registru, poput riječi *baš* u značenju divljenja ili izraza priznanja, kao u (31), ili je pak jedno svojstveno pisanomu standardu, a drugo govornomu.

(32)

Tschüss! *razg.* / **Tschüs!** *razg.*

- Bog, ekipa!
- Tschüss Leute! / Tschüs Leute!
- ➔ pozdrav na odlasku upućen osobi ili nekolicini ljudi; može se pisati na oba načina

Katkada je razlika u regioletku, poput južnonjemačke ili austrijske inačice kojom se po dolasku obraća jednoj osobi ili više njih, kao u (33).

(33)

Grüß Gott! *austr., južnonj.*

- Bog, kako si?
- Grüß Gott! Wie geht's?

2.1.4. Redosljed njemačkih istovrijednica

Uz svaku hrvatsku natuknicu donose se njemačke istovrijednice, jedna ili više njih. Kada ih je više, one se donose redom prema značenjima. Pri tomu se najprije donosi najčešće značenje. Primjerice nakon njemačke istovrijednice *gerade* u značenju 'upravo' i *wirklich* u značenju 'potpuno', uz istu se hrvatsku natuknicu *baš* dalje donose njemačke istovrijednice koje su izraz divljenja, a kao zadnja istovrijednica *eben gov.* kao u (31)¹⁹.

Drugo je načelo redosljeda njemačkih istovrijednica kada jedna hrvatska riječ ima više prijevodnih inačica uporabno. Prvo se donosi stilski ili prostorno neobilježena njemačka

¹⁹ U samomu je dvojezičniku više inačica za pojedino značenje, ovdje je skraćeno radi preglednijega oprimjerivanja.

istovrijednica. Ako je takvih više od jedne, najprije će se navesti najobičnija, najšire uporabne vrijednosti. To znači da će od dvije ili tri najprije biti navedena razgovorno najčešća, potom razgovorno nešto rjeđa, a potom uglavnom formalna, vidi primjer u (38).

Treće je načelo redosljeda njemačkih istovrijednica usklađenost. Na prvomu je mjestu u istomu značenju njemačka istovrijednica koja je najviše u skladu s hrvatskim. Obično je to standardni hrvatski izraz i njegova standardna njemačka istovrijednica. No ako je izraz u natuknici bio razgovoran, onda je prvi ponuđeni prijevod također razgovoran. U članku s hrvatskom natuknicom *shvaćati* u (30), koji je također skraćen u odnosu na članak u dvojezičniku, najprije je navedena istovrijednica standardnoga njemačkoga *verstehen*, potom razgovorna istovrijednica *kapieren*, *checken* i *durchblicken*, od kojih se potonja najrjeđe upotrebljava, a naposljetku žargonska istovrijednica *raffen*.

2.1.5. Glagoli

Glagoli su u ovom rječniku obrađeni na poseban način, najviše zbog vida svojstvena slavenskim jezicima. U hrvatskomu su glagoli uglavnom ili svršenoga ili nesvršenoga vida (tzv. trajni glagoli), ali većina ima i glagol suprotnoga vida. U rječniku se uz glavninu glagola donose i njihovi vidski parovi, poput *hvaliti* i *pohvaliti*, od kojih su neki i parnjaci, što znači da se razlikuju samo time što je jedan član trajni glagol, odnosno nesvršeni (*sv* ili *impf*), a drugi svršeni (*nsv* ili *pf*), poput *obratiti se* i *obraćati se*.

U rječniku se neki glagoli nalaze i sami, bez para (poput *biti*, *cijeniti*, *čestitati*, *imati*). Takovi su glagoli koji uopće nemaju para, dvovidni glagoli ili glagoli koji imaju samo prefigurane vidske parove koji ujedno znače i nešto drugo. Katkada višeznačni glagol u ovom rječniku nema vidskoga para zato što se pojavljuje u jednomu od značenja kojega doista nema, primjerice *zakazati pf* koji u značenju 'loše učiniti' nema para, dok je *zakazivati* par glagolu *zakazati* u značenju 'ugovoriti', primjerice sastanak. Katkada se pojedini hrvatski glagoli u rječniku pojavljuju sami zato što su dio višechlanoga izraza u kojemu se ne pojavljuje i njihov postojeći parnjak, ili se parnjak pojavljuje jako rijetko, npr. *razumijevati* uz *razumjeti*.

Označavanje vida – Kraticom *pf* označeni su samo svršeni glagoli. Uz trajne, odnosno nesvršene, nema kratica, što znači da je svaki glagol bez oznake *pf* nesvršen i može se upotrijebiti u prezentu. Ako je glagol dvovidan, kao što su redovito glagoli njemačkoga podrijetla poput *argumentirati*, *formulirati*, nije nužno označiti da je i svršen.

Glagoli koji u rječniku imaju vidski par(njak), pojavljuju se u dvojezičniku sami na svojem abecednom mjestu, ali je s desne strane nakon znaka + naveden vidski par(njak), tj. glagol različita vida koji se prevodi istim njemačkim glagolom, odnosno kojim se prevodi isti njemački glagol, kao *prestajati* uz *prestati* u (34) i obratno u (35). U takvim su slučajevima primjeri bar ponešto različiti, posebno ako su glagoli jedan ispod drugoga zbog abecede.

(34)

prestajati + prestati *pf***aufhören**

- Emil nam ne prestaje dosađivati.
- Emil hört nicht damit auf, uns zu ärgern.

lassen

- Učiteljice, Eric nam ne prestaje dosađivati!
- Frau Rex, Eric kann es einfach nicht lassen, uns zu ärgern!

(35)

prestati *pf* + prestajati**aufhören**

- Dosta je, prestanite!
- Es reicht! Hört doch endlich damit auf!

lassen

- Dosta sad, prestani s tim glupostima!
- Es reicht jetzt! Lass den Quatsch!
- Das reicht jetzt aber! Lass das!

Abecedno razdvojene glagolske natuknice – Kada su oba člana vidskoga para daleko jedan od drugoga (primjerice *hvaliti* i *pohvaliti*), često se bar u jednomu primjeru pokazuje njegova uporaba pojavljivanjem obaju članova, kao *pohvalila* i *hvale* u (36). Primjeri znaju biti vrlo slični ili čak posve jednaki, kao ispod njemačke istovrijednice *loben* i *ein Lob aussprechen*. Jednaki primjeri rečenica najčešće su različito raspoređeni, kada je to pragmatički moguće: u hrvatskim se primjerima svršeni glagol pojavljuje prvi u natuknici svršenoga glagola i obratno. Kao što se vidi u (36), prvo se pojavljuje rečenica ili surečenica s glagolom iz glave (*pohvalila* u *pohvaliti*), a potom, u drugoj rečenici druge istovrijednice njegov par(njak), što je u ovome slučaju *hvaliti*.

(36)

pohvaliti *pf* + hvaliti**loben**

- Učiteljica je pohvalila učenike jer su dobro radili.
- Die Lehrerin hat die Schüler für ihre guten Leistungen gelobt.

ein Lob aussprechen *form.*

- Učiteljica je pohvalila učenike jer su dobro radili. Taj razred svi hvale.
- Die Lehrerin hat den Schülern für ihre guten Leistungen ein großes Lob ausgesprochen. Diese Klasse wird von allen gelobt.

Abecedno potpisane glagolske natuknice – No kada su oba para abecedno jedan ispod drugoga, u svakoj su natuknici razlike u primjerima veće. Budući da ih se može u čitanju i uspoređivati, uglavnom se ne ponavljaju potpuno jednake rečenice s vidski suprotnim glagolom, nego se razlikuju. Razlike mogu biti malene, poput redosljeda riječi, glagolskoga vremena, broja ili osobe koja govori, poneke dodane riječi, spojenosti rečenica u surečenice, u oba ili samo u jednomu jeziku, kao u (37) ili (38).

(37)

dogadati se + dogoditi se *pf***geschehen**

- Što se ovdje događa? – Ne znam.
- Was geschieht denn hier? – Ich weiß es nicht.

los sein *razg.*

- Što se tu događa? – Pojma nemam.
- Was ist hier los? – Ich habe keinen blassen Schimmer.

(38)

dogoditi se *pf* + događati se**geschehen**

- Što se tu dogodilo? – Ne znam.
- Was ist hier geschehen? – Ich habe keine Ahnung.

passieren

- Reci, što se tu dogodilo? – Nemam pojma.
- Sag, was ist hier passiert? – Keine Ahnung.

los sein *razg.*

- Što se ovdje dogodilo? – Pojma nemam.
- Was war denn hier los? – Ich habe keinen blassen Schimmer.

sich zutragen *form.*

- Zna li netko što se tu dogodilo?
- Weiß jemand, was sich hier zugetragen hat?

Razlike mogu biti i nešto veće, kao u (39) i (40). Razlog je tomu potreba da korisnik rječnika pročita i druge primjere, umjesto da odustane od toga ili da ih površno čita misleći da su posve jednaki.

(39)

kihati + kihnuti *pf***niesen**

- Ne mogu prestati kihati. Ap-ćiha!
- Ich kann nicht aufhören zu niesen. Hatschi!
- ➔ uzvikom *hatschi* oponaša se kihanje; naglašen je drugi slog – *ha'tschi* [ha'tʃi]

(40)

kihnuti *pf* + kihati**niesen**

- Kihnut ću. Imaš li maramicu? Ap-ćiha!
- Ich muss gleich niesen. Hast du ein Taschentuch für mich? Hatschi!
- ➔ uzvikom *hatschi* oponaša se kihanje; naglašen je drugi slog – *ha'tschi* [ha'tʃi]

2.1.6. Imenice i zamjenice

U ovaj su svezak Hrvatsko-njemačkoga rječnika školskoga jezika uvrštene imenice koje mahom okupljaju osobe iz školskoga okružja – od učenika do ravnatelja, od domara do mentora nastavniku pripravniku. Obično su to pojedinačne riječi uz koje stoji pripadajući član kao u (41). Nazivi zanimanja ili uloga u školskomu životu pretežito se navode samo u muškomu rodu, a podrazumijeva se da se odnose i na ženske osobe. Kako je ovo pragmatičan rječnik, namijenjen (budućim) učiteljima njemačkoga koji njemačkim jezikom vladaju na razini B2–C2, predmnijeva se da će uvijek znati izvesti ženski rod imenica. Iznimno se u rječniku navode ženski oblici onih imenica koje se u hrvatskome češće upotrebljavaju u ženskom rodu (npr. *tajnica*, *čistačica*, *spremačica*).

(41)

zamjena**Vertretung, die**

- Profesor iz glazbenoga se razbolio. Danas ćete imati zamjenu.
- Der Musiklehrer ist krank geworden. Heute habt ihr eine Vertretung.

Ako su hrvatske imenice kolokacije ili nazivi, njemačke istovrijednice mogu biti jedno-riječne, složenice ili također višerječni izrazi, odnosno višečlane riječi, kao u (42) i (43).

(42)

□ **razredni odjel**

Klasse, die

(43)

□ **razredno vijeće**

Kollegium einer Klasse, das

Lehrerkollegium einer Klasse, das

Za neke od složenica u njemačkome su uobičajene kratice. Stoga se u ovome dvojezičniku navode i puni izrazi i odgovarajuće kratice kao u (44), dok se kratice tih imenica mogu naći na svojem abecednomu mjestu u popisniku njemačkih riječi, uz puni izraz s desna u zagradi.

(44)

□ **nastavnik pripravnik**

Studienreferendar, der

/ StRef, der

Referendar, der

/ Ref, der

Lehramtsanwärter, der

/ LAA, der / LAAnw, der

Lehreranwärter, der

/ LANw, der

Pri odabiru izraza pojedinih riječi nije se poštivala gramatičnost, nego semantičko-uporabna blizina, kao u primjeru u (45), gdje *djeca* nije množina od *dijete*.

(45)

dijete

Kind, das

- Djeco, prestanite se naguravati! Ozlijedit ćete ovo dijete!
- Hey Kinder, hört doch mal auf zu drängeln, bevor ihr noch dieses Kind verletzt!

U istraživanju koje su provele Marija Lütze-Miculinić i Mirela Landsman Vinković (2017) utvrđeno je da mnogi nastavnici u razrednome diskursu pri izravnome obraćanju učenicima na njemačkome jeziku njihova vlastita imena ostavljaju u hrvatskom

vokativu umjesto da upotrijebe neobilježeni padež, tj. nominativ, kako je to uobičajeno u njemačkomu jeziku. Prenošenjem hrvatskoga vokativa u njemački, koji taj padež uopće nema, dobile su se gramatički neispravne rečenice poput *Hallo, Ivane* za primjere koji u njemačkome glase kao u (46).

Da bi se oduprlo nepotrebnoj promjeni koda koja u njemačkome povlači za sobom nepostojeći gramatički oblik, u mnogim se hrvatskim primjerima rabio vokativ imenica muškoga roda koje su u prijevodu na njemački prebačene u nominativ, kao u (46). Važno je, naime, da učenici što brže prihvate postulat o nemiješanju dvaju jezičnih sustava unutar iste rečenice. Kao što se vidi, u bilješkama se pojavljuju i upute na temelju iskustva s odstupanjima u njemačkome hrvatskih učenika i drugih govornika.

(46)

Zdravo!

Hallo! ['halo:] / [ha'lo:]

- Zdravo, Ivane!
- Hallo, Ivan!
- ➔ pozdrav na dolasku; u obraćanju imenom u njemačkome se rabi nominativ kao neobilježeni padež, u njemačkome nema vokativa

U njemačkim školama učenici se učiteljima u pravilu obraćaju sa *Sie* (vi), dok se učitelji učenicima obraćaju s *du* – ti, odnosno *ihr* – vi. Čini se da učenici teško usvajaju ove oblike glagola. Taj je nalaz dodatno potvrdilo i istraživanje (Lütze-Miculinić, Landsman Vinković 2017). Budući da je ovo pragmatični rječnik, pazilo se da primjeri uz natuknice sadrže što više odgovarajućih oblika vezanih uz *du* i *ihr*, i to po mogućnosti u kosim padežima.

2.1.7. Izgovor njemačkih riječi

Premda se njemačka izgovorna pravila lako uče, pojedini izrazi kroatofonim govornicima pričinjavaju veće poteškoće. Razlozi su za to bili preklapanje s hrvatskim ili engleskim, odnosno prijenos iz materinskoga jezika hrvatskih govornika ili engleskoga kao njima obično prvoga stranoga jezika, neočekivana podudarnost između zvučne slike i pisma (njem. *Graphem-Phonem-Korrespondenz*) ili jednostavno nepoznavanje dotičnih riječi uslijed nedovoljnoga unosa. Najčešće se krivo izgovaraju uzvici ili poštapalice. Stoga se uz riječi za koje su se u istraživanju i nastavnim iskustvom utvrdile poteškoće navodi fonetski izgovor u uglatim zagradama. Katkada je fonetski zapis upotpunjen i napomenom na kraju natuknice.

(47)

auweia [aʊ'vaia] *razg. uzv*

- Ajme meni, loše mi se piše!
- Auweia! Es steht schlecht um mich!
- ➔ izraz zabrinutosti, preneraženosti ili neugodnoga iznenađenja; izgovara se s dvoglasima ili diftonzima [ao] i [ae], a naglasak je na drugome slogu

2.1.8. Prijenos sastavnica usmenoga koda u pisani

Budući da se ovim rječnikom nastoji pružiti pisani oslonac za nedoumice hrvatskih govornika u njemačkomu usmenomu izričaju, u njemu se mogu naći i natuknice koje inače ne ulaze u sastav rječnika standardnoga hrvatskoga ili njemačkoga jezika.²⁰ Uvrštene su neke samoznačne i suznačne riječi, njihovi dijelovi ili spojevi kojima se često koriste izvorni govornici u razgovornomu stilu s naglašenom fatičkom, ekspresivnom i konativnom funkcijom. Izbor takvih natuknica u ovome je svesku vezan uz tematski krug opće komunikacije sudionika u školskomu životu. U njemu se mogu naći: riječce, uzvici, onomatopeje, poštapalice, izrazi s augmentativnim značenjem i cjelovite komunikacijske formulacije. Udaljavajući se od tradicionalne podjele na vrste riječi kakva se susreće u referentnim hrvatskim i njemačkim gramatikama (Silić i Pranjković 2007, Barić i dr. 2003, Helbig i Buscha 2014), ovdje su natuknice odabrane prema načelu praktične koristi za specifičnu ciljnu publiku. U sljedećim potpoglavljima slijedi točnije određenje natuknica koje odražavaju osobitosti govornoga stila.

2.1.8.1. Riječce

Jezične jedinice koje iskazuju stav govornika prema onome o čemu govori, s obzirom na njegovo znanje, želje i osjećanja (Barić 2007: 253–258) nazivaju se *česticama*, *partikulama* ili *riječcama*. Po analogiji s latinskim *particulae*, a vjerojatno i s njemačkim *Partikeln*, one se u hrvatskim gramatikama najčešće nazivaju česticama ili partikulama (Silić i Pranjković 2007: 253, Barić 2003: 282). U ovom rječniku pretežito će se rabiti izraz *riječca* ponajprije zato što je riječ *temeljna jezična jedinica koja je samostalna, cjelovita i stabilna* (Hrvatska enciklopedija)²¹ pa su i riječce, premda malene, ipak uvijek prave riječi u ortografskom, morfološkom i fonološkom smislu. Prema stupnju samostalnosti riječce se mogu podijeliti na nesamostalne i samostalne, a zatim još detaljnije,

20 O važnosti takvih natuknica v. Meliss (2016).

21 Detaljnije u www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=52863.

s obzirom na funkciju koju obnašaju u rečenici. U tablici 1 vidljivo je koje sve vrste riječca obuhvaća ovaj rječnik, a način na koji su razvrstane u velikoj se mjeri podudara s podjelama u spomenutim hrvatskim gramatikama:

Tablica 1 - Podjela riječca prema sintaktičkim i semantičkim kriterijima²²

RIJEČCE	
NESAMOSTALNE	SAMOSTALNE
1. upitne: li, zar.	1. u rečenici: zar ne?, zar, onda. 2. na razini teksta (modifikatori značenja cijele rečenice, a ne samo određenoga rečeničnoga dijela): možda, stvarno. ²⁶
2. pojačajne: pa, bar, makar.	
3. usporedne (gradacijske): vrlo, dosta, jedva, još.	
4. poticajne: daj, ma.	
5. jesno-niječne: da, ne.	
6. predstavljačke: eto.	

2.1.8.2. Uzvici

Uzvice (*interjekcije*) hrvatski i njemački gramatičari opisuju kao nepromjenljive riječi, pojedinačne glasove ili nizove glasova *koji služe za izricanje osjećaja, duševnih raspoloženja, za dozivanje ili poticanje ili za oponašanje zvukova iz prirode* (*Hrvatska enciklopedija*)²³. Semantički se obično dijele na 1. uzvike u užem smislu kojima se upućuje na raspoloženja, dojmove i duševna stanja govornika (npr. *ah, joj*), 2. zapovjedne uzvike koji su usmjereni prema sugovorniku (npr. *hej, halo*) i 3. onomatopeje (npr. *hm, pst*).²⁴ U njemačkome se uzvike zbog njihove sintaktičke neovisnosti ubraja u rečenične ekvivalente (*Satzäquivalente*, Helbig i Buscha 2014: 440). U hrvatskim gramatikama ističe se semantička ovisnost uzvika o kontekstu. Mnogi od njih mogu imati potpuno oprečna značenja poput uzvika *Oh!* koji može iskazivati oduševljenje, ali i razočaranje. Stoga su uzvici u rječniku obično oprimgjereni rečenicama u kojima dolazi do izražaja njihovo konkretno značenje kao u (48).

²² Podjela se dijelom naslanja na klasifikaciju koju su izradili Silić i Pranjković, v. *Gramatika hrvatskoga jezika* (2007: 258).

²³ Detaljnije u www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=63585.

²⁴ V. Silić i Pranjković (2007: 259–261).

²⁶ U njemačkome se ova vrsta riječca ubraja u tzv. modalne riječi (*Modalwörter*). V. Helbig i Buscha (2014: 440).

(48)

oh *uzv*

- Oh, kako je to lijepo!
- Oh, wie schön das ist!
- Oh, das ist aber schön!
- uzvik divljenja i zadovoljstva; izgovara se kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

oh ne *uzv***oh nein** [o:ˈnaɪn] *uzv*

- Oh ne, nema mojih naočala!
- Oh nein, wo habe ich bloß meine Brille hingelegt?
- Oh nein, wo ist bloß meine Brille?
- uzvik zabrinutosti, nezadovoljstva, razočaranja; *oh* se izgovara kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

2.1.8.3. Onomatopeje

Među uzvicima posebno mjesto pripada onomatopejama. One su nepromjenljive riječi ili izgovorne jedinice kojima se 1. oponašaju određeni zvukovi (npr. *vau-vau*, *kuc*) ili 2. ih govornik proizvodi kao neartikulirane glasove (npr. *hm*). Pri supostavnoj jezičnoj analizi u prvoj skupini dolaze do izražaja velike kulturne razlike. Stoga među učenicima stranoga jezika onomatopeje često izazivaju čuđenje, nevjericu ili smijeh. Budući da i grafički zapisi onomatopeja mogu začuditi neizvorne govornike, u ovom su rječniku oni također navedeni.

2.1.8.4. Poštapalice

Poštapalice (njem. *Füllwörter*) su riječi ili izrazi *bez posebna značenja kojima se govornik služi kad mu nedostaje riječ ili mu je potrebno vrijeme za razmišljanje* (*Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika* 2015: 1127). Naziva ih se i semantički praznim riječima jer ih se može potpuno isključiti iz rečenice, a da se time ne ugrozi poruka iskaza. Njihova se uporaba nikako ne preporuča u pisanomu izričaju. Stoga im se u nastavi u kojoj se njeguje standardni jezik ne posvećuje posebna pozornost, te se riječi aktivno ne uče, možda tek usputno usvajaju. Međutim, poštapalice su iznimno česte u govoru, posebno u dijalozima kada govornik oklijeva, zbunjen je, pokušava dobiti na vremenu, umoran je ili ima nesvjesnu naviku ponavljati određeni izraz. Poštapalice se u gramatikama obično navode samo rubno, kao svojstvo razgovornoga stila (Silić i Pranjković

2007: 389) i ubrajaju u čestice (Barić i dr. 2005: 282), premda izvorno mogu pripadati različitim vrstama riječi. Tako je na primjer *ovoga* pokazna zamjenica, *doista* je prilog, a *kažem* glagol, pa ipak, kao poštapalica nijedna od njih ne zadržava svoju prototipnu ulogu. Poštapalice mogu biti jednorječne (npr. *Znači.*) ili višerječne (npr. *Ajmo reći, Kako da kažem?*). Premda su kako u hrvatskome tako i u njemačkome stilski obilježene i nazvane pogrdnim izrazima – *prazne riječi*, njem. *Flickwörter, Worthülsen, sprachliche Weichmacher* – ipak im se u komunikacijski usmjerenom suvremenoj glotodidaktici pridaje sve veća pozornost (Meliss 2016). Iako su poštapalice kao izrazi svojstveni usmenom komunikaciji stilski obilježene, njihova je fatička funkcija toliko važna da je autentični dijalog bez njih gotovo nezamisliv. Primjer poštapalice naveden je u (49).

(49)

aa [ə:] *onom. gov.*

äh [ɛ:] / [ɛ] *žarg.*

- Što je to bilo? – Aa, ovaj, hm, ne znam.
- Was war denn das? – Äh. Ich weiß nicht.
- ➔ iskaz nedoumice i oklijevanja; popunjavaju se praznine u govoru dok govornik ne smisli prikladan odgovor

2.1.8.5. Izrazi s augmentativnim značenjem

Usporedne i pojačajne riječce, uzvici i onomatopeje uvelike pridonose ekspresivnosti usmenoga izričaja. Kao pojačivači također služe i pojedini prilozi i prefiksi. Poput većine obilježja razgovornoga stila, i oni su u stalnoj mijeni, podliježu modi i mogu pripadati različitim sociolektima (npr. jeziku mladih). Iako mahom potječu iz latinskoga ili grčkoga, u suvremeni govoreni jezik najčešće ulaze preko engleskoga (npr. *super, mega, ultra*), no ima i izvornih hrvatskih odnosno njemačkih prefiksa i priloga, npr. *pre-* u *prepametan* za *vrlo pametan*, *brutalno* u *brutalno lijep* (kao kompliment, a ne doslovno ili negativno mišljeno), odnosno u njemačkome: *voll, sau, total, irre, tierisch*. Mnogi su od tih izraza u školskom okružju tabuizirani, no oni koji se mogu smatrati sastavnicama opuštenijega razgovornoga stila, uvršteni su u ovaj rječnik (npr. *super-, mega-, ultra-*).

2.1.8.6. Cjelovite komunikacijske formulacije

U nastavi stranih jezika najprije se uče cjelovite komunikacijske formulacije (eng. i njem. *Chunks*). *Guten Tag!*, *Wie heißt du?*, *Wie geht's?* i slične fraze uče se već na prvim satima njemačkoga jer predstavljaju temeljne govorne činove (pozdravljanje, odzdravljanje, predstavljanje sebe drugima i dr.). Uče se oponašanjem govornoga modela, pamte

kao cjelina, a njihove sastavnice učenici postupno otkrivaju tek kasnije, izdvajaju ih i dovode u sveze s drugim riječima (npr. *Guten Tag! – Ich wünsche euch auch einen guten Tag!*). Cjelovite komunikacijske formulacije istovremeno pripadaju općem i razrednom jeziku. U školskom diskursu rabe se brojne cjelovite komunikacijske formulacije pa je iznimno važno da ih nastavnici i profesori ispravno i spontano upotrebljavaju.

2.2. NJEMAČKI POPISNIK

U IV. dijelu rječnika nalazi se njemački popisnik, tj. abecedni popis njemačkih riječi iz III. dijela rječnika. Popis njemačkih natuknica glavninom se sastoji od dijelova hrvatskih rječničkih članaka dvojezičnika koji su preneseni iz njegova tijela jer su glave natuknica, odnosno polazne natuknice tamo hrvatske.

Popisnik služi lakšemu pronalaženju riječi u dvojezičniku ako ih korisnik ne nađe na abecednom mjestu, ili ako se ne sjeti pod kojom bi ih prvom riječi mogao tražiti. U tomu smislu ima jednaku vrijednost kao abecedno kazalo na kraju različitih knjiga ili tematskih rječnika. Ako su dolazne natuknice višečlane, svaka je riječ višečlane dolazne natuknice uvrštena na abecedno mjesto u popisniku, najčešće u citatnom obliku. Međutim, ovaj je popisnik i nešto više od toga jer ima neke odlike maloga jednojezičnoga rječnika njemačkih razrednih riječi predstavljenih u ovom rječniku.

Prvo, kako su se mnoge hrvatske (polazne) natuknice prevodile i više od jednom njemačkom dolaznom natuknicom, u ovom je jednojezičnomu njemačkomu dijelu rječnika rječničkih članaka znatno više, gotovo dvostruko. Ispisane su i popisane ne samo sve prve riječi dolaznih natuknica, nego i ostale samoznačne (i neke suznačne) riječi iz rječničkoga članka, svaka na svojem abecednom mjestu.

Drugo, njemačke dolazne natuknice iz dvojezičnika na poseban su način okupljene u jednomu rječničkomu članku. Tako mnogi rječnički članci ovoga jednojezičnoga njemačkoga popisnika ne sadrže samo jednu dolaznu natuknicu, nego objedinjuju i sve druge njemačke natuknice koje unutar sebe sadrže glavu, odnosno glavnu natuknicu. Tako oni mogu poslužiti i za učenje njemačkoga u obratnomu smjeru, ili pak za provjeru, od njemačkoga prema hrvatskomu. Primjeri koji ovo pokazuju navest će se u nastavku teksta, u (55), (57) i (58).

2.2.1. Jednostavniji rječnički članci njemačkoga popisnika

Njemački su rječnički članci abecedno poredani prema glavnim natuknicama. Svaki je članak omeđen tankim crtama (za razliku od rječničkih članaka u dvojezičniku koji su omeđeni sivim iscrtkanim debljim crtama). Glava njemačkoga rječničkoga članka, tj. glavna natuknica, napisana je običnim slovima masno. Uz nju se nalazi broj stranice na kojoj se ona nalazi u dvojezičniku, kao što se vidi u predstavljenomu dijelu slova *b* u (50).

(50)	
	begrüßen	168
	
	beharrlich	225
	
	behilflich sein	160
	

Dakle, njemački rječnički članak uključuje glavu natuknice, a tijelo joj se sastoji samo od broja stranice na kojoj je ta glavna natuknica u dvojezičniku, kao u (50), ili i druge natuknice koje ju abecedno slijede, a mogu se smatrati njezinim podnatuknicama, kao u (51).

Njemačke su natuknice objedinjene u jedan njemački rječnički članak kada su povezane s glavnom natuknicom, koja je u glavi, kao što su to za natuknicu u glavi *besser* primjeri *besser sein* i *besser werden* u (51). One su ovdje u članku njemačkoga popisnika navedene ispod glave lijevo, kao njezine podnatuknice, na sličan način kako je to za hrvatski napravljeno u dvojezičniku.

(51)	
	besser	76
	besser sein	163, 164
	besser werden	163, 164
	

Svaka njemačka natuknica koja u dvojezičniku sama nije dolazna natuknica, a u popisniku jest natuknica, stavljena je u kanonski ili citatni oblik, kao u (52). Označena je masnim kosim slovima, kao i nedostatkom broja koji bi upućivao na stranicu gdje se kao dolazna natuknica nalazi u dvojezičniku.

(52)		
	ganz	ganz im Gegenteil	125
		☐ ganz und gar	221, 227
		☐ ganz und gar nicht	221, 227
		

Isto je tako u (53) navedena kratica koja sama nije njemačka istovrijednica, nego je dio dolazne natuknice u dvojezičniku, odnosno inačna natuknica.

(53)		
	LAAnw, der	Lehramtsanwärter der	135
		

Dakle, te se dvije riječi (*ganz* i *LAAnw*) same ne pojavljuju kao njemačke istovrijedne dolazne natuknice u nekomu od rječničkih članaka dvojezičnika. One su ovdje unesene da bi služile kao obuhvatljivija glava njemačke natuknice, usklađenija s leksikografskim običajima.

2.2.2. Složeniji rječnički članci njemačkoga popisnika

Kao što je rečeno i za jednostavnije rječničke članke u njemačkomu popisniku, i kod složenijih je njemačkih natuknica popisnika svaka njemačka natuknica koja sama nije dolazna natuknica u dvojezičniku napisana masnim kosim slovima i stavljena u kanonski oblik ako je promjenjiva, kao *aus* u (54) ili *Unterricht* u (55). Stoga se uz riječi *aus* ili *Unterricht* ne pojavljuje broj stranice. Pored glave natuknice (*aus*) nalazi se abecedno bliska podnatuknica njemačkoga rječničkoga članka, jedna kao *aus der Schule abhauen* u (54), ili nekoliko njih. Međutim, u njemačkomu se rječničkomu članku mogu pojaviti i njemačke riječi ili sintagme ostalih natuknica koje sadrže glavnu njemačku natuknicu, a abecedno su udaljene od nje, kao *von mir aus* u (54).

(54)		
	aus	aus der Schule abhauen <i>žarg.</i>	155
		von mir aus	96
		

One također čine svojevrzne podnatuknice u tijelu rječničkoga članka kao i abecedno potpisane podnatuknice. Sve se nalaze na desnoj strani. Katkada su navedene riječi iz njemačkih rečenica kojima se oprimjeruju druge podnatuknice u kojima se pojavljuje ovdje glavna natuknica, ili pak riječi iz njemačkih primjera.

(55)		
	Unterricht, der	dem Unterricht fernbleiben <i>služb.</i>	109, 110
		von dem Unterricht fernbleiben <i>služb.</i>	75
		den Unterricht schwänzen <i>razg.</i>	55, 74, 125
		vom Unterricht abhauen <i>žarg.</i>	155
		

Ni u ovomu njemačkomu popisniku sve natuknice nisu navedene u kanonskome ili citatnome obliku, jer tako nije ni u dvojezičniku, iako je to najčešće slučaj. To pokazuje i rječnički članak u (55), pri čemu se riječ *Unterricht*, jasno, i nije mogla pojaviti kao glava natuknice budući da je rječnik hrvatsko-njemački te je abecediran prema hrvatskome. Kako su u tomu primjeru sve njemačke uporabe s desne strane glave, taj dio ima svojstva jednojezičnoga njemačkoga rječnika i može poslužiti i za učenje njemačkoga u obratnomu smjeru, ili za provjeru, od njemačkoga prema hrvatskomu.

Navest će se i objasniti još jedan primjer: riječ *wahr*, navedena u (56), dijelom je višečlanih natuknica, ali ni jednom nije prva riječ u nizu pa se ne može ni pojaviti na svojem abecednomu mjestu. Navedena je između *wahnsinnig* i *wahrscheinlich* kao poseban članak njemačkoga popisnika i napisana koso, tj. u kurzivu, budući da je izvučena iz višečlane natuknice. K tomu se tako vide obje uporabe riječi *wahr*, koje se nalaze na različitim mjestima dvojezičnika: jedna uz hrvatsku natuknicu *je (biti)*, odnosno podnatuknicu *jel*, a druga uz natuknicu *ma*, odnosno njezinu podnatuknicu *Ma nije*

*valjda?! To znači da korisnik odmah može vidjeti njemačku uporabu riječi *wahr* u kontekstu koji je obuhvaćen ovim dvojezičnim rječnikom.*

(56)	
	wahr	Das darf doch (wohl) nicht wahr sein! 125
		nicht wahr? gov. 238
	

Spomenuta je korist njemačkoga popisnika i to što neki njegovi rječnički članci mogu poslužiti kao vrsta leksičkoga gnijezda. Primjeri navedeni u (57), (58) i (59) pokazuju u kakvim se svim kontekstima pojavljuje jedna natuknica: *Fehlstunde, machen* i *doch*.

(57)	
	Fehlstunde, die	108, 192
		eine Fehlstunde haben 108, 109
		entschuldigte Fehlstunde <i>die</i> 192
		unentschuldigte Fehlstunde, <i>die</i> 138, 192
	

(58)	
	machen	169
		macht nichts <i>razg.</i> 137
		macht doch nichts <i>razg.</i> 137
		Fortschritte machen 131, 163, 164
		Mut machen 147, 148
		sich Sorgen machen 234
		sich keine Sorgen machen 77
		<i>jn</i> etwas machen lassen 218
		es <i>jm</i> recht machen 218
		einen Vorschlag machen 170
		schlapp machen <i>žarg.</i> 166
		sich (k)einen Kopf machen <i>razg.</i> 77
		sich (um <i>etw</i> / <i>jn</i>) (k)einen Kopf machen <i>razg.</i> 77, 234
		um es kurz zu machen 220
		weitermachen 133
	

(59)	
	doch	124
		doch nicht 124
		oh doch 228
		Klar doch! 124
		Nicht doch! 137
		macht doch nichts 76
		Es ist mir doch egal! <i>gov.</i> 77
		Mir doch egal <i>razg.</i> 77

Das ist doch kein Problem! gov.	137
Das darf doch (wohl) nicht wahr sein! gov.	125

2.2.3. Njemačke složenice

Novost je ovoga njemačkoga popisnika i to što se u jednu rječničku natuknicu ne svrstavaju samo višečlane riječi ili izrazi koji sadrže glavnu natuknicu kao posebnu riječ, nego i složenice koje ju sadrže, kao *Kollegium* i *-kollegium*. Razlog je tomu namjena ovoga dvojezičnoga rječnika: on služi hrvatskim govornicima koji uče njemački. Hrvatski i njemački razlikuju se, između ostaloga, po tomu što jednoj njemačkoj složenici često odgovaraju kao istovrijednice hrvatski dvočlani ili višečlani nizovi riječi.

(60)	Kollegium, das	188
	Gesamtkollegium, das	133
	Fachschaftskollegium, das	201
	Lehrerkollegium, das	133

2.3. HRVATSKI POPISNIK

I hrvatski popisnik služi lakšemu pronalaženju riječi u dvojezičniku ako ih korisnik ne nađe na abecednomu mjestu, ili ako se ne sjeti pod kojom bi ih prvom riječi mogao tražiti. I u njemu je više natuknica nego u dvojezičniku jer su abecedno navedene ne samo sve prve riječi natuknice, nego i ostale riječi iz rječničkoga članka, svaka na svojem abecednomu mjestu, ali i mnoge riječi iz primjera.

2.3.1. Natuknice hrvatskoga popisnika

Popis se glavninom sastoji od rječničkih natuknica koje su donesene u III. dijelu rječnika. One su abecedno poredane i napisane običnim slovima. Same natuknice i podnatuknice čine jednu natuknicu. Primjer je naveden u (61). Ispred podnatuknica naveden je znak □.

(61)	moliti	128
	□ Molim!	129
	□ Molim?	129
	zamoliti pf	237

U popisniku je svaka natuknica, odnosno njezina glava koja je na tom mjestu u abecedi, nalazi i u dvojezičnomu dijelu rječnika, napisana ravnim **masnim** slovima.

2.3.2. Riječi koje su natuknice dvojezičnika

Uz svaku se hrvatsku rječničku natuknicu popisnika mogu pojaviti i sintagme ostalih natuknica koje sadrže tu riječ ili riječi iz primjera uz njih. Primjerice, među natuknicama u III. dijelu rječnika pojavljuje se natuknica *učenik* pa je u abecednomu popisu napisana **masno**, a uz nju su s desne strane navedene natuknice koje ju sadrže i sintagme iz podnatuknica, kao u (62).

(62)		
	učenik		214
		loš učenik	123
		najbolji učenik u razredu	130
		vijeće učenika <i>v.</i> učeničko vijeće	230
		

Međutim, svaka je natuknica koja je izvađena ili iz glavne višečlane natuknice, ili iz kojega primjera, a nije glava natuknice u dvojezičnomu dijelu rječnika, napisana *kosim slovima*. Primjerice, u popisniku se ne pojavljuju natuknice *roditeljski* ni *sljedeći*, kao u (63) i (64), ali su one ipak uvrštene u abecedni popis – izdvojene su i koso napisane. S njihove su desne strane natuknice koje sadrže tu riječ, podnatuknice ili riječi iz primjera.

(63)		
	roditeljski	☐ roditeljski sastanak	190
		☐ roditeljsko vijeće	191
(64)		
	sljedeći	☐ sljedeći tjedan	162
		do sljedećega tjedna	69
		

2.3.3. Nepočetne riječi iz natuknica dvojezičnika

U popisniku su abecedno uvršteni i kanonski oblici onih različenica koje se pojavljuju u višečlanim polaznim natuknicama dvojezičnoga dijela rječnika. U samim se natuknicama dvojezičnika te riječi mogu pojaviti u padežu izrazom istovjetnomu kanonskomu obliku ili kojemu kosomu padežu (npr. imenica *obzir* u nominativu i akuzativu), no u popisniku su uvijek u kanonskomu obliku (*infinitivu, nominativu jednine muškoga*

roda za pridjeve i zamjenice). Primjerice, u dvojezičnom rječniku među polaznim natuknicama nema imenice *obzir* niti i jedna polazna natuknica počinje pridjevom *osnovni*. Ipak, među natuknicama hrvatskoga popisnika pojavljuje se imenica *obzir* u nominativu te pridjev *osnovni* uz različnice *osnovna*, *osnovne*, koje su atributi uz *škola*. Kanonski su oblici napisani kosim slovima da se istakne kako ih se u dvojezičnomu dijelu ne može naći kao samostalne rječničke natuknice.

(65)
	obzir	uzeti u obzir <i>pf</i>	226
		uzimati u obzir	226

(66)
	osnovni	osnovna škola	187
		niži razredi osnovne škole	141

2.3.4. Riječi iz primjera u dvojezičniku

U popisniku se pojavljuju i neke riječi kojih nema među natuknicama dvojezičnika, nego se pojavljuju u primjerima ili objašnjenjima. One u primjerima mogu i ne moraju biti tamo u padežu istovjetnomu kanonskomu obliku: infinitivu, nominativu jednine (muškoga roda za pridjeve i zamjenice), ali su u popisniku takve natuknice označene **masnim kosim slovima**. Primjerice, u dvojezičniku se ne pojavljuje natuknica *škola*, ali je ona uvrštena u abecedni popis – izdvojena je i koso napisana, a s njezine su desne strane natuknice koje sadrže tu riječ ili primjeri unutar natuknice, kao u (67).

(67)
	škola	niži razredi osnovne škole	141
		viši razredi osnovne škole	231
		srednja škola	198, 199

Dakle, u hrvatskomu su popisniku čitateljima najkorisnije masne kose natuknice, koje se ne nalaze kao natuknice u dvojezičniku i primjeri natuknica s riječju iz glave na desnoj strani, koje se u dvojezičniku ne nalaze kao glava jednoga rječničkoga članka. Tako su primjerice u (68) uz natuknicu koja se ne pojavljuje u dvojezičniku navedene dvije prostorno udaljene natuknice.

(68)
	svaki	za svaki slučaj	233
		ispod svake kritike	188

2.3.5. Glagoli u hrvatskome popisniku

U hrvatskome su popisniku abecedno uvršteni svi glagoli iz natuknica dvojezičnoga dijela rječnika, oni koji su početni dio natuknice, ali i oni koji su u njoj sadržani. U popisniku se uz glagole donose i njihovi vidski parovi ili parnjaci, no oni su i razdvojeni i stavljani na svoje abecedno mjesto. I ovdje su samo svršeni glagoli označeni kraticom *pf*, uz trajne nema kratica (što znači da je svaki glagol bez oznake nesvršen i može se upotrijebiti u prezentu). Ako se vidski parovi nalaze abecedno jedan ispod drugoga, nisu ponavljani s desne strane jer im je veza očita, čak i kada su razdvojeni rječničkim člankom u kojemu je njihov povratni glagol, primjerice *popraviti*, *popraviti se*, *popravljati*, *popravljati se*. Navode se jedino glagoli koji su zbog prefiksa ili fonoloških promjena udaljeni jedan od drugoga, primjerice *gubiti* i *izgubiti*, ili je abecedno među njima koja druga riječ.

2.4. Referentna literatura

- Amreinné Pesti, Ágnes** i dr. (2009) *Schnittstelle. Sprachliche Kompetenzen zur Erschließung von Sachinhalten im Deutschunterricht. Sprachliche Kompetenzen am Ende der Sekundarstufe I*, Pécs/ Fünfkirchen: Ungarndeutches Pädagogisches Institut.
- Anić, Vladimir** (1998) *Rječnik hrvatskoga jezika*, 3. prošireno izdanje, Zagreb: Novi Liber.
- Arbeitsgruppe Braunschweig** (1983) Zum Verhältnis von Haupt- und Nebenkommunikation im Unterricht, Ehlich, Konrad; Rehbein, Jochen (ur.) *Kommunikation in Schule und Hochschule. Linguistische und ethnomethodologische Analysen*, Tübingen: Narr, 102–129.
- Auer, Peter** (2013) *Sprachwissenschaft. Grammatik – Interaktion – Kognition*, Stuttgart i Weimar: J.B. Metzler.
- Austin, John L.** (1975) *How to Do Things with Words: the William James Lectures Delivered at Harvard University in 1955*, (ur.) J.O. Urmson, Marina Sbisa. New York: Oxford University Press.
- Barić, Eugenija** i dr. (2005) *Hrvatska gramatika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Barkowski, Hans; Krumm, Hans-Jürgen** (2010) *Fachlexikon Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*, Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag GmbH & Co. KG.
- Becker-Mrotzek, Michael; Vogt, Rüdiger** (2009) *Unterrichtskommunikation. Linguistische Analysemethoden und Forschungsergebnisse*, 2., prerađeno i aktualizirano izdanje, Tübingen: Niemeyer.
- Bleichenbacher, Lukas** (2017) *Berufsspezifische Sprachkompetenzprofile für Lehrpersonen, die Fremdsprachen unterrichten – BSSKP*, PH St. Gallen, Institut Fachdidaktik Sprachen, Bundesamt für Kultur, www.phsg.ch/sites/default/files/cms/Forschung/Institute/Institut-Fachdidaktik-Sprachen/201711%20Beurteilung%20BSSK%20Produktebericht.pdf (4.6.2018.)
- Bošnjak, Marija; Filipović, Daniela** (2009) Međudjelovanje učitelja i učenika hrvatskoga kao stranoga jezika na nastavi, *Lahor* 2/8: 195-218.
- Bratanić, Maja** i dr. (1996) *Europski prosvjetni pojmovnik*, Zagreb: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.
- Bühler, Karl** (1934) *Sprachtheorie*, Jena: Verlag von Gustav Fischer.
- Butzkamm, Wolfgang** (2007) *Unterrichtssprache Deutsch*, 2. aktualizirano izdanje, München: Hueber.
- Chapman, Siobhan** (2011) *Pragmatics*, Houndmills: Palgrave Modern Linguistics.
- Chaudron, Craig** (1988) *Second Language Classrooms*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Cook, Vivian** (2013) *Second Language Learning and Language Teaching*, 4. izdanje, New York: Routledge.
- Corder, Stephen Pit** (1978) Learner Language and Teacher Talk, *Audio-visual Language Journal* 16/1: 5–13.
- Cullen, Richard** (1998) Teacher talk and the classroom context, *ELT Journal* 52/3: 179–187, www.203.72.145.166/ELT/files/52-3-1.pdf (4.6.2018.)
- Čurković-Kalebić, Sanja** (2003) *Jezik i društvena situacija – istraživanje govora u nastavi*, Zagreb: Školska knjiga.
- Čurković-Kalebić, Sanja** (2008) *Teacher Talk in Foreign Language Teaching*, Split: Redak.
- Dörr, Simon** (2018) *Lehrer- und Schülersprache im Englischunterricht der bayerischen Mittelschule*, Münster: Waxmann Verlag GmbH.

- Duden**, www.duden.de/suchen/dudenonline/unterrichtssprache (4.6.2018.)
- Ellis**, Rod (2003) *Task based language learning and teaching*, Oxford: Oxford University Press.
- EPONAJ** (*Europski portfolio za obrazovanje nastavnika jezika*) (2007) Vijeće Europe (prijevod s engleskog: Sandra Mardešić) www.ffzg.unizg.hr/talijan/EPONAJ%202009%20.pdf (4.6.2018.)
- Fachsprache Computer** – *Computerterminologie für Deutsch als Fremdsprache* (2002) München: Goethe-Verlag, www.goethe-verlag.com/computer.htm (4.6.2018.)
- Freeman**, Donald; Katz, Anne; Garcia Gomez Pablo; Burns, Anne (2015) English-for-Teaching: Rethinking Teacher Proficiency in the Classroom, *ELT Journal* 69/2: 129–139.
- Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen** www.europaeischer-referenzrahmen.de/ (4.6.2018.)
- Gerčan**, Oktavija; Menac, Antica (1974) 100 zapovijedi razrednih, *Strani jezici* 3/4: 291–295.
- Grgić**, Ana; Gulešić Machata, Milvia i Nazalević Čučević, Iva (2013) *Hrvatski B1: Opisni okvir referentne razine A2*, Zagreb: FF press.
- Grgić**, Ana; Gulešić Machata, Milvia (2015) *Hrvatski B2: Opisni okvir referentne razine A2*, Zagreb: FF press.
- Grgić**, Ana; Gulešić Machata, Milvia (2017) *Hrvatski A2: Opisni okvir referentne razine A2*, Zagreb: FF press.
- Grundler**, Elke; Spiegel, Carmen (ur.) (2014) *Konzeptionen des Mündlichen – Wissenschaftliche Perspektiven und didaktische Konsequenzen*, Bern: hep-Verlag, www.google.hr/search?ei=wCSpW7_bK9L8kwWLiImgCA&q=Grundler+Elke+Konzeptionen+des+M%C3%BCndlichen&oq=Grundler+Elke+Konzeptionen+des+M%C3%BCndlichen&gs_l=psy-ab.3.918782.928711.0.928927.41.41.0.0.0.0.229.4096.20j18j1.39.0.0.1c.1.64.psy-ab.2.33.3491.0j0i67k1j0i22i30k1j33i21k1j33i160k1.0.uVVA2rcPsho (17.8.2018)
- Habermas**, Jürgen (1977) *Umgangssprache, Bildungssprache, Wissenschaftssprache*, u *Kleine politische Schriften I–IV*, Frankfurt: Suhrkamp.
- Helbig**, Gerhard; Buscha, Joachim (2014) *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*, München: Klett-Langenscheidt.
- Helmke**, Tuyet i dr. (2018) Die Videostudie des Englischunterrichts, u *Unterricht und Kompetenzerwerb in Deutsch und Englisch. Ergebnisse der DESI-Studie*, DESI-Konsortium (ur.), Weinheim i dr., Beltz: 345–363.
- Hoffmann**, Michael (2007) *Funktionale Varietäten des Deutschen. Kurz gefasst*, Potsdam: Universitätsverlag.
- Ispitni katalog za učitelje razredne nastave u osnovnoj školi** (2008) Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, www.dokumenti.ncvvo.hr/OS/2008-07-30/ispitni_katalog_raz.pdf (4.6.2018.)
- Hrvatska enciklopedija**, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, www.enciklopedija.hr (4.6.2018.)
- Humboldt**, Wilhelm von (1836) *Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues und ihren Einfluß auf die geistige Entwicklung des Menschengeschlechts*, www.ia802709.us.archive.org/12/items/bub_gb_dV4SAAAAIAAJ/bub_gb_dV4SAAAAIAAJ.pdf (4.6.2018.)
- IDV** Der Internationale Deutschlehrerinnen- und Deutschlehrerverband (2013) *DACH-Prinzip*, www.idvnetz.org/dachl-online/dach-prinzip (4.6.2018.)
- Iliškov**, Ivana (2010) Filozofija jezika – prilog spoznaji biti jezika, *Hrvatistika* 4/4: 119–134.
- Iluk**, Jan (1993) *Polsko-Niemiecki słownik wyrażeni i zwrotów lekcyjnych*, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.

- Jakobson**, Roman Josipovič (2008) *O jeziku*, Zagreb: Disput: 105–116.
- Jelaska**, Zrinka i sur. (2005) *Hrvatski kao drugi i strani jezik*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Jelaska**, Zrinka (2009) Međudržavni skup o školskim jezicima i pravu na višejezično međukulturalno obrazovanje, *Lahor* 8: 229–245.
- Jelaska**, Zrinka i dr. (2014) *Hrvatski kao ini jezik – ispitni katalog*, Zagreb: NCVVO.
- Jelaska**, Zrinka (2015) *Basic Croatian Grammar*, Zagreb: HFD.
- Klippel**, Friederike (2003) *Teaching in English – Teacher Language in Primary School*, Hermes, Liesel; Klippel, Friederike (ur.) *Früher oder später? Englisch in der Grundschule und Bilingualer Sachfachunterricht*. München: Langenscheidt, 53–68.
- Lakoff**, George (1987) *Women, Fire and Dangerous Things. What Categories Reveal about the Mind*, Chicago: University of Chicago Press.
- Lehrersprache im Deutschunterricht** (2002) München: Goethe-Verlag, www.goethe-verlag.com/lehrersprache.htm (4.6.2018.)
- Loeliger**, Maya (2015) *Funktionale Redemittel von Primarlehrpersonen für den Unterricht in Deutsch als Fremdsprache*, www.core.ac.uk/download/pdf/43673654.pdf (4.6.2018.)
- Lüders**, Manfred (2003) *Unterricht als Sprachspiel*, Bad Heilbrunn/Obb.: Julius Klinkhardt.
- Lütze-Miculinić**, Marija; Landsman Vinković, Mirela (2017) Wie gut beherrschen Germanistikstudenten und Deutschlehrer in Kroatien die Unterrichtssprache Deutsch? Eine Erhebung der aktuellen Sachlage, *Zagreber Germanistische Beiträge* 26, Zagreb: FF press.
- Sinclair**, John McHardy; Coulthard, Mancolm (1975) *Towards an Analysis of Discourse: The English used by teachers and pupils*, Oxford: Oxford University Press.
- Medved** Krajinović, Marta (2010) *Od jednojezičnosti do višejezičnosti*, Zagreb: Leykam international.
- Mehan**, Hugh (1979) *Learning Lessons. Social Organization in the Classroom*, Cambridge: Harvard University Press.
- Meliss**, Meike (2016) *Gesprochene Sprache in DaF-Lernwörterbüchern*, u *Gesprochene Fremdsprache Deutsch*, Brigitte Handwerker i dr. (ur.) Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren: 179–199.
- Miličević**, Marijana (2017) *Njemačko-hrvatski i hrvatsko-njemački školski rječnik*, Zagreb: Alfa.
- Moraldo**, Sandro (2012) *Gesprochene Sprache: eine Herausforderung für den DaF-Unterricht*, u Andrea Birk i Claudia Buffagni (ur.) *Linguistik und Sprachdidaktik im universitären DaF-Unterricht*, Münster i dr.: Waxmann, 185–200.
- Moraldo**, Sandro; Missaglia, Federica (2013) *Gesprochene Sprache im DaF-Unterricht*, Heidelberg: Universitätsverlag Winter.
- Mrežna** stranica Odsjeka za germanistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, www.ffzg.unizg.hr/german/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=1 (4.6.2018.)
- Nastavni plan i program za osnovnu školu** (2006) Narodne novine 102, www.mzo.hr/sites/default/files/migrated/nastavni_plan_i_program_za_os_2013.pdf (20.7.2018)
- Nazalević** Čučević, Iva (2013) Pragmatična kompetencija, u Grgić, A. i sur. *Hrvatski B1: Opisni okvir referentne razine A2*, Zagreb: FF press: 35–43.
- Nazalević** Čučević, Iva (2015) Pragmatična kompetencija, u Grgić, A. i sur. *Hrvatski B1: Opisni okvir referentne razine A2*, Zagreb: FF press: 41–54.
- Newby**, David; Allan, Rebecca; Fenner, Anne-Brit; Jones, Barry; Komorowska, Hanna; Soghikyan, Kristine (2007) *Europäisches Portfolio für Sprachlehrende in Ausbildung Ein Instrument zur Reflexion*, www.warchiv.ecml.at/mtp2/publications/C3_Epostl_D_internet.pdf http://archive.ecml.at/mtp2/publications/C3_Epostl_D_internet.pdf (4.6.2018.)

- Obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina**, Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, www.mzo.hr/hr/rubrike/obrazovanje-nacionalnih-manjina (14.8.2018.)
- Petravić, Ana** (2016) *Međukulturna kompetencija u nastavi stranih jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Piaget, Jean** (1923) *Le Langage et la pensée chez l'enfant*, Neuchâtel: Delachaux et Niestlé.
- Reeg, Ulrike; Gallo, Pasquale; Moraldo, Sandro** (2012) *Gesprochene Sprache im Daf-Unterricht. Zur Theorie und Praxis eines Lerngegenstandes*, Münster i dr.: Waxmann.
- Rorty, Richard** (1967) *The Linguistic Turn*, Chicago: University of Chicago Press.
- Richards, Jack C.** (1998) *Beyond Training: Perspectives on Language Teacher Education*, Cambridge, New York: CUP.
- Saussure, Ferdinand de** (1978) *Cours de linguistique générale*, Publié par Charles Bally et Albert Sechehaye, édition critique préparée par Tullio de Mauro, Paris: Payot.
- Schröder, Konrad** (2010) Problematischer Input. Der *classroom discourse* wird im Englischunterricht häufig vernachlässigt, *Praxis Englisch* 2: 46–48.
- Searle, John R.** (1970) *Speech acts: an essay in the philosophy of language*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Sešek, Urška** (2007) English for Teachers of EFL – Toward a Holistic Description, *English for Specific Purposes*, 26, 411–425.
- Silić, Josip; Pranjković, Ivo** (2007) *Gramatika hrvatskoga jezika – za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb: Školska knjiga.
- Skupina autora** (2015) *Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Sprache im Unterricht**, www.zus.uni-koeln.de/spracheimunterricht.html (4.7.2018.)
- Središnji državni portal Vlade Republike Hrvatske**, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, *Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe*, www.ljudskaprava.gov.hr/nacionalne-manjine/polozej-i-prava-pripadnika-nacionalnih-manjina-u-republici-hrvatskoj/odgoj-i-obrazovanje-na-jeziku-i-pismu-kojim-se-sluze/621 (14.9.2018.)
- Stubbs, Michael** (1983) *Discourse Analysis. The Sociolinguistic Analysis of Natural Language*, Chicago: University of Chicago Press.
- Šonje, Jure** (2000) *Rječnik hrvatskoga jezika*, Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža i Školska knjiga.
- Thaler, Engelbert** (2012) *Englisch unterrichten: Grundlagen - Kompetenzen - Methoden: Buch mit DVD-ROMs. Fachdidaktik mit 12 gefilmten Unterrichtsstunden*, Berlin: Cornelsen.
- Truck Biljan, Ninočka** (2018) Unterrichtssprache als Fachsprache für künftige kroatische Fremdsprachenlehrkräfte, *Scripta Manent* 12/2, 168–190. www.scriptamanent.sdutsj.edus.si/ScriptaManent/article/view/248/165 (4. lipnja 2018.)
- Tsui, Amy B. M.** (2001) *Classroom interaction*, u *The Cambridge Guide to Teaching English to Speakers of Other Languages*, ur. Ronald Carter; David Nunan. Cambridge: Cambridge University Press: 120–125.
- Tsui, Amy B. M.** (1985) Analyzing input and interaction in second language classrooms, *RELC Journal* 16/1: 8–32.
- Viëtor, Wilhelm** (1905) *Der Sprachunterricht muss umkehren. Ein Beitrag zur Überbürdungsfrage. Quousque tandem*, Leipzig: O.R. Reiland.
- Voss, Bernd** (1995) *A Coursebook in Classroom English*, Frankfurt am Main i dr.: Peter Lang.
- Voss, Bernd** (2009) Zur Bedeutung der Unterrichtssprache im Fremdsprachenunterricht, u Udo O. H. Jung (ur.) *Praktische Handreichung für Fremdsprachenlehrer.*, 5. pregledano izdanje, Frankfurt am Main: Peter Lang: 57–64.

- Vrhovac**, Yvonne (2001) *Govorna komunikacija i interakcija na satu stranoga jezika*, Zagreb: Naklada Ljevak.
- Vuković**, Marija (2001) *Unterrichtspraseologie*, (diplomski rad), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Vygotskij**, Lev S. (1934/2002) *Denken und Sprechen*, izdali i s ruskoga preveli Joachim Lompscher i Georg Rückriem, Weinheim i Basel: Beltz.
- Wierzbicka**, Anna (1997) *Understanding Cultures Through Their Key Words. English, Russian, Polish, German, and Japanese*, New York i Oxford: Oxford University Press.
- Wittgenstein**, Ludwig (1953) *Philosophische Untersuchungen*, www.geocities.jp/mickindex/wittgenstein/witt_pu_gm.html (4.6.2018.)
- 25-Jahre Zweisprachiges Gymnasium in Oberwart**, www.mvvp.hr/de/nachrichten/25-jahre-zweisprachiges-gymnasium-in-oberwart,44130.html (14.8.2018.)
- Zweisprachige Neue Mittelschule Großwarasdorf/ Dvojezična nova sridnja škola Veliki Borištof**, www.znms.at/index.php/de/

3. **DVOJEZIČNIK**

**HRVATSKO-NJEMAČKI RJEČNIK
ŠKOLSKOGA JEZIKA**

**KROATISCH-DEUTSCHES WÖRTERBUCH
DER SCHULSPRACHE**

a

aber

- Ja sam se javljao, a ona me nije pitala!
- Ich hab' mich gemeldet, aber sie hat mich nicht drangenommen!
- suprotni veznik

und

- Najprije nas je pozdravila ravnateljica, a nakon nje i naš novi razrednik.
- Zuerst begrüßte uns die Schulleiterin und dann auch unser neuer Klassenlehrer.
- sastavni veznik

ach [aχ] *razg. uzv*

- A taj! Nisam shvatio da o njemu govoriš.
- Ach der! Ich habe nicht verstanden, dass du von ihm gesprochen hast.
- poštapalica kojom se iskazuje čuđenje

aa [ə:] *onom. gov.*

hm [hɪ] *gov.*

- Koliko ih je bilo? – Aa... ovaj... ne znam, nisam baš dobro vidio.
- Wie viele waren es denn? – Hm, ich weiß nicht, ich konnte kaum was sehen.
- iskaz nedoumice i oklijevanja; popunjavaju se praznine u govoru dok govornik ne smisli prikladan odgovor

ähm [ə:m] *razg.*

- Gdje su? – Aa, ovaj... hm... ne znam...
- Wo sind sie denn? – Ähm, ich weiß es nicht.
- iskaz nedoumice i oklijevanja; popunjavaju se praznine u govoru dok govornik ne smisli prikladan odgovor

äh [ɛ:] / [ɛ] *žarg.*

- Što je to bilo? – Aa, ovaj... hm... ne znam.
- Was war denn das? – Äh... ich weiß nicht.
- iskaz nedoumice i oklijevanja; popunjavaju se praznine u govoru dok govornik ne smisli prikladan odgovor

Adio! *reg.***Tschüss!** *razg. / Tschüs!* *razg.*

- Adio!
 - Tschüss!
 - Tschüs!
 - Adio do sljedećega tjedna!
 - Tschüss! Bis nächste Woche!
 - Tschüs! Bis nächste Woche!
- ➔ Ovo je pozdrav na odlasku; može se pisati na oba načina. U njemačkome je uobičajeno navesti trenutak budućega susreta, dok u hrvatskome nije.

ah *uzv***ach** [aχ]

- Ah, pa to sam potpuno zaboravila!
- Ach, das hab' ich ja total vergessen!

ajme *razg. uzv***oh nein** [o:ˈnaɪn] *uzv*

- Ajme, što je sad ovo!!!
 - Oh nein, was ist das denn?!
- ➔ izraz zabrinutosti, čuđenja, prijekora i slično; *oh* se izgovara kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

oje [oˈje:] *razg. uzv*

- Ajme meni, loše mi se piše.
 - Oje, mir schwant nichts Gutes!!!
- ➔ uzvik zabrinutosti, čuđenja, prijekora i sl.

auweia [aʊˈvaɪa] *razg. uzv*

- Ajme meni, loše mi se piše!
 - Auweia! Es steht schlecht um mich!
- ➔ izraz zabrinutosti, preneraženosti ili neugodnoga iznenađenja; izgovara se s dvoglasima ili diftonzima [ao] i [ae], a naglasak je na drugome slogu

oh weh [o've:] *zast. uzv*

- Ajme meni, loše mi se piše!
 - Oh weh, ich ahne nichts Gutes!
 - Ajme, što je sad ovo!!!
 - Oh weh, was ist das denn?!
- izraz velike zabrinutosti, čuđenja, prijekora i slično; *oh* se izgovara kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

aktivan

aktiv

- Bio je aktivan na satu pa sam mu dala plus.
- Er war sehr aktiv im Unterricht. Dafür hat er ein Plus bekommen.
- Er hat sich am Unterricht aktiv beteiligt. Deshalb habe ich ihm ein Plus gegeben.
- Er hat sich am Unterricht aktiv beteiligt. Dafür habe ich ihn mit einem Plus belohnt.

ap-ćiha *uzv*

hatschi [ha'tʃi] *uzv*

- Ap-ćiha! – Nazdravlje!
 - Hatschi! – Gesundheit!
- oponašanje kihanja; u izgovoru se naglašava drugi slog

argumentirati

argumentieren

- Svakako morate uvjerljivo argumentirati.
- Ihr müsst unbedingt sachlich argumentieren.

ein Argument angeben / anführen

- Moraš uvjerljivije argumentirati.
- Du solltest überzeugendere Argumente angeben.
- Du solltest ein überzeugenderes Argument anführen.

ein Argument vorbringen / vortragen

- Jesi li doista uvjerljivo argumentirala?
- Hast du auch wirklich überzeugende Argumente vorgebracht?
- Hast du auch wirklich überzeugende Argumente vorgetragen?

atmosfera**Stimmung, die**

- Profesor iz zemljopisa uvijek stvara dobru atmosferu.
- Unser Erdkundelehrer sorgt immer für gute Stimmung.

Atmosphäre, die

- Profesorica iz kemije uvijek uspijeva stvoriti dobru atmosferu.
- Unsere Chemielehrerin kriegt es immer hin, eine gute Atmosphäre zu schaffen.

au uzv**au [aǔ] uzv**

- Au! – Što se dogodilo?
 - Au! – Was ist denn passiert?
- uzvik boli

aua [aǔa] / [aǔa:] razg. uzv

- Au! Osa me ubola u nogu!
 - Aua! Eine Wespe hat mich in den Fuß gestochen.
- uzvik boli

autsch [aǔʃ] razg. uzv

- Au! – Što ti se dogodilo? – Osa me ubola u nogu. Boli!
 - Autsch! – Was ist denn passiert? Hast du dir weh getan? – Eine Wespe hat mich in den Fuß gestochen. Das tut weh!
- uzvik boli

baš

gerade

- Baš sam to htio reći.
- Das wollte ich gerade sagen.
- u značenju 'upravo'

genau

- Baš sam to i ja htio reći.
- Genau das wollte ich auch sagen.
- u značenju 'upravo'; *genau* stoji ispred riječi na koju se odnosi

ausgerechnet

- Zašto sam baš ja morala dobiti rubeolu? I to baš dan prije maturalne večeri?
- Warum mussten die Röteln ausgerechnet mich erwischen? Und das ausgerechnet am Tag vor dem Abiball?
- u značenju 'upravo'

wirklich

- Nije mi baš jasno što je htjela reći.
- Ich verstehe nicht wirklich, was sie sagen wollte.
- u značenju 'potpuno'

total gov.

- Baš je zanimljiv!
- Er ist total interessant!
- izraz priznanja, divljenja

echt razg.

- Baš je duhovita!
- Sie ist echt witzig!
- izraz priznanja, divljenja

voll žarg.

- Karl je baš duhovit!
- Der Karl, der ist voll witzig!
- izraz priznanja, divljenja

eben gov.

- A što sam trebala učiniti? – Pa, nisi ga baš trebala uvrijediti.
 - Was hätte ich denn tun sollen? – Du hättest ihn eben nicht beleidigen sollen.
- u značenju 'jednostavno'

einfach

- A što sam po tvome mišljenju trebao učiniti? – Nisi mu baš trebao reći sve što misliš o njemu.
 - Was hätte ich denn deiner Meinung nach tun sollen? – Du hättest ihm einfach nicht alles sagen sollen, was du über ihn denkst.
- u značenju 'jednostavno'

bez

- **bez veze** razg.

daneben razg.

- Ta je prezentacija bila potpuno bez veze.
- Diese Power Point Präsentation war total daneben.

ein Reinfeld razg.

- Koncert je bio bez veze.
- Das Konzert war ein Reinfeld.

bezobrazan**frech**

- Dinko je stvarno bezobrazan, opet se svađao s učiteljicom.
- Dinko ist wirklich frech, er hat sich wieder mit der Lehrerin gestritten.

anmaßend

- Janko nije bezobrazan, samo je raspravljao s domarom.
- Janko ist nicht anmaßend, er hat nur mit dem Hausmeister diskutiert.

arrogant

- Ti si bezobrazan, a ne ja!
- Du bist arrogant, nicht ich!

biti

□ **biti dobro**

es geht gut

- Nadam se da ste dobro. – Hvala, dobro smo.
- Ich hoffe, es geht euch gut. – Danke, es geht uns gut.

okay sein / ok sein *razg.*

- Jesi li dobro? – Ma kakvi! Nisam.
 - Bist du okay? – Ach wo! Ich bin gar nicht ok.
- može se pisati na oba načina

□ **biti na raspolaganju**

zur Verfügung stehen

- Na raspolaganju sam vam i izvan vremena primanja.
- Ich stehe euch auch außerhalb der Sprechstundenzeiten zur Verfügung.

bježati + pobjeći *pf*

□ **bježati iz škole**

die Schule schwänzen *razg.*

- Učenici su mu odlučili petkom bježati iz škole.
 - Seine Schüler haben beschlossen, freitags die Schule zu schwänzen.
- u značenju 'markirati'

schwänzen *žarg.*

- Kao dijete često sam bježao iz škole.
 - Als Kind schwänzte ich viel.
- u značenju 'markirati'

□ **bježati s nastave**

den Unterricht schwänzen *razg.*

- Moraš li baš tako često bježati s nastave?
 - Musst du den Unterricht wirklich so oft schwänzen?
- u značenju 'markirati'

schwänzen *žarg.*

- Naučio me je bježati s nastave, a da se to često ne primijeti.
 - Er hat mir beigebracht, unbemerkt zu schwänzen.
- u značenju 'markirati'

(von) dem Unterricht fernbleiben *služb.*

- Njemu učenici često bježe s nastave.
 - Die Schüler bleiben seinem Unterricht oft fern.
 - Die Schüler bleiben oft von seinem Unterricht fern.
- u značenju 'izostati s nastave'

bljak *žarg. uzv***igitt** *razg. uzv*

- Bljak! To je odvratno! Neću to ni probati.
 - Igittigitt! Das ist ja ekelhaft. Das will ich gar nicht probieren.
- uzvik gađenja, u izgovoru se naglašava drugi slog [i:'git]

Bog! / Bok! *razg.***Grüß dich!** *razg.*

- Bog, kako si?
 - Grüß dich, wie geht's?
- pozdrav na dolasku upućen prisnoj osobi

Hallo! ['halo:] / [ha'lo:] *gov.*

- Bog, kako ste?
 - Hallo, wie geht's?
 - Hallo, wie geht es Ihnen?
 - Hallo, wie geht's euch denn?
- pozdrav na dolasku upućen jednoj osobi ili nekolicini ljudi; u izgovoru je rjeđe naglašen drugi slog

Grüß Gott! *austr., južnonj.*

- Bog, kako si?
 - Grüß Gott! Wie geht's?
- pozdrav na dolasku upućen osobi ili nekolicini ljudi u Austriji i južnoj Njemačkoj

Tschüss! razg. / Tschüs! razg.

- Bog, ekipa!
- Tschüss Leute! / Tschüs Leute!
- ➔ pozdrav na odlasku upućen osobi ili nekolicini ljudi; može se pisati na oba načina

Bye! [baɪ] žarg.

- Bog, ljudi!
- Bye, Leute!
- ➔ pozdrav na odlasku; izgovara se kao u engleskome

See you! [ˈsi:ju:] žarg.

- Bog, ekipa!
- See you!
- ➔ pozdrav na odlasku; izgovara se kao u engleskome

bolje

besser

- Možeš ti to i bolje!
- Das kannst du doch bestimmt besser!

braniti + zabraniti *pf*

verbieten

- Ravnatelj brani izlaženje iz škole pod odmorom.
- Der Schulleiter verbietet es, in der Pause rauszugehen.
- Der Schulleiter verbietet es, in der Pause nach draußen zu gehen.
- Der Schulleiter verbietet es, das Schulgelände in den Pausen zu verlassen.

briga

Baş me briga!

Es ist mir (doch) egal! gov.

- Baš me briga što je majica izbljedila!
- Es ist mir egal, ob das T-Shirt verblichen ist oder nicht.

Mir doch egal (sein) razg.

- Baš me briga što su traperice izbljebile, svejedno ću ih obući.
- Mir doch egal, wenn die Jeans verwaschen ist, ich ziehe sie trotzdem an.

Mir soll's doch egal sein razg.

- Baš me briga što su hlače izbljebile, svejedno ću ih obući.
- Mir soll's doch egal sein, ob die Jeans verwaschen ist, ich ziehe sie trotzdem an.

□ **bez brige****keine Sorge**

- Budite bez brige!
- Keine Sorge!

sich keine Sorgen machen

- Budi bez brige!
- Mach dir deswegen keine Sorgen!
- Mach dir bloß keine Sorgen!

sich (um etw / jn) keinen Kopf machen razg.

- Budite bez brige!
- Macht euch keinen Kopf!
- Macht euch darum bloß keinen Kopf!
- Machen Sie sich keinen Kopf!

brr uzv**brr razg. uzv**

- Brr, kako je ovdje hladno!
 - Brr(r). Ist das kalt hier!
- uzvik iznenađenja zbog neočekivane hladnoće

boah [bo:ɣ], [bo:ɣ] razg. uzv

- Brr, kako je hladno!
 - Boah, ist das kalt!
- uzvik iznenađenja zbog neočekivane hladnoće

huch [hʊχ] *razg. uzv*

- Brr, ovdje je stvarno hladno!
- Huch, ist das kalt hier!
- ➔ uzvik iznenađenja, ovdje zbog neočekivane hladnoće

brzoplet

leichtfertig

- Samo polako, ne budi brzoplet.
- Nur langsam, sei nicht leichtfertig!
- Mach mal halblang, sei doch nicht so leichtfertig! *razg.*

voreilig

- Profesor nas je upozorio da ne donosimo brzoplete zaključke.
- Der Lehrer hat uns vor voreiligen Schlüssen gewarnt.

unüberlegt

- To ti je opet bio brzoplet potez!
- Das war jetzt wieder ein unüberlegter Schachzug!

brzopleto

leichtfertig

- Odluka o zatvaranju kantine donesena je brzopleto. Trebali su pitati i roditelje učenika.
- Die Entscheidung über die Schließung der Kantine wurde allzu leichtfertig getroffen. Man hätte auch die Eltern der Schüler fragen sollen.

voreilig

- Odlučio sam da više nikad neću brzopleto suditi o drugima.
- Ich habe mir vorgenommen, nie mehr voreilig über andere Menschen zu urteilen.

unüberlegt

- Nemoj mi opet brzopleto odgovoriti.
 - Du sollst mir jetzt bitte nicht wieder unüberlegt antworten!
-

budilica**Wecker, der**

- Budilica mi nije zvonila.
- Mein Wecker hat nicht geklingelt.

buditi pf + probuditi**wecken**

- Tko budi pijetlove?
- Wer weckt denn die Hähne?

aufwecken

- Sutra me nemoj buditi!
- Weck mich morgen nicht auf!

buditi se + probuditi se pf**wach werden**

- Ujutro se teško budim.
- Ich werde morgens einfach nicht wach.

aufwachen

- Darko se ujutro teško budi.
- Darko kann morgens nur schwer aufwachen.

cijeniti**schätzen**

- Cijenim to što se trudiš, ali nisi pročitala sve što je trebalo.
- Ich schätze deine Bemühungen, doch du hast noch nicht alles gelesen, was zu lesen war.

zu schätzen wissen

- Cijenim tvoj rad, ali moraš se još malo više potruditi.
- Ich weiß deine Arbeit zu schätzen, aber du musst dich einfach noch ein bisschen mehr anstrengen.

čak

sogar

- Kako to ne znaš? Pa to zna čak i moj mali brat.
- Wieso weißt du das nicht? Das weiß ja sogar mein kleiner Bruder.

selbst

- To je izvrstan pristup. Čak će i najslabiji učenici sve shvatiti.
- Das ist ein hervorragender Ansatz. Selbst leistungsschwache Schüler werden alles verstehen.

nicht einmal

- To je teško. To ne zna čak ni učitelj.
 - Das ist schwer. Das weiß nicht einmal unser/der Lehrer.
-

čestitati

gratulieren

- Čestitam!
- Gratuliere!
- Čestitamo ti rođendan i želimo ti svako dobro!
- Wir gratulieren dir zum Geburtstag und wünschen dir alles Gute!
- Čestitam ti na uspjehu!
- Gratuliere! Du hast es geschafft!
- Ich gratuliere dir zu deinem Erfolg!

einen Glückwunsch aussprechen *form.*

- Htjela bih vam na tomu od srca čestitati!
 - Ich möchte euch dazu meinen herzlichen Glückwunsch aussprechen!
-

činiti se

□ čini se

gefallen

- Kako ti se ovo čini?
 - Wie gefällt dir das?
- označuje stav

finden

- Kakvim ti se čini ovaj prijedlog?
- Wie findest du diesen Vorschlag?
- označuje stav

sagen zu

- Kakva ti se čini ova boja?
- Was sagst du zu dieser Farbe?
- označuje stav

scheinen

- Ovo mi se rješenje ne čini najboljim.
- Diese Lösung scheint mir nicht gerade die beste zu sein.
- označuje dojam

čistačica
Putzfrau, die

- Čistačica očito nije oprala prozore!
- Die Putzfrau hat die Fenster offensichtlich nicht geputzt!

Putzkraft, die form.

- Nemojte ulaziti, čistačica upravo pere podove!
- Geht da nicht rein, die Putzkraft wischt gerade die Fußböden auf!
- riječ administrativnoga registra, u govoru se rijetko rabi

Reinigungskraft, die form.

- Pazite, hodnik je još mokar, čistačica je upravo oprala pod!
- Vorsicht, der Flur ist noch nass, die Reinigungskraft hat den Fußboden gerade eben aufgewischt!
- riječ administrativnoga registra, u govoru se rijetko rabi

Ćao! reg.
Hallo! ['halo:] / [ha'lo:] razg.

- Ćao, ekipa!
- Hallo Leute!
- pozdrav na dolasku; u izgovoru je drugi slog rjeđe naglašen

Grüß dich! *razg.*

- Ćao!
 - Grüß dich!
- pozdrav na dolasku upućen prisnoj osobi

Hi! [*haɪ*] *žarg.*

- Ćao, ljudi!
 - Hi Leute!
- prijateljski pozdrav na dolasku; izgovara se kao u engleskome

Tschüss! / Tschüs! *razg.*

- Bog, ekipa!
 - Tschüss Leute! / Tschüs Leute!
- pozdrav na odlasku; može se pisati na oba načina.

Bye! [*baɪ*] *žarg.*

- Ćao, ljudi!
 - Bye bye Leute!
- pozdrav na odlasku; izgovara se kao u engleskome

See you! [*ˈsi:ju:*] *žarg.*

- Ćao, ekipa!
 - See you!
- pozdrav na odlasku, izgovara se kao u engleskome

da

ja

- Je li tako? – Da, imaš pravo.
 - Stimmts / Stimmt das? – Ja, du hast recht.
- potvrdna riječca

genau

- Za danas smo gotovi. Da. A sada ćemo provjeriti što se zapamtili.
 - Für heute sind wir durch. Genau. Und jetzt schauen wir mal, was ihr euch gemerkt habt.
 - Für heute sind wir fertig. Genau. Und jetzt wollen wir mal überprüfen, was ihr euch gemerkt habt.
- u značenju ‘eto’, ‘tako je’, ‘točno’, ‘upravo tako’
-

daaa *uzv***au (ja)** *razg. uzv*

- Hoćemo li napraviti snjegovića? – Daaa, može!
 - Wollen wir einen Schneemann bauen? – Au ja, machen wir das!
 - Wollen wir einen Schneemann bauen? – Au ja, das machen wir!
- usklik veselja i zadovoljstva

au (fein) *zast. uzv*

- Hoćemo li na sladoled? – Daaa, može!
 - Wollen wir ein Eis essen? – Au fein, das machen wir!
- usklik veselja i zadovoljstva

dakle**also**

- Dakle, sutra ne pišemo test? – Tako je, test se s petka prebacuje na ponedjeljak.
- Morgen schreiben wir also keinen Test? – Genau, die Klassenarbeit wird vom Freitag auf den Montag verschoben.
- Morgen schreiben wir also keinen Test? – Genau, die Klassenarbeit wird vom Freitag auf den Montag verschoben.

danas**heute**

- Je li danas netko odsutan? Tko danas nedostaje?
- Ist heute jemand abwesend? Wer fehlt denn heute?

□ **za danas****für heute**

- To bi bilo sve za danas.
- So, das wär's dann wohl für heute.

dati *pf* + **davati**

geben

- Dala mi je peticu, a nisam imao pojma!
- Sie hat mir eine Eins gegeben, obwohl ich keinen blassen Schimmer hatte!

□ **dati se obeshrabriti**

sich entmutigen lassen

- Ne daj se obeshrabriti, znam da ti to možeš.
- Lass dich nicht entmutigen! Ich weiß, dass du es kannst.
- Lass dich nicht entmutigen! Du kannst das!
- Lass dich bloß nicht entmutigen! Du schaffst das schon.

sich unterkriegen lassen

- Nije se dao obeshrabriti.
- Er hat sich nicht unterkriegen lassen.

□ **dati vremena**

Zeit geben

- Daj mi još malo vremena!
- Gib mir noch ein bisschen Zeit!

davati *pf* + **dati**

geben

- Nemojte nikomu davati svoj broj mobitela i e-mail adresu ako ga ne poznajete.
- Gebt eure Handynummer oder eure E-Mail-Adresse niemandem, den ihr nicht kennt.

sich entmutigen lassen

- Ne daj se obeshrabriti, znam da ti to možeš.
- Lass dich nicht entmutigen! Ich weiß, dass du es kannst.
- Lass dich bloß nicht entmutigen! Du packst das schon.

sich unterkriegen lassen

- Ne dajte se obeshrabriti!
 - Lasst euch nicht unterkriegen!
-

dijete**Kind, das**

- Djeco, prestanite se naguravati! Ozlijedit ćete ovo dijete!
- Hey Kinder, hört doch mal auf zu drängeln, bevor ihr noch dieses Kind verletzt!

diskretan**diskret**

- Razrednica je jako diskretna, možeš joj se povjeriti.
- Unsere Klassenlehrerin ist wirklich sehr diskret, du kannst dich ihr ruhig anvertrauen.

divno**wunderbar**

- Divno!
- Wunderbar!

wunderschön

- Divno!
- Wunderschön!

dobar□ **Dobar dan!****Guten Tag!**

- Dobar dan! – Dobar dan!
- Guten Tag, Kinder! – Guten Tag, Frau Siebenstein!
- ➔ U njemačkome je uobičajeno i pristojno navesti osobu kojoj se obraća. Učitelje se oslovljava prezimenom, a ne njihovim zanimanjem kao u hrvatskome.
- Dobar dan, djeco! – Dobar dan, profesrice!
- Guten Tag, Kinder! – Guten Tag, Frau Mayer!
- Guten Tag, Kinder! – Guten Tag, Frau Lehrerin!
- ➔ Učitelje se samo u Austriji oslovljava njihovim zanimanjem, ali isključivo uz *Herr* ili *Frau*, kao u drugomu prijevodu (ni tamo ne bi bilo pristojno samo reći njihovo zanimanje).
- Dobar vam dan, kako ste?
- Guten Tag zusammen. Wie geht's euch denn heute?

□ Dobra večer!

Guten Abend!

- Dobra vam večer!
- Guten Abend, alle zusammen.

□ Dobro jutro!

Guten Morgen!

- Dobro jutro! – Dobro jutro!
- Guten Morgen, Kinder! – Guten Morgen, Frau Stangl!
- ➔ U njemačkome je uobičajeno i pristojno navesti osobu kojoj se obraća. Učitelje se oslovljava prezimenom, a ne njihovim zanimanjem kao u hrvatskome.
- Dobro jutro, djeco! – Dobar dan, profesore!
- Guten Morgen, Kinder! – Guten Morgen, Herr Fischer!
- Guten Morgen, Kinder! – Guten Morgen, Herr Lehrer!
- ➔ Učitelje se samo u Austriji oslovljava njihovim zanimanjem, ali isključivo uz *Herr* ili *Frau*, kao u drugomu prijevodu (ni tamo ne bi bilo pristojno reći samo njihovo zanimanje).
- Dobro jutro, kako ste?
- Guten Morgen alle zusammen. Wie geht's euch denn heute?
- ➔ U njemačkome je uobičajeno i pristojno navesti osobu kojoj se obraća.

Morgen! razg.

- Dobro jutro! – Dobro jutro!
- Morgen Kinder! – Morgen, Frau Schumann!
- Morgen Kinder! – Morgen, Frau Lehrerin!
- ➔ U njemačkome je uobičajeno i pristojno navesti osobu kojoj se obraća. Učitelje se oslovljava prezimenom, a ne njihovim zanimanjem kao u hrvatskome.
- Dobro jutro, djeco! – Dobro jutro, profesorice!
- Morgen Kinder! – Morgen, Frau Eggenberger!
- Morgen Kinder! – Morgen, Frau Lehrerin!
- ➔ Učitelje se samo u Austriji oslovljava njihovim zanimanjem, ali isključivo uz *Herr* ili *Frau*, kao u drugomu prijevodu (ni tamo ne bi bilo pristojno reći samo njihovo zanimanje).
- Dobro jutro (svima), kako ste?
- Morgen, alle zusammen. Wie geht's euch denn heute?
- ➔ U njemačkome je uobičajeno i pristojno navesti osobu kojoj se obraća.

dobiti

bekommen

- Jesi li i ti dobio trojku?
- Hast du auch eine Drei bekommen?

kriegen, razg.

- Ne, dobio sam dvojku.
 - Nein, ich habe eine Vier gekriegt!
-

dobro

gut

- Jako dobro!
- Sehr gut!
- Gut gemacht!
- Dobro je.
- Das ist (wirklich) gut!

in Ordnung

- Dobro!
- In Ordnung!
- Dobro je.
- Das ist wirklich in Ordnung!

□ **biti dobro**

es geht gut

- Jesi li dobro? – Hvala, jesam.
- Geht's dir gut? – Danke, es geht mir ganz gut.

okay sein / ok sein razg.

- Jesi li dobro? – Jesam, sve je u redu.
 - Bist du ok? – Ja, ich bin okay!
- može se pisati na oba načina
-

dodati *pf*

+ dodavati

hinzufügen

- Dodajte glagolskoj osnovi odgovarajuće nastavke.
 - Fügt dem Verbstamm die passenden Endungen hinzu.
- u značenju ‘nadodati’

einsetzen

- Ines, dodaj nastavke u prazna polja.
 - Ines, setz doch bitte die Endungen in die Lücken ein.
- u značenju ‘upisati’

eintragen

- Dodajte sada nastavke u prazna polja.
 - Tragt jetzt die Endungen in die leeren Felder ein.
- u značenju ‘upisati’

dranhängen *razg.*

- Ovu si rečenicu nepromišljeno dodao, zar ne?
 - Diesen Satz hast du doch völlig unüberlegt drangehängt, nicht wahr?
- u značenju ‘pridodati’

dodavati

+ dodati *pf*

hinzufügen

- Nemoj dodavati nastavke bez razmišljanja.
 - Füg die Endungen nicht ohne zu überlegen hinzu.
- u značenju ‘nadodati’

einsetzen

- Nemojte napamet dodavati nastavke.
 - Setzt die Endungen nicht blindlings ein.
- u značenju ‘upisati’

eintragen

- Jan, nemoj dodavati nastavke dok nisi dobro promislio zadatak.
 - Jan, trag bitte die Endungen nicht ein, bevor du dir die Aufgabe gut überlegt hast.
- u značenju ‘upisati’

dranhängen *razg.*

- Ne treba napamet dodavati nastavke.
- Man soll die Endungen nicht blindlings dranhängen.
- u značenju 'pridodati'

dogadati se + dogoditi se *pf***geschehen**

- Što se ovdje događa? – Ne znam.
- Was geschieht denn hier? – Ich weiß es nicht.

los sein *razg.*

- Što se tu događa? – Pojma nemam.
- Was ist hier los? – Ich habe keinen blassen Schimmer.

dogoditi se *pf* + događati se**geschehen**

- Što se tu dogodilo? – Ne znam.
- Was ist hier geschehen? – Ich habe keine Ahnung.

passieren

- Reci, što se tu dogodilo? – Nemam pojma.
- Sag, was ist hier passiert? – Keine Ahnung.

los sein *razg.*

- Što se ovdje dogodilo? – Pojma nemam.
- Was war denn hier los? – Ich habe keinen blassen Schimmer.

sich zutragen *form.*

- Zna li netko što se tu dogodilo?
- Weiß jemand, was sich hier zugetragen hat?

domar**Hausmeister**, *der*

- Domar živi u školskomu stanu.
- Der Hausmeister wohnt in einer schuleigenen Wohnung.

Dosta!

Genug!

- Dosta! Prestanite urlati! Susjedi će vam pozvati policiju!
 - Genug! Hörst auf zu schreien! Sonst werden die Nachbarn noch die Polizei rufen!
- zahtjev da se nešto prekine

Es reicht!

- Dosta je!
- Es reicht!

Das reicht jetzt (aber)!

- Dosta mi je toga!
 - Das reicht mir jetzt!
 - Das reicht mir jetzt aber!
- izraz može iskazivati čak i prijetnju

Jetzt reicht's! *razg.*

- Dosta mi je toga!
 - Jetzt reicht's mir aber!
- izraz može iskazivati čak i prijetnju

Dovidenja!

Auf Wiedersehen!

- Dovidenja (do sutra)!
 - Auf Wiedersehen und bis morgen!
 - Dovidenja (do idućega petka)! – Dovidenja, učiteljice!
 - Auf Wiedersehen! Bis nächsten Freitag! – Auf Wiedersehen, Frau Mein!
- U njemačkome je uobičajeno navesti trenutak budućega susreta, dok u hrvatskome nije. Učitelje se oslovljava prezimenom, a ne njihovim zanimanjem kao u hrvatskome.

Auf Wiederschauen! *austr., južnonj.*

- Dovidenja!
- Auf Wiederschauen!

- Doviđenja (do idućega tjedna)! – Doviđenja, učitelju!
- Auf Wiederschauen! Bis nächste Woche! – Auf Wiederschauen, Herr Lehrer!
- U njemačkome je uobičajeno navesti trenutak budućega susreta, dok u hrvatskome nije.
- Učitelje se samo u Austriji oslovljava njihovim zanimanjem, ali isključivo uz *Herr* ili *Frau*, kao u drugomu prijevodu (ni tamo ne bi bilo pristojno reći samo njihovo zanimanje).

dovoljno

genug

- Moj je nećak dovoljno velik za školu.
- Mein Neffe ist groß genug, um in die Schule zu gehen.
- Mein Neffe ist alt genug für die Schule.
- Mein Neffe ist für die Einschulung alt genug.
- Prilog stoji neposredno iza riječi na koju se odnosi (sl. *weit genug, stark genug.*).

dozvoliti *pf* + dozvoljavati

erlauben

- Podvornik nam je dozvolio da uđemo u školu nakon zvona.
- Der Hausmeister hat uns erlaubt, die Schule nach dem Klingelton zu betreten.

jn etwas machen lassen

- Dozvolite nam da uđemo!
- Lasst uns bitte eintreten!

dozvoljavati + dozvoliti *pf*

erlauben

- Ravnatelj ne dozvoljava ulazak u školu nakon zvona.
- Der Schulleiter erlaubt es nicht, nach dem Klingelton die Schule zu betreten.

jn etwas machen lassen

- Nisu nam dozvoljavali da uđemo.
- Man hat uns nicht eintreten lassen.

drag

nett

- Ta je čistačica jako draga, svi ju vole.
 - Diese Putzfrau ist wirklich sehr nett, alle mögen sie.
- u značenju *simpaticična*

lieb

- Daniel je stvarno drago dijete.
 - Daniel ist wirklich ein liebes Kind.
- u značenju *draga osoba*
-

dugoročno

langfristig

- Ako zadatku pristupiš opušteno, dugoročno gledano postići ćeš mnogo više.
- Wenn du die Aufgabe gelassen angehst, erreichst du langfristig viel mehr.

auf die Dauer *razg.*

- Možete možda probdjeti noć-dvije, ali dugoročno nećete moći.
 - Ihr könnt vielleicht die eine oder andere Nacht wach bleiben, aber auf die Dauer geht das nicht.
-

duhovit

witzig

- Naš je profesor iz likovnoga baš duhovit.
 - Unser Kunstlehrer ist sehr/echt witzig.
- u značenju 'smiješna osoba koja rado zbija šale'

Sinn für Humor haben

- Profesor iz glazbenoga jako je duhovit.
 - Unser Musiklehrer hat Sinn für Humor.
- u značenju 'onaj tko ima smisla za humor'

geistreich

- Profesorica iz hrvatskoga stvarno je duhovita.
 - Unsere Kroatischlehrerin ist wirklich geistreich.
- u značenju 'onaj tko je općenito duhovit ili pun duha'
-

eh *razg. uzv***verdammt** *razg. uzv*

- Eh, baš nemam sreće!
- Verdammt, ich hab' echt kein Glück!
- uzvik za pojačavanje različitih raspoloženja

Mann *razg. uzv*

- Eh, ti stvarno nikada nemaš sreće!
- Oh Mann, du hast echt nie Glück!
- uzvik za pojačavanje različitih raspoloženja

Mist *žarg. uzv*

- Eh, baš nemamo sreće!
- Mist, wir haben echt kein Glück!
- iskaz nezadovoljstva

eto**so**

- Eto, to je sve što smo dobili.
- So, das ist alles, was wir gestern bekommen haben.
- iskaz malodušnosti (*tako je kako je*)

eben

- Trebali smo na kraju sata igrati kviz, ali neki su zakasnili pa eto, danas nećemo stići.
- Wir hätten am Ende der Stunde ein Quiz spielen können, aber einige haben sich verspätet, da können wir's heute eben nicht mehr schaffen.
- iskaz malodušnosti (*tako je kako je*)

halt *razg. reg.*

- Eto, te smo ponude dobili od agencija pa se bojim da nemamo puno izbora.
- Das ist halt alles, was uns die Reisegesellschaften angeboten haben. Ich schätze, mehr ist da nicht drin.
- iskaz malodušnosti (*tako je kako je*)

fakat *žarg.*

echt *razg.*

- To je fakat grozno!
- Ich find' das echt schrecklich!
- Das ist echt furchtbar!

wirklich

- Meni fakat nije jasno zašto to sad moramo prepisati.
 - Ich verstehe wirklich nicht, warum wir das jetzt abschreiben müssen.
-

fantastično

fantastisch / phantastisch

- To je fantastično!
 - Das ist fantastisch! / Das ist phantastisch!
- može se pisati na oba načina
-

fino

gut

- Fino, onda sad možemo prijeći na nešto drugo.
 - Gut, dann können wir jetzt wohl etwas anderes machen.
- u značenju 'u redu', 'dobro'
-

formulirati

formulieren

- Rekao mi je da tu ideju malo jasnije formuliram.
- Er hat mir gesagt, dass ich diese Idee etwas genauer formulieren soll.

ausdrücken

- Učiteljica mi je savjetovala da tu misao malo preciznije formuliram.
 - Die Lehrerin hat mir geraten, diesen Gedanken etwas präziser auszudrücken.
-

fuj *razg. uzv***pfui** *razg. uzv*

- Fuj, odvratno!
- Pfui! Das ist widerlich!
- uzvik gađenja

igitt (igitt) *razg. uzv*

- Fuj, odvratno!
- Igitt! Das ist widerlich!
- uzvik gađenja; u izgovoru se naglašava drugi slog [i: 'git]

glasan**laut**

- Glazba je bila tako glasna da nismo mogli razgovarati.
- Die Musik war so laut, dass wir uns nicht unterhalten konnten.

sich Gehör verschaffen

- On je uvijek jako glasna na sastancima.
- In den Sitzungen verschafft er sich immer Gehör.
- u značenju 'želi pridobiti pozornost svih nazočnih'

glasno**laut**

- Ona baš jako glasno govori.
- Sie spricht wirklich sehr laut.

glupost**Dummheit, die**

- Kakva glupost! Uvijek radite gluposti!
- Das ist vielleicht eine Dummheit! Ihr macht doch immer Dummheiten!

Blödsinn, der

- Nemojte raditi gluposti dok se ne vratim!
- Macht keinen Blödsinn, solange ich weg bin!

Quatsch, *der žarg. pejor.*

- Kakva glupost!
- So ein Quatsch!
- Morate li uvijek raditi gluposti dok me nema?
- Müsst ihr denn immer irgendeinen Quatsch machen, wenn ich nicht da bin?

gotov

fertig

- Jesi li gotov?
- Bist du fertig?

aus

- Sat je završio.
- Die Stunde ist aus.

grub

grob

- Dečki iz 8.b uvijek su grubi prema nama.
- Die Jungs aus der 8b sind immer grob zu uns.

gubiti

+ izgubiti *pf*

gubiti nadu

die Hoffnung verlieren

- Ne gubi nadu! – Već sam ju davno izgubila.
- Du sollst nicht die Hoffnung verlieren! – Ich hab' sie doch schon längst verloren.

die Hoffnung aufgeben

- Ne treba gubiti nadu.
- Man soll(te) die Hoffnung niemals aufgeben.

ha *razg. uzv***na** [na:] / [na] *razg. uzv*

- Ha, a kako ti se ovo čini?
 - Na? Wie gefällt dir denn das?
 - Na? Wie findest du denn das hier?
 - Na? Was sagst du denn dazu?
- uzvik za poticanje sugovornika na odgovor

halo *reg.uzv***hallo** ['halo:] *razg. uzv*

- Halo, što vi to tamo radite?
 - Hallo, was macht ihr denn da?
- uzvik kojim se želi privući nečija pozornost; naglasak je obično na prvome slogu, a glas *o* uvijek je zatvoren

hallo [ha'lo:] / ['halo:] *razg. uzv*

- Halo, čuješ li me?!
 - Hallo, kannst du mich hören?!
 - Hallo, hörst du mich?!
- pozdrav u telefonskim razgovorima; naglasak je obično na drugome slogu, a glas *o* uvijek je zatvoren

hej *razg. uzv***he** [he:] *razg. uzv*

- Hej, što to radite? Pustite to!
 - He, was macht ihr denn da? Lasst das gefälligt!
 - Hej, ima li koga?
 - He, ist da jemand?
- uzvik za dozivanje, za uspostavljanje komunikacije

hallo ['halo:] / [ha'lo:] *razg. uzv*

- Hej, što to radiš? Pusti to!
 - Hallo, was machst du denn da? Lass das gefälligt!
 - Hej, jeste li još tu?
 - Hallo, seid ihr noch da?
- uzvik za dozivanje, za uspostavljanje komunikacije; naglasak je obično na prvome slogu, a glas *o* izgovara se zatvoreno

hm [ə:m] / [hə:m] *onom. uzv*

hm *razg. uzv*

- Hajde, razmisli malo! Je li ovo točno ili netočno? – Hm! Vjerujem da jest.
- Überleg' doch mal ein bisschen. Ist das hier richtig oder falsch? – Hm!
Ich glaube, es ist richtig.
- izraz neodlučnosti, zbunjenosti

tja *razg. uzv*

- Hm, ne znam što da kažem.
- Tja, was soll ich dazu sagen?
- Tja, ich weiß nicht, was ich dazu sagen soll.
- izraz neodlučnosti, zbunjenosti

nun ja

- Hm, ne znam što bih rekla.
- Nun ja, was soll man dazu sagen?
- izraz neodlučnosti, zbunjenosti

hrabar

mutig

- Tko je toliko hrabar da će prvi doći na ploču?
- Wer ist hier so mutig und kommt als erster an die Tafel?

tapfer

- Sad moraš biti jako hrabar i pozvati pomoć. Dobro?
- Du musst jetzt sehr tapfer sein und Hilfe holen, ja?

hura *uzv.*

hurra *uzv*

- Hura, pobijedili smo!
- Hurra! Wir haben gewonnen!
- usklik veselja i velikoga zadovoljstva

juhu [ju'hu:] *razg. uzv*

- Hura, osvojili smo prvu nagradu!
- Juhu! Wir haben den ersten Preis gewonnen!
- usklik veselja i velikoga zadovoljstva

jippi / yippie ['jipi] [ji' pi:] *žarg. uzv*

- Hura, idemo na izlet s akavcima!
- Jippi! Wir gehen mit dem A-Kurs auf Klassenfahrt!
- usklik veselja i velikoga zadovoljstva; može se pisati na oba načina

Hvala, također.

Danke, gleichfalls!

- Ugodan dan! – Hvala, također.
- Ich wünsche euch (noch) einen schönen Tag! – Danke, gleichfalls!

Danke, dir / euch / Ihnen auch!

- Želimo vam ugodan dan! – Hvala, također.
- Wir wünschen euch noch einen schönen Tag! – Danke, euch auch!

Danke, ebenso!

- Dobru zabavu! – Hvala, tebi također.
- Viel Spaß noch! – Danke, dir ebenso!

hvaliti + pohvaliti *pf*

loben

- Taj razred svi hvale.
- Diese Klasse wird von allen gelobt.
- Alle loben diese Klasse.

i

und

i tako dalje / itd.

und so weiter / usw.

- Ovdje možeš upisati svoje ime, adresu, datum rođenja i tako dalje.
- Hier kannst du deinen Namen, deine Adresse, dein Geburtsdatum und so weiter eintragen.
- Hier kannst du deinen Namen, deine Adresse, dein Geburtsdatum usw. eintragen.

und und und

- Za vrijeme tjedna u prirodi moći ćete šetati u šumi, jahati, isprobati adrenalinski park i tako dalje.
- Während der Klassenfahrt könnt ihr im Wald wandern, reiten, im Hochseilgarten klettern und und und.
- ➔ u značenju 'i još mnogo toga' (*und vieles mehr*)

ideja

Idee [i'de:], *die*

- To je dobra ideja!
- Das ist eine gute Idee! Gute Idee!
- ➔ dvostruko *e* izgovara se kao jedan, zatvoreni, dugi otvornik, a ne kao dva zasebna glasa

Einfall, *der*

- A onda je Dario imao sjajnu ideju.
- Und dann hatte Dario einen fantastischen Einfall.

idući

□ idući tjedan

nächste Woche

- Idućega tjedna nema nastave.
- Nächste Woche haben wir keinen Unterricht.
- Nächste Woche ist kein Unterricht.

imati

□ imati sluha za drugoga

ein offenes Ohr für andere / die Anderen haben

- Dinka je vrlo draga, ima sluha za druge.
- Dinka ist wirklich lieb, sie hat immer ein offenes Ohr für andere.
- Dinka ist wirklich lieb, sie hat immer ein offenes Ohr für die Anderen.

□ **imati vremena****Zeit haben**

- Koliko još imamo vremena do kraja sata?
- Wieviel Zeit haben wir noch bis zum Ende der Stunde?
- Wie lange haben wir noch bis zum Ende der Stunde?
- za slične primjere v. natuknicu *sat* – *Stunde*

□ **imati veze** *razg.***in Verbindung stehen**

- Ima li taj Ivo Radić ikakve veze sa Stjepanom Radićem?
- Steht dieser Ivo Radić in irgendeiner Verbindung mit Stjepan Radić?
- u značenju 'biti povezan'

(eine) Ahnung haben

- Ima li taj Marijan Šikić veze s matematikom?
- Hat dieser Marijan Šikić (eine) Ahnung von Mathe?
- u značenju 'znati'

ime**Vorname, der**

- Kako ti je ime? – Pravo mi je ime Ivan, ali me svi zovu Ivo.
- Wie heißt du? – Mein (richtiger) Vorname ist Ivan, aber alle nennen mich Ivo.
- Wie heißt du mit Vornamen? – Mein Vorname ist Ivan, aber alle nennen mich Ivo.
- Wie heißt du mit Vornamen? – Mein Vorname ist Ivan, aber mein Rufname ist Ivo.

Name, der

- Kako ti je ime? – Jan. Ime mi je Jan, ali me svi zovu Janko.
- Wie heißt du? – Jan. Mein Name ist Jan, aber alle nennen mich Janko.

Taufname, der

- Zoveš se Ivan, a Pavao ti je krsno ime? – Ne, zovem se službeno Ivan Pavao.
- Dein Vorname ist Ivan, und Pavao ist dein Taufname? – Nein, ich habe einen Doppelnamen, ich heiße Ivan Pavao.
- u značenju 'drugo ime'; u Njemačkoj je popularno imati dva imena, npr. *Hans-Joachim*

Zweitname, der

- Zoveš se Hans ili Ulrich? – Zovem se Hans Ulrich. Ulrich mi je drugo ime.
 - Heißt du Hans oder Ulrich? – Ich heiße Hans Ulrich. Ulrich ist mein Zweitname.
- u Njemačkoj je popularno imati dva imena

inače

sonst

- Što ima nova? – Dobili smo pet mačića. Inače je sve po starom.
 - Was gibt's denn Neues? – Wir haben fünf Kätzchen bekommen. Sonst ist alles beim Alten.
- u značenju 'osim toga', 'pored toga'

ansonsten

- Što je nova? – Naša je Mica izgubila dva mačića. Inače je sve u redu.
 - Was gibt's denn Neues? – Unsere Mieke hat leider zwei Kätzchen verloren. Ansonsten ist alles ok.
- u značenju 'osim toga', 'pored toga'

sonst

- Požurite, inače ćete propustiti početak predstave!
 - Beeilt euch, sonst verpasst ihr noch den Anfang der Vorstellung!
- u značenju 'u protivnome'

informacije

Elterngespräch, das

- Moj djed danas ide na informacije, mora nešto pitati razrednicu.
- Mein Opa geht heute zum Elterngespräch, er muss unsere Klassenlehrerin etwas fragen.

Elternsprechstunde, die

- Danas na informacije ide moja baka. Moji roditelji rade popodne.
- Heute geht meine Oma zur Elternsprechstunde. Meine Eltern arbeiten nachmittags.

intelligentan

intelligent

- Marta je vrlo intelligentna djevojčica.
- Marta ist ein sehr intelligentes Mädchen.

iskreno

□ iskreno rečeno

ehrlich gesagt

- Iskreno rečeno, ne znam u čemu je problem.
- Ehrlich gesagt, verstehe ich nicht, worin das Problem liegt.
- Ehrlich gesagt, ich verstehe nicht, worin das Problem liegt.

iskusan

erfahren

- Prilično je iskusan, predaje već petnaest godina.
- Er ist ziemlich erfahren, schließlich unterrichtet er schon seit fünfzehn Jahren.

über Erfahrung verfügen

- Izgleda mlada, ali je vrlo iskusna, predaje već više od deset godina.
- Sie sieht zwar jung aus, verfügt aber über viel Erfahrung. Schließlich unterrichtet sie schon seit über zehn Jahren.

ispod

□ ispod svake kritike *razg.*

unter aller Kritik *razg.*

- Die Gesamtergebnisse sind leider unter aller Kritik.
- Ukupni su rezultati nažalost ispod svake kritike.

erbärmlich *razg.*

- Ispiti su mu ispod svake kritike.
- Seine Prüfungsergebnisse sind erbärmlich.

gleich Null *žarg.*

- Rezultati su mu ispod svake kritike.
- Seine Leistungen sind gleich Null.

ispričati *pf*

+ ispričavati

entschuldigen

- Molim Vas da ispričate izostanak moje kćeri s tjelesnoga u utorak 20. studenoga.
- Ich bitte Sie, das Ausbleiben meiner Tochter vom Sportunterricht am Dienstag, dem 20. November, zu entschuldigen.

ispričati se *pf*

+ ispričavati se

sich entschuldigen

- Trebao bi joj se ispričati. – Pa već sam se ispričao!
- Du solltest dich bei ihr entschuldigen. – Ich hab' mich doch schon entschuldigt!

ispričavati

+ ispričati *pf*

entschuldigen

- Ona prečesto ispričava svoju kćer.
- Sie entschuldigt ihre Tochter viel zu oft.

eine Entschuldigung vorlegen

- Ona stalno ispričava i svoga sina.
 - Auch für ihren Sohn legt sie immer wieder irgendwelche Entschuldigungen vor.
- u značenju 'donositi ispričnice'

ispričavati se

+ ispričati se *pf*

sich entschuldigen

- Ispričavam se. – Ne trebaš se meni ispričavati, to stvarno nije potrebno!
- Ich möchte mich bei Ihnen entschuldigen. – Du brauchst dich nicht bei mir zu entschuldigen, das ist wirklich nicht nötig.

ispričnica

(schriftliche) Entschuldigung, *die*

- Moraš donijeti ispričnicu. – Od koga?
- Du musst eine Entschuldigung vorlegen. – Von wem denn?
- Du musst eine (schriftliche) Entschuldigung vorlegen. – Von wem denn?

Entschuldigungsschreiben, *das*

- Morala bi donijeti ispričnicu. – Od koga, roditelja ili liječnika?
- Du solltest ein Entschuldigungsschreiben vorlegen. – Von wem denn?
Von meinen Eltern oder vom Arzt?

isprika

Entschuldigung, *die*

- Isprika ti je za deset!
- Das ist eine super Entschuldigung!
- riječ podrazumijeva opravdanu ispriku.

Ausrede, *die*

- To ti je slaba isprika!
- Das ist eine faule Ausrede!
- izraz sumnje u vjerodostojnost isprike

itd. / i tako dalje

usw. / und so weiter

- Ovdje možeš upisati svoje ime, adresu, datum rođenja itd.
- Hier kannst du deinen Namen, deine Adresse, dein Geburtsdatum usw. eintragen.

und und und

- Za vrijeme tjedna u prirodi moći ćete šetati u šumi, jahati itd.
- Während der Klassenfahrt könnt ihr im Wald wandern, reiten, und und und.
- u značenju 'i još mnogo toga' (*und vieles mehr*)

itekako

und wie

- Veseliš li se praznicima? – Itekako!
- Freust du dich auf die Ferien? – Und wie (ich mich freue)!!!

und ob

- Radujete li se odmoru u Italiji? – Itekako!
- Freut ihr euch auf den Italienurlaub? – Und ob (wir uns freuen)!!!

izgubiti *pf* + gubiti

□ izgubiti nadu

die Hoffnung verlieren

- Jasna je već izgubila nadu da će položiti maturu, ali onda se (odjednom) sve okrenulo na dobro.
- Jasna hatte schon die Hoffnung verloren, das Abi zu schaffen, aber dann wandte sich (plötzlich) alles zum Guten.

izgledati

aussehen

- Nakon bolovanja opet dobro izgleda.
 - Nach seiner Krankheit sieht er wieder gut aus.
- u prototipnomu značenju koji se odnosi na vanjski izgled
- Izgleda da će svi položiti taj ispit.
 - Es sieht so aus, als ob alle die Prüfung bestehen werden.
 - Es sieht so aus, dass diese Prüfung alle bestehen werden.
- u značenju 'činiti se' – Anscheinend bestehen alle die Prüfung.

izići *pf* + izlaziti

hinausgehen

- Iziđite!
- Geht jetzt mal alle schön hinaus!

rausgehen *razg.*

- Iziđi!
- Geh jetzt sofort raus!
- ➔ Prilozi *raus* i *hinaus* stoje uz glagole koji izražavaju kretanje u nekom smjeru (*Direktivverben*), u ovom slučaju u smjeru od govornika prema van. Nikako ih se ne smije miješati s prilogom *draußen* (*vani*) koji bez dodatnih odrednica označava mjesto gdje se nešto nalazi.

izlaziti+ izići *pf***hinausgehen**

- Izlaze, a još nije kraj sata!
- Sie gehen ja alle hinaus, obwohl die Stunde noch nicht vorbei ist!

rausgehen *razg.*

- Zašto učenici izlaze, a još nije kraj sata?
- Warum gehen die Schüler alle raus, obwohl die Stunde noch nicht vorbei ist?
- ➔ Prilozi *raus* i *hinaus* za izražavanje smjera kretanja stoje uz glagole koji izražavaju kretanje u nekom smjeru (*Direktivverben*), u ovom slučaju u smjeru od govornika prema van. Nikako ih se ne smije miješati s prilogom *draußen* (*vani*) koji bez dodatnih odrednica označava mjesto gdje se nešto nalazi.

izlika**Ausrede, die**

- On nikada ne čita lektiru, stalno izmišlja izlike.
- Er liest nie die Lektüre, sondern findet immer irgendwelche Ausreden.
- Er liest nie die Pflichtlektüre, sondern denkt sich immer irgendwelche Ausreden aus.

Vorwand, der

- Nikada ne piše zadaću, stalno izmišlja izlike.
- Sie findet immer irgendeinen Vorwand, um die Hausaufgaben nicht zu schreiben.
- Sie findet immer irgendeinen Vorwand, um die Hausaufgaben nicht zu machen.

izostanak

izostanak (*s nastave*)

Fehlstunde, *die*

- U prvom razredu imala sam 37 sati izostanka.
- In der ersten Klasse hatte ich 37 Fehlstunden.
- Izostanci se upisuju u dnevnik.
- Fehlstunden werden ins Klassenbuch eingetragen.

Fehltag, *der*

- Dva puta je izostao cijeli dan, a tri puta po jedan sat.
- Er hatte zwei Fehltag und dreimal je eine Fehlstunde.

Absenz, *die švic.*

- Izostanak s nastave treba uvijek pismeno opravdati.
- Eine Absenz muss schriftlich entschuldigt werden.

izostanak zbog bolesti

krankheitsbedingte Fehlzeiten, *die*

- Izostanak s nastave zbog bolesti treba opravdati liječničkom potvrdom.
- Krankheitsbedingte Fehlzeiten müssen durch ein ärztliches Attest entschuldigt werden.

krankheitsbedingte Absenz, *die švic.*

- Izostanke s nastave zbog bolesti treba prijaviti telefonom prije početka nastave do 8.00 sati.
- Krankheitsbedingte Absenzen sind vor Unterrichtsbeginn bis 8.00 Uhr telefonisch mitzuteilen.

neopravdan izostanak

unentschuldigte Fehlzeiten, *die*

- U slučaju neopravdanih izostanaka primjenjuju se pedagoške mjere.
- Bei unentschuldigten Fehlzeiten werden Disziplinarmaßnahmen verhängt.

izostajati+ izostati *pf*□ **izostajati sa sata****eine Stunde verpassen**

- Ovoga tjedna nisam izostajao sa sata matematike.
- In dieser Woche habe ich keine Mathestunden verpasst.

eine Fehlstunde haben

- Ove godine baš nisam htio izostajati sa sata.
- In diesem Schuljahr wollte ich einfach keine Fehlstunden haben.

eine Absenz haben *švic.*

- Jesi li u ovom polugodištu puno izostajao s nastave?
- Hattest du in diesem Schulhalbjahr viele Absenzen?

fehlen

- Koliko si puta izostajao, hajde reci?
- Na sag schon, wie oft hast du gefehlt?

dem Unterricht fernbleiben *služb.*

- Ove godine učenici uglavnom nisu izostajali s nastave.
- In diesem Schuljahr sind die Schüler eher selten dem Unterricht ferngeblieben.

izostati *pf*

+ izostajati

□ **izostati sa sata****eine Stunde verpassen**

- Koliko si puta ove godine izostao sa sata glazbenoga?
- Wie viele Musikstunden hast du in diesem Schuljahr verpasst?

fehlen

- Koliko puta si ove godine izostao s nastave?
- Wie oft hast du in diesem Schuljahr gefehlt?

eine Fehlstunde haben

- Ove sam godine samo jedanput izostao sa sata.
- In diesem Schuljahr hatte ich nur eine einzige Fehlstunde.

dem Unterricht fernbleiben *služb.*

- Ove je godine samo sedam puta izostao sa sata.
- In diesem Schuljahr ist er nur sieben Mal dem Unterricht ferngeblieben.

izraziti *pf* + **izražavati**

ausdrücken

- Izrazi to malo jasnije!
- Könntest du das bitte etwas genauer ausdrücken?

formulieren

- Izrazite tu misao malo jasnije! Ovaj dijalog ne izražava dobro vašu ideju.
- Könntet ihr diesen Gedanken bitte etwas genauer formulieren?
Eure Idee kommt in diesem Dialog nicht so richtig zum Ausdruck.

izraziti se *pf* + **izražavati se**

sich ausdrücken

- Izrazi se malo jasnije, dodaj više pridjeva i imenica umjesto zamjenica!
- Würdest du dich bitte etwas präziser ausdrücken? Anstelle der Pronomina solltest du ein paar Adjektive und Substantive verwenden.

izražavati + **izraziti** *pf*

ausdrücken

- Ova rečenica ne izražava dobro tvoju misao.
- Dieser Satz drückt deinen Gedanken nicht gut aus.

formulieren

- Profesor iz njemačkoga svoje primjedbe uvijek izražava pozitivno.
- Der Deutschlehrer formuliert seine Kommentare immer positiv.

izražavati se + **izraziti se** *pf*

sich ausdrücken

- U zadnje se vrijeme neprecizno izražavaš.
- In der letzten Zeit drückst du dich eher ungenau aus.

Izvolite!

Bitte schön!

- Izvolite!
- Bitte schön!
- kad se nešto dijeli ili dodaje

Bitte!

- Izvoli!
- Bitte!
- kad se nešto dijeli ili dodaje

Hier bitte!

- Izvoli! Izvolite!
 - Hier bitte!
 - kad se nešto dijeli ili dodaje
-

izvrсно

ausgezeichnet

- Izvrсно si to napravio!
- Das hast du ausgezeichnet gemacht!

hervorragend

- Izvrсно ste to obavili!
 - Das habt ihr ganz hervorragend erledigt!
-

jako dobro

sehr gut

- Jako dobro!
 - Sehr gut!
-

jao *uzv*

oje [o'je:] *razg. uzv*

- Jao, opet sam dobila dvojku!
 - Oje, jetzt habe ich wieder bloß eine Vier bekommen!
 - uzvik razočaranja; naglašen je drugi slog, a *e* se izgovara dugo i zatvoreno
-

jasno

klar

- Nije mi jasno.
- Das ist mir nicht klar.

deutlich

- Možeš li malo jasnije izgovarati?
- Würdest du bitte etwas deutlicher artikulieren?

präzise

- Nije mi jasno. Možete li to izraziti malo jasnije?
 - Das ist mir nicht klar. Könntet ihr das bitte etwas präziser formulieren?
-

je (*biti*)

□ je li *razg.*

sozusagen

- To je, je li, jedna uzgredna napomena.
 - Das war jetzt sozusagen eine Nebenbemerkung.
- poštapalica

gewissermaßen

- To je, je li, bila... Brutova osveta.
 - Das war gewissermaßen Brutus' Rache.
- poštapalica

nur so *razg.*

- Samo sam, je li, postavio potpitanje.
 - Ich hab' da nur so eine Nachfrage gestellt.
- poštapalica

□ jel' *žarg.* / *jelda*

ja? *gov.*

- Tiskarski stroj, jelda, tada još nije bio izumljen? Jel'?
 - Die Druckmaschine war damals noch nicht erfunden. Ja?
- poštapalica kojom se provjerava slaže li se sugovornik s iskazom

nicht wahr? *gov.*

- Znate da tada još nije bilo telefona. Jel'?
- Ihr wisst doch, dass es damals noch kein Telefon gab. Nicht wahr?
- poštapalica kojom se provjerava slaže li se sugovornik s iskazom

nich' *razg.*

- Avioni tada još nisu bili izumljeni. Jel'?
- Das Flugzeug war damals noch nicht erfunden. Nich'?
- poštapalica kojom se provjerava slaže li se sugovornik s iskazom

gell? *austr., južnonj., švic.*

- Treba znati da ni računala tada još nisu postojala. Jel'?
- Man muss bedenken, dass es den Rechner damals noch nicht gegeben hat, gell?
- poštapalica kojom se provjerava slaže li se sugovornik s iskazom

jedva**kaum**

- Borane, jedva si prošao!
- Boran, du hast es kaum geschafft!
- negativna procjena situacije

gerade noch

- Marko, i ti si jedva prošao!
- Marko, du hast es auch gerade noch geschafft.
- pozitivna procjena situacije

eben noch

- Tonka, jedva si prošla!
- Tonka, du hast es eben noch geschafft.
- pozitivna procjena situacije

joj *uzv***ach** [*aχ*] *uzv*

- Joj, žao mi je!
- Ach, das tut mir (aber) leid!
- uzvik žalosti i nezadovoljstva

oh [o:] *uzv*

- Joj, baš mi je žao!
 - Oh, das tut mir aber leid!
- ➔ uzvik žalosti i nezadovoljstva; *oh* se izgovara kao dugo *o*, ne čita se *h* kao u hrvatskome

još

noch

- Ponovite to još jednom!
- Wiederholt das bitte noch einmal!

□ **još nešto?**

noch etwas?

- Jesi li možda htio još nešto reći? Ne? Onda idemo dalje.
- Wolltest du vielleicht noch etwas dazu sagen? Nein? Dann machen wir weiter.

noch was? *razg.*

- Trebaš još nešto? – Ne, hvala.
- Brauchst du noch was? – Nein danke.

kako

wie

- Kako ti se ovo čini?
- Wie gefällt dir das?
- Kako si uspjela riješiti ovaj zadatak?
- Wie hast du bloß dieses Problem gelöst?
- Wie hast du es bloß geschafft, diese Aufgabe zu lösen?

□ **Kako si?**

Wie geht's? *razg.*

- Kako si? – Tako-tako.
 - Wie geht's? – Soso.
- ➔ Ovaj se oblik upotrebljava i za jedninu i za množinu.

Wie geht's dir? *razg.*

- Kako si? – Pa tako.
- Wie geht's dir denn? – Na ja, es geht so.

Geht's dir gut? *razg.*

- Kako si? – Srednja žalost.
- Geht's dir gut? – Es geht so lala.

□ **Kako ste?****Wie geht es Ihnen?**

- Kako ste? – Ide nekako.
 - Wie geht es Ihnen? – Es geht.
- izraz pristojnosti

Wie geht's? *razg.*

- Kako ste? – Tako-tako.
 - Wie geht's? – Es geht so lala.
- izraz i za množinu i za jedninu

Wie geht's euch? *razg.*

- Kako ste? – Srednja žalost.
 - Wie geht's euch denn? – Es geht einigermaßen.
 - Djeco, kako ste?
 - Wie geht's euch denn, Kinder?
- izraz samo u množini, služi za prisno obraćanje

kao□ **kao prvo****erstens**

- Kao prvo, tvoj argument ne drži vodu.
 - Erstens ist dein Argument nicht wasserdicht.
- značenje 'prije svega', 'ponajprije', izraz se pojavljuje u nabranjanju i pri obrazlaganju.

□ **kao drugo**

zweitens

- Kao drugo, neprimjeren je ton kojim govoriš.
- Zweitens ist dein Ton unangemessen.
- ➔ nakon izraza *erstens* u značenju 'k tomu', izraz se pojavljuje u nabrajanju i pri obrazlaganju

kartica

□ **kartica s imenom**

Namenskärtchen, das

- Napravila sam vam kartice s imenima.
- Ich habe euch Namenskärtchen gebastelt.

Namensschild, das

- A ja sam tvoje kartice s imenima pregledala.
- Und ich habe deine Namensschilder kontrolliert.

□ **kartica za ime**

Namenskärtchen, das

- Kupila sam kartice za imena u papirnici.
- Ich habe die Namenskärtchen im Schreibwarengeschäft gekauft.

Namensschild, das

- Ne sviđaju mi se kartice za imena koje si ti kupila.
- Die Namensschilder, die du gekauft hast, gefallen mir nicht.

kasniti

+ *zaksniti pf*

sich verspäten

- Matea uvijek kasni. I danas je zakasnila.
- Matea verspätet sich immer. Heute hat sie sich wieder (einmal) verspätet.

zu spät kommen

- Georg uvijek kasni.
- Georg kommt immer zu spät.

(zu) spät dran sein razg.

- Joj, opet kasnim!
- Oh nein! Ich bin schon wieder zu spät dran!
- ➔ *oh* se izgovara kao dugo *o* [o], ne čita se *h* kao u hrvatskome

kasno**spät**

- Već je kasno pa ću vas pustiti.
- Es ist schon spät, ich lasse euch lieber gehen.

kašnjenje**Verspätung, die**

- Češće kašnjenje svakako treba opravdati sukladno pravilniku škole.
- Wiederholte Verspätungen sollten gemäß Schulordnung immer entschuldigt werden.

kazati**sagen**

- Kako se kaže *tipfeler* na njemačkome? – Kaže se *Tippfehler*.
- Wie sagt man *tipfeler* auf Deutsch? – Man sagt *Tippfehler*.
- Pedagoginja mi je bila kazala da će obavijestiti roditelje.
- Die Sonderpädagogin sagte mir, dass sie die Eltern benachrichtigen würde.

heißen

- Kako se kaže *at-znak* na njemačkome? – Kaže se npr. *Klammeraffe*.
- Wie heißt das At-Zeichen auf Deutsch? – Es heißt z.B. *Klammeraffe*.

kihati+ kihnuti *pf***niesen**

- Ne mogu prestati kihati. Ap-ćiha!
- Ich kann nicht aufhören zu niesen. Hatschi!
- uzvikom *hatschi* oponaša se kihanje; naglašen je drugi slog – *ha'tschi* [ha'tʃi]

kihnuti *pf*

+ kihati

niesen

- Kihnut ću. Imaš li maramicu? Ap-ćiha!
- Ich muss gleich niesen. Hast du ein Taschentuch für mich? Hatschi!
- uzvikom *hatschi* oponaša se kihanje; naglašen je drugi slog – *ha'tschi* [ha'tʃi]

knjižničar

Bibliothekar, *der*

- Pitao sam knjižničara mogu li produžiti knjigu još tri dana.
- Ich habe den Bibliothekar gefragt, ob ich das Buch noch um drei Tage verlängern darf.

komunikativan

kommunikativ

- Izabrali smo Frana za voditelja jer je komunikativniji od ostalih.
- Wir haben Fran zum Leiter gewählt, weil er kommunikativer ist als die anderen.

krasno

wunderbar

- Krasno!
- Wunderbar!

wunderschön

- Krasno!
- Wunderschön!

klasse

- Krasno!
- Klasse! Das ist klasse!

kratkoročno

kurzfristig

- Ako hoćeš, mogu te kratkoročno zamijeniti.
- Wenn du willst, kann ich kurzfristig für dich einspringen.

kritika

Kritik, *die*

ispod svake kritike

unter aller Kritik

- Tvoj je sastavak ispod svake kritike!
- Dein Aufsatz ist unter aller Kritik!

kriv**schuld**

- Tko je kriv za to da je WC pod vodom?
- Wer ist schuld am Wasserschaden auf der Toilette?

□ **biti kriv****selber Schuld (sein) gov.**

- Izgubio sam mobitel! – Sam si kriv!
- Ich habe mein Handy verloren! – Selber Schuld!
- Ich habe mein Handy verloren! – Daran bist du selber Schuld.

□ **biti si kriv žarg.****selber Schuld (sein) gov.**

- On je pak izgubio putovnicu! – Sam si je kriv!
- Er hat seinen Reisepass verloren! – Er ist selber Schuld daran.
- Er hat seinen Reisepass verloren! – Selber Schuld.

krivo**falsch**

- Krivo ste me shvatili.
- Ihr habt mich falsch verstanden.

nicht richtig

- Krivo si odgovorila na pitanje.
- Du hast die Frage nicht richtig beantwortet.

nicht korrekt

- Krivo ste se izrazili.
- Ihr habt euch nicht korrekt ausgedrückt.

kuc, kuc onom.**klopf, klopf onom.**

- Kuc, kuc! – Uđite!
- Klopf, klopf! – Herein!

kuhar

Koch, der

- Kamo idete? – Idemo zahvaliti kuharu na njegovim finim jelima.
- Wohin geht ihr? – Wir wollen uns beim Koch für sein schmackhaftes Essen bedanken.

kvariti

+ pokvariti *pf*

verschlechtern

- Rezultat ovoga testa kvari ti izgleda za dobru ocjenu.
- Das Ergebnis dieser Klassenarbeit verschlechtert deine Aussichten auf eine gute Note.

kvariti se

+ pokvariti se *pf*

schlecht werden

- Čudno, u tom se razredu uspjeh svih učenika kvari.
- Merkwürdig, in dieser Klasse werden die Leistungen aller Schüler schlechter.

nachlassen

- U tom se razredu svi kvare pa se i on ozbiljno pokvario.
- In dieser Klasse lassen früher oder später alle nach, also auch er.

Laku noć!

Gute Nacht!

- Laku noć, djeco!
- Gute Nacht, Kinder!

lektira

Lektüre, die

- Očito nisi pročitao lektiru, priznaj.
- Gib's zu, dass du die Lektüre nicht gelesen hast.

Pflichtektüre, die

- Morate pročitati lekturu najkasnije do idućega tjedna.
- Die Pflichtlektüre müsst ihr spätestens bis nächste Woche gelesen haben.

Klassenlektüre, die

- Za lekturu moramo svi pročitati jedan roman Uwea Timma.
- Als Klassenlektüre haben wir einen Roman von Uwe Timm auf.

li rč□ **(ostvaruje se inverzijom)**

- Želiš li biti sportski animator? – Je li to važno? – Dakako!
 - Möchtest du (vielleicht) Sportanimateur werden?
– Ist das denn wichtig? – Allerdings!
- u njemačkome se rečenično pitanje ostvaruje inverzijom (predikat stoji ispred subjekta) umjesto upitnom riječcom; začuđenost se može dodatno pojačati izrazima poput: *vielleicht, etwa, denn, nicht* i sl.

ob

- Htio je znati želim li biti sportski animator?
– Na to sam ga upitao je li to važno.
 - Er wollte wissen, ob ich Sportanimateur werden möchte.
– Daraufhin habe ich ihn gefragt, ob das wichtig sei.
- rečenično se pitanje u neuporavnomu govoru oblikuje veznikom *ob* koji uvodi zavisnu rečenicu

liječnička potvrda**Attest, das**

- U ovome slučaju ne mogu te opravdati roditelji, moraš donijeti liječničku potvrdu.
- In diesem Fall können dich deine Eltern nicht entschuldigen, du musst ein Attest vorlegen.

Entschuldigung vom Arzt, die

- Za ove izostanke ne može te opravdati roditelj, moraš donijeti liječničku potvrdu.
- Für diese Fehltage reicht die Entschuldigung der Eltern nicht aus, du musst eine Entschuldigung vom Arzt vorzeigen.

lijen

faul

- Ivo je ove godine užasno lijen!
 - Ivo ist in diesem Schuljahr furchtbar faul.
-

lijenčina

Faulenzer, *der*

- Goran je lijen, baš je lijenčina!
- Goran ist faul, er ist ein echter Faulenzer.

Faulpelz, *der razg.*

- I Vedran je lijenčina.
- Vedran ist auch ein Faulpelz.

faule Socke, *die žarg.*

- A tek ti! Ti si prava lijenčina!
 - Und du erst! Du bist echt 'ne faule Socke!
-

lijepo

schön

- Jako lijepo crtaš!
 - Du kannst wirklich schön zeichnen. Sehr schön!
 - Das hast du wirklich sehr schön gezeichnet.
-

logičan

logisch

- Zaključak mu je vrlo logičan.
- Seine Schlussfolgerung ist sehr logisch.
- Sein Fazit ist sehr logisch.

schlüssig

- Njezino je obrazloženje sasvim logično.
 - Ihre Begründung ist äußerst schlüssig.
-

logoped

Logopäde, *der*

- Moja kći ide redovito logopedu.
- Meine Tochter geht regelmäßig zum Logopäden.

Schullogopäde, *der*

- Moj sin više ne ide logopedu.
 - Mein Sohn geht nicht mehr zum Schullogopäden.
-

loš

schlecht

- Testovi su mu loši.
- Seine Klassenarbeiten sind schlecht.

schwach

- Sastavci su joj loši.
- Ihre Aufsätze sind schwach.

nicht zufriedenstellend

- Rezultati su im loši.
- Ihre Leistungen sind nicht zufriedenstellend.

□ loš učenik

leistungsschwache(r) Schüler, *der*

- Filipu ne smeta što je loš učenik.
 - Filip macht es nichts aus, dass er ein leistungsschwacher Schüler ist.
 - Filip stört es nicht, ein leistungsschwacher Schüler zu sein.
-

loše

schlecht

- Loše ti se piše, razrednik je vrlo ljut.
 - Es steht schlecht um dich, der Klassenlehrer ist sehr wütend.
-

ma *razg. uzv*

bah / pah [ba:] *razg. uzv*

- Ma, ti to samo tako kažeš, a zapravo to ne misliš!
- Bah, das sagst du jetzt nur so! Du meinst es aber gar nicht.
- ➔ Riječju se iskazuje omalovažavanje, može se pisati na oba načina.

doch

- Ma, ti to zapravo ni sama ne vjeruješ!
- Das glaubst du doch selber nicht!
- ➔ iskaz omalovažavanja

aber

- Nije istina! – Ma jest, kad ti kažem.
- Das darf doch nicht wahr sein! – Ist es aber, wenn ich es dir sage.
- ➔ iskaz suprotnoga mišljenja

oh doch [‘o:’dɔχ]

- Ma nije valjda bio pijan? – Ma jest!
- Er war doch wohl nicht betrunken? – Oh doch!
- ➔ iskaz suprotnoga mišljenja; *oh* se izgovara kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome.

und ob *razg.*

- Nije istina! – Ma jest, kad ti kažem.
- Das darf doch nicht wahr sein! – Und ob es wahr ist!
- ➔ iskaz suprotnoga mišljenja

□ **Ma kakvi!**

Auf keinen Fall!

- Da kažem profesorici da nam nije ništa zadala za zadaću?
– Ma kakvi! Što ti pada na pamet?
- Soll ich der Lehrerin sagen, dass sie uns keine Hausaufgabe aufgegeben hat?
– Auf keinen Fall! Was fällt dir bloß ein?

□ **Ma ne!**

Nicht doch!

- Da priznam da sam zaboravio zadaću? – Ma ne, nikako!
- Soll ich es zugeben, dass ich die Hausaufgabe vergessen habe?
– Nicht doch, auf gar keinen Fall!

Aber nein!

- Da kažem profesorici da mi je slučajno dala bod više? – Ma ne, nipošto!
- Soll ich der Lehrerin sagen, dass sie mir versehentlich einen Punkt geschenkt hat? – Aber nein, keinesfalls!

□ **ma ne (naprotiv)****doch**

- Profesore, Vi nećete s nama u kino? – Ma ne, hoću. Samo ću vam se nešto kasnije priključiti.
 - Herr Jock, gehen Sie nicht mit uns ins Kino? – Doch. Ich komme nur etwas später nach.
 - Nije valjda pao na maturi? – Ma ne, naprotiv, prošao je! Čak je bio izvrstan!
 - Hat er denn das Abi(tur) nicht bestanden? – Doch, hat er! Er war sogar sehr gut!
- prilogom *doch* opovrgava se negativno postavljeno pitanje

(ganz) im Gegenteil

- Nije valjda pala na maturi? – Ma ne, naprotiv, prošla je, i to s pet!
- Hat sie etwa ihr Abitur nicht bestanden? – Nein, im Gegenteil, sie hat es mit 1,0 abgelegt!
- Ist sie denn etwa im Abitur durchgefallen? – Nein, ganz im Gegenteil, sie hat es sogar mit Auszeichnung bestanden.

□ **Ma nije valjda?!****Das darf doch (wohl) nicht wahr sein! gov.**

- Ma nije valjda, ne mogu vjerovati!
- Das darf doch nicht wahr sein! Ich kann's nicht glauben!
- Das darf doch wohl nicht wahr sein! Das kann ich nicht glauben!

mali□ **mali odmor****kleine Pause, die**

- Pod malim odmorom nisam ni kavu stigao popiti.
- Während der kleinen Pause konnte ich nicht einmal meinen Kaffee trinken.
- In der kleinen Pause hatte ich nicht einmal die Zeit, einen Kaffee zu trinken.

markirati *razg.*

schwänzen (die Schule / den Unterricht) *razg.*

- Hoćemo (li) markirati matišu? – Uvijek sam za markiranje, posebno matke.
- Wollen wir Mathe schwänzen? – Ich bin immer dabei, besonders wenn Mathe dran ist.
- Hey du, schwänzen wir heute Mathe? – Klar! Mathe schwänz ich doch immer gern.

blaumachen *razg.*

- Hoćemo li markirati? – Jasno! Ja sam uvijek za!
- Wollen wir heute blaumachen? – Na klar! Ich bin immer dabei!

marljiv

fleißig

- Baš si marljiv!
- Du bist wirklich fleißig!

aktiv

- Uvijek si bila marljiva.
- Du warst wirklich immer aktiv dabei.

međutim

jedoch [je' dɔx]

- Ima međutim i boljih primjera.
 - Es gibt jedoch auch bessere Beispiele.
 - Međutim, ima i boljih primjera.
 - Jedoch gibt es auch bessere Beispiele.
- ➔ u izgovoru se naglašava drugi slog – *je'doch*

allerdings ['alɛdɪŋs] / [alɛ'dɪŋs]

- Za to nam međutim treba više vremena.
- Dazu brauchen wir allerdings mehr Zeit.
- Međutim, za to nam treba više vremena.
- Allerdings brauchen wir dafür mehr Zeit.

mentor

□ mentor pripravniku

Mentor, *der*

- Pripravnik mentoru pokazuje pisanu pripravu za ogledni sat.
 - Der Referendar zeigt dem Mentor seinen Unterrichtsentwurf für die Lehrprobe.
 - Der Referendar stellt dem Mentor seine schriftliche Unterrichtsplanung für die Lehrprobe vor.
- u pravilu sveučilišni docent ili profesor

Ausbildungslehrer, *der*

- Mentor prati pripravnika tijekom cijele školske godine.
 - Der Ausbildungslehrer betreut den Referendar während des ganzen Schuljahres.
- u pravilu nastavnik škole u kojoj pripravnik hospitira; u Bavarskoj se rabi i naziv *Seminarlehrer*

Betreuungslehrer, *der*

- Mentorica prati pripravnika od početka školske godine.
 - Die Betreuungslehrerin betreut den Lehreranwärter seit Beginn des Schuljahres.
- u pravilu nastavnik škole u kojoj pripravnik hospitira; naziv se rabi u Bavarskoj

Betreuer, *der*

- Mentor hospitira kod pripravnika jedanput tjedno.
- Der Betreuer hospitiert einmal in der Woche beim Referendar.

Fachleiter, *der*

- Pripravniku je dodijeljen mentor.
- Dem Referendar wurde ein Fachleiter zugewiesen.

□ profesor mentor

Studienrat, *der*

- Tom je odnedavna imenovan profesorom mentorom.
 - Tom wurde kürzlich zum Studienrat ernannt.
- opisna istovrijednica za titulu *profesora mentora*, no naslov *Studienrat* u SRNJ mogu nositi samo gimnazijski profesori koji su za to ispunili potrebne uvjete (uvjeti imenovanja razlikuju se u pojedinim njemačkim saveznom zemljama); učitelji, stručni suradnici, odgojitelji itd. ne mogu nositi tu titulu

miljenik

Lieblingsschüler (des Lehrers)

- Profesori ne bi smjeli imati miljenike.
- Lehrer sollten keine Lieblingsschüler haben.
- Die Lehrer dürften keine Lieblingsschüler haben.

der Liebling (des Lehrers)

- Tonka je miljenica svih profesora.
- Tonka ist der Liebling aller Lehrer.

miran

ruhig

- Danas dolaze studenti na sat, molim vas, budite mirni i slušajte me.
- Heute kommen Studenten zu uns in den Unterricht, seid bitte ruhig und hört mir gut zu.

mljac mljac *onom.*

mmm *onom. uzv*

- Mljac mljac, ovo je stvarno zamamno!
- Mmm, das sieht aber lecker aus!

lecker (lecker)

- Mljac mljac, ovo stvarno dobro izgleda!
- Das sieht aber gut aus! Lecker, lecker!

moliti

+ zamoliti *pf*

bitten

- Molim vas, budite tiho!
- Ich möchte euch um Ruhe bitten! Ruhe, bitte!
- Ruhe, bitte!
- Nešto bih te zamolila.
- Darf ich dich um einen Gefallen bitten?
- Mogu li zamoliti tvoga brata za uslugu?
- Darf ich deinen Bruder um etwas bitten?

□ **Molim!****Bitte!**

- Hvala. – Molim!
 - Danke! – Bitte!
- odgovor kada je tko zahvalio, u značenju 'Nema na čemu.'

Nichts zu danken.

- Hvala lijepa. – Molim! Vrlo rado.
 - Danke sehr! – Nichts zu danken. Sehr gerne.
- odgovor kada je tko zahvalio, u značenju 'Nema na čemu.'

Keine Ursache! form.

- Puno hvala! – Molim!
 - Dankeschön! – Keine Ursache!
- odgovor kada je tko zahvalio, u značenju 'Nema na čemu.'

□ **Molim?****Wie bitte?**

- Molim?! Nevjerojatno!
 - Wie bitte? Das kann ich nicht glauben!
- ako je što nevjerojatno, nepojmljivo, u značenju 'Kako molim?'

Bitte?

- Molim?! Ne vjerujem!
 - Bitte? Nein, das glaub' ich jetzt nicht! Das kann nicht sein!
- ako je što nevjerojatno, nepojmljivo, u značenju 'Kako molim?'

nadalje
weiterhin

- Nadalje valja napomenuti da...
 - Weiterhin muss man betonen, dass...
- u značenju 'osim toga', 'pored toga', 'još i'

darüber hinaus

- Nadalje treba reći da...
 - Darüber hinaus soll gesagt werden, dass...
- u značenju 'osim toga', 'pored toga', 'još i'

des Weiteren

- Nadalje bi trebalo napomenuti da...
- Des Weiteren soll gesagt werden, dass...
- ➔ u značenju 'osim toga', 'pored toga', 'još i'

ferner *knjiš.*

- Nadalje treba napomenuti da...
- Ferner ist zu erwähnen, dass.
- ➔ u značenju 'osim toga', 'pored toga', 'još i'

nadati se

hoffen

- Nadam se da ste dobro.
- Ich hoffe, es geht euch / Ihnen gut.
- Ich hoffe, dass es euch / Ihnen gut geht.

najbolji

der beste

- To je najbolji rad koji si ikada napravio.
- Das ist die beste Arbeit, die du je vorgelegt hast.
- Das ist deine beste Arbeit überhaupt.

□ najbolji učenik u razredu

Klassenbeste(r), *der*

- Najbolji učenik u razredu nije uspio ući na državno natjecanje.
- Der Klassenbeste hat es nicht bis zum Bundeswettbewerb geschafft.
- Unser Klassenbester hat sich für den Bundeswettbewerb nicht qualifiziert.

najprije

zuerst

- Najprije zabava, a onda posao! – Zanimljivo! Kod nas je baš obratno.
- Zuerst das Vergnügen, dann die Arbeit! – Interessant! Bei uns ist es gerade umgekehrt.
- Mi uvijek najprije napišemo zadaće, a onda se igramo.
- Bei uns werden zuerst die Hausaufgaben gemacht, und dann wird gespielt.

als Erstes

- Najprije ćemo otvoriti prozor i dobro prozračiti razred, a onda se razgibati.
- Als Erstes wollen wir mal das Fenster aufmachen und das Klassenzimmer ordentlich lüften, danach machen wir ein paar Dehnübungen.

namjestiti *pf* + namještati□ **namjestiti budilicu****den Wecker stellen**

- Zaboravio sam namjestiti budilicu.
- Ich habe vergessen, den Wecker zu stellen.

namještati + namjestiti *pf*□ **namještati budilicu****den Wecker stellen**

- On svake večeri namješta budilicu u drugo vrijeme.
- Er stellt den Wecker jeden Abend anders.

napredovati**Fortschritte machen**

- Bravo! Lijepo napreduješ.
- Sehr gut! Du hast große Fortschritte gemacht.

vorankommen

- Svaka čast! Lijepo napredujete u školi.
- Alle Achtung! Ihr kommt in der Schule gut voran.

naravno**natürlich**

- Vidjela je kako hodam na sve četiri. Pomislila je, naravno, da sam lud!
- Sie sah mich auf allen Vieren laufen. Sie dachte natürlich, ich wär nicht ganz dicht.
- Sie hat mich auf allen Vieren laufen sehen. Natürlich hielt sie mich für komplett verrückt!
- Sie hat mich auf allen Vieren laufen sehen. Natürlich dachte sie, ich hätte nicht alle Tassen im Schrank / ich hätte 'ne Schraube locker.

klar *razg.*

- Profesor me je vidio s kornjačom na glavi.
Naravno da je pomislio da sam lud!
- Der Lehrer sah mich mit einer Schildkröte auf dem Kopf.
Klar, hielt er mich für bekloppt.

□ **Naravno!**

Natürlich!

- Hoćeš li doći na moj rođendan? – Naravno!
- Kommst du zu meiner Geburtstagsparty? – Natürlich komme ich!

Selbstverständlich!

- Hoće li tvoji roditelji doći na Dan škole? – Naravno!
- Kommen deine Eltern zum Schulfest? – Selbstverständlich!

Klar doch! *razg.*

- Idete li i vi s nama? – Naravno!
- Kommt ihr auch mit? – Klar doch!

naspavati se

gut schlafen

- Jesi li se naspavao? – Da, jesam.
 - Hast du gut geschlafen? – Oh ja, danke, sehr gut.
- ➔ *oh* se izgovara kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

ausschlafen

- Jeste li se naspavali? – Da, jesmo.
- Seid ihr ausgeschlafen? – Ja.

nastaviti *pf*

+ nastavljati

fortsetzen

- Sutra ćemo nastaviti raditi s ovim tekstom.
- Morgen setzen wir unsere Arbeit an diesem Text fort.

weitermachen

- Hoćemo li sutra nastaviti gdje smo danas stali?
- Machen wir morgen weiter, wo wir heute aufgehört haben?

fortfahren

- Sutra ćemo nastaviti.
- Morgen fahren wir (mit unserer Arbeit) fort.

nastavljati+ nastaviti *pf***fortsetzen**

- Prekosutra nastavljamo gdje smo danas stali.
- Übermorgen setzen wir unsere Arbeit da fort, wo wir heute aufgehört haben.

weitermachen

- Idući tjedan nastavljamo točno ovdje gdje smo danas stali.
- Nächste Woche machen wir genau hier weiter, wo wir heute aufgehört haben.

fortfahren

- Sutra nastavljamo s vježbama.
- Morgen fahren wir mit den Übungen fort.

nastavnički**□ nastavničko vijeće****Lehrerkollegium, *das***

- U Hrvatskoj nastavničko vijeće čine nastavnici, stručni suradnici i ravnatelj škole.
- Mitglieder des Lehrerkollegiums sind in Kroatien alle Lehrerinnen und Lehrer, das pädagogische und sozialpädagogische Personal sowie der Schulleiter.

Gesamtkollegium, *das*

- U zbornici se skupilo cijelo nastavničko vijeće.
- Das Gesamtkollegium versammelte sich im Lehrerzimmer.

nastavnik

Lehrer, *der*

- Dobar nastavnik mora imati široku opću kulturu.
- Ein guter Lehrer muss eine solide Allgemeinbildung haben.

Lehrperson, *die form.*

- Svi naši nastavnici imaju široku opću kulturu.
- Die Lehrpersonen an unserer Schule haben alle eine solide Allgemeinbildung.

Lehrkraft, *die form.*

- Zar baš sve ovisi o nastavniku?
- Kommt denn alles auf die Lehrkraft an?

Kursleiter, *der*

- Nastavnik i učenici zajedno odlučuju o nastavnim sadržajima.
 - Der Kursleiter und die Schüler legen gemeinsam die Schwerpunkte des Unterrichts fest.
- ➔ odnosi se na nastavnike u višim razredima gimnazije, odn. na voditelje tečajeva

□ nastavnik pripravnik

Studienreferendar, *der* / StRef, *der*

- Nastavnik pripravnik polaže stručni ispit nakon pripravničkoga staža.
 - Der Studienreferendar macht sein Staatsexamen nach dem Lehramtsreferendariat.
 - Der StRef macht sein Staatsexamen nach dem Lehramtsreferendariat.
- ➔ odnosi se na pripravnike koji namjeravaju raditi u gimnazijama ili strukovnim školama

Referendar, *der* / Ref, *der*

- Nastavnik pripravnik mora redovito hospitirati kod svojega mentora.
 - Der Referendar muss regelmäßig bei seinem Mentor hospitieren.
- ➔ skraćeni oblik za *Studienreferendar*

Lehramtsanwärter, der / **LAA, der / LAAnw, der**

- Nastavnik pripravnik idući tjedan polaže stručni ispit.
- Der Lehramtsanwärter macht nächste Woche sein Staatsexamen.
- Der LAA muss nächste Woche das Staatsexamen ablegen.
- ➔ odnosi se na pripravnike koji namjeravaju raditi u općeobrazovnim ili strukovnim školama

Lehreranwärter, der / **LANw, der**

- Nastavnik pripravnik još nije spreman za stručni ispit.
- Der Lehreranwärter ist für das Staatsexamen noch nicht bereit.
- Der LANw ist für das Staatsexamen noch nicht bereit.
- ➔ odnosi se na pripravnike koji namjeravaju raditi u općeobrazovnim ili strukovnim školama; obično se izravno navodi o kakvoj je školi riječ, npr. *Realschullehreranwärter, Fachschullehreranwärter*

Nazdravlje!**Gesundheit!**

- (Učenik kihne.) – Nazdravlje!
- (Ein Schüler niest.) – Gesundheit!

nedostajati**fehlen**

- Tko danas nedostaje? – Nedostaju Mihovil i Matija.
- Wer fehlt heute? – Mihovil und Matija fehlen heute.

nicht da sein

- Dakle, danas Mihovil i Matija nedostaju.
- Also, Mihovil und Matija sind heute nicht da.

nicht anwesend sein

- Da vidimo. Koliko učenika danas nedostaje?
- Schauen wir mal. Wie viele Schüler sind heute nicht anwesend?

nejasno

ungenau

- Ti si to vrlo nejasno opisao.
- Du hast das sehr ungenau beschrieben.

vage

- To ste nažalost nejasno formulirali.
- Leider habt ihr das sehr vage formuliert.

unklar

- Zašto ste to tako nejasno izrazili?
- Warum habt ihr das so unklar ausgedrückt?

undeutlich

- Juraj govori nejasno, ali svi ga razumiju.
- Juraj spricht undeutlich, trotzdem verstehen ihn alle.

neka je

es sei *pis.*

- Neka je ABC jednakostranični trokut sa stranicama duljine 2cm.
 - Es sei ABC ein gleichseitiges Dreieck mit einer Seitenlänge von 2 cm.
 - Stellt euch ein gleichseitiges Dreieck ABC mit der Seitenlänge $AB = 2$ cm vor.
- prva prijevodna inačica svojstvena je pisanomu izričaju, druga usmenomu izričaju

gegeben sei *pis.*

- Neka je ABC jednakostranični trokut sa stranicama duljine 2cm.
 - Gegeben sei ein gleichseitiges Dreieck ABC mit der Seitenlänge von 2 cm.
 - Stellt euch ein gleichseitiges Dreieck ABC mit der Seitenlänge $AB = 2$ cm vor.
- prva prijevodna inačica svojstvena je pisanomu izričaju, druga usmenomu izričaju

nemaran

nachlässig

- U matematici ne smiješ biti nemaran, pazi na predznak ispred zagrade!
- In Mathe darfst du nicht nachlässig sein, du musst darauf achten, welches Vorzeichen vor der Klammer steht.

schlampig *razg.*

- Stvarno je nemarna! Uvijek gubi svoje stvari.
- Sie ist wirklich schlampig. Sie verliert ständig ihre Sachen.

nemati□ **nema veze** *razg.***macht (doch) nichts**

- Ne znam gdje mi je ključ! – Nema veze, ja sam ponio rezervni.
 - Ich habe meinen Schlüssel verlegt! – Macht nichts, ich habe den Reserveschlüssel dabei.
- u značenju ‘nije važno’

nicht schlimm

- Oprostite što sam zakasnila! – Nema veze, uđi, tek smo počeli.
- Entschuldigen Sie bitte meine Verspätung! – Das ist nicht schlimm, komm rein, wir haben gerade erst angefangen.

(das ist doch) kein Problem *gov.*

- Joj, zaboravila sam zadaću! – Nema veze, donijet ćeš ju drugi put.
 - Oh, ich habe meine Hausaufgabe vergessen! – Kein Problem! Du kannst sie ja nächstes Mal mitbringen.
 - Oh, ich habe meine Hausaufgabe vergessen! – Das ist doch kein Problem! Du kannst sie ja auch nächstes Mal mitbringen.
- *oh* se izgovara kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

halb so schlimm *razg.*

- Mobitel mi je pao u lokvu! – Nema veze, osušit će se. Uostalom, vidiš da radi.
- Mein Handy ist in eine Pfütze gefallen! – Halb so schlimm, das wird schon noch trocknen. Du siehst doch, dass es noch funktioniert.

□ **nemati izbora****keine Wahl haben**

- Nemaš izbora. Moraš se trgnuti.
- Du hast keine Wahl. Du musst dich zusammenreißen.

□ **nemati (blage) veze** *žarg.*

keine Ahnung haben *razg.*

- Je li ti znaš tko je izumio tiskarski stroj? – Nemam blage veze.
 - Weißt du, wer die Druckmaschine erfunden hat?
– Ich habe keine Ahnung.
- u značenju 'ne znati'

keinen blassen Schimmer haben *žarg.*

- Zna li on dobro matematiku? – Misliš na Olivera?
Ma, nema ti on blage veze.
 - Kann er gut Mathe? – Meinst du den Oliver? Der hat doch keinen blassen Schimmer von Mathematik.
- u značenju 'ne znati'

□ **nemati pojma** *razg.*

keine Ahnung haben *razg.*

- Znaš li kad pišemo test? – Nemam pojma.
- Weißt du, wann wir den Test schreiben? – Keine Ahnung.

keinen blassen Schimmer haben *žarg.*

- Znaš li ti odgovor na ovo pitanje? – Nemam pojma.
- Kennst du die Antwort auf diese Frage?
– Ich hab' keinen blassen Schimmer.

□ **nemati sreće**

kein Glück haben

- Baš nemam sreće!
- Ich habe einfach kein Glück!

neopravdan

□ **neopravdani** *razg.*

unentschuldigte Fehlstunde, die

- Imam pet neopravdanih iz kemije.
- Ich habe fünf unentschuldigte Fehlstunden in Chemie.

□ **neopravdani izostanak**

- Možete imati najviše 10 neopravdanih izostanaka.
- Ihr dürft höchstens 10 unentschuldigte Fehlstunden haben.

□ **neopravdani sat**

- Začudo, ovoga mjeseca nemaš neopravdanih sati.
- Es ist ein Wunder, dass du in diesem Monat keine unentschuldigten Fehlstunden hattest.

nepраведно

ungerecht

- Zašto je Renata za ovaj zadatak dobila bod više? To je nepravедно!
- Warum hat Renata für diese Aufgabe einen Punkt mehr bekommen? Das ist ungerecht!

neprihvatljiv

unzulässig

- Njegovo je ponašanje neprihvatljivo.
- Sein Benehmen ist unzulässig.

nicht hinnehmbar

- Roditelji smatraju da je stanje dvorane za tjelesni neprihvatljivo.
- Der Zustand der Turnhalle ist aus Elternsicht nicht hinnehmbar.

inakzeptabel

- Odluka je neprihvatljiva.
- Die Entscheidung ist inakzeptabel.

netočan

falsch

- Odgovor je netočan.
- Die Antwort ist falsch.

nicht richtig

- Što je tu netočno? – Poredak riječi.
- Was ist hier nicht richtig? – Die Wortfolge.

nicht korrekt

- Za netočan odgovor oduzimaju se bodovi.
- Für eine Antwort, die nicht korrekt ist, gibt es Punktabzüge.
- Für eine Antwort, die nicht korrekt ist, werden Punkte abgezogen.

nije valjda

nanu [na'nu:] *razg. uzv*

- Nije valjda da si već stigla?
 - Nanu, bist du denn schon da?
- ➔ uzvik čuđenja, nevjerice; u izgovoru je naglasak uvijek na drugom slogu

he [he:] *razg. uzv*

- Nije valjda da ste već krenuli?
 - He, seid ihr denn schon aufgebrochen?
- ➔ uzvik čuđenja, nevjerice; u izgovoru zatvoreno, dugo e

hä [hɛ:] / [hɛ] *žarg. uzv*

- Vratila se ravnateljica. – Ma nije valjda!
 - Die Schulleiterin ist zurück. – Hä, das gibt's doch nicht!
- ➔ uzvik čuđenja, nevjerice

nikako

auf keinen Fall

- Našu tajnu nikako ne smijete povjeriti onima iz b razreda!
- Unser Geheimnis dürft ihr auf keinen Fall denen aus der B-Klasse anvertrauen!

keinesfalls

- Nikako nemojte zaboraviti kišobrane ili kabanice, u Londonu smo!
- Vergesst keinesfalls, einen Regenschirm oder eine Regenjacke mitzunehmen, wir sind hier schließlich in London!

nipošto

auf keinen Fall

- Znamo da ovu otopinu nipošto ne smijemo dirati.
- Wir wissen, dass wir diese Lösung auf keinen Fall mit der bloßen Hand anfassen dürfen.

keinesfalls

- Izložke u muzeju nipošto ne smijete dirati!
 - Die Museumsexponate dürft ihr keinesfalls berühren!
-

niži

□ niži razredi osnovne škole

Primarstufe, die

- U koji razred ide Lilly? – Ne znam točno, u jedan od nižih razreda osnovne škole.
- In welche Klasse geht Lilly? – Ich weiß es nicht genau, aber sie ist in der Primarstufe.
- U njemačkome su govornome području *Primarstufe* i *Grundschule* sinonimi, obuhvaćaju prvi obrazovni ciklus, tj. prve četiri godine školovanja (6–10 godina).

Grundschule, die

- U koji razred ide Ante? – U neki od nižih razreda osnovne škole, ne znam točno koji.
 - In welche Klasse geht Ante? – Er ist noch in der Grundschule, aber ich weiß nicht in welcher Klasse.
 - U njemačkome su govornome području *Grundschule* i *Primarstufe* sinonimi, obuhvaćaju prvi obrazovni ciklus, tj. prve četiri godine školovanja (6–10 godina).
-

no

□ No da.

Nun...

- No da, jasno vam je što želim reći, zar ne?
- Nun, ihr versteht schon, was ich meine. Oder?

Naja / Na ja [na'ja] *razg.*

- No da, ali ja se s time ne slažem.
- Na ja, aber ich bin damit nicht einverstanden.
- Naja, aber ich sehe das anders.
- ➔ može se pisati zajedno ili odvojeno; u izgovoru se uvijek naglašava drugi slog

○ *uzv.*

□ **o ne** *uzv*

oh nein [o:'naɪn] *uzv.*

- O ne, opet nema ključeva!
- Oh nein, wo habe ich bloß meine Schlüssel hingelegt?
- Oh nein, wo sind denn bloß wieder meine Schlüssel?
- ➔ uzvik zabrinutosti, nezadovoljstva, razočaranja; *oh* se izgovara kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

Mist *žarg. uzv*

- O ne, sigurno sam ih ostavio u drugoj jakni!
- Mist, die sind wohl in der anderen Jacke geblieben!
- ➔ uzvik zabrinutosti, nezadovoljstva, razočaranja

verdammt (nochmal) *razg. uzv*

- O ne, kamo sam stavio jaknu!
- Verdammt nochmal, wo ist denn bloß meine Jacke?!
- ➔ uzvik zabrinutosti, nezadovoljstva, razočaranja

objasniti *pf*

+ objašnjavati

erklären

- Samo mi objasni što da napišem, ne moraš mi više objašnjavati pravila.
- Erklär mir einfach, was ich schreiben soll, die Regeln musst du mir nicht mehr erklären.

objašnjavati

+ objasniti *pf*

erklären

- Ne moraš mi više objašnjavati pravila, samo mi objasni što da napišem.
- Die Regeln brauchst du mir nicht mehr zu erklären. Erklär mir einfach, was ich jetzt schreiben soll.

obraćati se+ obratiti se *pf***sich wenden** *an jn*

- Obraćali ste se svima, samo ne tajnici koja je za to nadležna.
- Sie haben sich an alle gewandt, nur nicht an die Sekretärin, die dafür zuständig ist.

obratiti se *pf*

+ obraćati se

sich wenden *an jn*

- Obratite se tajnici! Obraćali ste se svima samo ne tajnici koja je za to nadležna.
- Wendet euch doch bitte an die Sekretärin! Ihr habt euch an alle gewandt, nur nicht an die Sekretärin, die dafür zuständig ist.

obrazlagati+ obrazložiti *pf***begründen**

- Uredništvo časopisa nije dužno obrazlagati svoje odluke.
- Die Redaktion ist nicht dazu verpflichtet, ihre Entscheidungen zu begründen.

untermauern

- Roditelji su svoje stavove obrazlagali primjerima iz školske svakodnevice.
- Die Eltern untermauerten ihren Standpunkt mit Beispielen aus dem Schulalltag.

argumentieren

- Ma koliko ja obrazlagao, nećete mi vjerovati.
- Ich kann argumentieren, so viel ich will, ihr glaubt es mir trotzdem nicht.

obrazložiti *pf*

+ obrazlagati

begründen

- Možeš li obrazložiti tu tvrdnju?
- Kannst du diese Behauptung (auch) begründen?

untermauern

- Možete li tu tvrdnju obrazložiti nekim dokazom?
- Könnt ihr diese Behauptung auch mit einem Beweis untermauern?

argumentieren

- Ne mogu to obrazložiti, ali znam da sam u pravu.
- Ich kann nicht argumentieren, aber ich weiß, dass ich recht habe.

образовни циклус

Bildungsstufe, die

- Školovanje se odvija u nekoliko obrazovnih ciklusa.
- Die schulische Ausbildung umfasst mehrere Bildungsstufen.

odmor

Pause, die

- Idemo li pod odmorom van?
- Gehen wir in der Pause raus?
- Gehen wir während der Pause raus?

Schulpause, die

- Zar ćemo pod odmorom napustiti zgradu?
- Wollen wir etwa in der Schulpause das Schulgebäude verlassen?

Unterrichtspause, die

- Ovaj odmor traje deset minuta.
- Diese Unterrichtspause dauert zehn Minuten.

mali odmor

kleine Pause, die

- Pod malim odmorom nisam stigao ni na zahod.
- In der kleinen Pause hatte ich nicht einmal Zeit, aufs Klo zu gehen.
- In der kleinen Pause konnte ich nicht mal zur Toilette.

□ **veliki odmor****große Pause, die**

- Pod velikim odmorom stignem jesti u miru.
- In der großen Pause kann ich in aller Ruhe essen.

Hofpause, die

- Pod velikim odmorom idemo u dvorište, igramo se, brbljamo, zabavljamo se.
- In der Hofpause gehen wir ins Freie, wir spielen, schwatzen, haben Spaß.

odsutan**abwesend**

- Tko je odsutan?
- Wer ist abwesend?

nicht da

- Tko je danas odsutan?
- Wer ist heute nicht da?

nicht hier

- Moram samo zapisati tko je na ovom satu bio odsutan.
- Ich muss nur schnell eintragen, wer heute nicht hier war.

odsutnost**Abwesenheit, die**

- Morate prijaviti odsutnost učenika.
- Ihr müsst die Abwesenheit eines Schülers melden.
- Die Abwesenheit eines Schülers soll gemeldet werden.

odzdraviti pf + odzdravljati**zurückgrüßen**

- Ja sam ga pristojno pozdravio, a on mi uopće nije odzdravio.
- Ich habe ihn begrüßt, aber er hat nicht zurückgegrüßt.

einen / den Gruß erwidern *form.*

- Mi smo ga pristojno pozdravili, ali on nije odzdravio.
- Wir haben ihn begrüßt, aber er hat unseren Gruß nicht erwidert.

odzdravljati

+ odzdraviti *pf*

zurückgrüßen

- On zapravo nikad ne odzdravlja.
- Er grüßt eigentlich nie zurück.

einen / den Gruß erwidern *form.*

- Čudno, ona nikad ne odzdravlja.
- Merkwürdig, sie erwidert nie einen Gruß.

oh *uzv*

oh *uzv*

- Oh, kako je to lijepo!
 - Oh, wie schön das ist!
 - Oh, das ist aber schön!
- ➔ usklik divljenja i zadovoljstva; izgovara se kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

□ **oh ne** *uzv*

oh nein [o:'naɪn] *uzv*

- Oh ne, nema mojih naočala!
 - Oh nein, wo habe ich bloß meine Brille hingelegt?
 - Oh nein, wo ist bloß meine Brille?
- ➔ uzvik zabrinutosti, nezadovoljstva, razočaranja; *oh* se izgovara kao dugo *o* [o:], ne čita se *h* kao u hrvatskome

Mist *žarg. uzv*

- Oh ne, opet mi nema naočala!
 - Mist, wo ist denn bloß wieder meine Brille?!
- ➔ uzvik zabrinutosti, nezadovoljstva, razočaranja

verdammt (nochmal) *razg. uzv*

- Oh ne, kamo sam stavio šal?!
 - Verdammt nochmal, wo hab' ich bloß meinen Schal hingelegt?!
 - Verdammt, wo hab' ich wieder meinen Schal hingelegt?!
- uzvik zabrinutosti, nezadovoljstva, razočaranja

oho *uzv***oha** [ˈo:ha] *uzv*

- Oho, nekome ide crtanje!
 - Oha, da haben wir aber einen begabten Zeichner!
- izraz divljenja; izgovara se s dugim o, s naglaskom na prvom slogu

Mann(omann) *razg. uzv*

- Oho, pa ti dobro pjevaš!
 - Mannomann, du kannst ja echt gut singen!
 - Mann, du kannst ja echt gut singen!
- izraz divljenja

wow [uaʋ] / [waʋ] *žarg. uzv*

- Oho, nekome ide skok u dalj!
 - Wow, du bist ja echt stark im Weitsprung!
- izraz divljenja

ohrabriti *pf* + ohrabrivati**Mut machen**

- Ohrabri druge, i sebi ćeš učiniti dobro!
- Mach den andern Mut, das tut dir selber gut!

ermutigen

- Bilo me je strah govoriti pred drugima, ali me učiteljica ohrabrila.
- Ich hatte Angst, vor den Anderen zu sprechen, doch die Lehrerin hat mir Mut gemacht.

ohrabrivati

+ ohrabriti *pf*

Mut machen

- Ne moraš me ohrabrivati, dovoljno je što me je ona ohrabrila.
- Du brauchst mir nicht Mut zu machen, es reicht schon, dass sie es getan hat.

ermutigen

- Stvarno me više ne morate ohrabrivati.
- Ihr braucht mich wirklich nicht mehr zu ermutigen.

ojoj *razg. uzv*

huch [hʊχ] *razg. uzv*

- Ojoj! Što to tamo visi na stropu? – Šišmiš.
 - Huch, was hängt denn da von der Decke? – Eine Fledermaus.
- uzvik (hinjenoga) straha ili gađenja

ono *razg. pošt*

nochmal *razg.*

- Kako se ono na engleskome oponaša kihanje? – Kaže se *Achoo!*
 - Wie heißt das nochmal auf Englisch, wenn man niesen muss?
– Man sagt *Achoo!*
- poštapalica kojom se dobiva na vremenu za razmišljanje

gleich *razg.*

- Kako se ono na francuskome kaže *Ap-číha?* – Kaže se *Atchoum!*
 - Wie heißt gleich *Hatschi* auf Französisch? – Es heißt *Atchoum!*
- poštapalica kojom se dobiva na vremenu za razmišljanje

oprašati

+ oprostiti *pf*

verzeihen

- U redu, opraštam ti, ali idući put ostavi i meni nešto.
- Ja, gut, ich verzeihe es dir, aber lass mir nächstes Mal auch etwas übrig.

ein Auge zudrücken

- Ovoga ti puta opraštam što si zakasnio, ali nek ti to bude zadnji put!
- Diesmal will ich ein Auge zudrücken, aber du solltest dich nicht mehr verspäten.

oprostiti *pf***+ opraštati****entschuldigen**

- Oprostite što kasnimo!
- Entschuldigt bitte unsere Verspätung!

verzeihen

- Molim te, oprosti što kasnim.
 - Verzeih mir bitte meine Verspätung.
- ➔ u izravnom obraćanju ovaj se glagol češće rabi u Austriji i južnim dijelovima Njemačke

ein Auge zudrücken

- Ovoga ću ti puta oprostiti, ali nemoj više kasniti.
- Diesmal will ich ein Auge zudrücken, aber du solltest dich nicht mehr verspäten.

osim ako**es sei denn**

- Možemo li sad stvarno otići kući? – Da, osim ako ne želite ovdje prenoćiti.
- Können wir jetzt wirklich nach Hause? – Ja, es sei denn, ihr wollt hier übernachten.

außer

- Zar ćemo tek tako otići, a da ne obavijestimo ostale?!
– Da, osim ako imate kakvu bolju ideju.
- Gehen wir jetzt einfach weg, ohne den Anderen Bescheid zu sagen?
– Ja, außer ihr habt eine bessere Idee.

ostajati**+ ostati** *pf***bleiben**

- Ja ostajem! – Onda ostajem i ja!
- Ich bleibe! – Dann bleibe ich auch!
- Koliko nam još vremena ostaje do početka natjecanja?
- Wie viel Zeit bleibt uns noch bis zum Anfang des Wettbewerbs?

ostati *pf* + ostajati

bleiben

- Ostat će nam još kondicional prezenta.
- Es bleibt uns noch der Konditional Präsens.
- Koliko nam je još vremena ostalo?
- Wie viel Zeit bleibt uns noch?

ostaviti *pf* + ostavljati

verschieben

- To ćemo ostaviti za sutra.
 - Das verschieben wir lieber auf morgen.
 - Das wird auf morgen verschoben.
- u značenju 'odgoditi'

verlegen

- Ovaj dio teksta ostavit ćemo za idući tjedan.
 - Diesen Teil des Textes verlegen wir lieber in die nächste Woche.
 - Dieser Teil des Textes wird in die nächste Woche verlegt.
- u značenju 'odgoditi'

ostavljati + ostaviti *pf*

verschieben

- A kad ćemo riješiti najteže zadatke? – To ostavljamo za sutra.
 - Und wann lösen wir die schwierigsten Aufgaben? – Das verschieben wir lieber auf morgen.
 - Und wann machen wir die schwierigsten Aufgaben? – Das wird auf morgen verschoben.
- u značenju 'odgoditi'

verlegen

- Ovaj zadatak ostavljamo za drugi tjedan.
 - Diese Aufgabe wollen wir in die nächste Woche verlegen.
 - Diese Aufgabe wird in die nächste Woche verlegt.
- u značenju 'odgoditi'
-

otpratiti *pf* + **pratiti**
begleiten

- Možeš li otpratiti profesoricu do zbornice? – Zašto ju treba pratiti?!
- Kannst du bitte die Lehrerin zum Lehrerzimmer begleiten?
– Wieso soll ich sie dahin begleiten?

führen

- Možeš li Katarininu mamu otpratiti do zbornice?
 - Kannst du bitte Katarinas Mama zum Lehrerzimmer führen?
-

ovaj *pošt.***nun**

- Koliko je jedanaest na kvadrat? – Ovaj, pa ne znam baš.
- Kannst du die Potenz von elf berechnen? – Nun, da bin ich mir nicht sicher.

na ja *razg.*

- A koliko je sedam na kvadrat? – Ovaj, pa ne znam ni to.
- Wie viel ist sieben hoch zwei? – Na ja, das weiß ich auch nicht.

äh [$\varepsilon(\cdot)$] *žarg.*

- Pa koliko je tri na kvadrat? – Ovaj, pa devet!
 - Und wie viel ist drei hoch zwei? – Äh, neun!
-

ozbiljno**ernsthaft**

- Ozbiljno se trudio objasniti nam pravilo trojno.
- Er hat sich ernsthaft bemüht, uns den Dreisatz zu erklären.

□ **Ozbiljno?!****Wirklich?!**

- Dobio sam peticu iz matematike. – Ozbiljno?!
- Ich habe eine Eins in Mathe bekommen. – Wirklich?!
- izraz čuđenja ili nevjerice

Ehrlich?!

- Danas sam dobio dvije petice iz matematike. – Ozbiljno?! Sjajno!
 - Heute habe ich zwei Einsen in Mathe bekommen. – Ehrlich?! Klasse!
- izraz čuđenja ili nevjerice

Echt?! razg.

- Razrednica me je pred svima pohvalila. – Ozbiljno?!
 - Die Klassenlehrerin hat mich vor allen anderen gelobt. – Echt?!
- izraz čuđenja ili nevjerice

pa

- **pa** *pošt.*

nun

- Koliko je sedam na kvadrat? – Pa, pa ne znam baš.
- Kannst du die Potenz von sieben berechnen? – Nun, da bin ich mir nicht sicher.

- **pa**

da

- Učionica je bila prazna pa sam zaključio da je nastava otpala.
 - Das Klassenzimmer war leer, da dachte ich mir, dass der Unterricht ausgefallen ist.
- u zaključnom značenju veznika *stoga*

- **pa** *rč*

doch

- Pa daj razmisli malo!
 - Denk doch (mal) ein bisschen nach!
- služi za pojačavanje iskaza, za poticanje

eben

- Profesorice, pa ovaj je test prelagan! – Pa jest! Rekla sam vam.
 - Frau Lustig, die Klassenarbeit ist total leicht! – Eben! Das hab' ich doch gleich gesagt!
- služi za pojačavanje iskaza, za poticanje

mal

- Pa daj razmisli malo!
- Denk mal ein bisschen nach!
- služi za pojačavanje iskaza, za poticanje

komm schon

- Pa daj pokušaj, nije teško!
- Ach komm schon, versuch's doch. Es ist nicht schwer!
- služi za pojačavanje iskaza, za poticanje

ja

- Kako ću sad to? – Pa pokušaj još jednom!
- Wie soll ich das machen? – Du kannst es ja nochmal versuchen!
- služi za poticanje

na

- Ukinuli su školski autobus, kako ću sad u školu? – Pa biciklom!
- Man hat den Schulbus gestrichen. Wie soll ich jetzt in die Schule?
– Na mit dem Rad!
- služi za iznenađenje i čuđenje

pažljiv
aufmerksam

- Na satu francuskoga uvijek je vrlo pažljiva.
- Im Französischunterricht ist sie immer sehr aufmerksam.
- u značenju 'usredotočen, koncentriran'

konzentriert

- Na nastavi je vrlo pažljiva.
- Im Unterricht ist sie immer sehr konzentriert.
- u značenju 'usredotočen, koncentriran'

voll bei der Sache *razg.*

- Na informatici je posebno pažljiva.
 - Im Informatikunterricht ist sie immer voll bei der Sache.
 - u značenju 'usredotočen, koncentriran'
-

pedagog

Pädagoge, *der*

- Idi molim te po pedagoga!
- Hol doch mal bitte den Pädagogen!
- ➔ U njemačkim školama postoje i tzv. *Vertrauenslehrer* (nastavnici posrednici), koje učenici sami biraju kako bi im se povjerali kad imaju neke brige ili poteškoće. Oni obično posreduju između učenika i nastavnika, odn. škole, a biraju se na godinu dana. Iako obavljaju zadaće pedagoga, nastavnici posrednici mogu biti nastavnici bilo koje struke.

Sonderpädagoge, *der*

- Naš se pedagog prije svega brine za učenike koji imaju poteškoće u učenju.
- Unser Sonderpädagoge betreut vor allem die Schüler, die Lernschwierigkeiten bewältigen müssen.
- ➔ u značenju specijalni pedagozi ili defektolozi, odnosno rehabilitatori

Schulsozialpädagoge, *der*

- Gdje nam je pedagog?
- Wo ist denn unser Schulsozialpädagoge?

Schulpädagoge, *der*

- Pedagog sada razgovara s psihologom.
- Der Schulpädagoge spricht gerade mit dem Schulpsychologen.

pet

fünf

- Sat počinje za pet minuta.
- Die Stunde beginnt in fünf Minuten.

Eins, *die*

- Koliko si dobio iz matematike? – Pa pet, što drugo?
- Was hast du in Mathe bekommen? – Na was wohl? Eine Eins!

□ za pet

Eins, *die*

- E, to je sad stvarno bilo za pet! Čestitam!
- Na, das war jetzt eine glatte Eins. Gratuliere!

pitanje

Frage, die

- Mogu li ti postaviti pitanje?
- Darf ich dir eine Frage stellen?
- Možeš mi postavljati pitanja koliko hoćeš, ali ja ne moram odgovoriti na tvoja pitanja.
- Du darfst mir so viele Fragen stellen, wie du willst, aber ich muss deine Fragen nicht beantworten.

pitati

fragen

- Mogu li te nešto pitati?
- Darf ich dich etwas fragen?

eine Frage stellen

- Mogu li vas sada nešto pitati?
- Darf ich euch jetzt eine Frage stellen?

pobjeći pf

+ bježati

verpassen

- Pobjegao mi je tramvaj. Pobjegao mi je i autobus.
- Ich habe die Straßenbahn verpasst. Ich habe auch den Bus verpasst.
- u značenju 'dopustiti da pobjegne'

□ pobjeći s nastave

vom Unterricht abhauen žarg.

- Njemu su učenici maloprije pobjegli s nastave.
- Seine Schüler sind soeben vom Unterricht abgehauen.

□ pobjeći iz škole

aus der Schule abhauen žarg.

- Franz je odlučio pobjeći iz škole.
- Franz hat beschlossen, aus der Schule abzuhausen.

početi *pf*

+ počinjati

anfangen

- Počnimo!
- Fangen wir schon mal an!
- Dann wollen wir mal anfangen!

beginnen

- Dakle, možemo početi!
 - Dann wollen wir mal beginnen!
 - Dann können wir mal beginnen!
-

počinjati

+ početi *pf*

anfangen

- Kada počinje prvi sat? – Kod nas počinje u 8.15 sati.
- Wann fängt die erste Stunde an? – Bei uns fängt die erste Stunde um 8.15 Uhr an.

beginnen

- U našoj školi prvi sat uvijek počinje u 7.45 sati.
 - Bei uns an der Schule beginnt die erste Stunde immer um 7.45 Uhr.
-

pod izgovorom

mit der Ausrede

- Nije došao pod izgovorom da je preopterećen.
- Er ist nicht gekommen, mit der Ausrede, überfordert zu sein.

unter dem Vorwand

- Opet nije došao u školu pod izgovorom da je morao čuvati maloga brata.
 - Er ist wieder nicht in die Schule gekommen, unter dem Vorwand, dass er auf seinen kleinen Bruder aufpassen musste.
-

podíci *pf* + **podizati****aufheben**

- Podigni taj papir s poda.
- Heb das Blatt vom Boden auf.

podizati + **podíci** *pf***aufheben**

- Što to radiš? – Podižem papire koje si ti rasula.
- Was machst du denn da? – Ich hebe die Blätter auf, die du verstreut hast.

podvornik**Hausmeister, der**

- Podvornik svako jutro prvi stiže u školu.
- Der Hausmeister kommt jeden Tag als erster in die Schule.

pohvaliti *pf* + **hvaliti****loben**

- Učiteljica je pohvalila učenike jer su dobro radili.
- Die Lehrerin hat die Schüler für ihre guten Leistungen gelobt.

ein Lob aussprechen *form.*

- Učiteljica je pohvalila učenike jer su dobro radili. Taj razred svi hvale.
- Die Lehrerin hat den Schülern für ihre guten Leistungen ein großes Lob ausgesprochen. Diese Klasse wird von allen gelobt.

pojam

- **imati pojma** *razg.*

eine Ahnung haben

- Imaš li ti pojma o čemu ona govori? – Pojma nemam!
- Hast du eine Ahnung, wovon sie redet? – Keine Ahnung!

□ **nemati pojma** *razg.*

keine Ahnung haben *razg.*

- Što se tu događa? – Nemam pojma.
- Was ist hier los? – Ich habe keine Ahnung.
- Znaš li kad pišemo test? – Pojma nemam.
- Weißt du, wann wir den Test schreiben? – Keine Ahnung.

keinen blassen Schimmer haben *žarg.*

- Znaš li što će biti u testu? – Nemam pojma.
- Weißt du, was in der Klassenarbeit dran kommt? – Ich hab' keinen blassen Schimmer.

pokušati *pf* + pokušavati

versuchen (*etw. zu tun*)

- Molim te, pokušaj još jednom otvoriti vrata! – Ali ne ide, zaključano je!
- Versuch doch bitte nochmal, die Tür zu öffnen! – Es geht nicht, sie ist abgeschlossen!

probieren

- Ni ova kemijska ne piše. – Pokušaj s ovom.
- Dieser Kuli schreibt auch nicht. – Probier's doch mal mit dem hier.

pokušavati + pokušati *pf*

versuchen (*etw. zu tun*)

- Uzalud pokušavamo ući, vrata su zaključana.
- Wir versuchen es vergeblich reinzukommen, die Tür ist abgeschlossen.

probieren

- Hajde, pokušaj još jednom! – Ma pokušavam, ali mi ne ide.
- Komm schon, probier's doch noch mal! – Ich probiere es doch immer wieder, aber es klappt nicht.

pokvariti *pf* + kvariti**verschlechtern**

- Loše ocjene neizbježno kvare izgleda za dobar posao.
- Schlechte Noten verschlechtern zwangsläufig die Chancen auf einen guten Job.
- Ocjene su mi se pokvarile.
- Meine Noten haben sich verschlechtert.
- Meine Noten sind schlechter geworden.
- ➔ Sintagma *pokvariti ocjenu* u njemačkome se rabi samo kolokvijalno. U standardnome registru učenik nije uzročnik radnje, tj. on ne kvari ocjene, već se ocjene same kvare.

pokvariti se *pf* + kvariti se**schlecht werden**

- U zadnje se vrijeme ozbiljno pokvario.
- In letzter Zeit sind seine Leistungen merklich schlechter geworden.
- ➔ U njemačkome ne bi bilo pristojno reći da se učenik pokvario, valja izravno reći što se pokvarilo: ocjene, ponašanje.

nachlassen

- 7.a ozbiljno se pokvario! – To su valjda hormoni.
- Die 7a hat deutlich nachgelassen! – Da spielen wohl die Hormone verrückt.

poletan**voller Energie**

- Pa da, još je mlad i poletan!
- Na klar, er ist noch jung und voller Energie!

pomagati + pomoći *pf***helfen**

- Mirela svima rado pomaže.
- Mirela hilft jedem gerne.

behilflich sein

- Mogu li ti bar pomagati?
- Kann ich dir irgendwie behilflich sein?

pomoći *pf*

+ pomagati

helfen

- Možeš li mi pomoći? – Ne sad, radije pitaj Anu.
- Könntest du mir helfen? – Jetzt nicht, frag doch lieber Ana.

behilflich sein

- Možeš li pomoći Ivanu? – Ja ne mogu, ali pitaj Marinu.
- Könntest du vielleicht Ivan behilflich sein? – Leider nicht, aber frag doch mal Marina.

pomoćnik u nastavi

Schulbegleiter, *der*

- U našoj školi više nemamo pomoćnika u nastavi.
 - An unserer Schule haben wir keinen Schulbegleiter mehr.
- ➔ u uporabi su i *Schulassistent, Integrationshelfer, Individualbegleiter*

Schulassistent, *der*

- Dobili smo dva pomoćnika u nastavi.
 - Wir haben zwei Schulassistenten bekommen.
- ➔ u uporabi su i *Schulbegleiter, Integrationshelfer, Individualbegleiter*

ponavljač

Wiederholer, *der*

- Ponaavljači mogu imati više ocjene od prosjeka učenika njihova novoga razreda.
 - Ein Wiederholer kann den durchschnittlichen Erfolg seiner Mitschüler in der neuen Klasse durchaus übertreffen.
- ➔ U Njemačkoj nije rijetkost da učenik svojevrijedno ponavlja razred jer smatra da nije dovoljno dobro usvojio gradivo.

Sitzenbleiber, der

- Jesi li znao da su Thomas Mann i Winston Churchill bili ponavljači?
- Wusstest du, dass Thomas Mann und Winston Churchill Sitzenbleiber waren?

ponavljati+ ponoviti *pf***wiederholen**

- Ponavljajte ono što čujete, primjerice: *Pfalz, Pfeffer, Pfifferlinge*.
- Wiederholt jetzt bitte, was ihr hört, zum Beispiel: *Pfalz, Pfeffer, Pfifferlinge*.

nachsprechen

- A sada svi ponavljajte za mnom: *Ljubljana, Ljubuški, Ljermontov*.
- Sprecht mir jetzt bitte alle nach: *Ljubljana, Ljubuški, Ljermontov*.

□ **ponavljati razred****die Klasse wiederholen**

- Morala je ponavljati peti razred.
 - Sie musste die fünfte Klasse wiederholen.
- u značenju 'obavezno ponavljati razred'

das Schuljahr wiederholen

- Harald Schmidt je navodno ponavljao 12. razred.
 - Harald Schmidt hat angeblich das 12. Schuljahr wiederholt.
- u značenju 'obavezno ponavljati razred'

freiwillig zurückgehen

- Odlučio sam ponavljati razred jer sam prošle školske godine morao intenzivno trenirati pa su moji roditelji mislili da imam previše rupa u znanju koje bi mi u višim razredima mogle stvarati probleme.
 - Ich bin freiwillig zurückgegangen, weil ich im letzten Schuljahr intensiv trainieren musste und meine Eltern der Ansicht waren, dass ich Wissenslücken habe, die mir in der Oberstufe Schwierigkeiten bereiten könnten.
- u značenju 'svojevoljno ponavljati razred'; u Njemačkoj učenici nerijetko svojevoljno ponavljaju razred kako bi bolje utvrdili gradivo

ponoviti *pf* + ponavljati

wiederholen

- Ponovite sada svi: *Wunderlich will mich, Friederich will dich.*
- Wiederholt jetzt alle: *Wunderlich will mich, Friederich will dich.*

nachsprechen

- Ponovite za mnom: *Fischers Fritz fängt frische Fische.*
- Sprecht mir nach: *Fischers Fritz fängt frische Fische.*

□ **ponoviti razred**

die Klasse wiederholen

- Kompozitor Richard Wagner morao je ponoviti nekoliko razreda.
 - Der Komponist Richard Wagner musste mehrere Klassen wiederholen.
- ➔ u značenju 'obavezno ponoviti razred'

das Schuljahr wiederholen

- Gerhard Hauptmann je kao dijete često bio bolestan pa je morao ponoviti prvi razred.
 - Gerhard Hauptmann war als Kind oft krank und musste deshalb das erste Schuljahr wiederholen.
- ➔ u značenju 'obavezno ponoviti razred'

freiwillig zurückgehen

- Roditelji moraju predati molbu da bi im dijete moglo svojevoljno ponoviti razred.
 - Die Eltern müssen einen Antrag stellen, damit ihr Kind freiwillig in die frühere Jahrgangsstufe zurückgehen kann.
- ➔ u značenju 'svojevoljno ponoviti razred'; u Njemačkoj učenici nerijetko svojevoljno ponavljaju razred kako bi bolje utvrdili gradivo

popraviti *pf* + popravljati

verbessern

- Wolf je konačno popravio ocjenu iz matematike.
- Wolf hat endlich seine Mathenote verbessert.

popraviti se *pf* + **popravljati se****sich verbessern**

- Uspjeh Vašega sina jako se popravio.
- Die schulischen Leistungen Ihres Sohnes haben sich merklich verbessert.

sich bessern

- Čak mu se i ponašanje popravilo.
- Sogar sein Benehmen hat sich gebessert.

besser werden / sein

- Čini se da Vam se sin jako popravio. Čak i ponašanjem.
- Es scheint, dass die schulischen Leistungen Ihres Sohnes erheblich besser geworden sind. Auch sein Benehmen ist jetzt besser.

Fortschritte machen

- Čujem da vam se kći jako popravila, da svira i do pet sati dnevno.
- Ich höre, dass Ihre Tochter große Fortschritte gemacht hat, dass sie sogar bis zu fünf Stunden täglich übt.

popravljati + **popraviti** *pf***verbessern**

- Meni se ne da popravljati ocjene iz fizike.
- Ich habe keine Lust, meine Physiknoten zu verbessern.

popravljati se + **popraviti se** *pf***sich bessern**

- U posljednje joj se vrijeme muž popravlja. Redovito dolazi na informacije.
- Ihr Mann hat sich in letzter Zeit merklich gebessert. Er kommt regelmäßig in die Sprechstunden.

sich verbessern

- U školi su se popravili radni uvjeti.
- Die Arbeitsbedingungen in der Schule haben sich verbessert.

besser werden / sein

- U ovom polugodištu ponašanje Vašega sina popravlja se.
- In diesem Schulhalbjahr ist das Benehmen Ihres Sohnes deutlich besser geworden.

Fortschritte machen

- Ponašanje vaše djece znatno se popravlja.
- Im Benehmen haben Ihre Kinder merkliche Fortschritte gemacht.

pospremati

+ pospremiti *pf*

aufräumen

- Ne možete sada ovdje vježbati, pospremamo učionicu.
 - Ihr könnt jetzt hier nicht üben, wir räumen gerade das Klassenzimmer auf.
- u značenju 'urediti'

wegräumen

- Što to radite? – Pospremamo stvari, treba nam više mjesta.
 - Was macht ihr denn da? – Wir räumen unsere Sachen weg, wir brauchen mehr Platz.
- u značenju 'maknuti'

wegpacken

- A sada pospremite stvari! – Pa upravo ih pospremamo!
 - Packt jetzt mal eure Sachen weg! – Wir packen sie doch gerade weg!
- u značenju 'maknuti'

pospremiti *pf*

+ pospremati

aufräumen

- Pospremite još samo brzo učionicu!
 - Räumt nur noch schnell das Klassenzimmer auf!
- u značenju 'urediti'

wegräumen

- Pospremite stvari! – Upravo ih pospremamo!
 - Räumt jetzt mal schön eure Sachen weg! – Machen wir doch gerade!
- u značenju 'maknuti'

wegpacken

- Pospremite sada sve stvari!
- Packt jetzt bitte alle eure Sachen weg!
- u značenju 'maknuti'

posramiti se pf + sramiti se**sich schämen**

- Jakov je dobio lošu ocjenu i posramio se.
- Jakov hat eine schlechte Note bekommen und schämt sich.
- Peter se srami govoriti pred drugima.
- Peter schämt sich, vor den anderen zu sprechen.
- U današnje vrijeme profesori učenicima više ne bi izravno rekli: *Du solltest dich auch (was) schämen!* 'Trebao bi se sramiti!', već neizravno, npr. *Ich bin schwer enttäuscht. Findest du, dass das jetzt in Ordnung war?* 'Stvarno sam razočaran(a), misliš li da je to bilo u redu?'

postaviti pf + postavljati **postaviti pitanje****eine Frage stellen**

- Postavila mi je preteško pitanje.
- Sie hat mir eine viel zu schwere Frage gestellt.

fragen

- Učitelj mi je postavio teško pitanje. – Meni nikad ne postavlja nikakva pitanja.
- Der Lehrer hat mir eine schwierige Frage gestellt. – Mich fragt er nie 'was.'

postavljati + postaviti pf **postavljati pitanje****eine Frage stellen**

- Učiteljica mi obično ne postavlja nikakva pitanja.
- Die Lehrerin stellt mir normalerweise keine Fragen.

fragen

- Nikad mi ne postavlja nikakva pitanja, a sad mi je postavila teško pitanje.
- Normalerweise fragt sie mich nichts, und jetzt hat sie mich gleich (et)was ganz Schwieriges gefragt.

posustajati

+ posustati *pf*

nachlassen

- Zašto sad posustaje? – Nije to ništa, sredinom godine Tom redovito posustaje, a onda to poslije nadoknadi.
- Was ist bloß los, warum lässt er jetzt nach? – Das ist nicht schlimm. Tom lässt in der Mitte des Schuljahres immer ein wenig nach, aber das holt er dann später wieder auf.

schlapp machen *žarg.*

- Zar je moguće da baš sada posustaje?
- Das gibt's doch nicht, macht er denn ausgerechnet jetzt schlapp?

posustati *pf*

+ posustajati

nachlassen

- Ne znam što mu je, kao da je posustao.
- Ich weiß nicht, was mit ihm los ist, er hat irgendwie nachgelassen.

schlapp machen *žarg.*

- Što mu je sad, kao da je posustao?
- Was ist nur los mit ihm? Er macht irgendwie schlapp.

poštapalica

Füllwort, *das*

- Trebalo bi izbjegavati poštapalice koje ne pridonose razumijevanju iskaza.
- Füllwörter, die nicht zum Verständnis einer Aussage beitragen, sollte man vermeiden.

poštovati

respektieren

- Poštujem sve profesore, ali njega posebno.
- Ich respektiere all meine Lehrer, ihn aber ganz besonders.

potaknuti+ poticati *pf***bewegen**

- Tko te je potaknuo na sudjelovanje u natjecanju? – Razrednica.
- Wer hat dich zur Teilnahme am Wettbewerb bewegt?
 - Meine Klassenlehrerin.
- Wer hat dich dazu bewegt, am Wettbewerb teilzunehmen?
 - Meine Klassenlehrerin.

motivieren

- Zahvalan sam profesorici njemačkoga što me potaknula da idem na natjecanje.
- Ich bin meiner Deutschlehrerin dafür dankbar, dass sie mich zur Teilnahme am Wettbewerb motiviert hat.

fördern

- Osnivanje nove slobodne aktivnosti moglo bi se potaknuti jednokratnom financijskom pomoći.
- Die Gründung einer neuen Schüler-AG könnte durch eine einmalige Finanzspritze gefördert werden.

poticati+ potaknuti *pf***bewegen**

- Učitelj redovito potiče učenike na sudjelovanje u slobodnim aktivnostima.
- Der Lehrer bewegt immer wieder seine Schüler dazu, in einer Schul-AG mitzuwirken.

motivieren

- Nije ga trebalo poticati, sam se javio.
- Man musste ihn gar nicht motivieren, er hat sich selbst gemeldet.

fördern

- Učenike bi uvijek trebalo i pojedinačno poticati.
- Schüler sollten immer auch einzeln gefördert werden.

potruditi se *pf* + **truditi se**

sich bemühen

- Miriam se potrudila još isti dan ispraviti testove.
- Miriam hat sich bemüht, die Klassenarbeiten noch am selben Tag zu korrigieren.

sich anstrengen

- I Damir se danas ozbiljno potrudio.
- Damir hat sich heute auch ernsthaft angestrengt.

sich Mühe geben

- Ivka se danas stvarno potrudila, iako to obično ne čini.
- Ivka hat sich heute wirklich Mühe gegeben, obwohl das meistens nicht der Fall ist.

pozdraviti *pf* + **pozdravljati**

begrüßen

- U ime naše škole htjeli bismo vas srdačno pozdraviti na našoj mrežnoj stranici!
 - Im Namen unserer Schule möchten wir euch auf unserer Homepage herzlich begrüßen!
- izraz dobrodošlice

grüßen

- Reci svojoj mami da sam ju pozdravio!
- Grüß deine Mutter von mir!

Grüße ausrichten

- Reci i svojoj baki da sam ju pozdravio.
- Richte bitte auch deiner Omi schöne Grüße von mir aus!

pozdravljati + **pozdraviti** *pf*

begrüßen

- U ime naše škole srdačno vas pozdravljam na našoj novoj mrežnoj stranici!
 - Im Namen unserer Schule begrüße ich euch alle herzlich auf unserer neuen Homepage!
- izraz dobrodošlice

grüßen

- Reci svojoj mami da ju pozdravlja gospodin Schelling.
- Sag deiner Mutter, Herr Schelling lässt sie grüßen!

Grüße ausrichten

- Reci svojoj mami da ju pozdravlja i gospodin Lorenz.
- Sag deiner Mutter, auch Herr Lorenz lässt ihr herzliche Grüße ausrichten!

požaliti se *pf* + žaliti se**sich beschweren**

- Maja se požalila razrednici.
- Maja beschwerte sich bei der Klassenlehrerin.

požuriti *pf* + žuriti**sich beeilen**

- Požurite, nastava počinje za pola sata.
- Beeilt euch, der Unterricht beginnt in einer halben Stunde.

machen (schon) *razg.*

- Požuri, sat počinje za pet minuta!
- Mach schon, die Stunde fängt in fünf Minuten an!

pratiti + otpratiti *pf***begleiten**

- Zašto profesoricu treba pratiti do zbornice?!
- Wieso soll ich die Lehrerin zum Lehrerzimmer begleiten?
- u značenju 'ići uz koga'
- Carmen je pjevala, a Zvonko ju je pratio na klaviru.
- Carmen hat gesungen, und Zvonko begleitete sie am Klavier.
- u značenju 'raditi istodobno'

folgen

- Profesor iz latinskoga govori tako brzo da ga ne mogu pratiti.
- Unser Lateinlehrer spricht so schnell, dass ich ihm nicht folgen kann.
- u značenju 'razumijevati'

prečuti

überhören

- Prečula sam zvono za veliki odmor.
- Ich habe das Klingelzeichen zur großen Pause überhört.
- Ich habe die Klingel zur großen Pause überhört.
- Ich habe den Gong zur großen Pause überhört.

nicht hören

- Prečuli smo znak za start.
- Wir haben das Startsignal nicht gehört.

predlagati

+ predložiti *pf*

vorschlagen

- Ti nam uvijek predlažeš nešto novo.
- Du schlägst uns immer wieder etwas Neues vor.

einen Vorschlag machen

- Da vam opet nešto predložim?
- Soll ich euch wieder einen Vorschlag machen?

einen Vorschlag unterbreiten *form.*

- Htio bih Vam predložiti nešto zanimljivo.
- Ich möchte Ihnen einen interessanten Vorschlag unterbreiten.

predložiti *pf*

+ predlagati

vorschlagen

- Htio bih nešto predložiti. – Nemoj, uvijek nam ti nešto predlažeš!
- Ich würde gern etwas vorschlagen. – Ach komm, lieber nicht, du mit deinen Vorschlägen!

einen Vorschlag machen

- Htjela bih nešto predložiti. – Hvala, ali ovoga puta radije nemoj.
- Ich möchte euch einen Vorschlag machen. – Danke, vielleicht dieses Mal lieber nicht.

einen Vorschlag unterbreiten *form.*

- Mogu li Vam ipak nešto predložiti?
- Darf ich Ihnen trotzdem einen Vorschlag unterbreiten?

predsjednik

□ predsjednik razreda

Klassensprecher, der

- Svaki razred ima svojega predsjednika.
- Jede Klasse hat ihren Klassensprecher.

□ predsjednik školskoga odbora

Vorsitzende(r) der Schulkonferenz, der / die

- Ravnatelj škole ujedno je i predsjednik školskoga odbora.
- Der Schulleiter ist gleichzeitig auch der Vorsitzende der Schulkonferenz.
- Vidi napomenu uz natuknicu *školski odbor*.

Vorsitzende(r) des Schulbeirats, der / die

- Svaki je ravnatelj škole ujedno i predsjednik školskoga odbora.
- Jeder Schulleiter ist zugleich auch der Vorsitzende des Schulbeirats.
- Vidi napomenu uz natuknicu *školski odbor*.

predstaviti *pf* + predstavljati

vorstellen

- Htio bih vam predstaviti našu novu učenicu. Poznajete li ju već?
- Ich möchte euch unsere neue Schülerin vorstellen. Kennt ihr sie schon?

predstaviti se *pf* + predstavljati se

sich vorstellen

- Roberte, predstavi se sam.
- Robert, kannst du dich bitte kurz vorstellen?

- Nakiću, vidim da poznaješ novu učenicu. Predstavi nam ju.
– Dobro, profesore.
- Alan Nakić, ich sehe, dass du die neue Schülerin schon kennst.
Willst du sie uns bitte vorstellen? – Ja, Herr Barić.
- ➔ U njemačkim školama nije uobičajeno učenike zvati samo prezimenom, to ima negativan prizvuk. Samo se učenici učiteljima i učiteljicama obraćaju s prezimenom, ne obraćaju im se s nazivom zanimanja.
U njemačkome se u obraćanju imenom rabi nominativ kao neobilježeni padež jer formalno nema vokativa.

predstavlјati + predstaviti *pf*

vorstellen

- Predstavljам vam Roberta.
- Ich möchte euch Robert vorstellen.

predstavlјati se + predstaviti se *pf*

sich vorstellen

- Ivane, molim te, predstavi se sam. – Joj, pa svaki se put iznova predstavljам!
- Ivan, würdest du dich bitte selber vorstellen? – Oh nein, muss ich mich denn wirklich jedes Mal aufs Neue vorstellen!
- Kovačiću, poznaješ li novu učenicu? – Da, profesore, ona mi je susjeda.
- Darko Kovačić, kennst du die neue Schülerin? – Ja, Herr Novak, sie ist meine Nachbarin.
- ➔ U njemačkim školama nije uobičajeno učenike zvati samo prezimenom, to ima negativan prizvuk. Samo se učenici učiteljima i učiteljicama obraćaju s prezimenom, ne obraćaju im se s nazivom zanimanja. U njemačkome se u obraćanju imenom rabi nominativ kao neobilježeni padež jer formalno nema vokativa.

predstavnik

□ **predstavnik roditelja**

Elternvertreter, der

- Moj je ujak došao jer je on predstavnik roditelja.
- Mein Onkel ist gekommen, weil er Elternvertreter ist.

□ predstavnik škole

Schulvertreter, *der*

- Ne mogu vjerovati da je on predstavnik škole!
- Ich kann nicht glauben, dass er der Schulvertreter ist!

□ predstavnik učeničkoga vijeća

Schülervertreter, *der*

- Izabrali smo predstavnika učeničkoga vijeća.
- Wir haben unseren Schülervertreter ausgewählt.
- Wir haben unseren Vertreter für den Schülerrat gewählt.

preformulirati

umformulieren

- Kako ćemo preformulirati sljedeću rečenicu?
- Wie können wir den folgenden Satz umformulieren?

anders formulieren

- No, dobro. Ali možeš li ti to i preformulirati?
- Ja gut, aber kannst du das vielleicht auch anders formulieren?

prekasno

zu spät

- Sad je prekasno.
- Jetzt ist es zu spät.

prekoračiti *pf*

+ prekoračivati

□ prekoračiti broj riječi

überschreiten

- Neću uopće ocjenjivati vaše sastavke ako vidljivo prekoračite zadani broj riječi.
- Ich werde eure Aufsätze nicht benoten, wenn ihr die maximale Anzahl der Wörter erheblich überschreitet.

□ **prekoračiti vrijeme**

überziehen

- Nemojte prekoračiti vrijeme izlaganja.
- Ihr sollt die vorgegebene Redezeit nicht überziehen.

überschreiten

- Ne smijete prekoračiti vrijeme izlaganja!
- Ihr dürft den vorgegebenen Zeitrahmen keinesfalls überschreiten!

prekosutra

übermorgen

- Prekosutra je subota, dakle nema nastave.
- Übermorgen ist Samstag, da haben wir keinen Unterricht.

prekrasno

wunderschön

- Prekrasno!
- Wunderschön!

preporučiti *pf* + preporučivati

empfehlen

- Možeš li mi preporučiti neki dobar film?
- Kannst du mir einen guten Film empfehlen?

raten zu

- Preporučila bih ti da hitno pročitaš ovu knjigu.
- Ich möchte dir (dazu) raten, dieses Buch dringend zu lesen.

preporučivati + preporučiti *pf*

empfehlen

- Preporučujem ti i ovu knjigu. Znaš da sam ti uvijek preporučivao dobre knjige.
- Ich würde dir dieses Buch empfehlen. Du weißt doch, dass ich dir immer gute Bücher empfohlen habe.

raten zu

- Preporučujem vam da pogledate najnoviji film koji je dobio Oscara.
- Ich würde euch (dazu) raten, euch den neuesten Oscar-gekrönten Film anzuschauen.

prespavati**verschlafen**

- Prespavala sam alarm.
- Ich habe den Wecker überhört und verschlafen.

prestajati+ prestati *pf***aufhören**

- Emil nam ne prestaje dosađivati.
- Emil hört nicht damit auf, uns zu ärgern.

lassen

- Učiteljice, Erich nam ne prestaje dosađivati!
- Frau Rex, Erich kann es einfach nicht lassen, uns zu ärgern!
- ➔ Učitelje se oslovljava prezimenom, a ne nazivom njihova zanimanja kao u hrvatskome.

prestati *pf*

+ prestajati

aufhören

- Dosta je, prestanite!
- Es reicht! Hört doch endlich damit auf!

lassen

- Dosta sad, prestani s tim glupostima!
- Es reicht jetzt! Lass den Quatsch!
- Das reicht jetzt aber! Lass das!

prezime

Nachname, *der*

- Kako se prezivaš? – Prezime mi je Verdi.
- Wie lautet dein Nachname? – Verdi.
- Wie ist dein Nachname? – Verdi.
- Wie heißt du mit Nachnamen? – Verdi.

Familienname, *der*

- Imaš li dva prezimena? – Da, Verdi-Puccini.
 - Hast du (etwa) zwei Familiennamen? – Ja, Verdi-Puccini.
 - Haydn, odakle je tvoje prezime? – Iz Austrije, točnije iz Gradišća.
 - Bastian Haydn, woher stammt dein Familienname? – Aus Österreich, Herr Novak, genauer gesagt aus dem Burgenland.
- ➔ U njemačkim školama nije uobičajeno učenike zvati samo prezimenom, to ima negativan prizvuk. Samo se učenici učiteljima i učiteljicama obraćaju s prezimenom, ne obraćaju im se s nazivom zanimanja.
-

prezivati se

heißen

- Kako se prezivaš? – Böll.
- Wie heißt du? – Ich heiße Böll.

mit Nachnamen heißen

- Kako se prezivaš? – Berchtold.
- Wie heißt du mit Nachnamen? – Berchtold.

(js) Familienname ist

- Kako se prezivaš? – Sauer.
 - Wie ist dein Familienname? – Sauer.
 - Wie ist dein Familienname? – Mein Familienname ist Sauer.
-

prikladan

angemessen

- Jezik vam mora biti prikladan situaciji.
- Eure Sprache muss der Situation angemessen sein.
- Ihr solltet euch sprachlich angemessen ausdrücken.

adäquat

- Nismo još našli prikladnu zamjenu za profesora iz povijesti.
- Wir haben noch keinen adäquaten Ersatz für den Geschichtslehrer gefunden.

prilagoditi se *pf* + prilagođavati se**sich anpassen**

- Novi se učenik brzo prilagodio novomu okruženju.
- Der neue Schüler hat sich schnell an das neue Umfeld angepasst.

prilagođavati se + prilagoditi se *pf***sich anpassen**

- Mario se općenito svemu brzo prilagođava.
- Mario passt sich überhaupt immer schnell an.

anpassungsfähig sein

- I njegova se sestra brzo prilagođava.
- Seine Schwester ist auch sehr anpassungsfähig.

primijetiti *pf* + primjećivati**merken**

- Jesi li primijetio kako se čudno smješka?
- Hast du gemerkt, wie merkwürdig er lächelt?

bemerkten

- Jesi li primijetila kako govori? – Mene pitaš!?
- Hast du schon bemerkt, wie er spricht? – Da fragst du mich!?

auffallen

- Jesi li primijetio kako povremeno zamuckuje? – Ne, ja to ne primjećujem.
- Ist dir schon aufgefallen, dass er gelegentlich stottert? – Nein, mir fällt so was nie auf.

primjećivati

+ primijetiti *pf*

merken

- Primjećuješ li da su nastavci u prezentu isti?
- Hast du gemerkt, dass die Endungen im Präsens gleich sind?

bemerkten

- Primjećuješ li kako su dani sve duži?
- Hast du bemerkt, dass die Tage immer länger werden?

auffallen

- Primjećuješ li kako su slične? – Ja ne primjećujem nikakvu sličnost.
 - Ist dir schon aufgefallen, wie ähnlich sie sind? – Mir sind keine Ähnlichkeiten aufgefallen.
-

primjer

□ na primjer / npr.

zum Beispiel / z. B.

- Uzmimo na primjer Cezara. Kad se Cezar vratio u Rim, ...
- Nehmen wir zum Beispiel Cäsar. Als Cäsar nach Rom zurückgekehrt war, ...
- Ovaj dio teksta treba istaknuti, npr. podebljati ili istaknuti nekom bojom.
- Dieser Textbereich soll hervorgehoben werden, z. B. durch Fettschrift oder Farbe.

beispielsweise

- A što ću ja izvesti? – Pa ti bi na primjer mogla napraviti špagu.
 - Und was soll ich präsentieren? – Tja, du könntest beispielsweise in den Spagat gehen.
-

prisutan

anwesend

- Tko je bio prisutan kad smo učili beskralježnjake?
- Wer war anwesend, als wir die wirbellosen Tiere durchgenommen haben?

da

- Zar nisi bio prisutan kad smo učili razlomke?
- Warst du denn nicht da, als wir die Bruchzahlen durchgenommen haben?
- Je li Bastian Schmidt prisutan? – Jesam! Evo me!
- Ist Bastian Schmidt heute nicht da? – Doch, Frau Sprengl! Ich bin auch da!

hier

- Mislim da ste svi bili prisutni kad smo ponavljali gradivo, zar ne?
- Ihr wart doch alle hier, als wir den Stoff wiederholt haben, oder?
- Jedino Urs Sprüngli taj dan nije bio prisutan.
- Nur (der) Urs Sprüngli war an diesem Tag nicht hier.

privjesnica**Namensschild, *das***

- Nema privjesnice s mojim imenom.
- Ich sehe mein Namensschild nicht.
- Ich kann mein Namensschild nicht finden.
- Mein Namensschild ist nicht dabei.

probuditi *pf* + buditi**wecken**

- Možeš li me sutra probuditi u pet sati?
- Kannst du mich morgen um fünf Uhr wecken?

aufwecken

- Možeš li me probuditi u pola šest? Teško se budim sam tako rano ujutro.
- Kannst du mich um halb sechs aufwecken? So früh am Morgen wache ich nur schwer auf.

probuditi se *pf* + buditi se**aufwachen**

- Oprostite što kasnim, nikako se nisam mogao probuditi.
- Entschuldigen Sie bitte meine Verspätung, ich konnte einfach nicht aufwachen.

wach werden

- Bez kave se ujutro ne mogu probuditi.
- Ohne Kaffee werde ich morgens nicht wach.

proći *pf*

+ prolaziti

vergehen

- Dan je tako brzo prošao!
- Dieser Tag ist so schnell vergangen!

vorbei sein

- Zar je već prošlo podne?
- Ist denn (der) Mittag schon vorbei?

vorüber sein

- Nisam ni primijetila da je odmor već prošao.
- Ich habe gar nicht bemerkt, dass die Pause schon vorüber ist!

rumgehen *razg.*

- Sat glazbenoga stvarno je brzo prošao!
- Die Musikstunde ist aber schnell rumgegangen!

rum sein *razg.*

- Kako je ovaj sat brzo prošao!
- Mensch, ist die Stunde schnell rum!

profesor

Lehrer, der

- Profesori bi se trebali više šaliti.
- Die Lehrer sollten mehr Humor haben.
- Die Lehrer sollten lustiger sein.

Gymnasiallehrer, der

- Profesor je otišao u prijevremenu mirovinu.
- Der Gymnasiallehrer ist vorzeitig in den Ruhestand gegangen.

Lehrperson, die *služb.*

- Za uspjeh učenika navodno je presudan profesor.
- Die Lehrperson ist angeblich entscheidend für den Lernerfolg der Schüler.
- Es heißt, für den Lernerfolg der Schüler sei die Lehrperson entscheidend.

Lehrkraft, die služb.

- Trebaju nam kompetentni, motivirani profesori.
- Wir brauchen kompetente, motivierte Lehrkräfte.

□ **profesor mentor****Mentor, der**

- Lovro je odnedavna imenovan profesorom mentorom.
- Lovro wurde neuerdings zum Mentor bestellt.
- Lovro wurde kürzlich zum Mentor ernannt.

Studienrat, der / StR, der

- Profesor Wenzl imenovan je profesorom mentorom sredinom listopada.
- Herr Wenzl wurde Mitte Oktober zum Studienrat ernannt.
- ➔ Riječ je opisna istovrijednica za titulu *profesora mentora*. Taj naslov mogu nositi samo profesori gimnazija i srednjih škola. Uvjeti imenovanja razlikuju se u pojedinim njemačkim saveznm zemljama.

□ **profesor savjetnik****Oberstudienrat, der / OStR, der**

- Idućega tjedna profesori savjetnici idu na seminar.
- Die Oberstudienräte haben nächste Woche ein Seminar.
- ➔ Riječ je opisna istovrijednica za titulu *profesora savjetnika*. Taj naslov mogu nositi samo gimnazijski *profesori mentori* (v. *Studienrat*) koji preuzimaju dodatne obveze, mogu npr. biti voditelji stručnoga aktiva, mentori nastavnicima pripravnicima, stalni zamjenik ravnatelja. Uvjeti imenovanja razlikuju se u pojedinim njemačkim saveznm zemljama.

Prokletstvo! knjiš.**Verdammt (nochmal)! razg.**

- Prokletstvo, opet mi se ispuhala guma!
- Verdammt! Ich hab' wieder einen Platten!
- Verdammt nochmal! Ich hab' wieder einen Platten!

So ein (verdammter) Mist! razg.

- Prokletstvo, netko mi je izbušio gume na biciklu!
- So ein verdammter Mist! Da hat mir jemand die Fahrradreifen aufgeschlitzt!
- So ein Mist! Da hat mir jemand die Fahrradreifen zerstothen!

Verflixt (und zugenäht)! žarg.

- Prokletstvo, ne mogu vjerovati!!!
- Verflixt, das darf doch nicht wahr sein!!!
- Verflixt und zugenäht, das darf doch nicht wahr sein!!!

prolaziti pf

+ proći

vergehen

- Kako brzo vrijeme prolazi!
- Wie die Zeit vergeht!
- Kažu da nada nikada ne prolazi!
- Man sagt, dass die Hoffnung nie vergeht!

vorbeigehen

- Dani su prolazili, jedan za drugim.
- Die Tage gingen vorbei, der eine wie der andere.

vorübergehen

- Čekali smo. Prolazile su minute i sati, no nitko nije došao po nas.
- Wir warteten. Minuten und Stunden gingen vorüber, doch keiner holte uns ab.

rumgehen razg.

- Mislim da vrijeme prebrzo prolazi.
- Ich finde, die Zeit geht zu schnell rum.

proteći pf

+ protjecati

vergehen

- Ova je školska godina tako brzo protekla!
- Dieses Schuljahr ist aber schnell vergangen!

vorbeigehen

- Na izletu nam je vrijeme jako brzo proteklo.
 - Auf der Klassenfahrt ging die Zeit sehr schnell vorbei.
-

protjecati *pf* + *proteći*
vergehen

- Ovo jutro tako sporo protječe!
- Dieser Vormittag vergeht so langsam!

vorbeigehen

- Vrijeme s tobom tako brzo protječe!
 - Die Zeit mit dir geht so schnell vorbei!
-

provjeravati + *provjeriti* *pf*
überprüfen

- Ne stignem vam svima provjeravati kako ste što napisali.
- Ich schaffe es nicht, bei jedem von euch zu überprüfen, wer wie was geschrieben hat.

nachprüfen

- Na satu ne stignem svima provjeravati jeste li sve točno napisali.
- Ich habe jetzt nicht genug Zeit nachzuprüfen, ob ihr alles richtig geschrieben habt.

nachschauen

- Ne stignem provjeravati jesu li svi učenici baš sve prepisali s ploče.
 - Ich habe nicht die Zeit nachzuschauen, ob die Schüler alles von der Tafel abgeschrieben haben.
-

provjeriti *pf* + *provjeravati*
überprüfen

- Možete li provjeriti jesam li ovo točno prepisao?
- Könnten Sie bitte überprüfen, ob ich alles von der Tafel richtig abgeschrieben habe?

nachprüfen

- Molim Vas, možete li provjeriti jesam li ove riječi točno zapisao?
- Könnten Sie bitte nachprüfen, ob ich diese Wörter richtig aufgeschrieben habe?

nachschauen

- Možete li provjeriti jesam li sve dobro prepisao s ploče? – Ne sad jer ne bih stigla provjeriti svima.
- Könnten Sie bitte nachschauen, ob ich alles von der Tafel richtig abgeschrieben habe?
– Nicht jetzt, weil ich nicht die Zeit habe, bei jedem nachzuschauen.

prvašić *razg.*

Erstklässler, *der*

- Učiteljica je pozdravila prvašiče.
- Die Lehrerin begrüßte die Erstklässler.

psiholog

Schulpsychologe, *der*

- Ana je na razgovoru kod psihologa.
- Ana ist gerade beim Schulpsychologen.

Psychologe, *der*

- Jelena više ne ide psihologu.
- Jelena geht nicht mehr zum Psychologen.

pst *onom. uzv*

pst *onom. uzv*

- Pst! Pazi da te nitko ne čuje!
- Pst! Pass auf, dass dich niemand hört!

pscht *onom. uzv*

- Pst! Pazite da vas nitko ne čuje!
- Pscht! Passt auf, dass euch keiner hört!

Ruhe! *uzv*

- Pst! Tišina!
- Ruhe jetzt! Seid doch endlich mal ruhig!

put(a)

mal

- Koliko je četrnaest puta nula?
- Wie viel ist vierzehn mal null?
- prilog za množenje

einmal, zweimal, dreimal...

- Kasniš već četvrti put za redom.
- Du hast dich jetzt schon viermal nacheinander verspätet.
- iskazuje se točan broj ponavljanja radnje

zum ersten, zweiten, dritten Mal

- Ovoga tjedna kasniš već peti put.
- Jetzt hast du dich schon zum fünften Mal in dieser Woche verspätet.
- iskazuje se točan redni broj ponavljanja radnje

računovođa

Buchhalter, *der*

- Računovođa nije u uredu.
- Der Buchhalter ist jetzt gerade nicht in seinem Büro.

radije

lieber

- Što smo imali za zadaću? – Ne znam, pitaj radije Toma.
- Was hatten wir denn an Hausaufgaben auf? – Äh, ich weiß nicht, frag doch lieber Tom.

eher

- Što imamo za zadaću? – Nemam pojma, pitaj radije Fritza, ja nisam zapisao.
- Was haben wir denn auf? – Keine Ahnung, Fritz wird es eher wissen als ich. Ich habe es nicht aufgeschrieben.

rastresen

unkonzentriert

- Na zadnjemu satu svi su učenici već bili jako rastreseni.
- In der letzten Stunde waren schon alle Schüler sehr unkonzentriert.

ravnatelj

Schulleiter, *der*

- Ravnatelj je otvorio priredbu i pozdravio roditelje.
- Der Schulleiter hat die Veranstaltung eröffnet und die Eltern begrüßt.
- ➔ Ovo je uobičajena riječ, no diljem Njemačke rabe se različiti nazivi za ravnatelje ovisno o običajima pojedinih saveznih zemalja. U Bavarskoj se primjerice rabi izraz *Rektor*.

Schuldirektor, *der*

- Gle, ravnatelj! – Koji? Ravnatelj osnovne škole? – Ne, nego gimnazije!!!
- Schau mal, der Schuldirektor! – Welcher jetzt, der Schuldirektor der Grundschule? – Nein, der des Gymnasiums!!!
- ➔ Diljem Njemačke rabe se različiti nazivi za ravnatelje ovisno o običajima pojedinih saveznih zemalja. Uobičajen je izraz *Schulleiter*, no u Bavarskoj se primjerice rabi izraz *Rektor*.

Rektor, *der*

- Ravnatelj je otvorio priredbu.
- Der Rektor hat die Veranstaltung eröffnet.
- ➔ Običan naziv u Bavarskoj. Diljem Njemačke rabe se različiti nazivi za ravnatelje ovisno o običajima pojedinih saveznih zemalja. Uobičajen je izraz *Schulleiter*.

razgovijetno

deutlich

- Ponovi to, ali lijepo i razgovijetno!
- Würdest du das bitte wiederholen, aber schön und deutlich! Ja?

verständlich

- Ponovite to, ali ovoga puta razgovijetno!
- Wiederholt das jetzt bitte, aber diesmal verständlich!

klar

- Ponovite za mnom, ali lijepo i razgovijetno!
- Sprecht mir jetzt bitte nach, aber klar und deutlich!

razočaran

enttäuscht

- Učiteljica je razočarana rezultatima testa.
- Unsere Lehrerin ist von den Ergebnissen der Klassenarbeit schwer enttäuscht.

razočarati

enttäuschen

- Stvarno ste me razočarali, očekivala sam više od vas.
- Ich bin wirklich enttäuscht, von euch hätte ich mehr erwartet.
- Ihr habt mich wirklich enttäuscht, von euch hätte ich mehr erwartet.

razred

Klasse, *die*

- Monika je najbolja učenica u razredu.
- Monika ist die beste Schülerin in ihrer Klasse.

Jahrgangsstufe, *die*

- Svi osmi razredi idu na izlet u Klagenfurt.
- Die achte Jahrgangsstufe macht eine Klassenfahrt nach Klagenfurt.
- podrazumijevaju se svi razredi jedne generacije

Klassenstufe, *die*

- Natječaj je otvoren za sve više razrede osnovne škole.
- Der Wettbewerb ist offen für alle Klassenstufen der Sekundarstufe I.
- podrazumijevaju se svi razredi jedne generacije

Schulstufe, *die austr. švic.*

- U Austriji osnovna škola obuhvaća 1. do 4. razred.
 - In Österreich umfasst die Volksschule die Schulstufen 1 bis 4.
 - podrazumijevaju se svi razredi jedne generacije
-

razredni

□ razredni odjel

Klasse, die

- Dva razredna odjela idu na izlet, treći ne. – Aha, 5.a i 5.b idu, a 5.c ne.
- Zwei Klassen gehen auf Klassenfahrt, die dritte nicht. – Das heißt, die 5a und die 5b fahren und die 5c nicht.
- Zwei Klassen gehen auf Klassenfahrt, die dritte nicht. – Das heißt, die 5a und die 5b machen einen Schulausflug und die 5c nicht.

□ razredno vijeće

Kollegium (einer Klasse), das

- Razredno vijeće u Hrvatskoj čine nastavnici koji izvode nastavu u razrednomu odjelu.
- In Kroatien ist für jede Klasse ein eigenes Kollegium zuständig, bestehend aus allen Lehrkräften, die in einer Klasse unterrichten.

Lehrerkollegium (einer Klasse), das

- U Hrvatskoj razredno vijeće čine nastavnici koji izvode nastavu u razrednomu odjelu.
- In Kroatien ist für jede Klasse ein eigenes Lehrerkollegium zuständig, bestehend aus allen Lehrern, die in einer Klasse unterrichten.

razrednik

Klassenlehrer, der

- Tko je vaš razrednik?
- Wer ist denn euer Klassenlehrer?

razumijevanje

Verständnis, das

- Razrednica ima razumijevanje za svakoga.
- Die Klassenlehrerin hat für jeden Verständnis.

razumjeti

verstehen

- Ne razumijem.
- Ich verstehe das nicht.

begreifen

- Ne razumijem. – Što se tu ima razumjeti, samo piši!
- Ich begreif das einfach nicht. – Was gibt es denn hier zu begreifen? Schreib einfach!

kapieren *žarg.*

- Koliko god se trudio, svejedno ne razumijem.
- Ich kann mich noch so bemühen, ich kapier's trotzdem nicht.

reći□ **recimo****sagen wir (mal)**

- Recimo da sam ja učenik, a ti učiteljica.
- Sagen wir mal, ich bin jetzt der Schüler und du die Lehrerin.

Gesetzt den Fall, *knjiš.*

- Recimo da sam ja učenik, a ti učiteljica.
- Gesetzt den Fall, ich bin jetzt der Schüler und du die Lehrerin.

red**hintereinander**

- Već treći put za redom kasniš.
- Du hast dich jetzt schon zum dritten Mal hintereinander verspätet.
- u vremenskom značenju 'za redom'

nacheinander

- Već četvrti put za redom kasnite.
- Ihr habt euch jetzt schon vier Mal nacheinander verspätet.
- u vremenskom značenju 'za redom'

in Folge

- Vaš je sin pet puta za redom zakasnio.
- Ihr Sohn hat sich fünf Mal in Folge verspätet.
- u vremenskom značenju 'za redom'

redar

Klassendienst haben

- Tko je ovaj tjedan redar?
- Wer hat diese Woche Klassendienst?
- ➔ U Njemačkoj nije uobičajeno imati redara koji radi sve određenoga tjedna, kao u Hrvatskoj. Zadatci su raspoređeni na nekoliko učenika: neki su zaduženi za brisanje ploče (*Tafeldienst*), drugi za zalijevanje cvijeća (*Blumendienst*), neki opet za čistoću (*Kehrdienst*) i sl.

Tafeldienst haben

- Ovaj tjedan su Nina i Sonja redari.
- Diese Woche haben Nina und Sonja Tafeldienst.
- ➔ U Njemačkoj nije uobičajeno imati redara koji radi sve određenoga tjedna, kao u Hrvatskoj. Zadatci su raspoređeni na nekoliko učenika: neki su zaduženi za brisanje ploče (*Tafeldienst*), drugi za zalijevanje cvijeća (*Blumendienst*), neki opet za čistoću (*Kehrdienst*) i sl.

roditelj

die Eltern, *die mpl*

- Molimo roditelje da svoju djecu prije nastave dovedu samo do ulaznih vrata škole.
- Wir bitten die Eltern, ihre Kinder vor Unterrichtsbeginn nur bis zum Haupteingang zu begleiten.

Elternteil, *der*

- Djeca koja odrastaju samo s jednim roditeljem imaju povišen rizik za psihičke smetnje.
- Kinder, die nur mit einem Elternteil aufwachsen, haben ein erhöhtes Risiko für psychische Störungen.
- ➔ rodno neobilježeni naziv koji pripada administrativnomu jezičnomu registru

roditeljski

□ roditeljski sastanak

Elternabend, *der*

- Prvi roditeljski sastanak 5.a razreda bit će 14. rujna u 18 sati.
- Der erste Elternabend für die 5a findet am 14. September um 18 Uhr statt.

□ **roditeljsko vijeće**

Elternbeirat, der

- Je li tvoja mama u roditeljskom vijeću?
- Ist deine Mutter im Elternbeirat?
- u uporabi su i *Elternrat, Elternausschuss, Elternkuratorium, Elternpflegschaft*

Elternvertretung, die

- Je li tvoj tata u roditeljskom vijeću?
- Ist dein Vater in der Elternvertretung?
- u uporabi su i *Elternrat, Elternausschuss, Elternkuratorium i Elternpflegschaft*

sabrati se

sich zusammenreißen

- Saberi se malo i ponovi odgovor na pitanje.
- Reiß dich jetzt mal zusammen und wiederhole die Antwort auf die Frage!

sich konzentrieren

- Saberi se malo i odgovori na pitanje.
- Jetzt konzentrier dich doch mal und beantworte die Frage!

sich sammeln

- Saberi se malo i onda lijepo odgovori.
- Jetzt sammle dich erst mal und antworte schön auf die Frage.

samostalan

selbstständig

- Kako učenicima pomoći da budu samostalnjiji?
- Wie kann man den Schülern helfen, selbstständiger zu werden?

sat

Stunde, die

- Sat je završio, moram požuriti jer imam sat primanja.
- Die Stunde ist um, ich muss mich wegen meiner Sprechstunde beeilen.
- Ne mogu dočekati kraj sata.
- Ich kann das Ende der Stunde kaum erwarten.

- Koliko je / ima do kraja sata?
- Wie lange ist es noch bis zum Ende der Stunde?
- Wie lange dauert die Stunde noch?
- ➔ U njem., fr. i engl. postoje posebne riječi za dva značenja istovrijednice hrvatskoj riječi *sat* u množini: *sati* – oznaka mjerne jedinice za trajanje događaja, odn. za doba u danu (*Stunden, heures, ore, hours*), *satovi* – naprave za mjerenje vremena (*Uhren, horloges, orologi, clocks*). Ta se značenjska razlika u hrvatskome očituje u kratkoj ili dugoj množini riječi *sat*, usp. *raspored sati* i *zidni satovi*, no hrvatski govornici često razlikuju *sate matematike* kada se odnose na broj sati nastave, a *satove matematike* kada se odnose na samu nastavu.

□ neopravdani sat

unentschuldigte Fehlstunde

- Na našoj školi se tri kašnjenja računaju kao neopravdani sat.
- An unserer Schule werden drei Verspätungen zu einer unentschuldigte Fehlstunde zusammengerechnet.
- Pazi jer ćeš dobiti neopravdani sat.
- Pass auf, sonst bekommst du eine unentschuldigte Fehlstunde aufgeschrieben.
- Upisali su mi devet neopravdanih sati.
- Ich habe neun unentschuldigte Fehlstunden auf mein Zeugnis eingetragen bekommen.

□ opravdani sat

entschuldigte Fehlstunde

- Dobro, upisat ću da je to opravdani sat.
- Gut, dann werde ich das als entschuldigte Fehlstunde in dein Zeugnis eintragen.

shvaćati

+ shvatiti *pf*

verstehen

- Shvaćam što hoćeš reći!
- Ich verstehe, was du sagen willst!
- Ich versteh' schon, was du meinst!

kapieren *razg.*

- Nikica, shvaćaš li ti kako to ide?
- Nikica, hast du kapiert, wie das läuft?
- Kažeš da shvaćaš?!
- Willst du etwa sagen, dass du das kapiert hast?!

checken *razg.*

- Očito neki ne shvaćaju što treba napraviti.
- Einige checken offensichtlich nicht, was hier zu tun ist.
- Ja ti to ništa ne shvaćam!
- Ich check' das nicht!

durchblicken *razg.*

- Ja vas uopće ne shvaćam!
- Ich blicke bei euch gar nicht durch!

raffen *žarg.*

- Ana, shvaćaš li bar ti što treba napraviti?
- Ana, raffst du zumindest, was zu tun ist?

shvatiti *pf*

+ shvaćati

verstehen

- Ništa nisam shvatio!
- Ich verstehe gar nichts!
- Ich versteh' nur Bahnhof! *razg.*

kapieren *razg.*

- Kažeš da nisi ništa shvatio?!
- Willst du etwa sagen, dass du nichts kapiert hast?!

checken *razg.*

- Ja ti nisam ništa shvatio!
- Ich hab' das nicht gecheckt!

raffen *žarg.*

- Daj podnesi to da ništa nisam shvatio!
- Kannst du damit leben, dass ich nichts gerafft habe?

sjajno**ausgezeichnet**

- Sjajno!
- Ausgezeichnet!

brillant [bril'jant]

- Sjajno!
- Brillant!

phantastisch

- Sjajno!
- Phantastisch!

sjediti

+ sjesti *pf*

sitzen

- Zašto sjedite? Ustanite!
- Warum sitzt ihr? Steht doch auf!

sjednica

sjednica nastavničkoga vijeća

Lehrerkonferenz, die

- Profesorica Car sada je na sjednici nastavničkoga vijeća.
- Frau Car ist gerade in der Lehrerkonferenz.

Gesamtlehrerkonferenz, die

- Ne možeš sada k profesorici Car. Ona je na sjednici nastavničkoga vijeća.
- Du kannst jetzt nicht zu Frau Car. Sie ist gerade in der Gesamtlehrerkonferenz.

sjednica razrednoga vijeća

Klassenkonferenz, die

- Na sjednicu razrednoga vijeća u Njemačkoj mogu biti pozvani i predstavnici roditelja ili učenika.
- Zur Klassenkonferenz können in Deutschland fallweise auch Mitglieder der Elternschaft oder Vertreter der Schülerschaft einberufen werden.

sjesti *pf*

+ sjediti

sich setzen

- Sjednite! A i ti bi trebao sjesti s njima!
- Setzt euch doch bitte! Und du sollst dich auch neben die anderen setzen!

Platz nehmen

- Sjednite!
- Nehmt doch bitte Platz!

skrbnik**Erziehungsberechtigte(r), der**

- Za djecu su odgovorni skrbnici.
- Für Kinder sind die Erziehungsberechtigten verantwortlich.

Vormund, der

- Jana nema roditelje, nego skrbnika.
- Jana hat keine Eltern, sondern einen Vormund.

slovkati**buchstabieren**

- Slovkaj mi svoje prezime!
- Kannst du bitte deinen Nachnamen buchstabieren?

sljedeći **sljedeći tjedan****nächste Woche**

- Vidimo se sljedećega tjedna!
- Wir sehen uns nächste Woche wieder!
- Bis nächste Woche!
- U njemačkome je pri pozdravu na odlasku uobičajeno navesti trenutak budućega susreta.

sporo**langsam**

- On je govorio tako sporo da smo stigli sve zapisati.
- Er sprach so langsam, dass wir gut mitschreiben konnten.
- Er sprach so langsam, dass wir alles aufschreiben konnten.

spremačica

Putzfrau, *die*

- Spremačica očito nije oprala prozore!
- Die Putzfrau hat die Fenster offensichtlich nicht geputzt!

Putzkraft, *die*

- Nemojte ulaziti, spremačica upravo pere pod!
 - Geht da nicht rein, die Putzkraft wischt gerade den Fußboden auf!
- riječ administrativnoga registra, u govoru vrlo rijetka

Reinigungskraft, *die*

- Pazite, hodnik je vlažan, spremačica je upravo oprala pod!
 - Vorsicht, der Flur ist noch feucht, die Reinigungskraft hat den Fußboden gerade eben aufgewischt!
- riječ administrativnoga registra, u govoru vrlo rijetka

spreman

bereit

- Jesi li spreman, jer mi jesmo?
 - Bist du bereit, denn wir sind es?
 - Budite spremne sutra u 7h!
 - Seid morgen um sieben Uhr alle bereit!
- u značenju 'spreman za nešto što slijedi'

fertig

- Jeste li sad napokon spremni?
 - Seid ihr jetzt endlich fertig?
- u značenju 'biti s nečim gotov'

spremati se

+ spremi se *pf*

sich vorbereiten auf / für

- Za ispit se spremala mjesec dana.
- Sie hat sich einen Monat lang auf die Prüfung vorbereitet.
- Sie hat sich einen Monat lang für die Prüfung vorbereitet.

spremiti se *pf* + spremati se**sich vorbereiten auf / für**

- Za ispit se treba temeljito spremiti.
- Auf eine Prüfung muss man sich gründlich vorbereiten.
- Für eine Prüfung muss man sich gründlich vorbereiten.

spriječiti *pf* + sprječavati**hindern**

- Može li se učenike spriječiti u varanju?
- Kann man die Schüler am Schummeln hindern?

verhindern

- Kako se mogu spriječiti predrasude i zlostavljanje u školi?
- Wie kann man Vorurteile und Mobbing in der Schule verhindern?

sprječavati + spriječiti *pf***hindern**

- Profesor iz matematike uspješno sprječava učenike u varanju.
- Der Mathelehrer hat keine Probleme damit, die Schüler am Schummeln zu hindern.

verhindern

- Može li se učenike sprječavati u prepisivanju?
- Kann man die Schüler am Abschreiben verhindern?

sram**Scham, die**

- Zar te nije sram? Razmisli o posljedicama onoga što radiš.
 - Schämst du dich denn nicht? Denk doch mal an die Folgen deiner Taten!
 - Empfindest du denn keine Scham? Denk doch mal an die Folgen deiner Taten!
- Izraz *biti sram* češće se iskazuje sa *sich schämen*, nego sa *Scham empfinden*, koji je knjiški izraz.

sramiti se

+ posramiti se *pf*

sich schämen

- Peter se srami govoriti pred drugima.
 - Peter schämt sich, vor anderen zu sprechen.
 - Sramio se jer je dobio lošu ocjenu.
 - Er hat sich für seine schlechte Note geschämt.
- ➔ U današnje vrijeme profesori učenicima više ne bi izravno rekli *Du solltest dich auch (was) schämen!* 'Trebao bi se sramiti!', već neizravno, npr. *Ich bin schwer enttäuscht. Findest du, dass das jetzt in Ordnung war?* 'Stvarno sam razočaran(a), misliš li da je to bilo u redu?'

sreća

Glück, das

- Nemam sreće!
- Ich hab' echt kein Glück!

srednji

mittel-

- predmetak u složenicama, npr. *Mittelstufe – srednji stupanj*, *mittelmäßig – osrednji*

□ srednja škola

Sekundarstufe (I/II), die

- U mom gradu ima više vrsta srednjih škola.
- In meiner Stadt gibt es verschiedene Schulformen auf der Sekundarstufe.

➔ U SRNJ ne postoji riječ koja bi pokrivala značenje koji ima izraz *srednja škola* u Republici Hrvatskoj, bilo u širem smislu (gimnazije, strukovne i umjetničke škole, tj. sve vrste redovnih škola u koje se učenici mogu upisati po završenom osnovnoškolskom obrazovanju), bilo u užemu smislu (samo strukovne i umjetničke škole).

Približan prijevod: izraz *Sekundarstufe I* u Njemačkoj obuhvaća općeobrazovno školovanje od 5.–9./10. razreda, a *Sekundarstufe II* dva ili tri završna razreda prije mature. Ovisno o uspjehu, sposobnostima i interesu učenici dobivaju preporuku za određeni tip škole. U većini slučajeva to su: *Hauptschule* (5.–9. razred), *Realschule* (5.–10. razred) ili *Gymnasium* (5.–12. razred).

- *Hauptschule* je petogodišnja općeobrazovna škola koja se nadovezuje na četverogodišnju osnovnu školu, a služi kao priprema za naukovanje. U Bavarskoj se umjesto *Hauptschule* rabi izraz *Mittelschule*.
- *Realschule* podrazumijeva 4-godišnju, 5-godišnju ili 6-godišnju općeobrazovnu školu koja se nadovezuje na četverogodišnju osnovnu školu. Po završetku desetogodišnjeg školovanja u toj vrsti srednje škole učenik može npr. izučiti zanat, nastaviti školovanje u srednjoj strukovnoj školi (*Berufsschule*, *Berufskolleg*, *Fachoberschule* i sl.), a uz određene preduvjete, može i nastaviti školovanje u višim razredima gimnazije (*gymnasiale Oberstufe*). U nekim saveznoj zemljama umjesto izraza *Realschule* rabi se izraz *Mittelschule*.
- *Gesamtschule* podrazumijeva (5.–10. razred srednje škole koja pod istim krovom nudi tri odvojena i različita obrazovna programa: *Hauptschule*, *Realschule* ili *Gymnasium*. Izraz *integrierte Gesamtschule* (5.–12. razred) podrazumijeva osmogodišnju općeobrazovnu školu koja se nadovezuje na četiri razreda osnovne škole, a zajedno ju pohađaju učenici koji su dobili preporuku bilo za petogodišnju srednju školu (*Hauptschule*), šestogodišnju srednju školu (*Realschule*) ili gimnaziju (*Gymnasium*) (5.–12./13. razred).
- Gimnazija je najzahtjevniji tip općeobrazovne škole, upisuje se nakon 4. razreda osnovne škole (*Grundschule*), traje 8–9 godina i završava maturom. Dijeli se na niže razrede (*gymnasiale Unterstufe*, 5.–10. razred) i više razrede (*gymnasiale Oberstufe* / *Sekundarstufe II*, 10.–12./13. razred, ovisno o saveznoj zemlji).

□ srednja škola

Mittelschule, die dosl.

- Što kod vas znači izraz *srednja škola*? – U Hrvatskoj se pod izrazom *srednja škola* podrazumijeva škola koja se nadovezuje na osmogodišnju obaveznu osnovnu školu. To može biti gimnazija, neka strukovna škola ili određena umjetnička škola.
- Was bedeutet bei euch der Ausdruck *Mittelschule*? – In Kroatien versteht man unter dem Begriff *Mittelschule* einen weiterführenden Schultyp ab der 9. Klasse. Man kann zwischen Gymnasien, berufsbildenden Schulen oder Kunstschulen wählen.
- U Austriji su to obavezne općeobrazovne škole (5.–8. razred) koje se nadovezuju na četverogodišnju osnovnu školu.

stid

Scham, die

- Pocrvenjela je od stida.
- Sie ist vor Scham rot geworden.

strašno *žarg.*

furchtbar *razg.*

- Bilo je strašno naporno brinuti se za taj razred.
- Es war furchtbar anstrengend, diese Klasse zu betreuen.
- ➔ Ovim prilogom kolokvijalno se pojačava iskaz, on stoji uz neki drugi prilog ili pridjev; u njemačkome se u tu svrhu rabe i polupriilozi, npr. *ober-*, *mega-*, *super-* i sl.

wahnsinnig *razg.*

- Strašno je zabrinut za svoju kćer.
- Er ist wahnsinnig besorgt um seine Tochter.
- ➔ Ovim prilogom kolokvijalno se pojačava iskaz, on stoji uz neki drugi prilog ili pridjev; u njemačkome se u tu svrhu rabe i polupriilozi, npr. *ober-*, *mega-*, *super-* i sl.

ober- *žarg.*

- To je strašno opasan sport.
- Das ist eine obergefährliche Sportart.
- ➔ Ovim prilogom kolokvijalno se pojačava iskaz, on stoji uz neki drugi prilog ili pridjev; u njemačkome se u tu svrhu rabe i polupriilozi, npr. *ober-*, *mega-*, *super-* i sl.

strpjati se

Geduld haben

- Još se samo malo strpite! Odmah ćete doći na red.
- Habt bitte noch etwas Geduld! Ihr seid gleich dran.

sich gedulden

- Strpite se još malo!
- Könnt ihr euch bitte noch ein bisschen gedulden!
- Würdet ihr euch bitte einen ganz kleinen Moment gedulden!

strpljiv

geduldig

- Učitelj tjelesnoga nevjerojatno je strpljiv sa svojim učenicima.
- Der Sportlehrer ist unglaublich geduldig im Umgang mit seinen Schülern.

Geduld haben

- Strpljiv je i s učenikom koji ima ADHD.
- Er hat auch mit dem ADHS-Schüler Geduld.

stručni

□ stručni aktiv

Fachschaft, *die*

- Snježana je voditeljica stručnoga aktiva za njemački jezik
- Snježana ist Fachleiterin der Deutsch-Fachschaft.
- rabe se i drugi izrazi, npr. *Fachabteilung, Fachkonferenz*

Fachkollegium, *das*

- Tamara je voditeljica stručnoga aktiva za talijanski jezik.
- Tamara ist Fachbetreuerin des Fachkollegiums für Italienisch.
- rabe i drugi izrazi, npr. *Fachabteilung, Fachkonferenz*

Fachschaftskollegium, *das*

- Inja je voditeljica stručnoga aktiva za francuski jezik.
- Inja ist Fachbetreuerin des Fachschaftskollegiums Französisch.
- rabe se i drugi izrazi, npr. *Fachabteilung, Fachkonferenz*

Fachgruppe, *die*

- Antonela je voditeljica stručnoga aktiva za engleski jezik.
- Antonela ist Leiterin der Fachgruppe für Englisch.
- rabe se i drugi izrazi, npr. *Fachabteilung, Fachkonferenz*

□ stručni suradnik

Pädagogische Fachkraft, *die*

- U našoj školi imamo tri stručna suradnika: školskoga psihologa, pedagoga i logopeda.
- Wir haben drei pädagogische Fachkräfte an unserer Schule: einen Schulpsychologen, einen Sozialpädagogen und einen Schulloogopäden.
- U Njemačkoj škole nisu obvezne imati stručne suradnike.

Mitglied des pädagogischen und sozialpädagogischen Personals einer Schule *konstr.*

- Imamo tri stručna suradnika u školi. To su: školski psiholog, pedagoginja i logoped.
- Die drei Mitglieder des psychologischen, pädagogischen und sozialpädagogischen Personals an unserer Schule sind: der Schulpsychologe, die Sozialpädagogin und der Schulloogopäde.
- U Njemačkoj škole nisu obvezne imati stručne suradnike.

stvarno

wirklich

- To si stvarno dobro izveo!
- Das hast du wirklich gut gemacht!
- ➔ prilog kojim se pojačava izjava

echt *razg.*

- To je dobro ispalo! – Stvarno?
- Das hat gut geklappt! – Echt?
- To je stvarno dobro ispalo!
- Das hat echt gut geklappt!
- ➔ prilog kojim se pojačava izjava

voll *žarg.*

- To zvuči stvarno dobro!
- Das hört sich voll gut an!
- ➔ prilog kojim se pojačava izjava

super

super

- To je baš super!
- Das ist echt super!
- ➔ prilog ili pridjev koji može stajati samostalno

super-

- Naš razred bira super-učenika ili super-učenicu. – Da? A mi tražimo super-talente.
- Unsere Schule sucht ihren Superschüler oder ihre Superschülerin. – Wirklich? Und bei uns wird ein Wettbewerb unter dem Motto *Gymnasium sucht das Super-Talent* veranstaltet.
- ➔ prilog koji može stajati samostalno ili biti dio polusloženice

ultra- *žarg.*

- Njima treba super jaki tim.
- Sie brauchen ein ultrastarkes Team.
- ➔ *ultra-* je uvijek prefiks (za razliku od *super*)

mega- *žarg.*

- Njihov je razrednik super.
- Ihr Klassenlehrer ist megacool.
- ➔ *mega-* je uvijek prefiks (za razliku od *super*)

sutra

morgen

- Sutra nastavljamo.
- Morgen geht's dann weiter.

□ **do sutra****bis morgen**

- Dovidjenja do sutra!
- Auf Wiedersehen, bis morgen!
- Do sutra ujutro to treba biti gotovo.
- Spätestens morgen früh sollte alles fertig sein.
- Das muss bis morgen früh fertig sein.

□ **za sutra****für morgen**

- Što imamo za sutra iz biologije?
- Was haben wir für morgen in Bio auf?

auf morgen

- To ostavljamo za sutra.
- Das verlegen wir auf morgen.

suislo

zusammenhängend

- Danas je posve suislo govorio.
- Heute hat er recht zusammenhängend gesprochen.

schlüssig

- Suislo je obrazlagao.
- Er hat auch schlüssig argumentiert.

gut

- Suislo ste obrazložili svoj stav.
 - Eure Einstellung habt ihr gut begründet.
-

svakako

auf jeden Fall

- Svakako ponesi pulover jer će biti hladno.
- Nimm auf jeden Fall einen warmen Pulli mit, denn es wird kalt.
- Svakako ponesite tople pulovere.
- Nehmt auf jeden Fall einen warmen Pulli mit.

sve

□ sve je u redu

alles ist in Ordnung

- Sve je u redu, idi na mjesto!
- Alles ist in Ordnung, geh an deinen Platz zurück!

gut

- Sve će biti u redu, ne brini.
- Es wird alles gut, du brauchst dir keine Sorgen zu machen.

□ sve u redu

alles klar *razg.*

- Sve u redu, donijet ću Vam ispričnicu.
- Alles klar, ich bringe Ihnen die Entschuldigung.

□ sve u svemu

alles in allem *razg.*

- Sve u svemu, mislim da nemamo što izgubiti.
 - Alles in allem glaube ich, dass wir nichts zu verlieren haben.
- priložna oznaka, u njemačkome iza njih ne stoji zarez

alles in allem *razg.*

- Sve u svemu, rezultati su sjajni.
 - Alles in allem sind die Ergebnisse phantastisch.
- priložna oznaka, u njemačkome iza njih ne stoji zarez

letzen Endes

- Sve u svemu, to je posve svejedno.
- Letzten Endes ist das ganz egal.

letztendlich

- Sve u svemu, ti sam moraš odlučiti što ćeš raditi kad završiš školu.
- Letztendlich musst du selber entscheiden, was du nach dem Schulabschluss machen willst.

školski□ **školski informatičar****Informatiker, der**

- Molim te, pozovi školskoga informatičara, ne mogu uključiti računalo.
- Hol doch bitte den Informatiker, ich kann den Rechner nicht einschalten.

Schul-Informatiker, der

- Zašto je ovo računalo tako sporo? – Zar sam ja školski informatičar?
- Warum ist dieser Rechner so langsam? – Bin ich etwa der Schul-Informatiker?

IT-Spezialist, der

- Ne znam zašto je ovo računalo tako sporo. – Ne znam, nisam ja školski informatičar.
- Ich verstehe nicht, warum dieser Rechner so langsam ist. – Woher soll ich das wissen, bin ich etwa der IT-Spezialist?!

□ **školski odbor****Schulkonferenz, die / SK, die**

- Školski odbor najvažnije je upravno tijelo škole.
- Die Schulkonferenz ist das oberste Mitwirkungs-gremium einer Schule.
- Die SK ist das oberste Mitwirkungs-gremium einer Schule.
- naziv u Berlinu, Baden-Württembergu u Saskoj; u ostalim savez-nim zemljama rabe se neki drugi nazivi, npr. *Schulbeirat, Schulvorstand, Schulausschuss*

Schulbeirat, der reg.

- Zapisnike sa sjednica Školskoga odbora možete skinuti s interneta.
- Die Protokolle der Sitzungen des Schulbeirates können Sie vom Internet herunterladen.
- Die Protokolle der Sitzungen des Schulbeirates können Sie aus dem Internet runterladen.
- naziv npr. u Hessenu; u ostalim savez-nim zemljama rabe se neki drugi nazivi, npr. *Schulkonferenz, Schulvorstand, Schulforum, Schulausschuss*

Schulvorstand, *der*

- Školski odbor zasijeda u petak popodne.
- Die Sitzung des Schulvorstands findet am Freitag Nachmittag statt.
- ➔ naziv *Schulvorstand* rabi se u Donjoj Saskoj; u ostalim saveznm zemljama rabe se neki drugi nazivi, npr. *Schulkonferenz*, *Schulbeirat*, *Schulforum*, *Schulausschuss*

□ školski sat

Schulstunde, *die*

- Školski sat u Hrvatskoj traje 45 minuta.
- Eine Schulstunde dauert in Kroatien 45 Minuten.
- Školski je sat završio.
- So, die Schulstunde ist jetzt aus.
- So, die Stunde ist jetzt aus.
- ➔ U njemačkome se najčešće rabi najopćenitiji izraz *Stunde*. Složenicama se precizira je li to nastavni sat (*Unterrichtsstunde*), sat u višim razredima srednjih škola (*Kursstunde*) ili nastavni sat pojedinih predmeta (*Mathestunde*, *Deutschstunde*) i sl.

Unterrichtsstunde, *die*

- I u Njemačkoj školski sat traje 45 minuta.
- In Deutschland dauert eine Unterrichtsstunde auch 45 Minuten.
- ➔ u značenju 'nastavni sat'

Kursstunde, *die*

- Na početku svakoga sata nastavnik treba utvrditi tko je prisutan.
- Am Anfang jeder Kursstunde ist die Anwesenheit der Schüler vom Lehrer festzustellen.
- ➔ u značenju 'sat u višim razredima srednjih škola'

šmrc *onom.*

schluchz [ˈʃlʊχts] *onom.*

- Šmrc! – Hajde, nemoj plakati!
- Schluchz! – Ach komm, du brauchst nicht zu weinen.
- ➔ u pisanim tekstovima tako se bilježi zvuk plača, šmrcanja ili jecanja

seufz [ˈzɔɪftʃ] *onom.*

- Šmrc! – Hajde, hajde! Bit će bolje.
- Seufz! – Ach komm, das wird schon.
- ➔ u pisanim tekstovima tako se bilježi zvuk plača, šmrcanja ili uzdisanja

šteta

□ Šteta!

Schade!

- Šteta!
- Schade!
- Das ist aber schade!
- Wie schade!
- Ne mogu danas na probu. – Šteta, ali sutra sigurno možeš, zar ne?
- Ich kann heute nicht zur Probe. – Schade! Aber morgen kommst du bestimmt, oder?

što

was

- Što to znači?
- Was heißt das?
- Was bedeutet das?
- Was hat das zu bedeuten?

□ što se mene tiče

von mir aus

- Hoćemo li ići tramvajem? – Što se mene tiče, možemo ići i pješice.
- Nehmen wir die Straßenbahn? – Von mir aus können wir auch zu Fuß gehen.

das ist mir egal

- Idemo li autobusom? – Što se mene tiče, možemo ići i biciklom.
- Nehmen wir den Bus? – Das ist mir egal. Wir können auch mit dem Fahrrad fahren.

(ist) mir egal žarg.

- Idemo li autobusom? – Što se mene tiče, možemo i pješice.
- Nehmen wir den Bus? – Ist mir egal. Wir können auch zu Fuß gehen.
- Nehmen wir den Bus? – Mir doch egal. Wir können auch zu Fuß gehen.

□ što se tiče

was jn / etw betrifft

- Što se Neronova izgleda tiče, valja napomenuti da je bio nezavidne vanjštine.
- Was Neros Äußeres betrifft, dazu muss man sagen, dass es eher unvorteilhaft war.

was jn / etw anbelangt

- A što se Kleopatrina izgleda tiče, navodno je bila zgodna.
- Was Kleopatras Äußeres anbelangt, sie war angeblich hübsch.

was jn / etw angeht

- Što se pak Petronijeva izgleda tiče, pouzdano se zna da je bio elegantan.
- Was Petronius' Aussehen angeht, so kann man mit Sicherheit sagen, dass er elegant war.

tajnica

Sekretärin, die

- Obratite se tajnici.
- Wenden Sie sich doch bitte an die Sekretärin.

tako

so

- Ne radi se to tako.
- Das wird nicht so gemacht.
- Das wird so nicht gemacht.
- So macht man das nicht.
- Das geht nicht so.
- Das geht so nicht.
- So geht das nicht.

Tako je!

Genau! razg.

- *Nämlich* se piše bez *h!* – Tako je! To si dobro zapamtila.
- *Nämlich* wird ohne *h* geschrieben! – Genau! Das hast du dir gut gemerkt.

takoreći

sozusagen

- Kao najviše upravno tijelo školski je odbor takoreći parlament škole.
- Als oberstes Mitwirkungsgremium einer Schule ist die Schulkonferenz sozusagen das Parlament der Schule.

praktisch

- To mu je takoreći prva utakmica na domaćem terenu, ako se ne računa ona kad je slomio nogu.
- Das ist praktisch sein erstes Heimspiel, abgesehen von jenem, als er sich das Bein gebrochen hat.

tako-tako *razg.***soso** *razg.*

- Kako si? – Tako-tako.
- Wie geht's dir? – Soso.

so lala *razg.*

- Jesi li dobro? – Pa, tako-tako.
- Geht's dir gut? – Naja, so lala.

es geht

- Kako si danas? – Tako-tako.
- Wie geht's dir heute? – Es geht.

geht so

- Jeste li dobro? – Tako-tako.
- Seid ihr ok? – Geht so.

test**Klassenarbeit, die**

- Dakle, sutra ne pišemo test?
- Schreiben wir also morgen keine Klassenarbeit?

Test, der

- Znaš li kad pišemo test iz matematike?
- Weißt du, wann wir den Test in Mathe schreiben?
- Ovaj je test bio prelagan.
- Dieser Test war zu leicht.

Stegreifaufgabe, die

- Sutra pišemo test iz kemije??? – Da, vjerojatno. Jer imamo zamjenu.
- Schreiben wir morgen eine Stegreifaufgabe in Chemie???
– Ja, wahrscheinlich, weil wir eine Vertretung haben.
- u značenju 'neočekivan i nenajavljen pisani ispit'

Ex, das (*die*)

- Je li profesor već ispravio test?
- Hat uns der Lehrer das Ex schon korrigiert?
- ➔ skraćenica za *das Extemporale* – nenajavljeni pisani ispit, obično sadrži netom obrađeno gradivo; obično u srednjemu rodu, rjeđe u ženskomu

tko

□ Tko ti je kriv!

selber Schuld (*sein*) gov.

- O ne, izgubio sam mobitel! – Tko ti je kriv kad ne paziš.
- Oje, ich hab' mein Handy verloren! – Selber Schuld, wenn du nicht aufpasst.
- Oje, ich hab' mein Handy verloren! – Du bist selber Schuld, wenn du nicht aufpasst.

Geschieht dir recht! *žarg. podr.*

- O ne, danas igramo nogomet, a ja sam zaboravio opremu za tjelesni! – Tko ti je kriv! Rekao sam ti da danas imamo tjelesni.
- Oh nein, heute spielen wir Fußball, und da muss ich ausgerechnet heute meine Sportsachen vergessen! – Geschieht dir recht! Ich hab' dir doch gesagt, dass wir heute Sportunterricht haben.
- ➔ u značenju 'tako ti treba'

das kommt davon

- O ne, propustio sam ispit! – Tko ti je kriv kad uvijek kasniš.
- Oje, ich habe die Prüfung verpasst! – Das kommt davon, dass du dich immer verspätest.
- Oje, ich habe die Prüfung verpasst! – Das kommt davon, wenn du dich immer verspätest.
- ➔ kao obrazloženje

to

□ To bi bilo to.

Das wär's.

- To bi bilo to, hvala vam na pozornosti!
- Das wär's, danke für eure Aufmerksamkeit!
- ➔ zaključna fraza na kraju izlaganja, referata i sl.

So, das war's.

- To bi bilo to, hvala vam na pozornosti! To je bila moja prezentacija o salmonelozi.
- So, das war's! Danke für eure Aufmerksamkeit! Hiermit beende ich meine Präsentation über die Salmonellose.
- zaključni izraz na kraju izlaganja, referata i sl.

Das war's.

- Hvala vam na pozornosti! To je to, hvala!
- Danke für eure Aufmerksamkeit! Das war's.
- zaključni izraz na kraju izlaganja, referata i sl.

□ To je to!**Das ist es!**

- Da, to je to, hvala ti! Baš sam to htjela reći!
- Das ist es, danke! Genau das wollte ich sagen!
- u značenju 'Tako je!'

□ i to**und zwar**

- Trebaju nam tri snažna momka. I to odmah!
- Wir brauchen drei starke Jungs. Und zwar sofort!

točno**genau**

- To je točno.
- Genau!
- Za *točno* kao vremenski prilog u njemačkome se rabi riječ *pünktlich* ili veliko *Punkt*, npr. *Alle Schüler trafen pünktlich ein. Die Prüfung begann um Punkt acht Uhr.*

richtig

- Točno je.
- Das ist richtig.

korrekt

- To nije točno.
- Das ist nicht korrekt.

trenutak

Augenblick, *der*

- Još samo trenutak!
- Einen Augenblick noch, bitte!

Moment, *der*

- Još samo trenutak!
- Einen Moment noch, bitte!
- Einen ganz kleinen Moment noch, bitte!

truditi se

+ potruditi se *pf*

sich bemühen

- Vera se obično ne trudi, ali danas se stvarno potrudila.
- Vera bemüht sich meistens gar nicht, doch diesmal hat sie sich viel Mühe gegeben.

sich anstrengen

- Mladen se ove godine jako trudi ostvariti dobre rezultate.
- Mladen strengt sich in diesem Schuljahr sehr an, gute Leistungen zu erzielen.

sich Mühe geben

- Nova se kolegica trudi shvatiti školske propise.
- Die neue Kollegin gibt sich viel Mühe, die Schulvorschriften zu verstehen.

tu

da

- Tko nije tu?
- Wer ist nicht da?

hier

- Tko danas nije tu?
- Wer ist heute nicht hier?

anwesend

- Ja nisam bio tu kad ste se dogovarali za maturalic.
 - Ich war nicht anwesend, als ihr die Abreise organisiert habt.
-

U**in**

- Višnja živi u Samoboru, a radi u Zagrebu.
- Višnja lebt in Samobor und arbeitet in Zagreb.

rein *razg.*

- Molim vas, uđite u moju sobu, čekam vas već više od sat vremena!
- Kommt doch rein, ich warte schon seit einer Stunde auf euch!
- Molim vas, uđite u moju sobu, a ja ću vam se priključiti za sekundu!
- Bitte, geht rein, ich komme in ein paar Sekunden nach!
- ➔ Skraćeni oblik *rein* razgovorna je inačica i za *herein* i za *hinein*. U spoju s *her* znači 'ovamo u prostor gdje je govornik', a u prilogu *hinein* (gdje nema *r*) znači 'iz prostora gdje je govornik u neki drugi prostor'.
U spojevima s glagolima znači različito, ovisno o prostoru na koji se odnosi glagol. U glagolu *reinkommen* označava kretanje prema prostoru gdje se nalazi govornik, a u glagolu *reingehen* označava kretanje iz prostora gdje se nalazi govornik u neki drugi prostor.

□ **u načelu****im Prinzip**

- U načelu se slažem, ali nisam posve siguran.
- Im Prinzip bin ich damit einverstanden, doch ich bin mir nicht ganz sicher.

eigentlich

- U načelu se slažem, ali bih volio da i drugi potvrde taj prijedlog.
- Eigentlich bin ich einverstanden, doch ich möchte diesen Vorschlag auch von den Anderen bestätigt bekommen.

□ **u principu****im Prinzip**

- U principu se slažem s tobom.
- Im Prinzip bin ich mit dir einverstanden.

eigentlich

- U principu se slažem s tvojim prijedlogom, ali hoću da se i drugi slože.
- Eigentlich bin ich mit deinem Vorschlag einverstanden, doch ich möchte, dass die anderen auch zustimmen.

□ **U redu!**

Einverstanden!

- Idemo li? – U redu!
- Gehen wir? – Einverstanden!
- Wollen wir gehen? – Einverstanden!

In Ordnung!

- Hoćemo li? – U redu!
- Wollen wir? – In Ordnung!

Okay!

- Može? – U redu!
- Einverstanden? – Okay!

učenički

□ **učeničko vijeće**

Schülerrat, der

- Od koliko se članova sastoji učeničko vijeće u Austriji?
- Aus wie vielen Schülern besteht der Schülerrat in Österreich?

Schülervertretung, die / SV, die

- U Francuskoj učeničko vijeće redovito okuplja sve učenike jednoga razrednoga odjela.
- In Frankreich versammelt die Schülervertretung regelmäßig alle Schülerinnen und Schüler einer Klasse.

učenik

Schüler, der

- To je moj učenik! Genijalan je!
 - Das ist mein Schüler! Er ist einfach genial!
- najopćenitije značenje

Lernende, der

- Učenici na satovima fizike obrađuju sadržaje vezane uz njihovo buduće zanimanje.
 - Im Fach Physik bearbeiten die Lernenden berufsbezogene Inhalte.
- *der / die Lernende* rodno je neutralan naziv

Kursteilnehmer, der

- U kojoj su prostoriji moji učenici?
- In welchem Raum sind meine Kursteilnehmer?
- u značenju 'učenici viših razreda srednjih škola' ili 'odrasli učenici', npr. polaznici jezičnih tečajeva

□ **učenik s invaliditetom****Schüler mit Behinderung, der**

- Od 2015. u Francuskoj postoji Vodič za školovanje učenika s invaliditetom.
- Seit 2015 gibt es in Frankreich einen Ratgeber für den Schulbesuch von Schülern mit Behinderung.
- Seit 2015 gibt es in Frankreich ein Handbuch für den Schulbesuch von Schülern mit Behinderung.

□ **učenik s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama****Schüler mit besonderem Förderbedarf, der**

- U razredu su dva učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.
- In dieser Klasse sind zwei Schüler mit besonderem Förderbedarf.

Inklusionskind, das gov.

- U razredu trenutno nema učenika s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.
- In dieser Klasse gibt es derzeit keine Inklusionskinder.

□ **učenik s teškoćama u razvoju****Schüler mit Entwicklungsstörungen, der**

- Rad s učenicima s teškoćama u razvoju reguliran je Pravilnikom.
- Die Arbeit mit Schülern mit Entwicklungsstörungen ist in der Verwaltungsvorschrift *Kinder und Jugendliche mit besonderem Förderbedarf und Behinderungen* geregelt.
- U primjeru je točan naziv dokumenta u Njemačkoj.

□ **učenik s teškoćama u učenju****Schüler mit Lernschwierigkeiten, der**

- U razred je uključen učenik s teškoćama u učenju.
- Ein Schüler mit Lernschwierigkeiten ist in die Klasse integriert.

□ **učenik s tjelesnim oštećenjem**

Schüler mit körperlicher Behinderung, der

- U tom se razredu učenik s tjelesnim oštećenjem može kretati invalidskim kolicima.
- In diesem Klassenzimmer kann sich ein Schüler mit körperlicher Behinderung gut mit dem Rollstuhl bewegen.
- Das ist ein behindertenfreundliches Klassenzimmer.

körperlich behinderter Schüler

- Učionica je prilagođena učenicima s tjelesnim oštećenjem.
- Das Klassenzimmer ist für körperlich behinderte Schüler umgestaltet worden.
- Das ist ein behindertenfreundliches Klassenzimmer.

učitelj

Lehrer, der

- Učitelj ju je pred svima pohvalio.
 - Der Lehrer hat sie vor allen anderen gelobt.
- ➔ Ova riječ u njemačkome označava učitelja, odn. nastavnika u najopćenitijem smislu, dok riječ *Fachlehrer* označava nastavnika prvostupnika koji predaje glazbeni, tehnički, tjelesni ili zdravstveni odgoj u različitim tipovima škola, osim u gimnazijama.

Lehrkraft, die služb.

- Učitelj ju je pred svima pohvalio.
- Die Lehrkraft hat sie vor allen anderen gelobt.

Lehrperson, die služb.

- Učitelj ju je pred svima pohvalio.
- Die Lehrperson hat sie vor allen anderen gelobt.

□ **učitelj predmetne nastave**

Fachlehrer, der

- Moj je otac učitelj predmetne nastave. Predaje tjelesni odgoj.
 - Mein Vater ist Fachlehrer. Er unterrichtet Sport.
- ➔ Riječ označava nastavnika prvostupnika koji predaje glazbeni, tehnički, tjelesni ili zdravstveni odgoj u različitim tipovima škola, osim u gimnazijama.

Lehrer (*eines bestimmten Faches*)

- Engleski u svim razredima osnovne škole predaju učitelji predmetne nastave.
- Englisch wird in allen Klassen der Grundschule von einem Englischlehrer unterrichtet.
- U nižim razredima osnovne škole u Njemačkoj učitelji predaju sve predmete, nema učitelja predmetne nastave npr. za engleski, glazbeni odgoj ili vjeronauk.
- In Deutschland unterrichten GrundschullehrerInnen alle Schulfächer von der 1. bis zur 4. Klasse der sogenannten *Primarstufe*. Es gibt selten Fachlehrer für einzelne Fächer wie Englisch, Musik oder Religion.
- ➔ Riječ označava učitelja, odn. nastavnika u najopćenitijem smislu, dok riječi *Englischlehrer*, *Religionslehrer*, *Sportlehrer*... označava učitelja, odn. nastavnika koji predaje engleski, vjeronauk, tjelesni odgoj, glazbeni, tehnički ili zdravstveni odgoj.

ući *pf*

+ ulaziti

hereinkommen

- Uđite! – Ulaze, a još nije zvonilo.
- Kommt herein! – Die kommen schon alle herein, obwohl es gar nicht geklingelt hat.
- ➔ u značenju 'kretanje u prostor gdje se nalazi govornik'

hineingehen

- Slobodno uđite! Ja ću vam se odmah priključiti.
- Geht schon mal hinein! Ich komme gleich nach.
- ➔ u značenju 'kretanje iz prostora gdje se nalazi govornik u neki drugi prostor'

reinkommen *razg.*

- Dođite, slobodno uđite!
- Kommt doch bitte rein!
- ➔ u značenju 'kretanje u prostor gdje se nalazi govornik'

reingehen

- Svi su već ušli iako ih je učiteljica molila da ne ulaze sami.
- Sie sind schon alle reingegangen, obwohl die Lehrerin sie gebeten hatte, auf sie zu warten.
- ➔ u značenju 'kretanje iz prostora gdje se nalazi govornik u neki drugi prostor'

udovoljavati

+ udovoljiti *pf*

nicht entsprechen

- Jedna trećina razreda ne udovoljava kriterijima drugoga razreda.
- Ein Drittel der Klasse entspricht nicht den für die zweite Klasse vorgeschriebenen Kriterien.

es *jm* recht machen

- Cijeli je život udovoljavao drugima, a sebi ne.
 - Er hat sein ganzes Leben lang es allen recht machen wollen, nur sich selbst nicht.
- u značenju 'učiniti nekome po volji, odgovarati njegovim zamislima'

udovoljiti *pf*

+ udovoljavati

entsprechen

- Tko udovolji propisanim kriterijima, ulazi u sljedeći krug.
- Wer den vorgeschriebenen Kriterien entspricht, kommt in die nächste Runde.

es *jm* recht machen

- Ne može se svakome udovoljiti.
 - Man kann es nicht jedem recht machen.
- u značenju 'učiniti nekome po volji, odgovarati njegovim zamislima'

uf *razg. uzv*

oje [o'je:] *razg. uzv*

- Uf, ovo nikad neću uspjeti napraviti!
 - Oje, das schaffe ich nie!
- izražava nezadovoljstvo, neugodno iznenađenje, nestrpljenje; u izgovoru se naglašava drugi slog

uff *razg. uzv*

- Uf, kako je ovo teško!!!
- Uff, das ist aber schwer!

ugodan

angenehm

- Ravnateljica naše škole vrlo je ugodna osoba.
- Unsere Schulleiterin ist eine sehr angenehme Person.
- Želim vam ugodan vikend!
- Angenehmes Wochenende!
- Ich wünsche euch ein angenehmes Wochenende!

ugodaj

Stimmung, die

- Profesorica iz glazbenoga uvijek stvara dobar ugodaj.
- Unser Musiklehrerin sorgt immer für gute Stimmung.

Atmosphäre, die

- Profesor iz vjeronauka uvijek uspijeva stvoriti dobar ugodaj.
- Unser Religionslehrer kriegt es immer hin, eine gute Atmosphäre zu schaffen.

uh *uzv*

oh [o:] *uzv*

- Uh, kako to mrzim!
 - Oh, wie ich das hasse!
 - Oh, das kann ich nicht ausstehen!
- *uzvik nezadovoljstva*; u njemačkome se *oh* izgovara kao dugo *o*, dok se *h* ne čita, za razliku od hrvatskoga

ukratko

kurzum [kʊrts'ʊm]

- Ukratko, radi se o sljedećem.
- Kurzum, es geht um Folgendes.
- Ukratko, ne dajte se obeshrabriti!
- Kurzum, lasst euch nicht entmutigen!

um es kurz zu machen

- Ukratko, očekuje nas vrlo zahtjevna školska godina.
- Um es kurz zu machen, wir müssen auf ein anspruchsvolles Schuljahr gefasst sein.

ulaziti

+ ući *pf*

hereinkommen

- Ulaze, a još nije zvonilo.
- Die kommen schon alle herein, obwohl es gar nicht geklingelt hat.
- ➔ označava kretanje u prostor gdje se nalazi govornik

hineingehen

- Učenici ulaze prvi, a roditelji će im se kasnije priključiti.
- Die Schüler können schon hineingehen, die Eltern kommen nach.
- ➔ označava kretanje iz prostora u kojem se nalazi govornik u neki drugi prostor

reinkommen *razg.*

- Joj, oni već ulaze, a nismo ih pozvali!
- Oje, die kommen schon alle rein, obwohl wir sie gar nicht hereingebeten haben!
- ➔ Skraćeni oblik *rein* razgovorna je varijanta i za *herein* i za *hinein*. Dok *herein* označava kretanje u prostor gdje se nalazi govornik (*ovamo*), *hinein* označava kretanje iz prostora u kojem se nalazi govornik u drugi prostor (*onamo*).

reingehen

- Možemo li ući iako drugi učenici još nisu izišli?
- Dürfen wir da schon reingehen, obwohl die anderen Schüler noch nicht rausgekommen sind?
- ➔ Skraćeni oblik *rein* razgovorna je varijanta i za *herein* i za *hinein*. Dok *herein* označava kretanje u prostor gdje se nalazi govornik (*ovamo*), *hinein* označava kretanje iz prostora u kojem se nalazi govornik u drugi prostor (*onamo*).

uočavati

+ uočiti *pf*

bemerkten

- Roditelji ne uočavaju odmah promjene u ponašanju svoje djece.
- Die Eltern bemerken die Verhaltensveränderungen ihrer Kinder nicht sofort.

erkennen

- Primijetio sam da učenici teško uočavaju ovu pravilnost.
- Mir ist aufgefallen, dass die Schüler diese Gesetzmäßigkeit schwer erkennen.

auffallen

- Ti sve uočavaš!
- Dir fällt aber auch wirklich alles auf!

uočiti *pf*

+ uočavati

bemerk

- Uočio sam Igora u gužvi na školskoj priredbi.
- Ich habe Igor in der großen Besuchermasse auf dem Schulfest bemerkt.

erkennen

- Nisam te odmah uočila u toj gomili.
- In dem Gedränge habe ich dich nicht sofort erkannt.

auffallen

- Uočila sam izvjesne promjene, ali nisam znala o čemu se radi.
- Mir sind da gewisse Veränderungen aufgefallen, doch ich wusste nicht, worum es ging.

uopće**überhaupt**

- Ništa nisam čuo!
- Ich habe überhaupt nichts gehört!
- najčešće stoji uz negaciju *nicht* ili *kein*

gar

- To mi uopće nije jasno.
- Das verstehe ich gar nicht.
- najčešće stoji uz negaciju *nicht* ili *kein*

ganz und gar

- Uopće nisam shvatila što govori.
- Ich habe ganz und gar nicht verstanden, was er sagte.
- sintagma stoji uz negaciju *nicht* ili *kein*

völlig

- Uopće mi nije jasno kako si on to zamišlja.
- Mir ist völlig unklar, wie er sich das vorstellt.
- ➔ u značenju 'posve'; stoji ispred nekog drugoga priloga ili pridjeva

Ups! *razg. uzv*

Ups! *razg. uzv*

- U drugom licu jednine nastavak je *-st*, a ne *-t!* – Ups, opet sam se zabunila!
- In der zweiten Person Singular bekommt das Verb die Endung *-st* und nicht *-t!* – Ups! Da habe ich wieder was verwechselt.

usklik

Freudenschrei, *der*

- Iz susjedne sobe začuo se usklik: *Primljen sam!*
- Aus dem Nachbarzimmer war plötzlich ein Freudenschrei zu vernehmen: *Ich bin aufgenommen!*

uskraćivati

+ uskratiti *pf*

verweigern (*jn etw*)

- Ne smijemo učenicima uskraćivati pravo na izlazak u dvorište.
- Wir dürfen den Schülern das Recht auf die Hofpause nicht verweigern.

das Recht *auf / zu etw* absprechen

- Nitko ne smije nikomu ništa uskraćivati na što ima pravo.
- Keiner darf einem das Recht zu etwas absprechen, worauf er Anspruch hat.

uskratiti *pf*

+ uskraćivati

verweigern *jn etw*

- Smije li nastavnik učeniku uskratiti pravo na odmor?
- Darf ein Lehrer einem Schüler das Recht auf die Schulpause verweigern?

das Recht absprechen *auf / zu etw*

- Nećete valjda učenicima uskratiti pravo na izlazak u dvorište za vrijeme velikog odmora?
- Ihr wollt doch nicht etwa den Schülern das Recht auf die Hofpause absprechen?

usluga

Gefallen, *der*

- Mogu li te zamoliti za uslugu? – Samo reci.
 - Darf ich dich um einen Gefallen bitten? – Ja bitte, worum geht's denn?
 - Könntest du mir bitte einen Gefallen tun? – Na klar, worum geht's denn?
-

uslužan

hilfsbereit

- Dražen je vrlo uslužan.
- Dražen ist immer sehr hilfsbereit.

bereit, anderen zu helfen

- I njegova je žena vrlo uslužna. Uvijek svima pomaže.
- Auch seine Frau ist immer bereit, anderen zu helfen.

zuvorkommend

- I dijete im je vrlo uslužno. I ono uvijek svima pomaže.
 - Auch ihr Kind ist immer sehr zuvorkommend.
-

uspjeh

Erfolg, *der*

- Vaš uspjeh ovisi isključivo o vašemu zalaganju.
- Euer Erfolg hängt ausschließlich von eurem Einsatz ab.
- Euer Erfolg wird ganz von eurem Einsatz abhängen.

Ergebnis, *das*

- Možete biti zadovoljni s uspjehom na ispitu.
- Ihr könnt mit den Prüfungsergebnissen zufrieden sein.
- u značenju 'rezultat'

Leistung, *die*

- Leov uspjeh nadilazi očekivanja njegova učitelja.
 - Leos Leistungen übertreffen die Erwartungen seines Lehrers.
-

uspijevati

+ *uspjeti pf*

gelingen

- Marinu sve uspijeva od prve.
- Marin gelingt immer alles aus dem Stegreif.

es schaffen gov.

- Ne uspijeva mi ova vježba.
- Ich schaffe diese Übung einfach nicht.

es packen razg.

- Ne uspijevaju se snaći u novome razredu.
- Sie packen es einfach nicht, sich in die neue Klasse zu integrieren.

□ **ne uspijevati**

+ *ne uspjeti pf*

nicht gelingen

- Nikako mu ne uspijeva popraviti ocjenu.
- Es gelingt ihm einfach nicht, die Note zu verbessern.

es nicht schaffen gov.

- Trudim se, ali mi nikako ne uspijeva ispraviti ocjenu.
- Ich streng' mich permanent an, aber ich schaff's einfach nicht, die Note auszugleichen.

scheitern

- Trudimo se, ali nam nikako ne uspijeva.
- Wir bemühen uns, aber wir scheitern immer wieder.

uspjeti pf

+ *uspijevati*

gelingen

- Uspjet ćemo ako dobijemo Kevina! Njemu sve uspijeva.
- Es wird uns gelingen, wenn wir es schaffen, Kevin für uns zu gewinnen. Dem gelingt alles.

es schaffen gov.

- Hoćeš li uspjeti naučiti gradivo do idućega tjedna? – Nemoguće!
- Schaffst du es, den Stoff bis nächste Woche durchzunehmen?
– Das schaff' ich nie!

es packen *razg.*

- Hoću li uspjeti? – Uspjet ćeš! Budi bez brige!
- Pack' ich das? – Das packst du schon! Keine Sorge!

□ **ne uspjeti** *pf* + *ne uspijevati***nicht gelingen**

- Nismo uspjeti popraviti ocjene.
- Es ist uns nicht gelungen, die Noten zu verbessern.

es nicht schaffen

- Nisam uspio ispraviti ocjenu.
- Ich hab's nicht geschafft, die Note auszugleichen.

scheitern

- Projekt nije uspio jer je bio loše isplaniran.
- Das Projekt ist an der schlechten Planung gescheitert.

ustajati + *ustati pf***aufstehen**

- Ustajem svakoga dana u devet, a ipak sam umoran!
- Ich stehe jeden Tag um neun Uhr auf und bin trotzdem müde!

ustati *pf* + *ustajati***aufstehen**

○ Ustani!	○ Ustanite!
● Steh doch bitte auf!	● Steht doch bitte auf!

ustrajan**beharrlich**

- Ustrajnim vježbanjem sigurno ćeš uspjeti riješiti ovakve zadatke.
- Durch beharrliches Üben schaffst du es bestimmt, solche Übungen zu lösen.

□ **biti ustrajan**

nicht locker lassen *razg.*

- Bio je ustrajan pa sam mu na kraju obećala da ću ga ponovo pitati.
- Er ließ nicht locker, sodass ich ihm am Ende versprochen habe, ihn noch einmal mündlich zu prüfen.

uzeti *pf*

+ **uzimati**

□ **uzeti u obzir**

in Betracht ziehen

- Uzmite u obzir sve što su vam rekli.
- Ihr sollt alles in Betracht ziehen, was euch gesagt wurde.

in Erwägung ziehen

- Valja uzeti u obzir sve što je dosad rečeno.
- Man sollte alles, was bisher gesagt wurde, in Erwägung ziehen.

□ **uzeti na primjer**

als Beispiel nehmen

- Uzmimo na primjer riječ 'digresija'.
- Nehmen wir als Beispiel das Wort 'Digression'.

gesetzt den Fall *služb.*

- Uzmimo na primjer da na 5000 € godišnja kamatna stopa iznosi 2,5%.
- Gesetzt den Fall, dass für 5000 € der Jahreszins 2,5% beträgt.

uzimati

+ **uzeti** *pf*

□ **uzimati u obzir**

in Betracht ziehen

- Oni uzimaju u obzir prednosti i nedostatke.
- Sie ziehen sowohl die Vor- als auch die Nachteile in Betracht.

in Erwägung ziehen

- Uvijek uzimamo u obzir prednosti i nedostatke.
- Wir ziehen immer sowohl die Vor- als auch die Nachteile in Erwägung.

uzoran

vorbildlich

- Jeste li u gimnaziji bili uzoran učenik? – Nipošto.
- Waren Sie im Gymnasium ein vorbildlicher Schüler?
– Nein, ganz und gar nicht.

beispielhaft

- Ravnateljica je pohvalila učenike zbog njihova uzornoga ponašanja.
- Die Schulleiterin lobte das beispielhafte Benehmen der Schüler.

tadellos

- Ponašanje mu je uzorno.
- Sein Benehmen ist tadellos.
- u značenju 'besprijekoran'

uzvik

Ausruf, *der*

- Je li to bio uzvik nezadovoljstva?
- War das jetzt ein Ausruf der Unzufriedenheit?
- u značenju 'uzvik kao izraz, glasanje'

Interjektion, *die*

- To je bio uzvik iznenađenja.
- Das war eine Interjektion zum Ausdruck der Überraschung.
- u značenju 'uzvik kao vrsta riječi'

valjda

wohl

- Gdje je Ben? – Valjda je još doma i spava.
- Wo ist denn Ben? – Er ist wohl noch zu Hause und schläft.
- Valjda je još doma i spava.
- Er wird (wohl) noch zu Hause sein und schlafen.
- Gdje je Ben jučer bio cijeli dan? – Valjda je bio doma i spavao.
- Wo war Ben gestern den ganzen Tag? – Er wird (wohl) zu Hause gewesen sein und geschlafen haben.
- Pretpostavka se u njemačkome često izražava futurom I. za sadašnjost i budućnost ili futurom II. za prošlost.

□ **ne valjda**

nicht etwa

- Ja sam kriv, ne valjda moja djelatnica!
- Ich bin schuld und nicht etwa meine Mitarbeiterin.

doch nicht *razg.*

- Nije valjda otkazala izlet?
- Sie hat doch nicht etwa den Ausflug abgesagt?
- Sie hat doch nicht etwa die Klassenfahrt abgesagt?

doch wohl nicht *razg.*

- Nisi valjda zaboravila naš dogovor?
- Du hast unsere Verabredung vergessen? Das darf doch wohl nicht wahr sein!

nanu [na'nu:] *razg. uzv*

- Nije valjda da si već stigla?
- Nanu, bist du denn schon da?
- ➔ uzvik čuđenja, nevjerice; naglasak je na drugom slogu

he [he:] *razg. uzv*

- Nije valjda da već ste u Zadru?
- He, seid ihr denn schon in Zadar?
- ➔ uzvik čuđenja, nevjerice

hä [hɛ:] / [hɛ] *žarg. uzv*

- Još uvijek nemamo zamjenu za profesoricu iz fizike. – Ma nije valjda! Ma ne vjerujem.
- Wir haben immer noch keine Vertretung für unsere Physiklehrerin. – Hä? Das glaub ich jetzt nicht.
- ➔ uzvik čuđenja, nevjerice

van

raus *razg.*

- Idemo svi van!
- Gehen wir jetzt alle raus!
- Wir gehen jetzt alle raus hier!
- Molim te, idi van!
- Geh bitte raus!

- Prilog izražava smjer kretanja uz glagole koji izražavaju kretanje u nekom smjeru (*Direktivverben*), u ovom slučaju u smjeru od govornika prema van. Nikako ga se ne smije miješati s prilogom *draußen (vani)* koji bez dodatnih odrednica označava mjesto gdje se nešto nalazi.

hinaus

- Idemo svi van!
- Wir gehen jetzt alle hinaus!
- Gehen wir jetzt alle hinaus!
- Zapovijed se u njemačkome može izraziti prezentom kao u prvoj prijevodnoj istovrijednici ili imperativom kao u drugoj.
- Idite van!
- Geht doch jetzt mal hinaus!
- Prilog izražava smjer kretanja uz glagole koji izražavaju kretanje u nekom smjeru (*Direktivverben*), u ovom slučaju u smjeru od govornika prema van. Nikako ga se ne smije miješati s prilogom *draußen (vani)* koji bez dodatnih odrednica označava mjesto na kojem se nešto nalazi.

nach draußen, razg.

- Prije nego što odemo van, moramo zatvoriti prozore i vrata!
- Bevor wir nach draußen gehen, müssen wir die Fenster und die Tür schließen.

važno

wichtig

- Reći ću vam nešto važno. Slušajte me, zaista je važno!
- Hört mir jetzt bitte zu! Das ist jetzt ganz wichtig.
- Alle mal herhören! Es ist wichtig.

etwas Wichtiges

- Rekao je nešto važno. Jako važno!
- Er hat etwas Wichtiges gesagt. Etwas sehr Wichtiges!

veliki odmor

große Pause

- Pod velikim odmorom idemo van.
- In der großen Pause gehen wir hinaus.

Hofpause, *die*

- Pod velikim odmorom idemo u dvorište, igramo se, brbljamo, zabavljamo se.
- In der Hofpause gehen wir ins Freie, wir spielen, schwatzen, haben Spaß.

vijeće

□ vijeće roditelja *v. roditeljsko vijeće*

Elternbeirat, *der*

- Je li tvoj tata u vijeću roditelja?
 - Ist dein Vater im Elternbeirat?
- ➔ u uporabi su i *Elternrat, Elternausschuss, Elternkuratorium* i *Elternpflegschaft*

Elternvertretung, *die*

- Je li i tvoj ujak u vijeću roditelja?
 - Ist dein Onkel auch in der Elternvertretung?
- ➔ u uporabi su i *Elternrat, Elternausschuss, Elternkuratorium* i *Elternpflegschaft*

Elternversammlung, *die*

- Je li možda i tvoja strina u vijeću roditelja?
 - Ist deine Tante etwa auch in der Elternversammlung?
- ➔ u uporabi su i *Elternrat, Elternausschuss, Elternkuratorium* i *Elternpflegschaft*

□ vijeće učenika *v. učeničko vijeće*

Schülerrat, *der*

- Od koliko se članova sastoji vijeće učenika u Hrvatskoj?
- Aus wie vielen Schülern besteht der Schülerrat in Kroatien?

Schülervertretung, *die / SV, die*

- Vijeće učenika čine predstavnici učenika svih razreda, tj. po dva iz svakoga razrednoga odjela.
- Die Schülervertretung besteht aus je zwei Vertretern der Schülerinnen und Schüler aller Schulklassen.
- Die SV besteht aus je zwei Vertretern der Schülerinnen und Schüler aller Schulklassen.

□ **vijeće zaposlenika** v. *zaposleničko vijeće*

Schulbelegschaft, *die*

- Sutra zasijeda vijeće zaposlenika.
- Morgen wird die gesamte Schulbelegschaft zu einer Sitzung einberufen.

Schulbelegschaftsrat, *der* *dosl.*

- Sutra zasijeda vijeće zaposlenika.
- Morgen wird die gesamte Schulbelegschaftsrat zu einer Sitzung einberufen.

viši razredi osnovne škole

Sekundarstufe I, *die*

- Unuka mu pohađa neki od viših razreda osnovne škole, ne znam točno koji, mislim 5.
- Seine Enkelin ist in der Sekundarstufe I, ich weiß nur nicht genau in welcher Klasse. Ich glaube, es ist die fünfte.

Unter- und Mittelstufe, *die*

- Sin mu ide u neki od viših razreda osnovne škole, sedmi ili osmi.
 - Sein Sohn ist in der Unter- oder Mittelstufe. Ich glaube, es ist die siebte oder achte Klasse.
- U Njemačkoj se pod *Unterstufe* podrazumijeva 5.-7. razred, a u Austriji 5.-8. razred. Pod *Mittelstufe* se u Njemačkoj obično podrazumijeva 8.-10. razred.

vjerojatno

wahrscheinlich

- Izvorni bi govornik vjerojatno upotrijebio pluskvamperfekt.
- Ein Muttersprachler hätte hier wahrscheinlich das Plusquamperfekt benutzt.

eher

- Ja bih vjerojatno upotrijebila kondicional.
- Ich würde hier eher den Konditional verwenden.

gut möglich *razg.*

- Izvorni bi govornik vjerojatno upotrijebio futur II.
- Gut möglich, dass ein Muttersprachler hier das Futur II verwenden würde.

voditelj

□ voditelj stručnoga aktiva

Fachschafsbetreuer, *der*

- Tina je postala voditeljica stručnoga aktiva za njemački jezik.
- Tina ist zur Fachschafsbetreuerin für Deutsch gewählt worden.
- rabe se i neki drugi izrazi, npr. *Fachkonferenzleiter*

Fachleiter, *der*

- U subotu će se održati seminar za voditelje stručnih aktiva informatike.
- Am Samstag findet ein Seminar für Informatik-Fachleiter statt.
- rabe se i neki drugi izrazi, npr. *Fachkonferenzleiter*

Fachbetreuer, *der*

- Karlo je postao voditelj stručnoga aktiva za talijanski jezik.
- Karlo ist zum Fachbetreuer der Italienisch-Fachschaf gewählt worden.
- rabe se i neki drugi izrazi, npr. *Fachkonferenzleiter*

vrijeme

□ na vrijeme

rechtzeitig

- Sva sreća da ste još stigli na vrijeme.
- Zum Glück seid ihr (gerade) noch rechtzeitig gekommen.
- u značenju 'niste zakasnili'

früh genug

- Baš dobro, stigli ste na vrijeme da vidite početak.
- Super, ihr seid früh genug gekommen, um den Anfang zu sehen.
- u značenju 'dovoljno rano za nešto'

wow [uaʊ] / [waʊ] žarg. uzv

wow [vaʊ] / [waʊ] žarg.uzv

- Wow, koji stil!
- Wow! Wie elegant!
- uzvik divljenja i zadovoljstva

za□ **za svaki slučaj****für alle Fälle**

- Da uzmem mobitel ili kameru? – Uzmi za svaki slučaj i jedno i drugo.
- Soll ich jetzt nur mein Handy oder auch die Kamera mitnehmen?
– Nimm doch für alle Fälle beide mit.

auf alle Fälle

- Za svaki slučaj uzmi i vjetrovku ili mali kišobran.
- Nimm doch auf alle Fälle auch eine Regenjacke oder einen Taschenregenschirm mit.

sicherheitshalber

- Još ću za svaki slučaj provjeriti vremensku prognozu.
- Ich werde nur noch sicherheitshalber die Wettervorhersage checken.

zaboravan**vergesslich**

- Ne ide mi povijest, previše sam zaboravna.
- Geschichte liegt mir nicht, weil ich einfach zu vergesslich bin.

zabraniti+ braniti *pf***verbieten**

- Ravnatelj nam je zabranio izlaženje iz škole pod odmorom.
- Der Schulleiter hat es uns verboten, in der Pause nach draußen zu gehen.
- Der Schulleiter hat es uns verboten, das Schulgebäude in den Pausen zu verlassen.
- Zabranio nam je i zadržavanje u dvorištu nakon nastave.
- Er hat es auch verboten, dass wir uns nach der Schule auf dem Schulhof aufhalten.

zabranjen**verboten**

- Strogo je zabranjeno pušenje u cijelom prostoru škole.
- Das Rauchen ist auf dem gesamten Schulgelände streng verboten.

nicht erlaubt

- Zabranjeno je trčanje po hodnicima.
 - Durch die Flure zu laufen ist nicht erlaubt.
- u značenju 'nije dozvoljeno'

zabrinuti se

+ *zabrinjavati se pf*

besorgt sein

- Zabrinula sam se kad sam čula da je ravnatelj dao otkaz.
- Ich war besorgt, als ich von der Kündigung des Schulleiters gehört habe.

sich Sorgen machen

- Zabrinula sam se zbog njegova nestašluka, ali sad je sve opet u redu.
- Ich habe mir wegen seines auffälligen Benehmens Sorgen gemacht, aber jetzt ist wieder alles in Ordnung.

zabrinjavati se

+ *zabrinuti se pf*

besorgt sein

- Zabrinjavam se zbog njegova ponašanja. – I mi smo se zabrinuli.
- Ich bin wegen seines schlechten Benehmens besorgt. – Wir auch.

sich Sorgen machen

- Ne zabrinjavajte se, bit će sve u redu!
- Macht euch keine Sorgen, das wird schon!
- Keine Sorge, alles wird gut!

sich einen Kopf machen *razg.*

- Ne zabrinjavaj se, bit će sve u redu!
- Mach dir keinen Kopf, das wird schon!

zadovoljan

zufrieden

- Jako sam zadovoljna tvojim uspjehom.
- Ich bin mit deinen Leistungen sehr zufrieden.
- Ich bin mit deinem Erfolg sehr zufrieden.

zadovoljavajući**zufriedenstellend**

- U pisanju su mu rezultati zadovoljavajući, ali malo opadaju.
- Seine Ergebnisse im Schreiben sind zwar zufriedenstellend, aber tendenziell fallend.

zadržati *pf*+ **zadržavati****aufhalten**

- Oprostite što kasnimo, zadržala nas je profesorica iz tjelesnoga.
- Entschuldigen Sie unsere Verspätung, die Sportlehrerin hat uns aufgehalten.

nicht gehen lassen

- Moram vas zadržati zbog generalne probe.
- Ich kann euch wegen der Generalprobe noch nicht gehen lassen.

zadržavati+ **zadržati** *pf***aufhalten**

- Profesorica iz glazbenoga uvijek nas zadržava.
- Die Musiklehrerin hält uns immer auf.

nicht gehen lassen

- Zadržali su nas radi treninga.
- Man hat uns wegen des Trainings nicht gehen lassen.

zainteresiran**interessiert**

- Razred je dobar, svi se čine jako zainteresirani.
- Die Klasse ist gut, alle scheinen sehr interessiert zu sein.

zakasniti+ **kasniti** *pf***sich verspäten**

- Matea je jučer zakasnila. Ona uvijek kasni.
- Matea hat sich gestern verspätet. Sie verspätet sich immer.

zu spät kommen

- I Nikolina je danas opet zakasnila.
- Nikolina ist heute auch wieder zu spät gekommen.

zakazati *pf*

versagen

- Potpuno je zakazao.
- Er hat total versagt.

nachlassen

- U školi je ozbiljno zakazao.
 - Seine schulischen Leistungen haben merklich nachgelassen.
- u značenju 'popustiti'

zamjena

Vertretung, *die*

- Profesor iz glazbenoga se razbolio. Danas ćete imati zamjenu.
- Der Musiklehrer ist krank geworden. Heute habt ihr eine Vertretung.

zamjenik

□ zamjenik razrednika

stellvertretende(r) Klassenlehrer

- Taj je profesor samo zamjenik razrednika, mislim da im je razrednica na porodiljskome.
 - Dieser Lehrer ist hier nur stellvertretender Klassenlehrer, die Klassenlehrerin ist, glaube ich, in Elternzeit.
 - Dieser Lehrer ist zur Zeit nur stellvertretender Klassenlehrer, die Klassenlehrerin ist, glaube ich derzeit in Karenz.
- *Karenz / Karenzzeit / Karenzurlaub* austrijska je istovrijednica za njemački *Elternzeit*, tj. *roditeljski dopust*.

zamoliti *pf* + **moliti****bitten**

- Mogu li te zamoliti za uslugu? – Ne trebaš me moliti, rado ću ti pomoći.
- Darf ich dich um einen Gefallen bitten? – Du brauchst mich nicht zu bitten, ich helfe dir gerne.

zaposlenički□ **zaposleničko vijeće****Schulbelegschaft, die**

- Zaposleničko vijeće zasijeda sutra.
- Morgen wird die gesamte Schulbelegschaft zu einer Sitzung einberufen.

Schulbelegsaftsrat, der *dosl.*

- Zaposleničko vijeće zasijeda sutra.
- Morgen wird der gesamte Schulbelegsaftsrat zu einer Sitzung einberufen.

zapravo**eigentlich**

- Kako si? – Ha dobro. Zapravo baš i nisam.
- Wie geht's? – Es geht. Naja, eigentlich gar nicht.

ehrlich gesagt

- Kako ste? – Zapravo, ne baš najbolje.
- Wie geht's? – Ehrlich gesagt, nicht besonders gut.

zar**denn**

- Zar si sve zaboravila?
- Hast du denn alles vergessen?
- riječca za izricanje čuđenja, nevjerice ili sumnje

etwa

- Zar me se ne sjećaš?
- Erinnerst du dich etwa nicht an mich?
- riječca za izricanje čuđenja, nevjerice ili sumnje

□ **zar ne?**

nicht wahr?

- Pogledaj ove slike, prekrasno, zar ne?
- Schau dir mal diese Bilder an! Wunderschön, nicht wahr?

gell? reg.

- Ali ove su fotografije još bolje, zar ne?
 - Aber diese Fotos sind noch besser, gell?!
- poštapalica; ponajviše se rabi u Austriji, Švicarskoj i južnim dijelovima Njemačke

zaspati

verschlafen

- Gdje je Igor? – Sigurno je opet zaspao.
 - Wo ist denn Igor? – Er wird wieder verschlafen haben.
- u značenju 'ne uspjeti probuditi se na vrijeme'

zu lange schlafen

- Oprostite što kasnim, zaspao sam.
 - Verzeihen Sie mir bitte meine Verspätung, ich habe zu lange geschlafen.
- u značenju 'ne uspjeti probuditi se na vrijeme'

zu spät aufwachen

- Jesi li jutros opet zakasnila jer si zaspala?
 - Hast du dich heute wieder verspätet, weil du zu spät aufgewacht bist?
- u značenju 'ne uspjeti probuditi se na vrijeme'

zатim

anschließend

- Prvo ćemo pogledati šumske životinje, a zatim idemo u akvarij.
 - Zuerst schauen wir uns die Waldtiere an. Anschließend gehen wir ins Aquarium.
- u značenju 'u nastavku, odmah potom'

dann

- Najprije idemo u kino, a zatim u restoran.
 - Zuerst gehen wir ins Kino und dann in ein Restaurant.
- u značenju 'a onda'

danach

- Dakle, najprije ćemo izračunati prosjek iz STEM-predmeta, a zatim ukupni prosjek.
 - Zuerst müssen wir den Notendurchschnitt in den MINT-Fächern ausrechnen und danach den Gesamtnotendurchschnitt.
 - Als Erstes berechnen wir den Notendurchschnitt in den MINT-Fächern und erst danach den Gesamtnotendurchschnitt.
- ➔ u značenju 'nakon toga' ; MINT = Mathematik, Informatik, Naturwissenschaften, Technik

završavati+ završiti *pf***enden**

- Kad završava nastava?
- Wann endet der Unterricht?

um sein

- Kad završava ovaj sat? – Završio je već prije tri minute. Još malo pa je i odmor gotov.
- Wann ist diese Stunde um? – Die Stunde ist schon seit drei Minuten um. Bald ist auch schon die Pause um.

vorbei sein

- Kad će konačno završiti ova školska godina?
- Wann ist endlich dieses Schuljahr vorbei?

završiti *pf*

+ završavati

enden

- Prijavni postupak za novu školsku godinu završio je prošli tjedan.
- Das Anmeldeverfahren für das neue Schuljahr hat letzte Woche geendet.

zu Ende sein

- Sat je završio već prije tri minute. Ali nije zvonilo.
- Die Stunde ist schon seit drei Minuten zu Ende. Es hat aber nicht gegongt.

um sein

- Kad je završila proba? – Prije pola sata.
- Wann war die Probe um? – Vor einer halben Stunde.

vorbei sein

- Kad će konačno završiti ovo polugodište? – Za dva mjeseca.
- Wann ist endlich dieses Schulhalbjahr vorbei? – In zwei Monaten.

zazvoniti

+ zvoniti *pf*

klingeln

- Školsko zvono jutros je zazvonilo samo za prvi odmor, a onda više nije.
- Die Schulklingel hat heute morgen nur zur ersten Pause geklingelt und danach nicht mehr.

läuten

- Jutros nije zazvonilo. Zapravo, zvonilo je samo za prvi odmor, a onda se nešto pokvarilo.
- Heute morgen hat es nicht geläutet. Obwohl, zur ersten Pause hat es noch geläutet, aber dann ist etwas kaputt gegangen.

gongen

- Školsko zvono opet je zazvonilo.
- Heute hat es wieder gegongt.

zbor

□ zbor zaposlenika

Schulbelegschaft, *die*

- Zbor zaposlenika okupio se u dvorani za tjelesni.
- Die gesamte Schulbelegschaft versammelte sich in der Turnhalle.

Zdravo!

Hallo! ['halo:] / [ha'lo:]

- Zdravo, Ivane!
 - Hallo, Ivan!
- pozdrav na dolasku; u obraćanju imenom u njemačkome se rabi nominativ kao neobilježeni padež, u njemačkome nema vokativa

Grüß dich! *razg. reg.*

- Zdravo, Marine!
- Grüß dich, Marin!
- pozdrav upućen prisnoj osobi na dolasku; u obraćanju imenom u njemačkome se rabi nominativ kao neobilježeni padež, u njemačkome nema vokativa

Grüezi! [^ˈɡryət̪si] *razg. reg.*

- Zdravo, Jakove!
- Grüezi, Jakov!
- pozdrav upućen prisnoj osobi na dolasku u istočnoj Švicarskoj; u obraćanju imenom u njemačkome se rabi nominativ kao neobilježeni padež jer u njemačkome formalno nema vokativa

Grüessech! [^ˈɡryəs:əʃ] *razg. reg.*

- Zdravo, Zorane!
- Grüessech, Zoran!
- pozdrav upućen prisnoj osobi na dolasku u zapadnoj Švicarskoj; u obraćanju imenom u njemačkome se rabi nominativ kao neobilježeni padež jer u njemačkome formalno nema vokativa

Grüß Gott! *austr. južnonj.*

- Zdravo, Ivane! Zdravo, Marine!
- Grüß Gott, Ivan! Grüß Gott, Marin!
- pozdrav na dolasku, uobičajen u Austriji i južnim dijelovima Njemačke; u obraćanju imenom u njemačkome se rabi nominativ kao neobilježeni padež jer u njemačkome formalno nema vokativa

zločest**frech**

- Sven je zločest, gađa me papirićima.
- Sven ist frech, er bewirft mich mit Papierkügelchen.
- Sven ist frech, er will nicht aufhören, mich mit Papierkügelchen zu bewerfen.
- u značenju 'bezobrazan'

böse *razg.*

- Max i Moritz bili su zločesti.
- Max und Moritz waren böse Jungen.
- Pridjev *böse* u atributivnu položaju (ispred imenice) ima značenje 'bezobrazan', 'neposlušan', dok bi u predikativnu položaju (samostalno, kao imenski dio predikata) imao vrlo negativno značenje. *Er ist böse* značilo bi *On je zao*.

unartig

- Bio sam prilično zločesto dijete.
 - Als Kind war ich ziemlich unartig.
 - Ich war ein ziemlich unartiges Kind.
- u značenju ‘neposlušan’

značiti

bedeuten

- Što znači *krass* na hrvatskome? – Ovisi: *ludo, nevjerojatno, cool, krasno...*
- Was bedeutet *krass* auf Kroatisch? – Je nachdem, z.B.: *ludo, nevjerojatno, cool, krasno...*

heißen

- Što znači *astrein*? – Znači na primjer: *besprijekorno, savršeno...*
- Was heißt denn *astrein*? – Das heißt zum Beispiel: *einwandfrei, tipptopp, fantastisch.*

znati

wissen

- Htio bih znati je li to moguće.
 - Ich möchte wissen, ob das möglich ist.
 - Žao mi je, ne znam.
 - Tut mir leid, das weiß ich nicht.
- Hrvatskoj višeznačnici *znati* u njemačkome odgovora nekoliko glagola: za ‘posjedovati znanje’ rabi se *wissen*, za ‘vladati nekom vještinom, umjeti’, rabi se *können*, u značenju ‘poznavati’ rabi se *kennen*.

können

- Još ne zna pisati, ali već zna čitko napisati svoje ime.
 - Er kann noch nicht schreiben, aber seinen Namen kann er schon leserlich schreiben.
 - On dobro zna njemački, a ona već dobro zna skijati.
 - Er kann gut Deutsch, und sie kann schon ganz gut Ski fahren.
- Hrvatskoj višeznačnici *znati* u njemačkome odgovora nekoliko glagola: za ‘posjedovati znanje’ rabi se *wissen*, za ‘vladati nekom vještinom, umjeti’, rabi se *können*, u značenju ‘poznavati’ rabi se *kennen*.

kennen

- Znaš li novu učenicu? – Ne, još ju nisam upoznao.
- Kennst du die neue Schülerin? – Nein, ich habe sie noch nicht kennengelernt.
- Ne znam toga čovjeka.
- Ich kenne diesen Menschen nicht.
- On već zna sva slova, ali ne zna čitati.
- Er kennt schon alle Buchstaben, aber er kann nicht lesen.
- ➔ Hrvatskoj višeznačnici *znati* u njemačkome odgovora nekoliko glagola: za ‘posjedovati znanje’ rabi se *wissen*, za ‘vladati nekom vještinom, umjeti’, rabi se *können*, u značenju ‘poznavati’ rabi se *kennen*.

zvati se**heißen**

- Kako se zoveš? – Alan.
- Wie heißt du? – Alan. Ich heiße Alan.

zvoniti+ zazvoniti *pf***klingeln**

- Je li već zvonilo? – Ne, ali uskoro će zazvoniti.
- Hat es schon geklingelt? – Nein, aber es wird gleich klingeln.
- Školsko zvono jutros nije zvonilo. Zapravo, zazvonilo je samo za prvi odmor.
- Die Schulklingel hat heute morgen nicht geklingelt. Obwohl, zur ersten Pause hat sie noch geklingelt.

läuten

- Nisam čula je li već zvonilo? – Ne, ali uskoro će zazvoniti.
- Ich habe nicht gehört, ob es schon geläutet hat. – Nein, aber es wird gleich läuten.

gongen

- Je li već zvonilo? – Da, već odavno!
- Hat es schon gegongt? – Ja, schon längst!

zvono

(školsko) zvono

Schulkingel, die

- U školi imamo novo zvono.
- Wir haben eine neue Schulkingel.
- Mrzim školsko zvono!
- Ich hasse die Schulkingel!

Klingel, die

- U školi imamo novo zvono.
- Wir haben eine neue Klingel in der Schule.

Klingelzeichen, das

- Ja nisam čula zvono, a ti?
- Ich habe das Klingelzeichen nicht gehört, und du?

Gong, der

- Nitko nije čuo zvono.
- Keiner hat den Gong gehört.

zvono (na budilici)

Klingelton, der

- Zaboravio sam uključiti zvono na budilici.
- Ich habe vergessen, den Klingelton am Wecker einzuschalten.

Wecker-App, die

- Ne smijem zaboraviti uključiti zvono na budilici.
- Ich darf nicht vergessen, die Wecker-App einzuschalten.

zvono (na mobitelu)

Handyton, der

- Ne funkcionira mi zvono na mobitelu.
 - Der Handyton funktioniert nicht.
-

žaliti**leidtun**

- Žao mi je. – Kasno je sada žaliti!
- Es tut mir leid. – Dafür ist es jetzt zu spät!
- Tut mir leid. – Dafür ist es jetzt zu spät!
- Das tut mir aber leid. – Dafür ist es jetzt zu spät!

žaliti se+ požaliti se *pf***sich beschweren**

- Žalio se razredniku.
- Er beschwerte sich bei dem Klassenlehrer.

žuriti+ požuriti *pf***sich beeilen**

- Ne žurite, imamo dovoljno vremena!
- Ihr müsst euch nicht beeilen. Wir haben genug Zeit.

hetzen

- Zašto ujutro uvijek treba žuriti?
 - Warum muss man morgens immer so hetzen?!
- u značenju 'juriti da se ne bi zakasnilo'

žuriti se+ požuriti *pf***sich beeilen**

- Uvijek smo se morali žuriti da iz dvorane za tjelesni na vrijeme stignemo u razred.
- Wir mussten uns immer beeilen, um aus der Turnhalle rechtzeitig in den Klassenraum zu kommen.

4.

**POPIS NJEMAČKIH
RIJEČI DVOJEZIČNIKA**

ALPHABETISCHES VERZEICHNIS
DER **DEUTSCHEN** WÖRTER IM
KROATISCH-DEUTSCHEN WÖRTERBUCH

.....		
– (reč. pitanje ostvaruje se inverzijom)		121
.....		
Abend <i>der</i>	Guten Abend!	86
	Elternabend	190
.....		
aber		68, 124
	Das reicht jetzt (aber)	90
	Aber nein!	125
.....		
abhauen	aus der Schule abhauen <i>žarg.</i>	155
	vom Unterricht abhauen <i>žarg.</i>	155
.....		
Absenz <i>die švic.</i>		108
	krankheitsbedingte Absenz <i>die švic.</i>	108
	eine Absenz haben <i>švic.</i>	109
.....		
absprechen	das Recht <i>auf etwas</i> absprechen	222
	das Recht <i>zu etwas</i> absprechen	222
.....		
abwesend		145
.....		
Abwesenheit <i>die</i>		145
.....		
ach <i>uzv</i>		68, 69, 113
.....		
adäquat		177
.....		
äh <i>žarg.</i>		68, 151
.....		
ähm [ə:m] <i>razg.</i>		68
.....		
Ahnung <i>die</i>	(eine) Ahnung haben <i>razg.</i>	101, 157
	keine Ahnung haben <i>razg.</i>	138, 158
.....		
aktiv		70, 126
.....		
allerdings		126
.....		
alle	für alle Fälle	233
	auf alle Fälle	233
	unter aller Kritik	103, 118
.....		
alles	alles klar <i>razg.</i>	204
	alles in allem <i>razg.</i>	204
	alles ist in Ordnung	204
.....		

als	als Erstes	131
	als Beispiel nehmen	226
also		83
anbelangen	was <i>jn / etw</i> anbelangt	208
andere	bereit, anderen zu helfen	223
	ein offenes Ohr für andere / die Anderen haben	100
anders	<i>etw</i> anders sehen	142
	anders formulieren	173
anfangen		156
anführen	ein Argument anführen	70
angeben	ein Argument angeben	70
angehen	was <i>jn / etw</i> angeht	208
angemessen		176
angenehm		219
anmaßend		73
anpassen ->	sich anpassen	177
anpassungsfähig sein		177
anschließend		238
ansonsten		102
anstrengen ->	sich anstrengen	168, 212
anwesend		178, 212
	nicht anwesend sein	135
Arbeit die	Klassenarbeit die	209
argumentieren		70, 143, 144

Argument <i>das</i>	ein Argument angeben	70
	ein Argument anführen	70
	ein Argument vorbringen / vortragen	71
arrogant		73
Arzt <i>der</i>	Entschuldigung vom Arzt <i>die</i>	121
Assistent <i>der</i>	Schulassistent <i>der</i>	160
Atmosphäre <i>die</i>		71, 219
Attest <i>das</i>		121
au [aʊ] <i>uzv</i>		71
	au (ja) <i>razg. uzv</i>	83
	au (fein) <i>zast. uzv</i>	83
aua <i>razg. uzv</i>		71
auch	Danke dir / euch / Ihnen auch	99
auf	sich vorbereiten auf / für	196, 197
	auf jeden Fall	204
	auf keinen Fall	140, 141
	Auf keinen Fall!	124
	auf alle Fälle	233
	auf die Dauer <i>razg.</i>	92
	auf morgen	203
	auf morgen verlegen	150, 203
	auf morgen verschieben	150
	Auf Wiedersehen!	90
	Auf Wiederschauen! <i>austr. južnonj.</i>	90
auffallen		177, 178, 221
aufgeben	die Hoffnung aufgeben	96
aufhalten		235
aufheben		157
aufhören		175

aufmerksam		153
aufräumen		164
aufstehen		225
aufwachen		79, 179, 238
aufwecken		79, 179
<i>Auge</i> <i>das</i>	ein Auge zudrücken	148, 149
Augenblick <i>der</i>		212
aus		96
	von mir aus	207
	aus der Schule abhauen <i>žarg.</i>	155
ausgezeichnet		111, 193
ausgerechnet		72
Ausbildungslehrer <i>der</i>		127
ausdrücken	sich ausdrücken	94, 100, 110
Ausrede <i>die</i>	eine faule Ausrede mit der Ausrede	105, 107, 156 156
Ausruf <i>der</i>		227
aussprechen	ein Lob aussprechen <i>form.</i> einen Glückwunsch aussprechen <i>form.</i>	157 80
ausrichten	Grüße ausrichten	168, 169
ausschlafen		132
aussehen		106
außer		149
autsch <i>razg. uzv</i>		171
auweia <i>razg. uzv</i>		69

bah <i>razg. uzv</i>		124
bedeuten		224
beeilen ->	sich beeilen	169, 245
beginnen		156
begleiten		151, 169
Begleiter <i>der</i>	Individualbegleiter <i>der</i>	160
	Schulbegleiter <i>der</i>	160
begreifen		189
begründen		143
begrüßen		168
beharrlich		225
beihilflich sein		160
behindert	körperlich behinderte(r) Schüler <i>der</i>	216
Behinderung <i>die</i>	Schüler mit Behinderung, <i>der</i>	215
	Schüler mit körperlicher Behinderung, <i>der</i>	216
bei	voll bei der Sache <i>razg.</i>	153
Beispiel <i>das</i>	zum Beispiel	178
	z. B.	178
	als Beispiel nehmen	226
beispielhaft		227
beispielsweise		178
bekommen		87
bemerken		177, 178, 220, 221
bemühen ->	sich bemühen	168

<i>berechtigt</i>	Erziehungsberechtigte(r) <i>der</i>	195
bereit		196
	hilfsbereit	223
	bereit, anderen zu helfen	223
beschweren ->	sich beschweren	169, 245
besorgt sein		234
<i>besser</i>		76
	besser sein	163, 164
	besser werden	163, 164
<i>bessern -></i>	sich bessern	163
<i>beste</i>	der beste	130
	Klassenbeste(r) <i>der</i>	130
<i>Betracht der</i>	in Betracht ziehen	226
<i>betreffen</i>	was <i>jn / etw</i> betrifft	207
Betreuer <i>der</i>		127
Betreuungslehrer <i>der</i>		127
bewegen		167
Bibliothekar <i>der</i>		118
Bildungsstufe <i>die</i>		144
bis morgen		203
<i>bitte</i>	Bitte!	111, 129
	Bitte?	129
	Wie bitte?	129
	Bitte schon!	111
	Hier bitte!	111
bitten		128, 237
<i>bläss</i>	keinen blässen Schimmer haben <i>žarg.</i>	84, 89, 138, 158

blaumachen <i>razg.</i>		126
bleiben		149, 150
Blödsinn <i>der</i>		95
Blume <i>die</i>	Blumendienst <i>der</i>	190
boah <i>razg. uzv</i>		77
böse <i>razg.</i>		241
brillant		194
brr <i>razg. uzv</i>		77
Buchhalter <i>der</i>		185
buchstabieren		195
Bye! <i>žarg.</i>		76, 82
checken <i>razg.</i>		193
da		152, 179, 212
	nicht da	145
	nicht da sein	135
danach		239
daneben <i>razg.</i>		73
Danke	Danke dir / euch / Ihnen auch!	99
	Danke ebenso!	99
	Danke gleichfalls!	99
danken	Nichts zu danken.	129
dann		238
darüber hinaus		129
das	So das war's.	211
	Das ist es!	211
	Das wär's.	210

	Das war's.	211
	das ist mir egal	207
	Das reicht jetzt (aber)!	90
	kommt davon, dass	210
	das Recht zu etw absprechen	222
	das Schuljahr wiederholen	61, 162
	das ist doch kein Problem gov.	137
	Das darf doch (wohl) nicht wahr sein! gov.	125
<hr/>		
Dauer die	auf die Dauer razg.	192
<hr/>		
davon	das kommt davon	210
<hr/>		
dem	dem Unterricht fernbleiben	109, 110
<hr/>		
den	den Wecker stellen	131
	den Gruß erwidern form.	146
	den Unterricht schwänzen razg.	74, 126
<hr/>		
denn		237,
	es sei denn	149
<hr/>		
der	mit der Ausrede	156
	der beste	130
	der Liebling (des Lehrers)	128
<hr/>		
des Weiteren		130
<hr/>		
deutlich		112, 186
<hr/>		
die	die Eltern die mpl	190
	die Hoffnung aufgeben	96
	die Hoffnung verlieren	96, 106
	die Klasse wiederholen	161, 162
	die Schule schwänzen razg.	74, 126
<hr/>		
Dienst der	Klassendienst der	190
	Blumendienst der	190
	Tafeldienst der	190
	Kehrdienst der	190
<hr/>		
Direktivverb das		107, 229
<hr/>		
Direktor der	Schuldirektor der	186
<hr/>		

diskret		85
doch		124
	oh doch	124
	doch nicht	228
	Klar doch!	132
	doch wohl nicht	228
	Nicht doch!	124
	macht doch nichts	137
	Es ist mir doch egal! gov.	76
	Mir doch egal razg.	77
	Mir soll's doch egal sein razg.	77
	Das ist doch kein Problem! gov.	137
	Das darf doch (wohl) nicht wahr sein! gov.	125
dran	(zu) spät dran sein razg.	116
dranhängen	razg.	88, 89
draußen	nach draußen razg.	229
dreimal	einmal zweimal dreimal	185
dritt	zum dritten Mal	185
du	Danke dir!	99
	Geht's dir gut?	115
	Grüß dich! razg.	241
	Geschieht dir recht! žarg. podr.	210
Dummheit	die	95
durchblicken	razg.	193
eben		72, 93, 152
	eben noch	113
ebenso	Danke ebenso!	99
echt	razg.	72, 93, 152
	Echt?! razg.	202
egal	(das) ist mir egal žarg.	207
	mir egal žarg.	207
	Es ist mir (doch) egal! gov.	76

eher		185, 231
ehrllich	ehrllich gesagt Ehrllich?!	103, 237 152
eigentlich		213, 237
ein	So ein (verdammter) Mist! <i>razg.</i> ein Auge zudrücken ein Argument angeben ein Argument vorbringen ein Reinform <i>razg.</i> ein Lob aussprechen <i>form.</i> ein offenes Ohr für andere / die Anderen haben	181 148, 149 70 71 73 157 100
eine	eine Frage stellen eine Ahnung haben eine Fehlstunde haben eine Stunde verpassen eine Entschuldigung vorlegen eine Absenz haben <i>švic.</i>	155, 165 157 109 109 104 109
einen	einen Vorschlag machen sich einen Kopf machen <i>razg.</i> einen Vorschlag unterbreiten <i>form.</i> einen Gruß erwidern <i>form.</i> einen Glückwunsch aussprechen <i>form.</i>	170 234 170 146 80
einfach		73
Einfall der		100
einmal	nicht einmal	185 80
Eins die		154
einsetzen		88
eintragen		88
Einverstanden!		214
Eltern <i>mpl</i>		190

Elternabend <i>der</i>		190
Elternausschuss <i>der</i>		191, 230
Elternbeirat <i>der</i>		191, 230
Elterngespräch <i>das</i>		102
Elternpflegschaft <i>die</i>		191, 230
Elternrat <i>der</i>		191, 230
Elternkuratorium <i>das</i>		191, 230
Elternsprechstunde <i>die</i>		102
Elternteil <i>der</i>		190
Elternversammlung <i>die</i>		230
Elternvertretung <i>die</i>		191, 230
Elternvertreter <i>der</i>		172
empfehlen		174
Ende <i>das</i>	zu Ende sein	239
	letzten Endes	204
enden		239
Energie <i>die</i>	voller Energie	159
Englischlehrer <i>der</i>		217
entmutigen	sich entmutigen lassen	84
entschuldigen		104,149
	sich entschuldigen	104
entschuldigt	unentschuldigte Fehlzeiten die	109
	entschuldigte Fehlstunde die	138, 192
	unentschuldigte Fehlstunde die	192

Entschuldigung <i>die</i>		105
	eine Entschuldigung vorlegen	104
	schriftliche Entschuldigung <i>die</i>	105
	Entschuldigung vom Arzt <i>die</i>	121
Entschuldigungsschreiben <i>das</i>		105
entsprechen	nicht entsprechen	218
enttäuschen		187
enttäuscht		187
Entwicklungsstörung <i>die</i>	Schüler mit Entwicklungsstörung <i>der</i>	215
erbärmlich <i>razg.</i>		103
erfahren		103
Erfahrung <i>die</i>	über Erfahrung verfügen	103
Erfolg <i>der</i>		223
Ergebnis <i>das</i>		223
erkennen		221
erklären		142
erlauben		91
	nicht erlaubt	234
ermutigen		147, 148
ernsthaft		151
erst	erst danach	239
	zum ersten Mal	185
Erst	als Erstes	131
erstens		115
Erstklässler <i>der</i>		184

Erwägung die	in Erwägung ziehen	226
etwa		237
	nich etwa	228
erwidern	einen Gruß erwidern <i>form.</i>	146
Erziehungsberechtigte(r) der		195
es	Das ist es!	211
	es geht	209
	um es kurz zu machen	220
	es geht <i>jm</i> gut	74
	Wie geht es Ihnen?	115
	Es reicht!	90
	es schaffen <i>gov.</i>	224
	es packen <i>razg.</i>	224, 225
	es sei <i>pis.</i>	136
	es sei denn	149
	es <i>jm</i> recht machen	218
	es nicht schaffen <i>gov.</i>	224, 225
	Es ist mir (doch) egal! <i>gov.</i>	76
erwidern form.	einen / den Gruß erwidern <i>form.</i>	146
etwas	noch etwas?	114
	etwas Wichtiges	229
	<i>jm</i> etw machen lassen	237
	versuchen, etwas zu tun	158
	verweigern <i>jm</i> etw	222
	was etwas anbelangt	208
	was etwas angeht	208
	was etwas betrifft	207
	sich um etwas keinen Kopf machen <i>razg.</i>	77
euch	Danke, euch auch!	99
	Wie geht's euch? <i>razg.</i>	115
Ex das (die)	Extemporale <i>das</i>	210
Fach das		214
Fachabteilung die		201

Fachbetreuer <i>der</i>		232
Fachgruppe <i>die</i>		201
Fachkollegium <i>das</i>		201
Fachkonferenz <i>die</i>		201
Fachkonferenzleiter <i>der</i>		232
Fachkraft <i>die</i>	Pädagogische Fachkraft <i>die</i>	201
Fachlehrer <i>der</i>		216
Fachleiter <i>der</i>		127, 232
Fachschaft <i>die</i>		201
Fachschaftsbetreuer <i>der</i>		232
Fachschaftskollegium <i>das</i>		201
Fachschule <i>die</i>	Fachschullehreranwärter <i>der</i>	135
Fall <i>der</i>	für alle Fälle	233
	auf alle Fälle	233
	auf jeden Fall	204
	auf keinen Fall	140, 141
	Auf keinen Fall!	124
	gesetzt den Fall <i>služb.</i>	189, 226
falls	keinesfalls	140, 141
	Danke gleichfalls!	99
fahren	fortfahren	133
falsch		119, 139
Familienname <i>der</i>	<i>js</i> Familienname ist	176
fantastisch		94
faul		122

Faulenzer <i>der</i>		122
Faulpelz <i>der</i> <i>razg.</i>		122
faule Socke <i>die</i> <i>žarg.</i>		122
fehlen		109, 135
Fehlstunde <i>die</i>		192
	eine Fehlstunde haben	109
	entschuldigte Fehlstunde <i>die</i>	192
	unentschuldigte Fehlstunde <i>die</i>	138, 192
Fehltag <i>der</i>		108
Fehlzeit <i>die</i>	krankheitsbedingte Fehlzeiten <i>die</i>	109
	unentschuldigte Fehlzeiten <i>die</i>	109
fein	au fein <i>zast. uzv</i>	83
fernbleiben <i>služb.</i>	dem Unterricht fernbleiben <i>služb.</i>	109, 110
	von dem Unterricht fernbleiben <i>služb.</i>	75
ferner <i>knjiš.</i>		130
fertig		96, 196
finden		81
fleißig		126
Folge , <i>die</i>	im Folge	189
folgen		169
fördern		167
formulieren	umformulieren	94, 110, 173
	anders formulieren	173
fortfahren		133
Fortschritte machen		131, 163, 164

fortsetzen		132, 133
Frage <i>die</i>	eine Frage stellen	155, 165
fragen		155, 165, 166
Frau <i>die</i>	Putzfrau <i>die</i>	81, 196
frech		73, 241
freiwillig zurückgehen		161, 162
Freudenschrei <i>der</i>		222
früh genug		232
führen		151
Füllwort <i>das</i>		166
fünf		154
für	ein offenes Ohr für andere / die Anderen haben	100
	für heute	83
	sich vorbereiten für	196
	für morgen	203
	Sinn für Humor haben	92
	für alle Fälle	233
furchtbar <i>razg.</i>		200
ganz	ganz im Gegenteil	125
	ganz und gar	221, 227
	ganz und gar nicht	221, 227
gar	ganz und gar	221
	gar nicht	74
geben		84
	sich Mühe geben	168, 212
	Zeit geben	84
Geduld <i>die</i>	Geduld haben	200

gedulden ->	sich gedulden	200
geduldig		200
gefallen		200
Gefallen <i>der</i>		223
gegeben <i>sei pis.</i>		136
Gegenteil <i>das</i>	im Gegenteil	125
	ganz im Gegenteil	125
gehen	es geht	209
	geht so	209
	es geht <i>jm</i> gut	87
	Geht's dir gut?	115
	Wie geht's? <i>razg.</i>	114, 115
	Wie geht's dir?	115
	Wie geht's euch?	115
	Wie geht es Ihnen?	115
	reingehen <i>razg.</i>	217, 228
	nicht gehen lassen	235
Gehör <i>das</i>	sich Gehör verschaffen	95
geistreich		92
gelingen	nicht gelingen	224
gell? <i>reg. austr., južnonj., švic.</i>		113, 238
genau		72, 82, 211
	Genau! <i>razg.</i>	208
genug		91
	früh genug	232
	Genug!	90
gerade		72
	gerade noch	113
gerne	sehr gerne	129

Gesamtkollegium <i>das</i>		133
Gesamtlehrerkonferenz <i>die</i>		194
geschehen		89
	Geschieht dir recht! <i>žarg. podr.</i>	210
gesetzt <i>knjiš.</i>		189, 226,
	gesetzt den Fall <i>knjiš.</i>	226
Gesundheit!		130
gewissermaßen		112
gleich <i>razg.</i>		148
	gleich Null <i>žarg.</i>	104
gleichfalls	<i>Danke gleichfalls!</i>	99
Glück <i>das</i>		198
	kein Glück haben	138
Glückwunsch <i>der</i>	einen Glückwunsch aussprechen <i>form.</i>	80
gongen		240, 243
Gong <i>der</i>		244
Gott! <i>der</i>	Grüß Gott! <i>austr. južnonj.</i>	75, 241
gratulieren		80
grob		96
große Pause <i>die</i>		145, 229
Grundschule <i>die</i>		141
Gruß <i>der</i>	den Gruß erwidern <i>form.</i>	146
	Grüße ausrichten	168, 169
	einen Gruß erwidern <i>form.</i>	146
	Grüß dich! <i>razg.</i>	75, 82, 241
	Grüß Gott! <i>razg. austr., južnonj.</i>	75, 241
Grüsesech! <i>razg. reg. zap. Švic.</i>		241

Grüezi! <i>razg. reg. ist. Švic.</i>		241
grüßen	zurückgrüßen	168, 169, 145, 146
	Grüß dich! <i>razg.</i>	241
	Grüß Gott! <i>austr., južnonj.</i>	75, 241
gut	es geht <i>jm</i> gut	87, 94, 203, 204
	gut schlafen	132
	sehr gut	111
	Guten Tag!	85
	Geht's dir gut?	115
	Guten Morgen!	86
	Guten Abend!	86
	Gute Nacht!	120
	gut möglich <i>razg.</i>	231
Gymnasiallehrer <i>der</i>		180
hä <i>žarg. uzv</i>		140
haben	Zeit haben	101
	Geduld haben	200
	Sinn für Humor haben	92
	Klassendienst haben	190
	Tafeldienst haben	190
	(eine) Ahnung haben	101, 157
	kein Glück haben	138
	keine Ahnung haben <i>razg.</i>	138, 158
	keine Wahl haben	137
	eine Fehlstunde haben	109
	ein offenes Ohr für andere / die Anderen haben	100
	keinen blassen Schimmer haben <i>žarg.</i>	138, 158
	eine Absenz haben <i>švic.</i>	109
halb so schlimm <i>razg.</i>		137
hallo <i>razg. uzv</i>		97
	Hallo! <i>gov.</i>	75, 81, 240
halt <i>razg. reg.</i>		93
Handyton <i>der</i>		244
hatschi <i>uzv</i>		70

Hausmeister <i>der</i>		89, 157
hä <i>žarg. uzv</i>		97, 228
he <i>razg. uzv</i>		140, 228
heißen		176, 242, 243
	mit Nachnamen heißen	176
helfen		159, 160
	bereit, anderen zu helfen	223
herein		119, 213, 220
hereinkommen		217, 220
hervorragend		111
hetzen		245
heute	für heute	83
Hi! <i>žarg.</i>		82
hier		179, 212
	nicht hier	145
	Hier bitte!	111
hilfsbereit		223
hinaus		229
	darüber hinaus	129
hinausgehen		106, 107
hinnehmbar	nicht hinnehmbar	139
hinein		213, 220
hineingehen		217, 220
hindern		197
hintereinander		189

hinzufügen		88
hm <i>onom</i>		68, 98
hoffen		130
Hoffnung <i>die</i>	die Hoffnung aufgeben	96
	die Hoffnung verlieren	96, 106
Hofpause <i>die</i>		145, 230
hören	überhören	170
	nicht hören	170
huch <i>razg. uzv</i>		78, 148
Humor <i>der</i>	Sinn für Humor haben	92
hurra <i>uzv</i>		98
Idee <i>die</i>		100
igitt <i>razg. uzv</i>		75, 95
	igitt igitt <i>razg. uzv</i>	95
Ihnen	Danke Ihnen auch!	99
im	im Gegenteil	125
	im Prinzip	213
in		213
	in Betracht ziehen	226
	in Erwägung ziehen	226
	in Folge	189
	in Ordnung	87, 214
	in Verbindung stehen	101
inakzeptabel		139
Individualbegleiter <i>der</i>		160
Informatiker <i>der</i>	Schul-Informatiker <i>der</i>	205
Inklusionskind <i>das</i>		215

Integrationshelfer <i>der</i>		160
intelligent		103
interessiert		235
Interjektion <i>die</i>		227
ist mir egal <i>žarg.</i>	Es ist mir (doch) egal! <i>gov.</i>	207
	das ist mir egal	207
IT-Spezialist <i>der</i>		205
ja		82, 153
	au ja <i>razg. uzv</i>	83
	ja? <i>gov.</i>	112
	na ja <i>razg.</i>	142, 151
	nun ja	98
Jahrgangsstufe <i>die</i>		187
jedoch		126
jetzt	Das reicht jetzt (aber)!	90
Jetzt reicht's! <i>razg.</i>		90
jippi <i>žarg. uzv</i>		99
jm	es <i>jm</i> recht machen	218
jn	sich (um <i>jn</i>) keinen Kopf machen <i>razg.</i>	77
	<i>jn</i> <i>etw</i> machen lassen	91
js Familienname ist		176
juhu <i>razg. uzv</i>		98
kapieren <i>razg.</i>		189, 192, 193
Karenz <i>die austr.</i>		236
Karenzurlaub <i>der austr.</i>		236

Karenzzeit <i>die austr.</i>		236
Kärtchen <i>das</i>	Namenskärtchen <i>das</i>	116
kaum		113
kein	das ist doch kein Problem <i>gov.</i>	137
	kein Problem <i>gov.</i>	137
	kein Glück haben	138
keine	keine Ahnung haben <i>razg.</i>	138, 158
	keine Sorge	77
	Keine Ursache! <i>form.</i>	129
	keine Wahl haben	137
keinen	keinen blassen Schimmer haben <i>žarg.</i>	138, 158
	Auf keinen Fall!	124
	auf keinen Fall	140, 141
	keinen Kopf machen <i>razg.</i>	77
keinesfalls		140, 141
kennen		243
Kehrdienst <i>der</i>	Kehrdienst haben	190
Kind <i>das</i>		85
	Inklusionskind <i>das</i>	215
klar		112, 186
	alles klar <i>razg.</i>	204
	Klar doch!	132
	klar <i>razg.</i>	132
klasse		118
Klasse <i>die</i>		187, 188
	die Klasse wiederholen	161, 162
	Erstklässler <i>der</i>	184
Klassenarbeit <i>die</i>		209
Klassenbeste(r) <i>der</i>		130

Klassendienst <i>der</i>	Klassendienst haben	190
Klassenkonferenz <i>die</i>		194
Klassenlehrer <i>der</i>		188
	stellvertretende(r) Klassenlehrer <i>der</i>	236
Klassenlektüre <i>die</i>		121
Klassensprecher <i>der</i>		171
Klassenstufe <i>die</i>		187
kleine Pause <i>die</i>		125, 144
Klingel <i>die</i>	Schul Klingel <i>die</i>	244
klingseln		240, 243
Klingelton <i>der</i>		244
Klingelzeichen <i>das</i>		244
klopf klopf <i>onom.</i>		119
Koch <i>der</i>		120
Kollegium <i>das</i>		188
	Gesamtkollegium <i>das</i>	133
	Kollegium einer Klasse <i>das</i>	188
	Fachschaftskollegium <i>das</i>	201
	Lehrerkollegium <i>das</i>	133
	Lehrerkollegium einer Klasse <i>das</i>	188
kommen	das kommt davon	210
	komm schon	153
	vorankommen	131
	reinkommen <i>razg.</i>	217, 220
	zu spät kommen	116, 236
kommunikativ		118
Konferenz <i>die</i>	Fachkonferenz <i>die</i>	201, 232
	Klassenkonferenz <i>die</i>	194
	Schulkonferenz <i>die</i>	179, 205

	Lehrerkonferenz <i>die</i>	194
	Gesamtlehrerkonferenz <i>die</i>	194
<hr/>		
können		242
<hr/>		
konzentrieren ->	sich konzentrieren	191
<hr/>		
konzentriert	unkonzentriert	153, 185
<hr/>		
<i>Kopf der</i>	sich (<i>um etw / jn</i>) keinen Kopf machen <i>razg.</i>	77
	sich einen Kopf machen <i>razg.</i>	234
<hr/>		
körperlich		
	körperlich behinderter Schüler <i>der</i>	216
	Schüler mit körperlicher Behinderung <i>der</i>	216
<hr/>		
korrekt	nicht korrekt	211, 119, 140
<hr/>		
<i>Kraft die</i>	Putzkraft <i>die</i>	81, 196
	Reinigungskraft <i>die form.</i>	81, 190
	Lehrkraft <i>die form. služb.</i>	134, 181, 216
<hr/>		
krankheitsbedingt	krankheitsbedingte Absenz <i>die švic.</i>	109
	krankheitsbedingte Fehlzeit <i>die</i>	109
<hr/>		
kriegen <i>razg.</i>		87
<hr/>		
Kritik <i>die</i>		118
	unter aller Kritik	103
<hr/>		
Kursleiter <i>der</i>		134
<hr/>		
Kurstunde <i>die</i>		206
<hr/>		
Kursteilnehmer <i>der</i>		215
<hr/>		
kurz	um es kurz zu machen	220
<hr/>		
kurzfristig		118
<hr/>		
kurzum		219
<hr/>		
LAA <i>der</i>	Lehramtsanwärter <i>der</i>	135
<hr/>		
LAAAnw <i>der</i>	Lehramtsanwärter <i>der</i>	135
<hr/>		

<i>lala</i>	so lala <i>razg.</i>	209
<i>lange</i>	zu lange schlafen	238
langfristig		92
langsam		195
LAnw <i>der</i>	Lehreranwärter <i>der</i>	135
lassen		175
	<i>jn</i> nicht gehen lassen	238
	nicht locker lassen <i>razg.</i>	226
	sich entmutigen lassen	84
	sich unterkriegen lassen	84
	<i>jn</i> etwas machen lassen	91
	nachlassen	120, 159, 166, 236
laut		95
läuten		240, 243
lecker (lecker)		128
Lehramtsanwärter <i>der</i>		135
Lehrer <i>der</i>		134, 180, 216, 217
	Ausbildungslehrer <i>der</i>	126
	Betreuungslehrer <i>der</i>	126
	Fachlehrer <i>der</i>	216
	Gymnasiallehrer <i>der</i>	180
	Gesamtkonferenz	194
	Vertrauenslehrer <i>der</i>	154
	Englischlehrer <i>der</i>	217
	Religionslehrer <i>der</i>	217
	Sportlehrer <i>der</i>	217
	Klassenlehrer <i>der</i>	188
	Lehreranwärter <i>der</i>	135
	Liebling des Lehrers <i>der</i>	128
	Lieblingsschüler des Lehrers <i>der</i>	128
	Lehrerkollegium <i>das</i>	133
	Lehrerkollegium einer Klasse <i>das</i>	188
	Gesamtlehrerkonferenz <i>das</i>	194
	stellvertretende(r) Klassenlehrer <i>der</i>	236

Lehreranwärter <i>der</i>	Realschullehreranwärter <i>der</i>	135
	Fachschullehreranwärter <i>der</i>	135
Lehrerkollegium <i>das</i>		133
	Lehrerkollegium einer Klasse <i>das</i>	188
Lehrerkonferenz <i>die</i>		194
Lehrkraft <i>die služb.</i>		134, 181, 216
Lehrperson <i>die služb.</i>		134, 180, 216
leichtfertig		78
leidtun		245
Leistung <i>die</i>		223
leistungsschwache(r) Schüler <i>der</i>		123
Leiter <i>der</i>	Schulleiter <i>der</i>	186
	Fachleiter <i>der</i>	127, 232
	Fachkonferenzleiter <i>der</i>	232
Lektüre <i>die</i>		120
	Pflichtektüre <i>die</i>	121
	Klassenlektüre	121
Lernende <i>der</i>		214
letzten Endes		204
letztendlich		205
lieb		92
lieber		185
Liebling <i>der</i>	Liebling des Lehrers <i>der</i>	128
Lieblingsschüler <i>der</i>	Lieblingsschüler des Lehrers <i>der</i>	128
Lob <i>das</i>	ein Lob aussprechen <i>form.</i>	157
loben		99

<i>locker razg.</i>	nicht locker lassen <i>razg.</i>	226
	eine Schraube locker haben	131
<hr/>		
logisch		122
<hr/>		
Logopäde der	Schullogopäde <i>der</i>	123
<hr/>		
los sein razg.		89
<hr/>		
machen		169
	Fortschritte machen	131, 163, 164
	machen (schon) <i>razg.</i>	169
	sich Sorgen machen	234
	macht nichts <i>razg.</i>	137
	sich keine Sorgen machen	77
	macht doch nichts <i>razg.</i>	137
	<i>jn</i> etwas machen lassen	218
	Mut machen	147, 148
	es <i>jm</i> recht machen	218
	einen Vorschlag machen	170
	schlapp machen <i>žarg.</i>	166
	sich (k)einen Kopf machen <i>razg.</i>	77
	sich (<i>um etw / jn</i>) (k)einen Kopf machen <i>razg.</i>	77, 234
	um es kurz zu machen	220
	weitermachen	133
<hr/>		
mal		153, 185
	nochmal <i>razg.</i>	148
	Mal	185
	einmal	185
	nicht einmal	80
	zweimal	185
	dreimal	185
	zum ersten Mal	185
	zum zweiten Mal	185
	zum dritten Mal	185
	sagen wir mal	189
<hr/>		
Mann razg. uzv		93
<hr/>		
Mannomann razg. uzv		147
<hr/>		
mega- žarg.		202
<hr/>		
Meister der	Hausmeister <i>der</i>	89, 157
<hr/>		

Mentor <i>der</i>		127, 181
merken		177, 178
mir	mir egal <i>žarg.</i>	207
	ist mir egal <i>žarg.</i>	207
	mir doch egal <i>razg.</i>	77
	Es ist mir (doch) egal! <i>gov.</i>	76
	Mir soll's doch egal sein <i>razg.</i>	77
	von mir aus	207
Mist <i>der</i> <i>žarg. uzv</i>	So ein (verdammter) Mist! <i>razg.</i>	93, 142, 146, 181
mit	mit der Ausrede	156
	mit Nachnamen heißen	176
Mitarbeiterin <i>die</i>		228
Mitglied <i>das</i>	Mitglied des pädagogischen und sozialpädagogischen Personals einer Schule <i>konstr.</i>	201
mittel-		198
	mittelmäßig	198
	Mittelschule <i>die</i> <i>dosl.</i>	199
	Mittelstufe <i>die</i>	231
mmm <i>onom. uzv</i>		128
möglich	gut möglich <i>razg.</i>	231
Moment <i>der</i>		212
morgen	auf morgen	203
	bis morgen	203
	für morgen	203
	übermorgen	174
Morgen <i>der</i>	Morgen! <i>razg.</i>	86
	Guten Morgen!	86
motivieren		167
Mühe <i>die</i>	sich Mühe geben	168, 212
Mut <i>der</i>	Mut machen <i>jm</i>	147, 148

mutig		98
na <i>razg. uzv</i>		97, 153
	na ja <i>razg.</i> / naja <i>razg.</i>	142
nach draußen <i>razg.</i>		229
nacheinander		189
nachlassen		120, 159, 166, 236
nachlässig		136
Nachname <i>der</i>	mit Nachnamen heißen	176
nachprüfen		183
nachschauen		183, 184
nachsprechen		161, 162
nächste Woche		100, 195
Nacht <i>die</i>	Gute Nacht!	120
naja <i>razg.</i>		142
Name <i>der</i>	Vorname	101
	Familienname <i>der</i>	176
	<i>js</i> Familienname ist	176
	Taufname <i>der</i>	101
	Zweitname <i>der</i>	102
	Nachname <i>der</i>	176
Namenskärtchen <i>das</i>		116
Namensschild <i>das</i>		116, 179
nanu <i>razg. uzv</i>		140, 228
natürlich		131
	Natürlich!	132
nehmen	Platz nehmen	195
	als Beispiel nehmen	226

nein	Aber nein!	125
	oh nein <i>uzv</i>	142, 146
nett		92
nicht	macht (doch) nichts	137
	nich' <i>razg.</i>	112
	es nicht schaffen <i>gov.</i>	224, 225
	nicht anwesend sein	135
	doch nicht <i>razg. uzv</i>	228
	nicht da	145
	Das darf doch (wohl) nicht wahr sein!	125
	nicht da (sein)	135
	doch wohl nicht	228
	Nicht doch!	124
	nicht einmal	80
	nicht entsprechen	218
	nicht erlaubt	234
	nicht etwa	228
	nicht gehen lassen	235
	nicht gelingen	224
	nicht hier	145
	nicht hinnehmbar	139
	nicht hören	170
	nicht korrekt	119, 140
	nicht locker lassen <i>razg.</i>	226
	nicht richtig	119, 140
	nicht schlimm	137
	nicht wahr? <i>gov.</i>	113, 238
	nicht zufriedenstellend	123
nichts	Nichts zu danken.	129
niesen		117
noch		114
	eben noch	113
	noch etwas?	114
	gerade noch	114, 113
	noch was? <i>razg.</i>	114
nochmal <i>razg.</i>		148
	verdammt nochmal <i>razg. uzv</i>	142, 147, 181
Null die	gleich Null <i>žarg.</i>	104

nun		152
	nun ja	98, 151
	Nun...	141
nur so razg.		112
ob		121
	und ob razg.	106, 124
ober- žarg.		200
Oberstudienrat der		181
oh uzv		114, 146, 218
	oh doch	124
	oh nein uzv	69, 142, 146
	oh weh zast. uzv	70
oha uzv		147
Ohr das	ein offenes Ohr für andere / die Anderen haben	100
oje razg. uzv		69, 111, 218
ok	Okay!	214
	ok sein razg.	74, 87
	okay sein razg.	74, 87
Ordnung die	in Ordnung	87, 214
	alles ist in Ordnung	204
OstR der	Oberstudienrat der	181
packen	es packen razg.	224, 225
Pädagoge der	Sonderpädagoge der	154
	Schulpädagoge der	154
	Schulsozialpädagoge der	154
pädagogisch	pädagogische(s) Personal das	133, 201
	pädagogische Fachkraft die	201
pah razg. uzv		124
passieren		89

Pause <i>die</i>		144, 145
	große Pause <i>die</i>	229
	kleine Pause <i>die</i>	125, 144
	Hofpause <i>die</i>	145
	Unterrichtspause <i>die</i>	144
	Schulpause <i>die</i>	144
Personal einer Schule <i>das</i>	Mitglied des pädagogischen und sozialpädagogischen Personals einer Schule	201
Pflichtektüre <i>die</i>		121
pfui <i>razg. uzv</i>		95
phantastisch		94
Platz nehmen		195
praktisch		209
präzise		112
Primarstufe <i>die</i>		141
Prinzip <i>das</i>	im Prinzip	213
probieren		158
Problem <i>das</i>	(das ist doch) kein Problem <i>gov.</i>	137
prüfen	überprüfen	183
	nachprüfen	183
pscht <i>onom. uzv</i>		184
pst <i>onom. uzv</i>		184
Psychologe <i>der</i>	Schulpsychologe <i>der</i>	184
pünktlich		211
Putzfrau <i>die</i>		81, 196
Putzkraft <i>die form</i>		81, 196.

Quatsch <i>der žarg. pejor.</i>		96
raffen <i>žarg.</i>		193
raten zu		174, 175
Rat <i>der</i>	Studienrat <i>der</i>	127, 181
	Schülerrat <i>der</i>	214, 230
	Oberstudienrat <i>der</i>	181
	OSTR <i>der</i>	181
raus <i>razg.</i>		228
rausgehen <i>razg.</i>		107
Realschule <i>die</i>	Realschullehreranwärter <i>der</i>	135
Recht <i>das</i>	das Recht auf / zu <i>etw</i> absprechen	222
recht	es <i>jm</i> recht machen	218
	Geschieht dir recht! <i>žarg. podr.</i>	210
rechtzeitig		232
Ref <i>der</i>		134
Referendar <i>der</i>	Studienreferendar <i>der</i>	134
	StRef <i>der</i>	134
reichen	Das reicht jetzt (aber)!	90
	Jetzt reicht's! <i>razg.</i>	90
	Es reicht!	90
rein <i>razg.</i>		213
Reinfall <i>der</i>	ein Reinfall <i>razg.</i>	73
reingehen		217, 228
Reinigungskraft <i>die form.</i>		81, 190
reinkommen <i>razg.</i>		217, 220
Religionslehrer <i>der</i>		217, 219

Rektor <i>der</i>		186
respektieren		166
richtig		211
	nicht richtig	119, 140
Ruhe! <i>uzv</i>		184
ruhig		128
rum sein <i>razg.</i>		180
rumgehen <i>razg.</i>		180, 182
Sache <i>die</i>	voll bei der Sache <i>razg.</i>	153
sagen	sagen wir (mal)	117, 189
	ehrlich gesagt	237
	sagen zu	81
sammeln ->	sich sammeln	191
Schade!		207
schaffen <i>gov.</i>		93, 106, 224
	es nicht schaffen <i>gov.</i>	183, 184
	es schaffen <i>gov.</i>	224
Scham <i>die</i>	Scham empfinden <i>knjiš.</i>	197, 199
schämen ->	sich schämen	165, 198
schätzen	zu schätzen wissen	79
schauen	nachschauen	183
scheinen		81
scheitern		224, 225
Schild <i>das</i>	Namensschild <i>das</i>	116, 179
Schimmer <i>der</i>	keinen blassen Schimmer haben <i>žarg.</i>	138, 15

<i>schlafen</i>	gut schlafen	132
	zu lange schlafen	238
<i>schlampig</i> <i>razg.</i>		137
<i>schlapp machen</i> <i>žarg.</i>		166
<i>schlecht</i>	schlecht werden	123, 120, 159
<i>schlimm</i>	halb so schlimm <i>razg.</i>	137
	nicht schlimm	137
<i>schluchz</i> <i>onom.</i>		206
<i>schlüssig</i>		122, 203
<i>schon</i>	komm schon	153
	machen schon	169
<i>schön</i>		122
	Bitte schön!	111
<i>Schrei</i> <i>der</i>	Freudenschrei <i>der</i>	222
<i>schreiben</i>	Entschuldigungsschreiben <i>das</i>	105
<i>schreiten</i>	überschreiten	173, 174
<i>schriftliche Entschuldigung</i> <i>die</i>		105
<i>Schulausschuss</i> <i>der</i>		205
<i>Schul-Informatiker</i> <i>der</i>		205
<i>Schulassistent</i> <i>der</i>		160
<i>Schulbegleiter</i> <i>der</i>		160
<i>Schulbeirat</i> <i>der reg.</i>		205
	Vorsitzende(r) des Schulbeirats <i>der</i>	171
<i>Schulbelegschaft</i> <i>die</i>		231, 237, 240
<i>Schulbelegschaftsrat</i> <i>der</i>		231, 237

Schuld <i>die</i>	selber Schuld sein <i>gov.</i>	119, 210
	selber Schuld <i>gov.</i>	119
schuld		119
Schuldirektor <i>der</i>		186
Schule <i>die</i>	Grundschule <i>die</i>	141
	Mittelschule <i>die dosl.</i>	199
	die Schule schwänzen <i>razg.</i>	74, 126
	aus der Schule abhauen <i>žarg.</i>	155
Schüler <i>der</i>		214
	Schüler mit Behinderung <i>der</i>	215
	Schüler mit Entwicklungsstörungen <i>der</i>	215
	leistungsschwache(r) Schüler <i>der</i>	123
	Schüler mit körperlicher Behinderung <i>der</i>	216
	körperlich behinderter Schüler <i>der</i>	216
	Schüler mit besonderem Förderbedarf <i>der</i>	215
	Schüler mit Lernschwierigkeiten <i>der</i>	215
Schülerrat <i>der</i>		214, 230
Schülervvertretung <i>die</i>		214, 230
Schuldirektor <i>der</i>		186
Schulforum <i>das</i>		206
Schuljahr <i>das</i>	das Schuljahr wiederholen	161, 162
Schulklingel <i>die</i>		244
Schulkonferenz <i>die</i>	Vorsitzende(r) der Schulkonferenz <i>der</i>	205, 171
Schulleiter <i>der</i>		186
Schullogopäde <i>der</i>		123
Schulpädagoge <i>der</i>		154
Schulpause <i>die</i>		144
Schulpsychologe <i>der</i>		184

Schulsozialpädagoge <i>der</i>		154
Schulstufe <i>die austr. švic.</i>		187
Schulstunde <i>die</i>		206
Schulvertreter <i>der</i>		173
Schulvorstand <i>der reg.</i>		206
schwach		123
schwänzen <i>žarg.</i>	die Schule schwänzen <i>razg.</i>	74, 75, 126
	den Unterricht schwänzen <i>razg.</i>	74, 126
See you! <i>žarg.</i>		76, 82
sein	anpassungsfähig sein	177
	behilflich sein	160
	besorgt sein	234
	besser sein	163, 164
	(zu) spät dran sein <i>razg.</i>	116
	okay sein <i>razg.</i>	87
	ok sein <i>razg.</i>	87
	Es ist mir (doch) egal! <i>gov.</i>	76
	Das darf doch (wohl) nicht wahr sein!	125
	los sein <i>razg.</i>	89
	es sei <i>pis.</i>	136
	gegeben sei <i>pis.</i>	136
	es sei denn	149
	um sein	238
	rum sein <i>razg.</i>	180
	selber Schuld sein <i>gov.</i>	119
	Mir soll's doch egal sein <i>razg.</i>	77
	nicht anwesend sein	135
	nicht da sein	135
	vorbei sein	180, 238, 240
	vorüber sein	180
	zu Ende sein	239
sehr	sehr gerne	129
	sehr gut	111
Sekretärin <i>die</i>		208

Sekundarstufe I <i>die</i>	198, 231
Sekundarstufe II <i>die</i>	198
selber Schuld (sein) <i>gov.</i>	119, 210
selbst	80
selbstständig	191
Selbstverständlich!	132
seufz <i>onom.</i>	206
sich	
sich anpassen	177
sich anstrengen	168, 212
sich ausdrücken	110
sich beeilen	169, 245
sich bemühen	168, 212
sich beschweren	169, 245
sich bessern	163
sich einen Kopf machen <i>razg.</i>	169, 245
sich entmutigen lassen	84
sich entschuldigen	104
sich gedulden	200
sich Gehör verschaffen	95
sich konzentrieren	191
sich Mühe geben	168, 212
sich sammeln	191
sich schämen	165, 198
sich setzen	194
sich (um <i>etw / jn</i>) keinen Kopf machen <i>razg.</i>	77
sich (keine) Sorgen machen	77
sich Sorge machen	234
sich unterkriegen lassen	84
sich verbessern	163
sich verspäten	116, 235
sich vorstellen	171, 172
sich wenden an <i>jn</i>	143
sich zusammenreißen	191
sich zutragen <i>form.</i>	89
sicherheitshalber	233
Sinn für Humor habend	92

Sitzenbleiber <i>der</i>		161
SK <i>die</i>	Schulkonferenz <i>die</i>	205
so		93, 207
	halb so schlimm <i>razg.</i>	137
	So ein Mist! <i>razg.</i>	181
	So ein verdammter Mist! <i>razg.</i>	181
	so lala <i>razg.</i>	209
	nur so <i>razg.</i>	112
	So, das war's.	211
	geht so	209
	und so weiter	99, 105
	usw.	99, 105
	halb so schlimm <i>razg.</i>	137
Socke <i>die</i>	faule Socke <i>die žarg.</i>	122
sogar		80
Sonderpädagoge <i>der</i>		154
sonst		102
Sorge <i>die</i>	keine Sorge	77
	sich Sorgen machen	234
	sich keine Sorgen machen	77
soso <i>razg.</i>		209
sozialpädagogische(s) Personal <i>das</i>		133, 201
Sozialpädagoge <i>der</i>	Schulsozialpädagoge <i>der</i>	154
sozusagen		112, 208
spät		117
	zu spät	173
	spät dran sein <i>razg.</i>	116
	zu spät dran sein <i>razg.</i>	116
	zu spät kommen	116, 236
	zu spät aufwachen	238
Spezialist <i>der</i>	IT-Spezialist <i>der</i>	205

Sportlehrer <i>der</i>		217
Sprecher <i>der</i>	Klassensprecher <i>der</i>	171
sprechen	nachsprechen	162
Stegreifaufgabe <i>die</i>		209
stehen	zur Verfügung stehen	74
	in Verbindung stehen	101
stellen	eine Frage stellen	155,165
	den Wecker stellen	131
stellvertretende(r) Klassenlehrer <i>der</i>		236
Stimmung <i>die</i>		71, 209
StR <i>der</i>	Studienrat <i>der</i>	181, 127
StRef <i>der</i>	Studienreferendar <i>der</i>	134
Studienrat <i>der</i>		127
	Oberstudienrat <i>der</i>	181
	OStR <i>der</i>	181
	StR <i>der</i>	181
Studienreferendar <i>der</i>	StRef <i>der</i>	134
Stufe <i>die</i>	Bildungsstufe <i>die</i>	144
	Jahrgangsstufe <i>die</i>	187
	Klassenstufe <i>die</i>	187
	Mittelstufe <i>die</i>	231
	Primarstufe <i>die</i>	141
	Schulstufe <i>die austr. švic.</i>	187
	Sekundarstufe I <i>die</i>	198
	Sekundarstufe II <i>die</i>	198
	Unterstufe <i>die</i>	231
Stunde <i>die</i>		191
	eine Stunde verpassen	109
	Fehlstunde <i>die</i>	108
	Kurstunde <i>die</i>	286
	Schulstunde <i>die</i>	206
	Unterrichtsstunde <i>die</i>	206

super	super-	202
SV <i>die</i>	Schülerversretung <i>die</i>	214, 230
tadellos		227
Tafeldienst <i>der</i>	Tafeldienst haben	190
Tag <i>der</i>	Fehltag <i>der</i> Guten Tag!	108 85
tapfer		98
Taufname <i>der</i>		101
Teilnehmer <i>der</i>	Kursteilnehmer <i>der</i>	215
Test <i>der</i>		209
tja <i>razg. uzv</i>		98
Ton <i>der</i>	Handyton <i>der</i> Klingelton <i>der</i>	244 244
total <i>gov.</i>		72, 152, 236
Tschüs! <i>razg.</i>		69, 76, 82
Tschüss! <i>razg.</i>		69, 76, 82
tun	versuchen, <i>etw.</i> zu tun	158
über	über Erfahrung verfügen	103
überhaupt		221
überhören		170
übermorgen		174
überprüfen		183
überschreiten		173, 174
überziehen		174

ultra-	<i>žarg.</i>	202
uf	<i>razg. uzv</i>	218
um	um sein	239
	um es kurz zu machen	220
umformulieren		173
unartig		242
und		68, 99
	und wie	106
	und zwar	211
	usw.	99, 105
	und ob <i>razg.</i>	106, 124
	und so weiter	99
	und und und	100, 105
undeutlich		136
unentschuldigt	unentschuldigte Fehlstunde <i>die</i>	138, 192
	unentschuldigte Fehlzeiten <i>die</i>	109
ungenau		136
ungerecht		139
unklar		136
unkonzentriert		185
unterbreiten	einen Vorschlag unterbreiten <i>form.</i>	170, 171
unter	unter aller Kritik	103, 118
	unter dem Vorwand	156
unterkriegen	sich unterkriegen lassen	84
untermauern		143, 144
Unterricht der	dem Unterricht fernbleiben <i>služb.</i>	109, 110
	von dem Unterricht fernbleiben <i>služb.</i>	75
	den Unterricht schwänzen <i>razg.</i>	74, 125
	vom Unterricht abhauen <i>žarg.</i>	155

Unterrichtspause <i>die</i>		144
Unterrichtsstunde <i>die</i>		206
Unterstufe <i>die</i>	Unter- und Mittelstufe <i>die</i>	231
unüberlegt		78
unzulässig		139
Ups! <i>razg. uzv</i>		222
Urlaub <i>der</i>	Karenzurlaub <i>austr.</i>	236
Ursache <i>die</i>	Keine Ursache! <i>form.</i>	129
usw.		99, 105
vage		136
verbessern ->	sich verbessern	162, 163
Verbindung <i>die</i>	in Verbindung stehen	101
verbieten		76, 233
verboten		233
verdammt <i>razg. uzv</i>		93
	So ein (verdammter) Mist! <i>razg.</i>	181
	Verdammt (nochmal)! <i>razg</i>	142, 147, 181.
verflixt <i>žarg.</i>	Verflixt (und zugenäht)! <i>žarg.</i>	182
verfügend	über Erfahrung verfügend	103
Verfügung <i>die</i>	zur Verfügung stehen	74
vergehen		180, 183
vergesslich		233
verhindern		197
verlegen		150

verlieren	die Hoffnung verlieren	96, 106
verpassen		155
	eine Stunde verpassen	109
versagen		236
verschieben		150
verschaffen	sich Gehör verschaffen	95
verschlafen		175, 238
verschlechtern		120, 159
verspäten ->	sich verspäten	116, 235
Verspätung die		117
verständlich		186
	Selbstverständlich!	132
Verständnis das		188
verstehen		188, 192, 193
versuchen (etwas zu tun)		158
Vertrauenslehrer der		154
Vertretung die		236
	Schülervertretung die	214, 230
	SV die	214, 230
Vertreter der	Schulvertreter der	173
	Schülervertreter der	173
verweigern		222
verzeihen		148, 149
voll		72
	voll bei der Sache razg.	153
	voller Energie	159

voll <i>žarg.</i>	voll witzig	202, 72
völlig		222
von	von mir aus	207
	von dem Unterricht fernbleiben <i>form.</i>	75
vom	vom Unterricht abhauen <i>žarg.</i>	155
vorankommen		131
vorbei	vorbei sein	180, 239, 240
vorbeigehen		182, 183
vorbereiten	sich vorbereiten auf	196, 197
	sich vorbereiten für	196, 197
vorbildlich		227
vorbringen	ein Argument vorbringen	71
voreilig		78
vorlegen	eine Entschuldigung vorlegen	104
Vormund <i>der</i>		195
Vorname <i>der</i>		101
Vorschlag <i>der</i>	einen Vorschlag machen	170
	einen Vorschlag unterbreiten <i>form.</i>	170
vorschlagen		170
Vorsitzender <i>der</i>	Vorsitzende(r) der Schulkonferenz <i>der</i>	171
Vorstand <i>der</i>	Schulvorstand <i>der reg.</i>	171
vorstellen	sich vorstellen	171, 172
vortragen	ein Argument vortragen	71

vorübergehen		182
vorüber sein		180
Vorwand <i>der</i>		107
	unter dem Vorwand	156
wach werden		79, 180
Wahl <i>die</i>	keine Wahl haben	137
wahnsinnig <i>razg.</i>		200
wahr	Das darf doch (wohl) nicht wahr sein!	125
	nicht wahr? <i>gov.</i>	238
wahrscheinlich		231
was		207
	noch was? <i>razg.</i>	114
	was <i>jn / etw</i> angeht	208
	was <i>jn / etw</i> anbelangt	208
	was <i>jn / etw</i> betrifft	207
wecken		79, 179
Wecker <i>der</i>		79
	den Wecker stellen	131
Wecker-App <i>die</i>		244
wegpacken		164, 165
wegräumen		164
weh	oh weh <i>zast. uzv</i>	70
weiter	des Weiteren	130
	und so weiter	99, 105
weiterhin		129
weitermachen		133
wenden ->	sich wenden an <i>jn</i>	143

werden	besser werden	163, 164
	wach werden	180
	schlecht werden	120, 159
wichtig	etwas Wichtiges	229
wie		114
	und wie	106
	Wie geht's?	114, 115
	Wie bitte?	129
	Wie geht's dir?	115
	Wie geht's euch?	115
	Wie geht es Ihnen?	115
wiederholen		161, 162
	die Klasse wiederholen	161, 162
	das Schuljahr wiederholen	143
Wiederholer <i>der</i>		160
Wiederschauen <i>das</i>	Auf Wiederschauen! <i>austr., južnonj.</i>	90
Wiedersehen <i>das</i>	Auf Wiedersehen!	90
wirklich		72, 94, 202
	Wirklich?!	151
wissen		242
	zu schätzen wissen	79
witzig		92
Woche <i>die</i>	nächste Woche	100, 195
wohl		227
	Das darf doch wohl nicht wahr sein!	125
	Doch wohl nicht <i>razg.</i>	228
Wort <i>das</i>	Füllwort <i>das</i>	166
wow <i>žarg. uzv</i>		147, 232
wunderbar		85, 118
wunderschön	Wunderschön!	85, 118, 174

yippie <i>žarg. uzv</i>		99
Zeichen <i>das</i>	Klingelzeichen <i>das</i>	244
Zeit <i>die</i>	Karenzzeit <i>austr.</i>	236
	Zeit haben	101
	<i>jm</i> Zeit geben	84
ziehen	in Betracht ziehen	226
	in Erwägung ziehen	226
zu	zu spät	116, 173
	raten zu	174, 175
	zu spät kommen	236
	Nichts zu danken	129
	(zu) spät dran sein <i>razg.</i>	116
	das Recht zu <i>etw</i> absprechen	222
	zu schätzen wissen	79
	versuchen, <i>etw.</i> zu tun	158
	zu Ende sein	239
	zu lange schlafen	238
	zu spät aufwachen	238
zudrücken	ein Auge zudrücken	148, 149
zuerst		130
zufrieden		234
zufriedenstellend		235
	nicht zufriedenstellend	123
zugenäht	Verflixt und zugenäht! <i>žarg.</i>	182
zum	z. B.	178
	zum Beispiel	178
	zum ersten zweiten dritten Mal	185
zur Verfügung stehen		74
zurückgehen	freiwillig zurückgehen	161, 162
zurückgrüßen		145, 146

zusammenhängend		203, 208
zuvorkommend		223
zwar	und zwar	211
zweimal	einmal zweimal dreimal...	185
zweitens		116
Zweitname <i>der</i>		102

5.

**POPIS HRVATSKIH
RIJEČI DVOJEZIČNIKA**

ALPHABETISCHES VERZEICHNIS
DER **KROATISCHEN** WÖRTER IM
KROATISCH-DEUTSCHEN WÖRTERBUCH

a		68
aa [ə:] <i>onom. gov</i>		68
Adio! <i>reg.</i>		69
ah		69
ajme <i>razg. uzv.</i>		69
aktiv	stručni aktiv	201
	voditelj stručnoga aktiva	232
aktivan	aktivan na satu	70
ap-ćiha <i>uzv.</i>		70, 117, 148
argumentirati		70
atmosfera	stvara dobru atmosferu	71
	stvoriti dobru atmosferu	71
au <i>uzv.</i>		71
baš		72
	Baš me briga!	299
bez	☐ bez veze <i>razg.</i>	73
	bez kave	180
	bez razmišljanja	88
bezobrazan	bezobrazan	73
biti	☐ biti dobro	74
	☐ biti na raspolaganju	74
	i to	211
	To bi bilo to.	210
	To je to!	211
	To bi bilo sve.	83
bježati	☐ bježati iz škole	74
	☐ bježati s nastave	74
	pobjeći <i>pf</i>	155
	pobjeći iz škole	155
	pobjeći s nastave	155

bljak <i>žarg. uzv.</i>		75
Bog! <i>razg.</i>		75
bolje		76
	Bit će bolje.	206
	još bolje	238
	ne baš najbolje	237
braniti		76
	zabraniti <i>pf</i>	233
briga	☐ Baš me briga!	76
	☐ bez brige	77
	Budi bez brige!	77, 225
broj	prekoračiti broj riječi	173
brr <i>uzv.</i>		77
brzoplet		78
brzopleto		78
budilica		79
	namjestiti budilicu	131
	namještati budilicu	131
	zvono (na budilici)	244
buditi		79
	probuditi <i>pf</i>	179
buditi se		79
	probuditi se <i>pf</i>	179
cijeniti		79
ciklus	prvi obrazovni ciklus	141
čak		80
čestitati		80
	čestitati od srca	80

činiti se	☐ čini se	80, 163
	kako ti se ovo čini	80
čistačica		81
Čao! <i>reg.</i>		81
da		82
daaa <i>UZV.</i>		83
dakle		83
dalje	i tako dalje	99, 100, 105
dan	Dobar dan!	85
dakako	Dakako!	121
danas		83
	☐ za danas	82, 83
	kako si danas	209
	to bi bilo sve za danas	83
	danas nećemo stići	93
dati		84
	☐ dati se obeshrabriti	84
	☐ dati vremena	84
	dati plus	84
davati <i>pf</i>		84
dijete		85
diskretan		85
divno		85
do	do sutra	90, 203
	do idućega tjedna	91, 121, 224
dobar	☐ Dobar dan!	85
	☐ Dobra večer!	86
	☐ Dobro jutro!	86
	dobru atmosferu	71

	stvoriti dobru atmosferu	71
	dobar ugođaj	219
<hr/>		
dobiti		87
	dobiti dvojku	87
	dobiti neopravdani sat	192
	dobiti rubeolu	72
<hr/>		
dobro		87, 98, 172, 173, 192
	□ biti dobro	74, 87, 130, 209
	jako dobro	87, 111
	dobro vidjeti	68
	dobro izgledati	106, 128
	dobro izražavati	110
	dobro ispasti	202
	dobro prepisati	184
	dobro raditi	157
	dobro učiniti	147
	dobro znati	138, 242
	dobro zvuči	202
	baš dobro	232
	okrenulo se na dobro	106
	želimo ti svako dobro	80
<hr/>		
dodati <i>pf</i>		88
<hr/>		
dodavati		88
<hr/>		
dogadati se		89
<hr/>		
dogoditi se <i>pf</i>		89
	Što se dogodilo?	71
	Što ti se dogodilo?	71
<hr/>		
domar		89
<hr/>		
Dosta!		90
<hr/>		
Doviđenja!		91
<hr/>		
dovoljno		90
	dovoljno velik za školu	91
<hr/>		
dozvoliti <i>pf</i>		91
<hr/>		

dozvoljavati		92
drag		92
drugi	imati sluha za drugoga	100
dugoročno		92
duhovit		92
eh	<i>razg. uzv.</i>	93
eto		93
fakat	<i>žarg.</i>	94
fantastično		94
fino		94
formulirati		94
fuj	<i>razg. uzv.</i>	95
glasan		95
glasno		95
glupost		95
gotov		96
grub		96
gubiti	□ gubiti nadu	96
	izgubiti <i>pf</i>	204
	izgubiti nadu	96, 106
ha	<i>razg. uzv.</i>	97
halo	<i>reg. uzv.</i>	97
hej	<i>razg. uzv.</i>	97

hm [ə:m] <i>onom. uzv.</i>		98
hrabar		98
hura <i>uzv.</i>		98
Hvala, također		99
hvaliti		99
tako dalje		99, 104
	itd.	99, 104
ideja		100
iduci	☐ iduci tjedan	100
imati	☐ imati sluha za drugoga	100
	☐ imati veze	101
	☐ imati vremena	101
	Nema veze.	137
	ima li koga?	97
ime		101
	kartica s imenom	116
	kartica za ime	116
inače		102
informacije		102
inteligentan		103
invaliditet	učenik s invaliditetom	215
iskreno	☐ iskreno rečeno	103
iskusan		103
ispod	☐ ispod svake kritike <i>razg.</i>	103
ispričati pf		104
ispričati se pf		104

ispričavati		104
ispričavati se		104
ispričnica		105
isprika		105
itd.		105
itekako		106
izgled		207, 208
	kvariti izgledе za dobru ocjenu	120, 159
	kvariti izgledе za dobar posao	159
izgledati		103, 106
	stvarno dobro izgleda	128
izgovor	pod izgovorom	156
izgubiti pf	☐ izgubiti nadu	106
	gubiti nadu	96
izići pf		106
izlaziti		107
izlika		107
izostajati	☐ izostajati sa sata	108
izostanak	☐ izostanak s nastave	108
	☐ izostanak zbog bolesti	109
	☐ neopravdan(i) izostanak	108, 139
	izostanak s tjelesnoga	104
	ispričati izostanak	104
	opravdati izostanak	108
izostati pf	☐ izostati sa sata	108
izraziti pf		110
izraziti se pf		110
	Krivo ste se izrazili.	119

izražavati		110
izražavati se		110
Izvolite!		111
izvrsno		111
jako dobro		111
jao <i>uzv.</i>		111
jasno		72, 94, 112, 141, 221
	Jasno!	126
	jasnije izgovarati	112
	jasnije se izraziti	110, 112
je (biti)	☐ je li <i>razg.</i>	112
	☐ jel' <i>žarg.</i>	112
	Je li tako	82
jedva		113
joj <i>uzv.</i>		113
još		114
	☐ još nešto?	114
	još malo više	79
jutro	Dobro jutro!	86
kako		114
	☐ Kako si?	114
	☐ Kako ste?	115
kao	☐ kao prvo	115
	☐ kao drugo	116
kartica	☐ kartica s imenima	116
	☐ kartica za imena	116
kasniti		116
	zakasniti <i>pf</i>	235
kasno		117

.....		
kašnjenje		117
.....		
kazati		117
	što da kažem	98
.....		
kihati		117
.....		
kihnuti <i>pf</i>		117
.....		
knjižničar		118
.....		
komunikativan		118
.....		
krasno		118
.....		
kratkoročno		118
.....		
kritika		118
	☐ ispod svake kritike	118
.....		
kriv		119
	☐ biti kriv	119
	☐ biti si kriv <i>žarg.</i>	119
	Tko ti je kriv!	210
.....		
krivo		120
.....		
kuc, kuc <i>onom.</i>		120
.....		
kuhar		120
.....		
kvariti		120
.....		
kvariti se		120
	pokvariti se	120
.....		
Laku noć!		120
.....		
lektira		120
	čitati lektiru	107
.....		
li		121
	je li	112
	jel?	112
.....		
liječnička potvrda		121
.....		

lijen		122
lijenčina		122
lijepo		122
logičan		122
logoped		123
loš		123
	☐ loš učenik	123
loše		123
	loše mi se piše	123
ma <i>razg. uzv.</i>		124
	☐ Ma kakvi!	124
	☐ Ma ne!	124
	☐ ma ne, naprotiv	125
	☐ Ma nije valjda?!	125
mali	☐ mali odmor	125
malo		235
	malo jasnije	94, 110, 112
	još malo	84, 239
	još malo više	79
	saberi se malo	191
	razmisliti malo	98, 153, 162
	strpite se još malo	200
	rezultati malo opadaju	236
markirati <i>razg.</i>		126
marljiv		126
maturalni	maturalna večer	72
međutim		126
mentor	☐ mentor pripravniku	127
	☐ profesor mentor	127
miljenik		128

miran		128
misлити	sve što misliš o njemu zapravo to ne misliš misliš na X misliš li da je to bilo u redu	73 124 138 165
mišljenje	po tvome mišljenju	73
mljac mljac	<i>onom.</i>	128
moći	možeš ti to možeš li malo jasnije možeš mi postavljati pitanja možeš joj se povjeriti	76, 84 112 155 85
moliti	☐ Molim! ☐ Molim? zamoliti <i>pf</i>	128 129 129 128, 223, 237
na	biti na raspolaganju na primjer na vrijeme doći na red	74 178, 226, 242 232, 245 200
načelo	u načelu	213
nada	gubiti nadu izgubiti nadu	96 106
nadalje		129
nadati se		130
najbolji	☐ najbolji učenik u razredu	130 130
najprije		130
namjestiti	<i>pf</i> ☐ namjestiti budilicu	131
namještati	☐ namještati budilicu	131
napomena	uzgredna napomena	112

napredovati		131
naravno		131, 132
	☐ Naravno!	132
naspavati se		132
nastava	bježati s nastave	74, 75
	pobjeći s nastave	155
	izostanak s nastave	108
	pomoćnik u nastavi	160
	nastava je otpala	152
	nema nastave	100, 174
	nastava počinje	169
	kad završava nastava	239
	izvoditi nastavu	188
	predmetna nastava	216, 217
nastaviti pf		132
nastavljati		133
nastavnički	☐ nastavničko vijeće	133
nastavnik		134
	☐ nastavnik pripravnik	134
ne	Ma ne!	124
	ma ne (naprotiv)	125
	o ne	142, 210
	oh ne	146, 146
	zar ne?	88, 141, 179, 207, 238
	ne uspjati pf	225
	ne uspijevati	224
nedostajati		135
nejasno		136
neka je		136
nemaran		136
nemati	☐ nema veze razg.	137, 138
	☐ nemati izbora	93, 137

	☐ nemati blage veze <i>žarg.</i>	138
	☐ nemati pojma	45, 138
	☐ nemati sreće	93, 138, 198
	pojma nemam	45
.....		
neopravdan	☐ neopravdani	138
	☐ neopravdan izostanak	139
	☐ neopravdani sat	139
.....		
nepravедno		139
.....		
neprihvatljiv		139
.....		
nešto	još nešto?	114
.....		
netočan		139
.....		
nije valjda		140
	valjda	227
	ne valjda	228
	nije valjda	125, 140, 228
	nećete valjda	222
.....		
nikako		140
.....		
nipošto		141
.....		
niži	☐ niži razredi osnovne škole	141
.....		
no	☐ No da	141
.....		
noć	Laku noć!	120
	probdjeti noć-dvije	92
.....		
o	☐ o ne	142
.....		
obeshrabriti pf	dati se obeshrabriti	84, 219
.....		
objasniti pf		142
.....		
objašnjavati		142
.....		
obraćati se		143
.....		
obratiti se pf		143
.....		

obrazlagati		143
obrazložiti pf		143
obzir	uzeti u obzir <i>pf</i>	226
	uzimati u obzir	226
obrazovni ciklus		144
odjel	razredni odjel	188, 214, 230
odmah	odmah doći na red	200
odmor		144
	☐ mali odmor	125, 144
	☐ veliki odmor	145, 229, 230
	pod odmorom	76, 144, 233
odsutan		145
odsutnost		145
odzdraviti pf		145
odzdravljati		146
oh uzv		147
	☐ oh ne <i>uzv</i>	147
oho uzv		148
ohrabriti pf		148
ohrabrivati		148
ojoj razg. uzv		148
okrenuti se	okrenulo se na dobro	106
ono razg. pošt		148
oprašati		148
oprostiti pf		149

osim ako		149
osnovni	osnovna škola	186, 187, 199, 217
	niži razredi osnovne škole	141, 187, 199
	viši razredi osnovne škole	187, 199, 231
ostajati		149
ostati <i>pf</i>		150
ostaviti <i>pf</i>		150
ostavljati		150
oštećenje	učenik s tjelesnim oštećenjem	216
otpratiti <i>pf</i>		151
	pratiti	151, 169
ovaj <i>razg.</i>		151
	što je sad ovo	69, 70
ozbiljno	☐ Ozbiljno?!	151
pa		152
	☐ pa <i>vez.</i>	152
	☐ pa <i>rč.</i>	152
pažljiv		153
pedagog		154
pet		154
	☐ za pet	154
	prošla je, i to s pet	125
	pet neopravdanih	138
	i do pet sati dnevno	163
pisati	loše mi se piše	69, 70
	loše ti se piše	123
	sutra ne pišemo test	83, 209, 138, 158
pitanje		155
	postaviti pitanje	165, 166
	postavljati pitanje	165

	odgovori na pitanje	191
	odgovor na pitanje	191
.....		
pitati		155
.....		
pobjeći <i>pf</i>		155
	☐ pobjeći s nastave	155
	☐ pobjeći iz škole	155
.....		
početi <i>pf</i>		156
.....		
počinjati		156
.....		
pod izgovorom		156
.....		
podići <i>pf</i>		157
.....		
podizati		157
.....		
podvornik		157
.....		
pohvaliti <i>pf</i>		157
	hvaliti	99
.....		
pojam	☐ imati pojma	157
	☐ nemati pojma	158
.....		
pokušati <i>pf</i>		158
.....		
pokušavati		158
.....		
pokvariti <i>pf</i>		159
.....		
pokvariti se <i>pf</i>		159
.....		
polako	samo polako	78
.....		
poletan		159
.....		
pomagati		159
.....		
pomoći <i>pf</i>		160
.....		
pomoćnik u nastavi		160
.....		

ponavljač		160
ponavljati		161
	☐ ponavljati razred	161
ponoviti pf		162
	☐ ponoviti razred	162
	Ponovite to još jednom!	113
popraviti pf		162
popraviti se pf		163
popravlјati		163
popravlјati se		163
pospremati		164
pospremiti pf		164
posramiti se pf		165
	sramiti se	165
postaviti pf	☐ postaviti pitanje	165
	postaviti potpitanje	112
postavljati	☐ postavljati pitanje	165
posustajati		166
posustati pf		166
poštapalica		166
poštovati		166
potaknuti pf		167
poticati pf		167
potruditi se pf		168
	truditi se	212

potvrda	liječnička potvrda	121
pozdraviti pf		168
pozdravljati		168
požaliti se pf		169
	žaliti se	245
požuriti pf		169
	žuriti	245
pratiti		169
	otpratiti pf	151
precizno	preciznije	94
prečiti pf		170
predlagati		170
predložiti pf		170
predsjednik	☐ predsjednik razreda	171
	☐ predsjednik školskoga odbora	171
predstaviti pf		171
predstaviti se pf		171
predstavljati		172
predstavljati se		172
predstavnik	☐ predstavnik roditelja	172
	☐ predstavnik škole	173
	☐ predstavnik učeničkoga vijeća	173
preformulirati		173
prekasno		173
prekoračiti pf	☐ prekoračiti broj riječi	173
	☐ prekoračiti vrijeme	174

prekosutra		174
prekrasno		174
preporučiti <i>pf</i>		174
preporučivati		174
prespavati <i>pf</i>		175
prestajati		175
prestati <i>pf</i>		175
	Prestanite urlati!	90
prezime		176
prezivati se		176
prijeći	prijeći na nešto drugo	94
prikladan		176
prilagoditi se <i>pf</i>		177
prilagođavati se		177
primijetiti <i>pf</i>		177
primjećivati		178
primjer	□ na primjer / npr.	178
	Uzmimo na primjer	178, 226
princip	u principu	214
pripravnik	mentor pripravniku	127
	nastavnik pripravnik	134, 135
prisutan		178
privjesnica		179
probati	Neću to ni probati.	75

probuditi <i>pf</i>		179
	buditi	79
probuditi se		179, 238
proći <i>pf</i>		180
	jedva si prošao	113
	jedva si prošla	113
	prolaziti	182
profesor		180
	☐ profesor mentor	181
	☐ profesor savjetnik	181
Prokletstvo!		181
prolaziti		182
	proći <i>pf</i>	180
proteći <i>pf</i>		182
protjecati		183
provjeravati		183
provjeriti <i>pf</i>		183
prvo	kao prvo	115
prvašić		184
psiholog		184
pst <i>onom. uzv.</i>		184
pustiti		117
	Pusti(te) to!	97
put(a)		185
računovođa		185
radije		185
raspolaganje	biti na raspolaganju	74

rastresen		185
ravnatelj		186
razmišljanje	bez razmišljanja	88
razgovijetno		186
razočaran		187
razočarati		187
razred		187
	niži razredi osnovne škole	141, 187, 199
	viši razredi osnovne škole	187, 199, 231
	najbolji učenik u razredu	130
	predsjednik razreda	171
	ponavljati razred	161
	ponoviti razred	162
razredni	☐ razredni odjel	188
	☐ razredno vijeće	188
razrednik		188
	zamjenik razrednika	236
razumijevanje		188
razumjeti		188
reći	☐ recimo	189
	iskreno rečeno	103
	ne znam što bih rekla	198
red		189
	u redu	87, 148, 204, 214, 234
	doći na red	200
redar		190
riječ	prekoračiti broj riječi	173
roditelj		190

roditeljski	☐ roditeljski sastanak	190
	☐ roditeljsko vijeće	191
sabrati se		191
samo	samo polako	78
samostalan		191
sastanak	roditeljski sastanak	190
savjetnik	profesor savjetnik	181
sat		191
	☐ neopravdani sat	192
	☐ opravdani sat	192
	školski sat	206
	izostati sa sata	109
	izostajati sa sata	109
	sat primanja	191
	Sat je završio.	96, 191, 239
	sat matematike	109
shvaćati		192
shvatiti pf		193
	Krivo ste me shvatili.	119
sjajno		193
sjediti		193
	sjediti pf	194
sjednica	☐ sjednica nastavnčkoga vijeća	194
	☐ sjednica razrednoga vijeća	194
sjediti pf		194
	sjediti	193
skrbnik		195
slovkati		195
slučaj	za svaki slučaj	233

sluh	imati sluha za drugoga	100
slušati	slušajte me	128, 229
sljedeći	☐ sljedeći tjedan	195
	do sljedećega tjedna	69
sporo		195
sport	opasan sport	200
sportski	sportski animator	121
spremačica		196
spreman		196
spremati se		196
spremiti se <i>pf</i>		197
spriječiti <i>pf</i>		197
sprječavati		197
sram		197
sramiti se		197
	posramiti se <i>pf</i>	165
sreća		198
	nemati sreće	138, 198
	baš nemam(o) sreće	93
	stvarno nikada nemaš sreće	93
	sva sreća	232
srednji		198
	☐ srednja škola	198, 199
stid		199
strašno		200
strpjeti se		200

strpljiv		200
stručni	☐ stručni suradnik	200
	☐ stručni aktiv	200
	voditelj stručnoga aktiva	181, 232
	voditeljica stručnoga aktiva	201, 232
stvarno		73,78, 92, 128, 180, 202
stvoriti	pomaknuti stvoriti dobru atmosferu	71
super		202
sutra		203
	☐ do sutra	203
	☐ za sutra	203
	sutra ćemo nastaviti	132
	sutra nastavljamo	133
	Doviđenja do sutra	203
	do sutra to treba biti gotovo	203
	to ćemo ostaviti do sutra	150
	to ostavljamo za sutra	203
suvislo		203
svaki	za svaki slučaj	233
	ispod svake kritike	103, 118
svakako		70, 117, 204
sve	☐ sve je u redu	204
	☐ sve u redu	83, 204
	☐ sve u svemu	204
	sve za danas	83
škola	niži razredi osnovne škole	141, 199, 217
	viši razredi osnovne škole	161, 187, 231
	viši razredi srednjih škola	161, 206, 215
	srednja škola	181, 198, 199, 206, 215
školski		205
	☐ školski odbor	205
	☐ školski sat	205
	školski stan	89

šmrc <i>onom.</i>		207
šteta	☐ Šteta!	207
što		207
	☐ što se mene tiče	207
	☐ što se tiče	207
tajnica		208
tako		208
također	Hvala, također.	99
takoreći		208
tako-tako <i>razg.</i>		209
test	test iz matematike	209
	test se prebacuje	83
	sutra ne pišemo test	283
	rezultat testa	120, 187
	kad pišemo test?	138
	prelagan test	152
	što će biti u testu	158
	ispraviti test(ove)	168, 210
teškoća	s teškoćama u razvoju	215
	s teškoćama u učenju	215
ticati se	što se mene tiče	207
	što se tiče	207
tjelesno	s tjelesnim oštećenjem	216
tjedan	idućí tjedan	100, 133, 135, 150
	sljedeći tjedan	195
tko	☐ Tko ti je kriv!	210
	Od koga?	105
to	☐ To bi bilo to.	210
	☐ To je to!	210
	☐ I to!	211
	Je li to važno?	121

na to sam ga upitao	121
ti to samo tako kažeš	124
zapravo to ne misliš	124
ti to ne vjeruješ	124
prošla je, i to s pet	125
nadležna za to	143
što to tamo visi	143
nek ti to bude zadnji put	148
<hr/>	
točno	211
<hr/>	
trenutak	212
<hr/>	
truditi se	212
potruditi se <i>pf</i>	168
<hr/>	
tu	212
<hr/>	
u	213
☐ u načelu	213
☐ u principu	213
☐ U redu!	213
uzimati u obzir	226
<hr/>	
učenički	214
☐ učeničko vijeće	214
predstavnik učeničkoga vijeća	173
<hr/>	
učenik	214
☐ učenik s invaliditetom	215
☐ učenik s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama	215
☐ učenik s teškoćama u razvoju	215
☐ učenik s teškoćama u učenju	215
☐ učenik s tjelesnim oštećenjem	216
loš učenik	123
najbolji učenik u razredu	130
vijeće učenika	230
učeničko vijeće	214
<hr/>	
učitelj	215
☐ učitelj predmetne nastave	210
<hr/>	
ući <i>pf</i>	217
ulaziti	196, 217, 220
<hr/>	
udovoljavati	218
<hr/>	

udovoljiti <i>pf</i>	218
uf <i>razg. uzv</i>	218
ugodan	219
ugodaј	219
uh <i>uzv</i>	219
ukratko	219
ulaziti	220
<u>ći</u> <i>pf</i>	217
uočavati	220
uočiti <i>pf</i>	221
uopće	221
Ups! <i>razg. uzv</i>	222
usklik	222
uskraćivati	222
uskratiti <i>pf</i>	222
usluga	223
uslužan	223
uspjievati	223
☐ ne uspjievati	224
uspjeh	224
čestitati na uspjehu	80
uspjeh svih učenika	120
uspjeti <i>pf</i>	224
☐ ne uspjeti	225
ustajati	225

ustati <i>pf</i>		225
ustrajan		225
	☐ biti ustrajan	226
uzeti <i>pf</i>	☐ uzeti u obzir	226
	☐ uzeti na primjer	226
uzimati	☐ uzimati u obzir	226
uzoran		227
uzvik		227
valjda		227
	☐ ne valjda	228
	Ma nije valjda?!	228
van		228
važno		228
	Je li to važno?	121
večer	Dobra večer!	86
veliki odmor		229
veza	bez veze	73
	nema veze	137
vijeće	☐ vijeće roditelja	230
	☐ vijeće učenika	230
	☐ vijeće zaposlenika	231
	predstavnik učeničkoga vijeća	173
	sjednica nastavnčkoga vijeća	194
	roditeljsko vijeće	191
	učeničko vijeće	214
	zaposleničko vijeće	237
viši razredi osnovne škole		231
vjerojatno		231
voditelj	☐ voditelj stručnoga aktiva	232

vrijeme	☐ na vrijeme	232
	prekoračiti vrijeme	174
wow [u'au] žarg. uzv.		232
za	☐ za svaki	233
	za deset!	105
zaboravan		233
zabraniti pf		233
	braniti	76
zabranjen		233
zabrinut	zabrinut za kćer	200
zabrinuti se pf		234
zabrinjavati se		234
zadaća	pisati zadaću	107
	napisati zadaću	130
	zadati za zadaću	124
	imati za zadaću	185
	zaboraviti zadaću	124, 137
zadovoljan		234
zadovoljavajući		235
zadržati pf		235
zadržavati		235
zainteresiran		235
zakasniti pf		235
	kasniti	116
zakazati		236
zamjena		236
zamjenik	☐ zamjenik razrednika	237

zamoliti <i>pf</i>		237
	moliti	128
zaposlenički	☐ zaposleničko vijeće	231, 237
zaposlenik	zbor zaposlenika	240
	vijeće zaposlenika	231
zapravo		237
zar		237
	☐ zar ne?	238
zaspati		238
zatim		238
završavati		239
završiti <i>pf</i>		239
	Sat je završio.	191
zazvoniti <i>pf</i>		240
zbor	☐ zbor zaposlenika	240
Zdravo!		240
zločest		241
značiti		242
znati		242
	ne znam što da kažem	98
	ne znam što bih rekla	98
zvati se		243
zvoniti		243
	zazvoniti <i>pf</i>	240
zvono	☐ (školsko) zvono	244
	☐ zvono (na budilici)	244
	☐ zvono (na mobitelu)	244
	nakon zvona	91

<hr/>		
žaliti		245
	žao mi je	131, 242, 245
	baš mi je žao	114
<hr/>		
žaliti se		245
	požaliti se <i>pf</i>	169
<hr/>		
žuriti		245
	požuriti <i>pf</i>	169, 191
<hr/>		
žuriti se		245
<hr/>		

HFD
2018. ZAGREB